

KOMISJA NADZORU FINANSOWEGO

Skonsolidowany raport roczny RS 2017

(rok)

(zgodnie z § 82 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 r. - j.t. Dz.U. z 2014, poz. 133, z późn.zm.)
dla emitentów papierów wartościowych prowadzących działalność wytwórczą, budowlaną, handlową lub usługową
za rok obrotowy 2017 obejmujący okres od dnia 1 stycznia 2017 r. do dnia 31 grudnia 2017 r.
zawierający skonsolidowane sprawozdanie finansowe według: Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej
w walucie: zł

data przekazania: 20 lutego 2018 r.

ORANGE POLSKA SA

ORANGEPL

(pełna nazwa emitenta)

Telekomunikacja (tel)

(sektor wg klasyfikacji GPW w Warszawie)

02-326

(skrócona nazwa emitenta)

Warszawa

(miejsowość)

Al. Jerozolimskie

(ulica)

160

(numer)

22 527 23 23

(telefon)

22 527 23 41

(fax)

investors@orange.com

(e-mail)

www.orange.pl

(www)

526-02-50-995

(NIP)

012100784

(REGON)

Ernst & Young Audyt Polska Sp. z o.o. sp.k.
(podmiot uprawniony do badania)

WYBRANE DANE FINANSOWE	w tys. zł		w tys. EUR	
	rok / 2017	rok / 2016	rok / 2017	rok / 2016
I. Przychody	11 381 000	11 538 000	2 681 226	2 636 835
II. Zysk/(strata) z działalności operacyjnej	229 000	(1 354 000)	53 950	(309 436)
III. Strata przed opodatkowaniem	(75 000)	(1 713 000)	(17 669)	(391 480)
IV. Skonsolidowana strata netto	(60 000)	(1 746 000)	(14 135)	(399 022)
V. Strata netto przypisana właścicielom Orange Polska S.A.	(60 000)	(1 746 000)	(14 135)	(399 022)
VI. Strata na jedną akcję (w złotych/EUR) (podstawowa i rozwodniona)	(0,05)	(1,33)	(0,01)	(0,30)
VII. Średnia ważona liczba akcji (w milionach) (podstawowa i rozwodniona)	1 312	1 312	1 312	1 312
VIII. Całkowite straty ogółem	(71 000)	(1 672 000)	(16 727)	(382 110)
IX. Całkowite straty ogółem przypisane właścicielom Orange Polska S.A.	(71 000)	(1 672 000)	(16 727)	(382 110)
X. Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	2 064 000	2 549 000	486 254	582 535
XI. Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(1 687 000)	(5 074 000)	(397 437)	(1 159 585)
XII. Środki pieniężne netto z działalności finansowej	7 000	2 521 000	1 649	576 136
XIII. Zmiana stanu środków pieniężnych i ekwiwalentów środków pieniężnych, netto	384 000	(4 000)	90 466	(914)
	stan na 31.12.2017	stan na 31.12.2016	stan na 31.12.2017	stan na 31.12.2016
XIV. Aktywa obrotowe razem	3 273 000	2 639 000	784 723	596 519
XV. Aktywa trwałe razem	19 660 000	20 187 000	4 713 611	4 563 065
XVI. Suma aktywów	22 933 000	22 826 000	5 498 334	5 159 584
XVII. Zobowiązania krótkoterminowe razem	6 043 000	4 386 000	1 448 848	991 410
XVIII. Zobowiązania długoterminowe razem	6 952 000	8 431 000	1 666 787	1 905 742
XIX. Kapitał własny razem	9 938 000	10 009 000	2 382 699	2 262 432
XX. Kapitał własny przypisany właścicielom Orange Polska S.A.	9 936 000	10 007 000	2 382 220	2 261 980
XXI. Kapitał zakładowy	3 937 000	3 937 000	943 921	889 919

W celu przeliczenia pozycji skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej w tabeli "Wybrane dane finansowe" na dzień 31 grudnia 2017 roku i 2016 roku, użyto średniego kursu NBP obowiązującego dla euro w tych dniach. Pozycje skonsolidowanego rachunku zysków i strat, skonsolidowanego sprawozdania z całkowitych dochodów oraz skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych za lata zakończone 31 grudnia 2017 roku i 2016 roku przeliczono według kursu będącego średnią arytmetyczną ze średnich kursów NBP z ostatnich dni każdego miesiąca za lata zakończone 31 grudnia 2017 roku i 2016 roku.

Kursy walutowe użyte w celu przeliczenia pozycji skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej, skonsolidowanego rachunku zysków i strat, skonsolidowanego sprawozdania z całkowitych dochodów oraz skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych zostały przedstawione poniżej:

1 EUR	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej	4,1709 PLN	4,4240 PLN
Skonsolidowany rachunek zysków i strat, skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów, skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych	4,2447 PLN	4,3757 PLN

Szanowni Akcjonariusze,

W 2017 roku w istotny sposób zmieniliśmy nasze podejście komercyjne i przedstawiliśmy nowy plan strategiczny o nazwie Orange.one, który przeprowadzi nas do 2020 roku. Dzięki koncentracji na wartości poprawiliśmy wyniki finansowe, osiągając jednocześnie bardzo dobre wyniki komercyjne.

Orange.one: nowa dynamika

We wrześniu przedstawiliśmy nowy plan strategiczny Orange.one na lata 2017-2020. Według wizji strategicznej Orange Polska, do 2020 roku chcemy się stać operatorem telekomunikacyjnym pierwszego wyboru dla klientów indywidualnych i biznesowych w Polsce, jednocześnie budując model biznesowy, który zapewni stabilny wzrost przychodów i zysków. Chcemy osiągnąć te cele poprzez rozwój usług i produktów najwyższej jakości, wsparty kompleksową rozbudową sieci światłowodowej i cyfryzacją, a także istotną poprawą efektywności operacyjnej. Orange.one potwierdza główne kierunki poprzedniej strategii (przedstawionej na początku 2016 roku), nadając im nową dynamikę. Aby osiągnąć cel trwałego powrotu na ścieżkę wzrostu, potrzebujemy sprawniejszej realizacji, jasniej określonych priorytetów oraz większej elastyczności. W decyzjach biznesowych będziemy się kierowali bardziej niż do tej pory budowaniem wartości, a wszystkie propozycje dla klientów będą cechowały się prostotą i spójnością. Aby dodatkowo zmotywować osoby na stanowiskach kierowniczych wyższego szczebla do osiągania celów długoterminowych oraz bardziej bezpośrednio z wiązać ich cele z interesem akcjonariuszy, wprowadziliśmy – po raz pierwszy w historii Spółki – program motywacyjny oparty wyłącznie na kursie akcji Orange Polska. Do tego dobrowolnego programu włączyło się ponad 90% uprawnionych członków kadry kierowniczej, co jasno pokazuje ich zaufanie do strategii Orange.one.

Orange Love: nowa flagowa oferta dla gospodarstw domowych w Polsce

Kluczem do sukcesu na rynku masowym będzie konwergencja, czyli sprzedaż pakietu usług mobilnych i stacjonarnych. Konwergencja kompleksowo odpowiada na potrzeby gospodarstw domowych w zakresie usług telekomunikacyjnych, przyczyniając się do wzrostu satysfakcji i zmniejszenia wskaźnika odejść klientów. W 2017 roku wprowadziliśmy ofertę Orange Love, proponując klientom nowe podejście do konwergencji. Zamiast oferowania rabatów za dokupienie każdej kolejnej usługi, Orange Love opiera się na gotowym pakiecie usług (tzw. „hard bundle”). Pakiet ten obejmuje stacjonarny dostęp do Internetu (w najlepszej technologii dostępnej w danej lokalizacji), pakiet około 100 kanałów telewizyjnych, bogaty abonament komórkowy oraz telefon domowy. Pakiet podstawowy można rozbudować o różne usługi dodatkowe, a ofercie towarzyszy szeroka oferta smartfonów. Oferta Orange Love – wyjątkowa na rynku – stała się naszą flagową propozycją dla gospodarstw domowych. Spotkała się z bardzo dobrym przyjęciem: na koniec roku liczba aktywacji zbliżyła się do 600 tys. Oceniamy, że pozostałe podmioty na rynku zaczynają sobie zdawać sprawę ze skuteczności konwergencji jako formuły komercyjnej. Naszym zdaniem, trwające przejęcie Netii przez Cyfrowy Polsat czy intencja T-Mobile do uzyskania hurtowego dostępu do naszej sieci światłowodowej wskazują, że Orange Polska wyznacza innym drogę.

Rynek konsumencki: większe zorientowanie na wartość

Jak podkreśliliśmy w strategii Orange.one, nasze propozycje dla klientów powinny się cechować prostotą i spójnością, a jednocześnie odzwierciedlać koncentrację na budowaniu wartości. Aby to osiągnąć, pod koniec sierpnia radykalnie przebudowaliśmy naszą ofertę dla klientów indywidualnych. Obecnie, mamy znacznie mniejszą liczbę ofert (np. zredukowaliśmy liczbę planów taryfowych dla mobilnych usług głosowych z 18 do 4) i są one znacznie prostsze. Zrezygnowaliśmy z ofert, rabatów i promocji rozładniających wartość. Wprowadziliśmy opłatę za każdą dodatkową kartę SIM. Struktura naszych ofert mobilnych i konwergentnych odzwierciedla podejście „więcej za więcej”. Oferujemy subsydiowane smartfony, ale tylko w ramach pakietu Orange Love. Wzrost liczby klientów komórkowych usług abonamentowych utrzymał wysoką dynamikę i wyniósł 5%; był jednak niższy niż w poprzednim roku, co przede wszystkim odzwierciedlało nasze nowe podejście komercyjne.

Internet stacjonarny: spektakularne odbicie dzięki usługom światłowodowym i stacjonarnego dostępu bezprzewodowego

Szczególnie cieszą mnie ubiegłoroczne wyniki w obszarze stacjonarnego Internetu. Po wielu latach spadków, przychody z tej gałęzi zwiększyły się o 4,5% rok-do-roku, co było wynikiem dynamicznego wzrostu bazy klientów. Roczny wzrost liczby klientów był najwyższy od dziesięciu lat i wyniósł blisko 11%, co pozwoliło nam zwiększyć udział w rynku. Do tego imponującego wyniku przyczyniła się nasza strategia konwergencji oraz inwestycje w sieć światłowodową i mobilną. Poszerzyliśmy sieć światłowodową o blisko 70%, obejmując jej zasięgiem na koniec 2017 roku prawie 2,5 mln gospodarstw domowych. Nasze usługi światłowodowe są dostępne w 75 miastach, a w 21 z nich jesteśmy obecni w ponad połowie gospodarstw domowych. Wskaźnik penetracji usługi światłowodowej rośnie z każdym kolejnym kwartałem. Prawie 80% pozyskanych użytkowników to nowi klienci Orange Polska – co potwierdza, że zwiększamy udział w rynku kosztem konkurencji. W segmencie płatnej telewizji poprawiliśmy swój wizerunek jako kompetentnego dostawcy treści programowych, co z kolei przyczyniło się do sukcesu w obszarze stacjonarnych usług szerokopasmowych. Przyrost liczby klientów usług TV także wyniósł 11% i był najwyższy od pięciu lat.

Wzrost zaufania klientów

W centrum wszystkich naszych działań pozostaje klient. Ze szczególnym zadowoleniem przyjmuję to, że w rankingu NPS (*Net Promoter Score*) przesunęliśmy się na koniec 2017 roku na drugie miejsce (z trzeciego miejsca rok wcześniej). Wskaźnik ten jest dla nas kluczową miarą satysfakcji klientów i zaufania do Orange Polska, gdyż uwzględnia całościowe doświadczenie klienta. Z jednej strony, klienci doceniają szybką poprawę jakości sieci (dzięki wspomnianej wyżej rozbudowie łączy światłowodowych), naszą strategię konwergencji oraz rosnącą prostotę naszych ofert. Z drugiej strony, wzrost wskaźnika NPS odzwierciedla nasze stałe dążenie do upraszczania drogi, jaką muszą pokonać klienci, poprzez eliminowanie zbędnych utrudnień i procedur. W 2017 roku nasze podejście ewoluowało: obecnie jest ukierunkowane na ścieżkę wybieraną przez klientów (przy różnych rodzajach kontaktu: zakup, płatności, rozwiązanie umowy lub pomoc), co umożliwiło wprowadzenie ujednoliconych i spójnych standardów obsługi we wszystkich punktach styku z klientami. W 2018 roku, będziemy kontynuować prace nad usprawnieniami w tym obszarze, koncentrując się szczególnie na cyfryzacji kontaktów i automatyzacji procesów towarzyszących obsłudze. Jest to odzwierciedleniem faktu, że klienci coraz częściej chcą mieć możliwość załatwienia wszystkiego poprzez kanały cyfrowe.

Wyniki finansowe: znaczący postęp w kierunku stabilizacji

Nasze wyniki finansowe w 2017 roku odzwierciedlały nacisk na budowanie wartości. Skorygowana EBITDA nieznacznie przekroczyła 3 mld zł, co było zgodne z podwyższonym celem całorocznym. Spadek EBITDA o 4,8% w ujęciu rocznym był ponad dwukrotnie niższy niż rok wcześniej (kiedy wyniósł 10,1%), pomimo utrzymującej się presji na usługi tradycyjne oraz wprowadzenia nowych regulacji roamingowych, które spowodowały ogromny wzrost kosztów międzyoperatorskich. Do poprawy trendu przyczyniła się zmiana strategii komercyjnej w połączeniu z dalszą optymalizacją kosztów pośrednich. Zorientowanie na wartość przełożyło się na znaczącą obniżkę subsydiów do telefonów komórkowych, znacznie większy udział umów bez telefonu w pozyskiwaniu i utrzymaniu klientów oraz istotną optymalizację struktury kanałów dystrybucji. Wszystkie te elementy przyczyniły się do bardzo znaczącego obniżenia kosztów sprzedaży. Naszym zdaniem, poprawa trendu EBITDA potwierdza możliwość osiągnięcia strategicznego celu, jakim jest stabilizacja i przywrócenie wzrostu w kolejnych latach.

Zamierzenia na 2018 rok: realizacja priorytetów określonych w strategii Orange.one

W 2018 roku utrzymamy priorytety określone w strategii Orange.one. Zamierzamy realizować nasze ambitne plany komercyjne, które obejmują czerpanie wartości z nowej oferty wprowadzonej w 2017 roku, dalsze wykorzystanie potencjału konwergencji oraz rosnącą monetyzację inwestycji w sieć światłowodową. Chcemy utrzymać dynamikę rozbudowy sieci światłowodowej, czego elementem będzie pierwszy rok naszego aktywnego udziału w realizacji Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa (POPC). Poprzez inwestycje w mniej zurbanizowane obszary, program ten przyczyni się do rozwoju społeczności lokalnych. W aspekcie wewnętrznym, w dalszym ciągu będziemy zmieniać biznes, zwiększać efektywność oraz dostosowywać działalność i kulturę korporacyjną do wymagań współczesnego, cyfrowego świata.

Jean-Francois Fallacher
Prezes Zarządu
Orange Polska S.A.

SPRAWOZDANIE NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA Z BADANIA ROCZNEGO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Dla Walnego Zgromadzenia oraz dla Rady Nadzorczej Orange Polska S.A.

Sprawozdanie z badania rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Przeprowadziliśmy badanie załączonego rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok zakończony 31 grudnia 2017 roku Grupy Kapitałowej Orange Polska („Grupa”), w której jednostką dominującą jest Orange Polska S.A. („Spółka”) z siedzibą w Warszawie, Aleje Jerozolimskie 160, obejmującego skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej sporządzone na dzień 31 grudnia 2017 roku, skonsolidowany rachunek zysków i strat, skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów, skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym, skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych za rok obrotowy od dnia 1 stycznia 2017 roku do dnia 31 grudnia 2017 roku oraz informacje dodatkowe obejmujące dodatkowe noty objaśniające oraz zasady (polityki) rachunkowości („załączone skonsolidowane sprawozdanie finansowe”).

Odpowiedzialność Zarządu Spółki oraz członków Rady Nadzorczej za skonsolidowane sprawozdanie finansowe

Zarząd Spółki jest odpowiedzialny za sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego i za jego rzetelną prezentację zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości, Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej oraz związanymi z nimi interpretacjami ogłoszonymi w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej oraz innymi obowiązującymi przepisami prawa a także statutem Spółki. Zarząd Spółki jest również odpowiedzialny za kontrolę wewnętrzną, którą uznaje za niezbędną dla sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego niezawierającego istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem.

Zgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. („ustawa o rachunkowości”), Zarząd Spółki oraz członkowie Rady Nadzorczej Spółki są zobowiązani do zapewnienia, aby skonsolidowane sprawozdanie finansowe spełniało wymagania przewidziane w ustawie o rachunkowości.

Sporządzając skonsolidowane sprawozdanie finansowe Zarząd Spółki jest odpowiedzialny za ocenę zdolności Grupy do kontynuowania działalności, ujawnienie, jeżeli ma to zastosowanie, spraw związanych z kontynuacją działalności oraz za przyjęcie zasady kontynuacji działalności jako podstawy sporządzenia sprawozdania finansowego, z wyjątkiem sytuacji kiedy Zarząd albo zamierza dokonać likwidacji Grupy, albo zaniechać prowadzenia działalności albo nie ma żadnej realnej alternatywy dla likwidacji lub zaniechania działalności.

Członkowie Rady Nadzorczej Spółki są odpowiedzialni za nadzór nad procesem sprawozdawczości finansowej Grupy.

Odpowiedzialność biegłego rewidenta

Naszym zadaniem było wyrażenie opinii o tym, czy skonsolidowane sprawozdanie finansowe przedstawia rzetelny i jasny obraz sytuacji majątkowej i finansowej oraz wyniku finansowego Grupy zgodnie z mającymi zastosowanie Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości, Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej oraz związanymi z nimi interpretacjami ogłoszonymi w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej i przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości.

Badanie załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego przeprowadziliśmy stosownie do postanowień:

- 1) ustawy z dnia 11 maja 2017 roku o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym („*ustawa o biegłych rewidentach*”),
- 2) Krajowych Standardów Rewizji Finansowej w brzmieniu Międzynarodowych Standardów Badania przyjętych uchwałą nr 2783/52/2015 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 10 lutego 2015 r. z późn. zm.,
- 3) Międzynarodowych Standardów Badania,
- 4) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 537/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego, uchylającym decyzję Komisji 2005/909/WE („*Rozporządzenie 537/2014*”).

Regulacje te wymagają przestrzegania wymogów etycznych oraz zaplanowania i przeprowadzenia badania w taki sposób, aby uzyskać wystarczającą pewność, że skonsolidowane sprawozdanie finansowe nie zawiera istotnego zniekształcenia.

Celem badania jest uzyskanie wystarczającej pewności co do tego czy skonsolidowane sprawozdanie finansowe jako całość nie zawiera istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem, oraz wydanie sprawozdania niezależnego biegłego rewidenta zawierającego naszą opinię. Wystarczająca pewność jest wysokim poziomem pewności, ale nie gwarantuje, że badanie przeprowadzone zgodnie z powyżej wskazanymi standardami zawsze wykryje istniejące istotne zniekształcenie. Zniekształcenia mogą powstawać na skutek oszustwa lub błędu i są uważane za istotne, jeżeli można racjonalnie oczekiwać, że pojedynczo lub łącznie mogłyby wpłynąć na decyzje gospodarcze użytkowników podjęte na podstawie tego skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Ryzyko niewykrycia istotnego zniekształcenia, powstałego na skutek oszustwa jest wyższe niż ryzyko niewykrycia istotnego zniekształcenia powstałego na skutek błędu, ponieważ oszustwo może obejmować zmywy, fałszerstwo, celowe pominięcia, wprowadzanie w błąd lub obejście kontroli wewnętrznej i może dotyczyć każdego obszaru prawa i regulacji, nie tylko tego bezpośrednio wpływającego na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

Przeprowadzenie badania zgodnie z powyżej wskazanymi standardami wymaga od biegłego rewidenta dokonywania osądu oraz zachowania profesjonalnego sceptycyzmu w toku całego badania. Badanie obejmuje również:

- Identyfikację i ocenę ryzyk istotnego zniekształcenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego na skutek oszustw lub błędów, wybór i opracowanie procedur, które odpowiadają tym ryzykom oraz

uzyskanie dowodów badania, które stanowią wystarczającą i odpowiednią podstawę do wyrażenia przez nas opinii z badania.

- Zrozumienie kontroli wewnętrznych istotnych dla badania w celu zaprojektowania procedur audytowych odpowiednich do okoliczności, ale nie w celu wyrażenia opinii na temat skuteczności działania kontroli wewnętrznej Grupy.
- Ocenę odpowiedniości przyjętych zasad (polityki) rachunkowości oraz zasadności przyjętych szacunków i związanych z nimi ujawnień dokonanych przez Zarząd Spółki.
- Ocenę, w oparciu o uzyskane dowody badania, zasadności przyjętego przez Zarząd Spółki założenia kontynuacji działalności stanowiącego podstawę sporządzenia sprawozdania finansowego, oraz zdarzeń lub okoliczności wskazujących na istnienie znaczącej niepewności co do kontynuowania działalności gospodarczej przez Grupę. Jeżeli stwierdzimy, że istnieje taka istotna niepewność, jesteśmy zobowiązani do zwrócenia uwagi w opinii biegłego rewidenta na ujawnienia w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, lub jeżeli te ujawnienia są niewystarczające, powinniśmy zmodyfikować naszą opinię z badania. Nasze wnioski są oparte o dowody z badania zebrane do dnia wydania opinii. Jednakże, przyszłe zdarzenia lub okoliczności mogą spowodować, że Grupa zaprzestanie kontynuować działalność gospodarczą.
- Ocenę ogólnej prezentacji, struktury i zawartości załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, w tym dokonanych ujawnień oraz ocenę czy załączone skonsolidowane sprawozdanie finansowe przedstawia transakcje i zdarzenia gospodarcze w sposób zapewniający rzetelną prezentację.

Komunikacja z członkami Rady Nadzorczej uwzględnia między innymi kwestie planowanego zakresu i terminów badania, a także istotnych ustaleń z badania, z uwzględnieniem istotnych uchybień w kontroli wewnętrznej, zidentyfikowanych w trakcie badania.

Członkom Rady Nadzorczej przedstawiamy również oświadczenie, że przestrzegaliśmy odpowiednich wymogów etycznych dotyczących niezależności oraz komunikujemy wszystkie relacje i inne kwestie, które w racjonalny sposób mogą być uznane za wpływające na naszą niezależność, oraz w razie istnienia odpowiednie zabezpieczenia w tym zakresie.

Z kwestii komunikowanych członkom Rady Nadzorczej, określamy te zagadnienia, które były najbardziej istotne w toku badania sprawozdań finansowych za bieżący okres i tym samym stanowią kluczowe zagadnienia z badania. Opisujemy te zagadnienia w naszym sprawozdaniu z badania o ile prawo lub inne regulacje nie zabraniają publicznego ujawnienia zagadnienia, lub kiedy w razie wyjątkowych rzadkich okoliczności uznamy, że zagadnienia te nie powinny być komunikowane w naszym sprawozdaniu z badania ze względu na to, że niekorzystne konsekwencje w sposób uzasadniony mogłyby przeważać nad interesem publicznym takiej komunikacji.

Zakres badania nie obejmuje zapewnienia co do przyszłej rentowności badanej Grupy ani efektywności lub skuteczności prowadzenia spraw Grupy przez Zarząd Spółki obecnie lub w przeszłości.

Wyrażamy przekonanie, że uzyskane przez nas dowody badania stanowią wystarczającą i odpowiednią podstawę do wyrażenia przez nas opinii z badania. Opinia jest spójna z dodatkowym sprawozdaniem dla komitetu audytu wydanym z dniem niniejszego sprawozdania z badania.

Zgodnie z Międzynarodowym Standardem Rewizji Finansowej 320 pkt. 5 koncepcja istotności stosowana jest przez biegłego rewidenta zarówno przy planowaniu i przeprowadzaniu badania jak i przy ocenie wpływu rozpoznanych podczas badania zniekształceń oraz nieskorygowanych

zniekształceń, jeśli występują, na skonsolidowane sprawozdanie finansowe, a także przy formułowaniu opinii biegłego rewidenta. W związku z powyższym wszystkie stwierdzenia zawarte w opinii biegłego rewidenta, w tym stwierdzenia dotyczące innych wymogów prawa i regulacji wyrażane są z uwzględnieniem jakościowego i wartościowego poziomu istotności ustalonego zgodnie ze standardami badania i osądem biegłego rewidenta.

Niezależność

W trakcie przeprowadzania badania kluczowy biegły rewident i firma audytorska pozostawali niezależni od jednostek wchodzących w skład Grupy zgodnie z Kodeksem Etyki Profesjonalnych Księgowych Międzynarodowej Rady Standardów Etycznych dla Księgowych („Kodeks IESBA”), a także wymogami etycznymi dla badania sprawozdań finansowych w Polsce w postaci przepisów ustawy o biegłych rewidentach, Rozporządzenia 537/2014 oraz zasadami etyki zawodowej przyjętymi uchwałami Krajowej Rady Biegłych Rewidentów i spełniliśmy wymogi etyczne wynikające z powyższych regulacji, a także Kodeksu IESBA.

Zgodnie z naszą najlepszą wiedzą i przekonaniem oświadczamy, że nie świadczyliśmy usług niebędących badaniem, które są zabronione przepisami art. 136 ustawy o biegłych rewidentach oraz art. 5 ust. 1 Rozporządzenia 537/2014, dla jednostek wchodzących w skład Grupy.

Wybór firmy audytorskiej

Zostaliśmy wybrani do badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy uchwałą Rady Nadzorczej Spółki z dnia 2 czerwca 2017 roku. Skonsolidowane sprawozdania finansowe Grupy badamy nieprzerwanie począwszy od roku obrotowego zakończonego dnia 31 grudnia 2015 roku; to jest przez 3 lata.

Najbardziej znaczące rodzaje ryzyka

W trakcie przeprowadzonego badania zidentyfikowaliśmy poniżej opisane najbardziej znaczące rodzaje ryzyka istotnego zniekształcenia (kluczowe sprawy badania), w tym spowodowanego oszustwem oraz opracowaliśmy stosowne procedury badania dotyczące tych rodzajów ryzyka.

W przypadkach, w których uznaliśmy za stosowne dla zrozumienia zidentyfikowanego ryzyka oraz wykonanych przez biegłego rewidenta procedur badania, zamieściliśmy również najważniejsze spostrzeżenia związane z tymi rodzajami ryzyka.

Zagadnienia te zostały uwzględnione w kontekście naszego badania załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego jako całości oraz przy formułowaniu opinii o tym sprawozdaniu. W związku z powyższym nie wydajemy odrębnej opinii na ich temat.

<u>Opis rodzaju ryzyka istotnego zniekształcenia (kluczowe sprawy z badania)</u>	<u>Procedury biegłego rewidenta w odpowiedzi na zidentyfikowane ryzyko</u>
1. <u>Wartość firmy - Analiza utraty wartości</u> Zgodnie z MSSF Grupa jest zobowiązana do przeprowadzenia corocznego testu na utratę wartości firmy. Test na utratę wartości był kluczowym zagadnieniem badania ze względu na saldo wartości firmy w wysokości 2 147 milionów złotych, które jest istotne dla sprawozdania finansowego. Proces dokonania osądu przez Zarząd jest oparty na istotnych założeniach i szacunkach takich jak strategia Grupy, przyszłe przychody, koszty i przepływy pieniężne, średnioważony koszt kapitału („WACC”) oraz krańcowa stopa wzrostu („PGR”), które są zależne od oczekiwań w odniesieniu do przyszłych warunków rynkowych i gospodarczych. <i>Odniesienie do ujawnienia w sprawozdaniu finansowym</i> Grupa zawarła ujawnienie dotyczące identyfikacji ośrodka generującego środki pieniężne oraz testu na utratę wartości w notce 8 „Utrata wartości”, która wyjaśnia główne założenia i wyniki testu wraz z analizą wrażliwości.	W ramach badania udokumentowaliśmy nasze zrozumienie procesu przeprowadzenia testu na utratę wartości oraz oceniliśmy identyfikację ośrodka generującego środki pieniężne, jak również dokonaliśmy przeglądu testu na utratę wartości. Nasze procedury obejmowały między innymi ocenę prawidłowości modelu utraty wartości oraz jego założeń, ze szczególną uwagą zwróconą na: • porównanie kluczowych założeń w modelu ze średnią z branży oraz oczekiwaniami rynku obejmujące porównanie przyszłych przychodów, kosztów i osiąganego marży, nakładów kapitałowych na sieć oraz rezerwacje częstotliwości, udziału w rynku, poziomu wskaźnika odejść klientów (<i>churn</i>) oraz stóp dyskonta do dostępnych zewnętrznych danych; • sprawdzenie poprawności matematycznej modelu zdyskontowanych przepływów pieniężnych i uzgodnienie źródłowych danych do zatwierdzonych przez Zarząd prognoz finansowych; • ocenę adekwatności przyjętych przez Zarząd prognoz finansowych poprzez porównanie aktualnych wyników do wcześniejszych prognoz; • porównanie zastosowanych WACC oraz PGR do przedziału rynkowego przy wsparciu naszych specjalistów z zakresu wycen; • ocenę przygotowanej przez Zarząd analizy wrażliwości oraz przeprowadzenie dalszej analizy wrażliwości ukierunkowanej przede wszystkim w obszarze zmian w przepływach pieniężnych z działalności operacyjnej; • ocenę adekwatności ujawnień w zakresie testu na utratę wartości oraz analizy wrażliwości.

2. <u>Realizowalność aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego</u> Grupa przeprowadziła szczegółową analizę planu wykorzystania aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego według stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku. Zagadnienie to było kluczowym zagadnieniem badania, ponieważ saldo aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego na dzień 31 grudnia 2017 roku wyniosło 950 milionów złotych i było istotne dla sprawozdań finansowych. Ponadto, proces dokonania osądu przez Zarząd jest oparty o założenia dotyczące kwot przyszłych dochodów podatkowych i okresów ich występowania, które pozwolą wykorzystać ujemne różnice przejściowe oraz straty podatkowe. <i>Odniesienie do ujawnienia w sprawozdaniu finansowym</i> Grupa zawarła ujawnienie dotyczące podatku odroczonego oraz istotnych założeń leżących u podstaw szacunków w nocie 24.2 “Podatek odroczoney”.	W ramach badania udokumentowaliśmy nasze zrozumienie procesu kalkulacji podatku odroczonego oraz zidentyfikowaliśmy kluczowe kontrole wewnętrzne Grupy w tym zakresie. Dla wybranych kontroli wewnętrznych przeprowadziliśmy testy kontroli. Dokonaliśmy analizy założeń leżących u podstaw rozpoznania i kalkulacji podatku odroczonego. Nasze procedury obejmowały również między innymi przegląd modelu realizowalności aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego i były ściśle związane z analizą testu na utratę wartości, jako że realizowalność aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego jest zależna od realizacji prognoz finansowych zatwierdzonych przez Zarząd Spółki.
3. <u>Roszczenia, sprawy sądowe i zobowiązania warunkowe</u> Grupa występuje jako strona wielu istotnych roszczeń i spraw sądowych. Główne ryzyko zidentyfikowane przez Grupę w tym obszarze dotyczy postępowań antymonopolowych, zgodności z wymogami regulacyjnymi oraz postępowań dotyczących ochrony praw klientów. Kwoty roszczeń mogą być istotne a szacunki rezerw i zobowiązań warunkowych są przedmiotem istotnego osądu Zarządu.	W ramach badania udokumentowaliśmy nasze zrozumienie procesu identyfikacji roszczeń, spraw sądowych oraz zobowiązań warunkowych i zidentyfikowaliśmy kluczowe kontrole wewnętrzne Grupy w tym procesie. Dla wybranych kontroli wewnętrznych dotyczących tego obszaru przeprowadziliśmy testy kontroli. Nasze procedury obejmowały również między innymi: • z udziałem działu prawnego Spółki dokonaliśmy analizy istotnych spraw sądowych; • analizę pisemnych odpowiedzi kancelarii prawnych obsługujących spółki Grupy;

<i>Odniesienie do ujawnienia w sprawozdaniu finansowym</i> Grupa zawarła ujawnienia dotyczące roszczeń i spraw sądowych w nocie 28 “Roszczenia, sprawy sądowe i zobowiązania warunkowe”.	• omówienie wybranych spraw sądowych z wewnętrznymi specjalistami EY z zakresu prawa; • analizę protokołów z posiedzeń organów spółek Grupy (tj. Zarządu, Rady Nadzorczej i Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy); • nasze procedury obejmowały także analizę i ocenę zobowiązań warunkowych oraz zmian w rezerwach na roszczenia i sprawy sądowe, które są raportowane kwartalnie do przeglądu komitetu audytu Rady Nadzorczej.
4. <u>Prawidłowość rozpoznawania przychodów</u> Prawidłowość rozpoznawania przychodów jest nieodłącznym ryzykiem branżowym. Wynika to ze skomplikowanych systemów billingowych, które przetwarzają duże ilości danych w połączeniu z kombinacją różnych produktów i usług oraz zmian cen w trakcie roku, przy wykorzystaniu licznych systemów. Ponadto, zastosowanie standardów rachunkowości dotyczących rozpoznawania przychodów jest skomplikowane i wiąże się z wieloma kluczowymi osądami i szacunkami. <i>Odniesienie do ujawnienia w sprawozdaniu finansowym</i> Grupa zawarła ujawnienie dotyczące przychodów w nocie 5 „Przychody”.	W ramach badania udokumentowaliśmy nasze zrozumienie procesu rozpoznawania przychodów oraz zidentyfikowaliśmy kluczowe kontrole wewnętrzne Grupy w tym procesie. Dla wybranych kontroli wewnętrznych dotyczących tego obszaru przeprowadziliśmy testy kontroli. Nasze procedury obejmowały również między innymi: • ocenę wykorzystywanych systemów IT; • przegląd polityk dotyczących rozpoznawania przychodów i związanych z nimi istotnych osądów oraz szacunków; • szczegółowe testy badania między innymi w zakresie: – Analizy miesięcznych danych oraz trendów dla istotnych strumieni przychodowych w odniesieniu do planów oraz prognoz; – Uzgodnienia istotnych sald przychodów przyszłych okresów; – porównania memoriałów przychodowych do faktycznie zrealizowanej sprzedaży; – Uzgodnienia prawidłowości rozpoznawania przychodów dla kluczowych ofert.

Opinia

Naszym zdaniem załączone roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe:

- przedstawia rzetelny i jasny obraz sytuacji majątkowej i finansowej Grupy na dzień 31 grudnia 2017 roku, oraz jej wyniku finansowego i przepływów pieniężnych za rok obrotowy od dnia 1 stycznia 2017 roku do dnia 31 grudnia 2017 roku, zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości, Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej oraz związanymi z nimi interpretacjami ogłoszonymi w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej i przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości.
- Jest zgodne co do formy i treści z obowiązującymi Grupę przepisami prawa oraz statutem jednostki dominującej.

Sprawozdanie na temat innych wymogów prawa i regulacji

Opinia na temat sprawozdania z działalności Grupy

Nasza opinia o skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym nie obejmuje sprawozdania z działalności Grupy.

Za sporządzenie sprawozdania z działalności Grupy zgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości oraz innymi obowiązującymi przepisami prawa jest odpowiedzialny Zarząd Spółki. Ponadto Zarząd Spółki oraz członkowie Rady Nadzorczej Spółki są zobowiązani do zapewnienia, aby sprawozdanie z działalności Grupy spełniało wymagania przewidziane w ustawie o rachunkowości.

Naszym obowiązkiem zgodnie z wymogami ustawy o biegłych rewidentach było wydanie opinii, czy sprawozdanie z działalności Grupy, za wyjątkiem treści punktu „Oświadczenie Grupy Kapitałowej Orange Polska oraz Orange Polska S.A. na temat informacji niefinansowych za rok 2017”, zostało sporządzone zgodnie z przepisami prawa oraz, że jest ono zgodne z informacjami zawartymi w rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. Naszym obowiązkiem było także złożenie oświadczenia, czy w świetle naszej wiedzy o Grupie i jej otoczeniu uzyskanej podczas badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego stwierdziliśmy w sprawozdaniu z działalności Grupy istotne zniekształcenia oraz wskazanie, na czym polega każde takie istotne zniekształcenie.

Naszym zdaniem sprawozdanie z działalności Grupy zostało sporządzone zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami i jest zgodne z informacjami zawartymi w rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. Ponadto, oświadczamy, iż w świetle wiedzy o Grupie i jej otoczeniu uzyskanej podczas badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego, nie stwierdziliśmy w sprawozdaniu z działalności Grupy istotnych zniekształceń.

Opinia na temat oświadczenia o stosowaniu ładu korporacyjnego

Zarząd Spółki oraz członkowie Rady Nadzorczej Spółki są odpowiedzialni za sporządzenie oświadczenia o stosowaniu ładu korporacyjnego zgodnie z przepisami prawa.

W związku z przeprowadzonym badaniem skonsolidowanego sprawozdania finansowego, naszym obowiązkiem zgodnie z wymogami ustawy o biegłych rewidentach było wydanie opinii, czy emitent obowiązany do złożenia oświadczenia o stosowaniu ładu korporacyjnego, stanowiącego wyodrębnioną część sprawozdania z działalności Grupy, zawarł w tym oświadczeniu informacje

wymagane przepisami prawa oraz w odniesieniu do określonych informacji wskazanych w tych przepisach lub regulaminach stwierdzenie, czy są one zgodne z mającymi zastosowanie przepisami oraz informacjami zawartymi w rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Naszym zdaniem w oświadczeniu o stosowaniu ładu korporacyjnego Spółka zawarła informacje określone w paragrafie 91 ust. 5 punkt 4 lit. a, b, g, j, k oraz lit. l Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim („Rozporządzenie”). Informacje wskazane w paragrafie 91 ust. 5 punkt 4 lit. c-f, h oraz lit. i tego Rozporządzenia zawarte w oświadczeniu o stosowaniu ładu korporacyjnego są zgodne z mającymi zastosowanie przepisami oraz informacjami zawartymi w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Informacja o sporządzeniu oświadczenia na temat informacji niefinansowych

Zgodnie z wymogami ustawy o biegłych rewidentach informujemy, że Spółka sporządziła oświadczenie na temat informacji niefinansowych, o którym mowa w art. 49b ust. 1 ustawy o rachunkowości jako wyodrębnioną część sprawozdania z działalności Grupy.

Nie wykonaliśmy żadnych prac atestacyjnych dotyczących oświadczenia na temat informacji niefinansowych i nie wyrażamy jakiegokolwiek zapewnienia na jego temat.

w imieniu
Ernst & Young Audyt Polska spółka
z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k.
Rondo ONZ 1, 00-124 Warszawa
nr ewid. 130

Kluczowy Biegły
Rewident

Partner

Łukasz Piotrowski
biegły rewident
nr 12390

Mikołaj Rytel

Warszawa, dnia 20 lutego 2018 roku.

GRUPA KAPITAŁOWA ORANGE POLSKA

**SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE
ZA ROK ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2017 ROKU
SPORZĄDZONE WEDŁUG MIĘDZYNARODOWYCH STANDARDÓW
SPRAWOZDAWCZOŚCI FINANSOWEJ**

20 lutego 2018 r.

Spis treści

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	4
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	4
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	5
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM.....	6
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	7

Informacje ogólne

1. Informacje ogólne	8
2. Oświadczenie o zgodności oraz podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego	9
3. Segment operacyjny	9
4. Główne przejęcia, zbycia oraz zmiany w zakresie konsolidacji	11

Zysk/strata z działalności operacyjnej z wyłączeniem amortyzacji

5. Przychody	12
6. Koszty i przychody operacyjne	13
7. Zyski ze sprzedaży aktywów	13

Aktywa trwałe

8. Utrata wartości	14
9. Wartość firmy.....	15
10. Pozostałe wartości niematerialne	15
11. Środki trwałe	17

Aktywa obrotowe oraz zobowiązania

12. Należności handlowe.....	18
13. Rezerwy	19
14. Zobowiązania handlowe, pozostałe zobowiązania i przychody przyszłych okresów.....	20
15. Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	21

Instrumenty finansowe, z wyłączeniem należności oraz zobowiązań handlowych

16.	Przychody i koszty finansowe	24
17.	Dług finansowy netto	25
18.	Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu, z wyłączeniem zobowiązań handlowych.....	26
19.	Zobowiązania wynikające z działalności finansowej	26
20.	Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	28
21.	Instrumenty pochodne.....	28
22.	Wartość godziwa instrumentów finansowych.....	31
23.	Cele i polityka zarządzania ryzykiem finansowym	32

Podatek dochodowy

24.	Podatek dochodowy	38
-----	-------------------------	----

Kapitał własny i zarządzanie kapitałem

25.	Kapitał własny.....	39
26.	Zarządzanie kapitałem.....	40

Pozostałe noty objaśniające

27.	Nieujęte zobowiązania wynikające z zawartych umów	41
28.	Roszczenia, sprawy sądowe i zobowiązania warunkowe.....	42
29.	Transakcje ze stronami powiązanymi.....	45
30.	Zdarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego	46
31.	Podstawowe zasady rachunkowości	47

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

(w milionach złotych, z wyjątkiem straty na jedną akcję)

		12 miesięcy	
	Nota	do 31 grudnia 2017	do 31 grudnia 2016
Przychody	5	11.381	11.538
Koszty zakupów zewnętrznych	6.1	(6.416)	(6.432)
Koszty świadczeń pracowniczych	6.2	(1.690)	(1.636)
Pozostałe koszty operacyjne	6.3	(559)	(587)
Pozostałe przychody operacyjne	6.3	218	210
Zyski ze sprzedaży aktywów	7	81	70
Koszty rozwiązania stosunku pracy	13	(208)	-
Amortyzacja	10,11	(2.572)	(2.725)
Utworzenie odpisu z tytułu utraty wartości aktywów trwałych	8	(6)	(1.792)
Zysk/(strata) z działalności operacyjnej		229	(1.354)
Przychody odsetkowe	16	32	22
Koszty odsetkowe i pozostałe koszty finansowe	16	(279)	(282)
Koszty dyskonta	16	(57)	(99)
Koszty finansowe, netto		(304)	(359)
Podatek dochodowy	24.1	15	(33)
Skonsolidowana strata netto		(60)	(1.746)
Strata netto przypisana właścicielom Orange Polska S.A.		(60)	(1.746)
Strata netto przypisana udziałom niedającym kontroli		-	-
Strata na jedną akcję (w złotych) (podstawowa i rozwodniona)	31.5	(0,05)	(1,33)
Średnia ważona liczba akcji (w milionach) (podstawowa i rozwodniona)	31.5	1.312	1.312

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

(w milionach złotych)

		12 miesięcy	
	Nota	do 31 grudnia 2017	do 31 grudnia 2016
Skonsolidowana strata netto		(60)	(1.746)
Pozycje, które nie zostaną przeniesione do wyniku			
Straty aktuarialne dotyczące świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia	15	(3)	(1)
Podatek dochodowy dotyczący pozycji, które nie zostaną przeniesione		1	-
Pozycje, które mogą być przeniesione do wyniku			
Zyski/(straty) z wyceny instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	21	(11)	92
Podatek dochodowy dotyczący pozycji, które mogą być przeniesione		2	(17)
Inne całkowite dochody/(straty), netto		(11)	74
Całkowite straty ogółem		(71)	(1.672)
Całkowite straty ogółem przypisane właścicielom Orange Polska S.A.		(71)	(1.672)
Całkowite straty ogółem przypisane udziałom niedającym kontroli		-	-

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

<i>(w milionach złotych)</i>	<i>Nota</i>	<i>Na dzień 31 grudnia 2017</i>	<i>Na dzień 31 grudnia 2016 (patrz Nota 31.5)</i>
AKTYWA			
Wartość firmy	9	2.147	2.147
Pozostałe wartości niematerialne	10	5.256	5.722
Środki trwałe	11	10.666	10.678
Należności handlowe	12	532	433
Instrumenty pochodne	21	37	206
Pozostałe aktywa		72	72
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	24.2	950	929
Aktywa trwałe razem		19.660	20.187
Zapasy		217	163
Należności handlowe	12	2.266	2.033
Instrumenty pochodne	21	-	36
Należności z tytułu podatku dochodowego		-	5
Pozostałe aktywa		78	60
Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów		66	80
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	20	646	262
Aktywa obrotowe razem		3.273	2.639
SUMA AKTYWÓW		22.933	22.826
PASYWA			
Kapitał zakładowy	25.1	3.937	3.937
Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej		832	832
Pozostałe kapitały rezerwowe		(40)	(29)
Zyski zatrzymane		5.207	5.267
Kapitał własny przypisany właścicielom Orange Polska S.A.		9.936	10.007
Udziały niedające kontroli		2	2
Kapitał własny razem		9.938	10.009
Zobowiązania handlowe	14.1	550	682
Pożyczki od jednostki powiązanej	18.1	5.485	7.087
Pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	18.2	68	66
Instrumenty pochodne	21	58	76
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	15	139	144
Rezerwy	13	553	280
Pozostałe zobowiązania	14.2	16	15
Przychody przyszłych okresów	14.3	83	81
Zobowiązania długoterminowe razem		6.952	8.431
Zobowiązania handlowe	14.1	2.421	2.642
Pożyczki od jednostki powiązanej	18.1	1.484	5
Pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	18.2	45	36
Instrumenty pochodne	21	42	-
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	15	221	188
Rezerwy	13	854	850
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego		19	24
Pozostałe zobowiązania	14.2	479	132
Przychody przyszłych okresów	14.3	478	509
Zobowiązania krótkoterminowe razem		6.043	4.386
SUMA PASYWÓW		22.933	22.826

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

(w milionach złotych)

	Kapitał zakładowy	Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej	Pozostałe kapitały rezerwowe			Zyski zatrzymane	Kapitał własny przypisany właścicielom OPL S.A.	Udziały nieudające kontroli	Kapitał własny razem
			Zyski/(straty) z wyceny instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	Straty aktuarialne dotyczące świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia	Podatek odroczony				
Saldo na dzień 1 stycznia 2017 roku	3.937	832	9	(44)	6	5.267	10.007	2	10.009
Całkowite straty ogółem za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2017 roku	-	-	(11)	(3)	3	(60)	(71)	-	(71)
Saldo na dzień 31 grudnia 2017 roku	3.937	832	(2)	(47)	9	5.207	9.936	2	9.938
Saldo na dzień 1 stycznia 2016 roku	3.937	832	(83)	(43)	23	7.309	11.975	2	11.977
Całkowite straty ogółem za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2016 roku	-	-	92	(1)	(17)	(1.746)	(1.672)	-	(1.672)
Dywidenda (patrz Nota 25.2)	-	-	-	-	-	(328)	(328)	-	(328)
Pozostałe zmiany (patrz Nota 25.3)	-	-	-	-	-	32	32	-	32
Saldo na dzień 31 grudnia 2016 roku	3.937	832	9	(44)	6	5.267	10.007	2	10.009

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

(w milionach złotych)

		12 miesięcy	
	Nota	do 31 grudnia 2017	do 31 grudnia 2016 (patrz Nota 31.5)
DZIAŁALNOŚĆ OPERACYJNA			
Skonsolidowana strata netto		(60)	(1.746)
<i>Korekty uzgadniające stratę netto do środków pieniężnych z działalności operacyjnej</i>			
Zyski ze sprzedaży aktywów	7	(81)	(70)
Amortyzacja	10,11	2.572	2.725
Utworzenie odpisu z tytułu utraty wartości aktywów trwałych	8	6	1.792
Koszty finansowe, netto		304	359
Podatek dochodowy	24.1	(15)	33
Zmiana stanu rezerw i odpisów aktualizujących		111	(126)
(Zyski)/straty operacyjne z tytułu różnic kursowych i wyceny instrumentów pochodnych, netto		8	(10)
<i>Zmiana kapitału obrotowego</i>			
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu zapasów, brutto		(53)	54
Zwiększenie stanu należności handlowych, brutto		(334)	(499)
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu zobowiązań handlowych		(106)	362
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów i pozostałych należności		(5)	67
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu przychodów przyszłych okresów i pozostałych zobowiązań		62	(39)
Otrzymane odsetki		32	22
Odsetki zapłacone i przepływy odsetkowe z instrumentów pochodnych, netto		(363)	(353)
Różnice kursowe i inne przepływy otrzymane/(zapłacone) z instrumentów pochodnych, netto		(6)	10
Podatek dochodowy zapłacony		(8)	(32)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		2.064	2.549
DZIAŁALNOŚĆ INWESTYCYJNA			
Zakup środków trwałych i wartości niematerialnych	10,11	(1.933)	(5.169)
Zmniejszenie stanu zobowiązań wobec dostawców środków trwałych i wartości niematerialnych		(126)	(42)
Otrzymane dotacje inwestycyjne	14.2	297	-
Dotacje inwestycyjne zapłacone dostawcom środków trwałych i wartości niematerialnych	14.2	(1)	-
Różnice kursowe otrzymane/(zapłacone) z instrumentów pochodnych ekonomicznie zabezpieczających nakłady inwestycyjne, netto		(7)	15
Wpływy ze sprzedaży środków trwałych i wartości niematerialnych		113	119
Wydatki z tytułu nabycia jednostek zależnych pomniejszone o środki pieniężne tych jednostek	4	(31)	-
Zmniejszenie stanu pozostałych instrumentów finansowych		1	3
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		(1.687)	(5.074)
DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA			
Zaciągnięcie długoterminowego zadłużenia	19	-	2.702
Splata długoterminowego zadłużenia	19	(31)	(1.225)
Zwiększenie stanu odnawialnej linii kredytowej i krótkoterminowego zadłużenia	19	39	1.355
Różnice kursowe otrzymane/(zapłacone) z instrumentów pochodnych zabezpieczających dług, netto	19	(1)	17
Wypłacona dywidenda	19, 25.2	-	(328)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		7	2.521
Zmiana stanu środków pieniężnych i ekwiwalentów środków pieniężnych, netto		384	(4)
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych na początek okresu	20	262	266
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych na koniec okresu	20	646	262

1. Informacje ogólne

1.1. Grupa Kapitałowa Orange Polska

Orange Polska S.A. („Orange Polska” lub „Spółka” lub „OPL S.A.”), spółka akcyjna, powstała i rozpoczęła działalność 4 grudnia 1991 roku. Grupa Kapitałowa Orange Polska („Grupa”) składa się z Orange Polska i jej spółek zależnych. Akcje Orange Polska są notowane na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie.

Grupa jest wiodącym dostawcą usług telekomunikacyjnych w Polsce. Grupa dostarcza komórkowe i stacjonarne usługi telekomunikacyjne, w tym połączenia głosowe, usługi przesyłu wiadomości i treści, dostęp do Internetu oraz telewizję. Ponadto, Grupa świadczy usługi ICT (*Information and Communications Technology*), usługi w zakresie dzierżawy łączy oraz inne usługi telekomunikacyjne o wartości dodanej, prowadzi sprzedaż sprzętu telekomunikacyjnego, świadczy usługi w zakresie transmisji danych, budowy infrastruktury telekomunikacyjnej, prowadzi działalność obrotu energią elektryczną oraz sprzedaje usługi finansowe.

Siedziba Orange Polska mieści się w Warszawie przy ulicy Aleje Jerozolimskie 160.

Telekomunikacyjna działalność Grupy podlega nadzorowi Urzędu Komunikacji Elektronicznej („UKE”). Zgodnie z Prawem Telekomunikacyjnym, UKE może nakładać pewne obowiązki na operatorów telekomunikacyjnych o znaczącej pozycji rynkowej na rynku właściwym. Orange Polska S.A. jest spółką o znaczącej pozycji rynkowej na określonych rynkach właściwych.

1.2. Skład Grupy

W skład Grupy wchodzi Orange Polska oraz następujące jednostki zależne:

<i>Jednostka</i>	<i>Siedziba</i>	<i>Zakres działalności</i>	<i>Udział Grupy w kapitale</i>	
			<i>31 grudnia 2017</i>	<i>31 grudnia 2016</i>
Integrated Solutions Sp. z o.o.	Warszawa, Polska	Dostarczanie zintegrowanych rozwiązań z zakresu IT oraz infrastruktury sieciowej.	100%	100%
TP TelTech Sp. z o.o.	Łódź, Polska	Projektowanie i budowa systemów telekomunikacyjnych, obsługa sieci telekomunikacyjnych, monitorowanie sygnałów alarmowych.	100%	100%
Telefony Podlaskie S.A.	Sokołów Podlaski, Polska	Lokalny operator telefonii stacjonarnej, Internetu i telewizji kablowej.	89,27%	89,27%
Orange Retail S.A.	Modlnica, Polska	Dystrybutor produktów OPL S.A. dla rynku masowego i biznesowego.	100%	100%
Orange Energia Sp. z o.o. ⁽¹⁾	Warszawa, Polska	Sprzedaż energii elektrycznej.	100%	-
Orange Real Estate Sp. z o.o.	Warszawa, Polska	Zarządzanie i utrzymanie nieruchomości.	100%	100%
Orange Szkolenia Sp. z o.o.	Warszawa, Polska	Usługi szkoleniowe i hotelowe, agent ubezpieczeniowy.	100%	100%
Pracownicze Towarzystwo Emerytalne Orange Polska S.A.	Warszawa, Polska	Zarządzanie pracowniczym funduszem emerytalnym.	100%	100%
Fundacja Orange	Warszawa, Polska	Działalność charytatywna.	100%	100%
Telekomunikacja Polska Sp. z o.o.	Warszawa, Polska	Brak działalności operacyjnej.	100%	100%

⁽¹⁾ Patrz Nota 4.

Ponadto, Grupa i T-Mobile Polska S.A. posiadają po 50% udziałów w NetWorkS! Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie. Spółka została zaklasyfikowana jako wspólne działanie, ponieważ przedmiotem jej działalności jest zarządzanie,

rozwój i utrzymanie sieci będących własnością Grupy i T-Mobile Polska S.A. NetWorkS! Sp. z o.o. powstała w związku z umową o współkorzystanie z mobilnych sieci dostępowych zawartą pomiędzy dwoma operatorami. Umowa ta została zawarta w 2011 roku na okres 15 lat z możliwością przedłużenia i również jest zaklasyfikowana jako wspólne działanie dla celów księgowych.

W okresach 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2017 i 2016 roku udział Grupy w ogólnej liczbie głosów był równy udziałowi Grupy w kapitałach spółek zależnych. Główne przejęcia, zbycia oraz zmiany w zakresie konsolidacji zostały opisane w Nocie 4.

2. Oświadczenie o zgodności oraz podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) przyjętymi przez Unię Europejską. MSSF obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”) oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej („KIMSF”).

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe zostało sporządzone w milionach złotych. Porównawcze dane finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2016 roku zostały przygotowane w oparciu o te same podstawy sporządzenia sprawozdania finansowego.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe zostało sporządzone w oparciu o zasadę kosztu historycznego, z wyjątkiem wycenianych w wartości godziwej pochodnych instrumentów finansowych.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuacji działalności.

Dane finansowe wszystkich jednostek wchodzących w skład Grupy zawarte w niniejszym Skonsolidowanym Sprawozdaniu Finansowym zostały przygotowane przy zastosowaniu jednolitych polityk rachunkowości.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd w dniu 20 lutego 2018 roku i podlega zatwierdzeniu przez Walne Zgromadzenie Orange Polska S.A.

Zasady rachunkowości zastosowane do sporządzenia sprawozdania finansowego za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2017 roku są przedstawione w Nocie 31 oraz są oparte na:

- wszystkich standardach i interpretacjach przyjętych przez Unię Europejską i mających zastosowanie dla okresu rozpoczynającego się 1 stycznia 2017 roku,
- MSSF i powiązanych interpretacjach przyjętych przez Unię Europejską i mających zastosowanie dla okresów rozpoczynających się po 1 stycznia 2017 roku, dla których Grupa zdecydowała o wcześniejszym ich zastosowaniu,
- podejściu przyjętym w Grupie zgodnie z paragrafami od 10 do 12 zawartymi w Międzynarodowym Standardzie Rachunkowości („MSR”) 8 (Subiektywna ocena).

3. Segment operacyjny

Grupa raportuje jeden segment operacyjny, ponieważ decyzje o alokacji zasobów oraz ocena wyników oparte są o dane skonsolidowane. Zarząd ocenia wyniki segmentu głównie na podstawie skonsolidowanych przychodów, skonsolidowanego wskaźnika EBITDA, skonsolidowanego zysku/straty netto, skonsolidowanych organicznych przepływów pieniężnych, skonsolidowanych nakładów inwestycyjnych, skonsolidowanego długu finansowego netto oraz skonsolidowanego wskaźnika długu finansowego netto do wartości EBITDA w oparciu o skumulowany wskaźnik EBITDA za ostatnie cztery kwartały. W celu lepszej prezentacji wyników, powyższe mierniki są korygowane jak określono poniżej.

Przychody z działalności Grupy są korygowane o wpływ zmian w zakresie konsolidacji. Nie wystąpiły korekty za okresy 12 miesięcy zakończone 31 grudnia 2017 i 2016 roku.

Sposób kalkulacji EBITDA, organicznych przepływów pieniężnych, nakładów inwestycyjnych oraz długu finansowego netto nie jest zdefiniowany w MSSF, metodologia przyjęta przez Grupę została zaprezentowana poniżej.

EBITDA jest głównym miernikiem zyskowności operacyjnej używanym przez Zarząd i odpowiada zyskowi/stracie z działalności operacyjnej przed amortyzacją i utratą wartości aktywów trwałych. W celu lepszej prezentacji wyników, EBITDA jest korygowana o wpływ zmian w zakresie konsolidacji, programów rozwiązania stosunku pracy, kosztów restrukturyzacji, znaczących roszczeń, spraw sądowych i pozostałych ryzyk jak również innych znaczących jednorazowych zdarzeń. Korekty za okresy 12 miesięcy zakończone 31 grudnia 2017 i 2016 roku zostały zaprezentowane w tabeli poniżej.

Organiczne przepływy pieniężne są głównym miernikiem generowania przepływów pieniężnych używanym przez Zarząd i odpowiadają przepływowi pieniężnemu netto z działalności operacyjnej pomniejszonym o zakupy środków trwałych i wartości niematerialnych, zmiany stanu zobowiązań wobec dostawców środków trwałych i wartości niematerialnych, wpływ dotacji inwestycyjnych otrzymanych/zapłaconych dostawcom środków trwałych i wartości niematerialnych, wpływ różnic kursowych netto otrzymanych/zapłaconych z instrumentów pochodnych ekonomicznie zabezpieczających nakłady inwestycyjne i powiększonym o przychody ze sprzedaży środków trwałych i wartości niematerialnych. W celu lepszej prezentacji wyników, organiczne przepływy pieniężne są korygowane o płatności za rezerwacje i inne prawa do częstotliwości oraz płatności wynikające ze znaczących roszczeń, spraw sądowych i pozostałych ryzyk, jak również dotacje inwestycyjne otrzymane/zapłacone dostawcom środków trwałych i wartości niematerialnych. Korekty za okresy 12 miesięcy zakończone 31 grudnia 2017 i 2016 roku zostały zaprezentowane w tabeli poniżej.

Nakłady inwestycyjne są głównym miernikiem alokacji zasobów używanym przez Zarząd i odzwierciedlają nabycia środków trwałych i wartości niematerialnych. W celu lepszej prezentacji wyników, nakłady inwestycyjne są korygowane o wpływ nabycia rezerwacji i innych praw do częstotliwości. Korekty za okresy 12 miesięcy zakończone 31 grudnia 2017 i 2016 roku zostały zaprezentowane w tabeli poniżej.

Dług finansowy netto oraz wskaźnik długu finansowego netto do skorygowanej wartości EBITDA są głównymi miernikami poziomu zadłużenia i płynności finansowej używanymi przez Zarząd. Kalkulacja długu finansowego netto została przedstawiona w Nocie 17.

Poniżej zostały przedstawione podstawowe informacje finansowe dotyczące segmentu operacyjnego:

<i>(w milionach złotych)</i>	<i>12 miesięcy do 31 grudnia 2017</i>	<i>12 miesięcy do 31 grudnia 2016</i>
Przychody ⁽¹⁾	11.381	11.538
Skorygowana EBITDA	3.011	3.163
Strata netto w skonsolidowanym rachunku zysków i strat	(60)	(1.746)
Skorygowane organiczne przepływy pieniężne	111	620
Skorygowane nakłady inwestycyjne	1.933	2.001

⁽¹⁾ Nie wystąpiły korekty za okresy 12 miesięcy zakończone 31 grudnia 2017 i 2016 roku.

	<i>Na dzień 31 grudnia 2017</i>	<i>Na dzień 31 grudnia 2016</i>
Dług finansowy netto (w milionach złotych, patrz Nota 17)	6.497	6.775
Wskaźnik dług finansowy netto/skorygowana EBITDA	2,2	2,1

Poniżej zaprezentowano korekty wprowadzone do informacji finansowych dotyczących segmentu operacyjnego:

<i>(w milionach złotych)</i>	<i>12 miesięcy do 31 grudnia 2017</i>	<i>12 miesięcy do 31 grudnia 2016</i>
EBITDA	2.807	3.163
- korekta dotycząca wpływu Umów Społecznych, składająca się z kosztów programu optymalizacji zatrudnienia, pomniejszona o ograniczenia długoterminowych świadczeń pracowniczych (patrz Noty 13 i 15)	204	-
Skorygowana EBITDA	3.011	3.163
Organiczne przepływy pieniężne	407	(2.528)
- korekta dotycząca otrzymanych dotacji inwestycyjnych	(297)	-
- korekta dotycząca dotacji inwestycyjnych zapłaconych dostawcom środków trwałych i wartości niematerialnych	1	-
- korekta dotycząca płatności za rezerwacje częstotliwości (patrz Nota 10)	-	3.148
Skorygowane organiczne przepływy pieniężne	111	620
Nakłady inwestycyjne	1.933	5.169
- korekta dotycząca nakładów na rezerwacje częstotliwości (patrz Nota 10)	-	(3.168)
Skorygowane nakłady inwestycyjne	1.933	2.001

4. Główne przejęcia, zbycia oraz zmiany w zakresie konsolidacji

Nabycie Multimedia Polska Energia Sp. z o.o.

W dniu 5 września 2017 roku, Grupa nabyła 100% udziałów w Multimedia Polska Energia Sp. z o.o. („Multimedia Polska Energia”), spółce świadczącej usługi sprzedaży energii elektrycznej. Transakcja ta wpisuje się w strategię Grupy rozwoju usług dla gospodarstw domowych, komplementarnych do usług telekomunikacyjnych. Cena nabycia udziałów wyniosła 44 miliony złotych płatne w gotówce, z czego 35 milionów złotych zostało zapłaconych we wrześniu 2017 roku, 5 milionów złotych w październiku 2017 roku, a 4 miliony złotych zostaną zapłacone w grudniu 2018 roku. W wyniku powyższej transakcji, Grupa rozpoznała następujące aktywa i zobowiązania:

(w milionach złotych)

Aktywa:	
Wartości niematerialne ⁽¹⁾	27
Należności handlowe	23
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	(4)
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	9
Pozostałe	4
Aktywa razem	59
Zobowiązania:	
Zobowiązania handlowe	13
Pozostałe	2
Zobowiązania razem	15
Nabyte aktywa netto	44

⁽¹⁾ Zawiera umowy oraz związane z nimi relacje z klientami ujęte w wartości godziwej wynoszącej 25 milionów złotych.

W wyniku nabycia Multimedia Polska Energia nie rozpoznano wartości firmy ani zysku na okazyjnym nabyciu.

We wrześniu 2017 roku, Multimedia Polska Energia zmieniła nazwę na Orange Energia Sp. z o.o.

Pozostałe zmiany w zakresie konsolidacji

W dniu 30 września 2016 roku połączenie Orange Polska S.A. i jednostek zależnych będących w całości jej własnością – Orange Customer Service Sp. z o.o. oraz TP Invest Sp. z o.o. – zostało zarejestrowane w sądzie rejestrowym. Połączenie zostało dokonane przez przeniesienie wszystkich aktywów i zobowiązań wymienionych jednostek zależnych do OPL S.A.

W dniu 17 czerwca 2016 roku Grupa zlikwidowała spółkę TPSA Eurofinance France S.A., będącą w pełni własnością Grupy.

5. Przychody

(w milionach złotych)

	<i>12 miesięcy do 31 grudnia 2017</i>	<i>12 miesięcy do 31 grudnia 2016</i>
Przychody komórkowe	6.141	6.324
Usługi detaliczne	3.791	4.238
Usługi hurtowe (w tym rozliczenia z innymi operatorami)	1.147	1.037
Sprzedaż sprzętu do usług komórkowych	1.203	1.049
Usługi stacjonarne	4.571	4.720
Usługi wąskopasmowe	1.327	1.527
Usługi szerokopasmowe, telewizja i transmisja głosu przez Internet (<i>Voice over Internet Protocol</i>)	1.617	1.548
Rozwiązania teleinformatyczne dla przedsiębiorstw oraz z zakresu infrastruktury sieciowej	894	892
Usługi hurtowe (w tym rozliczenia z innymi operatorami)	733	753
Pozostałe przychody	669	494
Przychody razem	11.381	11.538

Pozostałe przychody zawierają głównie przychody ze sprzedaży urządzeń wykorzystywanych w projektach ICT (*Information and Communications Technology*), przychody ze sprzedaży sprzętu do usług szerokopasmowych, wynajem nieruchomości oraz usługi z zakresu badań i rozwoju.

Od 2017 roku przychody z usługi mobilnego Internetu do użytku stacjonarnego zostały przeklasyfikowane z komórkowych usług detalicznych do usług szerokopasmowych, telewizji i transmisji głosu przez Internet (*Voice over Internet Protocol*). W związku z tym, przychody ze sprzedaży sprzętu związane z tą usługą są prezentowane jako pozostałe przychody (poprzednio jako sprzedaż sprzętu do usług komórkowych). Dane porównawcze zostały odpowiednio skorygowane o 58 milionów złotych i 39 milionów złotych. Obecna prezentacja lepiej odzwierciedla istotę biznesową usługi mobilnego Internetu do użytku stacjonarnego, która stanowi substytucję stacjonarnego dostępu szerokopasmowego.

Przychody generowane są przede wszystkim na terytorium Polski. Około 3,6% i 3,2% całkowitych przychodów odpowiednio za okresy 12 miesięcy zakończone 31 grudnia 2017 i 2016 roku pochodziło od jednostek niemających siedziby na terytorium Polski. W większości były to przychody z tytułu rozliczeń z innymi operatorami.

6. Koszty i przychody operacyjne

6.1. Koszty zakupów zewnętrznych

(w milionach złotych)

	12 miesięcy do 31 grudnia 2017	12 miesięcy do 31 grudnia 2016
Koszty sprzedaży	(2.545)	(2.839)
– wartość sprzedanych telefonów i innych towarów	(1.793)	(1.901)
– koszty prowizji, reklamy, sponsoringu i pozostałe	(752)	(938)
Koszty rozliczeń z innymi operatorami	(1.778)	(1.513)
Koszty sieci oraz usług informatycznych	(652)	(670)
Pozostałe koszty zakupów zewnętrznych	(1.441)	(1.410)
Koszty zakupów zewnętrznych razem	(6.416)	(6.432)

Pozostałe koszty zakupów zewnętrznych zawierają głównie koszty wynajmu, koszty zarządzania i utrzymania nieruchomości, koszty obsługi klientów, koszty udostępnianej treści, opłaty za podwykonawstwo, koszty personelu tymczasowego oraz koszty opłat pocztowych.

6.2. Koszty świadczeń pracowniczych

(w milionach złotych)

	12 miesięcy do 31 grudnia 2017	12 miesięcy do 31 grudnia 2016
Średnia liczba aktywnych pracowników (w przeliczeniu na pełne etaty)	15.433	16.424
Wynagrodzenia	(1.501)	(1.528)
Składki na ubezpieczenie społeczne i pozostałe obciążenia	(348)	(350)
Długoterminowe świadczenia pracownicze (patrz Nota 15.1)	6	82
Skapitalizowane koszty pracownicze	218	205
Pozostałe świadczenia pracownicze	(65)	(45)
Koszty świadczeń pracowniczych razem	(1.690)	(1.636)

6.3. Pozostałe koszty i przychody operacyjne

(w milionach złotych)

	12 miesięcy do 31 grudnia 2017	12 miesięcy do 31 grudnia 2016
Obciążenia podatkowe inne niż podatek dochodowy	(305)	(304)
Opłata licencyjna za używanie marki Orange (patrz Nota 29.2)	(121)	(127)
Utrata wartości należności handlowych i pozostałych należności, netto	(86)	(89)
Pozostałe koszty i zmiany stanu rezerw, netto	(47)	(67)
Pozostałe koszty operacyjne razem	(559)	(587)
Pozostałe przychody operacyjne razem	218	210

Pozostałe przychody operacyjne obejmują głównie przychody od Grupy Orange wynikające ze wspólnie dzielonych zasobów, przychody z tytułu złomowania aktywów, odszkodowań oraz odsetek z tytułu nieterminowych płatności należności handlowych.

6.4. Koszty prac badawczych i rozwojowych

W okresach 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2017 i 2016 roku, koszty prac badawczych i rozwojowych ujęte w skonsolidowanym rachunku zysków i strat wyniosły odpowiednio 52 miliony złotych i 48 milionów złotych.

7. Zyski ze sprzedaży aktywów

W okresach 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2017 i 2016 roku zyski ze sprzedaży aktywów wyniosły odpowiednio 81 milionów złotych i 70 milionów złotych i zawierały głównie zyski ze sprzedaży nieruchomości.

8. Utrata wartości

8.1. Ośrodek wypracowujący środki pieniężne

Z uwagi na rodzaj prowadzonej działalności, zdecydowana większość pojedynczych aktywów Grupy nie wypracowuje wpływów pieniężnych, które byłyby niezależne od wpływów generowanych przez pozostałe aktywa, w związku z tym Grupa identyfikuje wszystkie działalności telekomunikacyjne jako pojedynczy ośrodek wypracowujący środki pieniężne – operatora telekomunikacyjnego.

Przy ocenie, czy istnieją przesłanki wskazujące na potencjalną utratę wartości aktywów, Grupa bierze pod uwagę określone czynniki, między innymi zmiany regulacyjne i gospodarcze zachodzące na rynku telekomunikacyjnym w Polsce. Na dzień 31 grudnia 2017 i 2016 roku Grupa przeprowadziła testy na utratę wartości ośrodka wypracowującego środki pieniężne (włączając wartość firmy).

W 2017 roku nie rozpoznano odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości.

W 2016 roku w skonsolidowanym rachunku zysków i strat rozpoznano odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości w wysokości 1.793 milionów złotych, który został w całości przypisany do wartości firmy zgodnie z wymogami Międzynarodowego Standardu Rachunkowości 36. Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości wynikał z niższych prognozowanych przepływów pieniężnych w biznes planie, opartych na ponownej ocenie przyszłych oczekiwanych wyników w świetle występujących warunków rynkowych i technologicznych oraz ze wzrostu stopy dyskontowej po opodatkowaniu.

Główne założenia, przyjęte w celu ustalenia wartości użytkowej operatora telekomunikacyjnego, są następujące:

- wartość rynku, stopa penetracji, udział w rynku i poziom konkurencji, poziom cen i decyzje organów regulacyjnych dotyczące cen, baza klientów, poziom kosztów sprzedaży niezbędny do zastępowania produktów i konkutowania z istniejącymi lub nowymi uczestnikami rynku, wpływ zmian przychodów na koszty bezpośrednie,
- poziom wydatków inwestycyjnych, który może zależeć od konieczności wdrożenia nowych technologii lub decyzji regulacyjnych dotyczących przyznania rezerwacji częstotliwości,
- stopa dyskontowa oparta na średnioważonym koszcie kapitału i odzwierciedlająca bieżącą rynkową ocenę wartości pieniądza w czasie oraz ryzyka związanego z przedmiotem działalności ośrodka wypracowującego środki pieniężne oraz
- krańcowa stopa wzrostu odzwierciedlająca ocenę Zarządu co do ewolucji przepływów pieniężnych po ostatnim roku objętym prognozą przepływów pieniężnych.

Wielkości przyporządkowane każdemu z tych parametrów odzwierciedlają doświadczenia Grupy skorygowane o oczekiwane zmiany w okresie objętym biznes planem, jednakże mogą podlegać wpływom niedających się przewidzieć zmian politycznych, gospodarczych lub prawnych.

Ośrodek wypracowujący środki pieniężne – Operator telekomunikacyjny

	<i>Na dzień 31 grudnia 2017</i>	<i>Na dzień 31 grudnia 2016</i>
Podstawa wartości odzyskiwalnej	Wartość użytkowa	Wartość użytkowa
Źródła danych	Biznes plan	Biznes plan
	5-letnia prognoza	5-letnia prognoza
	przepływów	przepływów
	pieniężnych	pieniężnych
Krańcowa stopa wzrostu	1%	1%
Stopa dyskontowa po opodatkowaniu	8,25%	9,25%
Stopa dyskontowa przed opodatkowaniem ⁽¹⁾	9,64%	10,7%

⁽¹⁾ Stopa dyskontowa przed opodatkowaniem wyliczona jest jako stopa dyskontowa po opodatkowaniu skorygowana o wartość i termin przyszłych przepływów pieniężnych z tytułu podatku.

Analiza wrażliwości wartości odzyskiwalnej

Wartość użytkowa operatora telekomunikacyjnego na dzień 31 grudnia 2017 roku przewyższała jego wartość bilansową o 3,6 miliarda złotych. Poniższa zmiana któregośkolwiek z kluczowych założeń:

- spadek przepływów pieniężnych po piątym roku o 22% lub
- spadek krańcowej stopy wzrostu o 1,2 p.p. lub
- wzrost stopy dyskontowej po opodatkowaniu o 1,4 p.p.

spowoduje zrównanie wartości użytkowej operatora telekomunikacyjnego z jego wartością bilansową.

8.2. Pozostałe środki trwałe i wartości niematerialne

W okresach 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2017 i 2016 roku (utworzony)/odwrócony odpis aktualizujący wartość środków trwałych i wartości niematerialnych ujęty w skonsolidowanym rachunku zysków i strat wyniósł odpowiednio (6) milionów złotych i 1 milion złotych i wynikał głównie z przeglądu wybranych nieruchomości Grupy.

9. Wartość firmy

(w milionach złotych)	Na dzień 31 grudnia 2017			Na dzień 31 grudnia 2016		
	Koszt	Odpis aktualizujący	Wartość netto	Koszt	Odpis aktualizujący ⁽¹⁾	Wartość netto
Ośrodek wypracowujący środki pieniężne						
Operator telekomunikacyjny	3.940	(1.793)	2.147	3.940	(1.793)	2.147
Wartość firmy razem	3.940	(1.793)	2.147	3.940	(1.793)	2.147

⁽¹⁾ Patrz Nota 8.1.

Wartość firmy wynosząca 3.909 milionów złotych powstała w 2005 roku w wyniku nabycia pozostałych 34% udziałów niedających kontroli w działalności mobilnej kontrolowanej przez OPL S.A. i odpowiada różnicy pomiędzy kosztem nabycia wymienionych wyżej udziałów, a przypisaną im wartością bilansową aktywów netto. To podejście było dozwolone przez MSR 27 obowiązujący w 2005 roku (przed wejściem w życie zmienionego MSR 27, który wymaga, aby nabycie udziałów niedających kontroli traktować jako transakcję kapitałową). Pozostałe saldo wartości firmy wynoszące 31 milionów złotych powstało w wyniku nabycia wybranych spółek zależnych.

10. Pozostałe wartości niematerialne

(w milionach złotych)	Na dzień 31 grudnia 2017			
	Koszt	Umorzenie	Odpis aktualizujący	Wartość netto
Rezerwy i inne prawa do częstotliwości	5.785	(2.085)	-	3.700
Oprogramowanie komputerowe	5.736	(4.270)	-	1.466
Pozostałe wartości niematerialne	250	(148)	(12)	90
Pozostałe wartości niematerialne razem	11.771	(6.503)	(12)	5.256

(w milionach złotych)	Na dzień 31 grudnia 2016			
	Koszt	Umorzenie	Odpis aktualizujący	Wartość netto
Rezerwy i inne prawa do częstotliwości	5.785	(1.725)	-	4.060
Oprogramowanie komputerowe	5.521	(3.922)	-	1.599
Pozostałe wartości niematerialne	217	(142)	(12)	63
Pozostałe wartości niematerialne razem	11.523	(5.789)	(12)	5.722

Dane dotyczące rezerwacji i innych praw do częstotliwości przedstawiają się następująco:

(w milionach złotych)

	<i>Data nabycia</i>	<i>Liczba lat do wygaśnięcia ⁽²⁾</i>	<i>Wartość bilansowa netto</i>	
			<i>Na dzień 31 grudnia 2017</i>	<i>Na dzień 31 grudnia 2016</i>
800 MHz	2016	13,1	2.676	2.880
900 MHz	2014	11,5	276	300
900 MHz ⁽¹⁾	2013	0,6	7	20
1800 MHz ⁽¹⁾	2013	10,0	159	175
1800 MHz	1997	9,6	-	-
2100 MHz	2000	5,0	479	574
2600 MHz	2016	13,1	103	111
Rezerwacje i inne prawa do częstotliwości razem			3.700	4.060

⁽¹⁾ Prawa do częstotliwości na podstawie umów z T-Mobile Polska S.A.

⁽²⁾ Pozostały okres użytkowania w latach na dzień 31 grudnia 2017 roku.

W dniu 25 stycznia 2016 roku Grupa otrzymała decyzje, w których Prezes UKE dokonał na rzecz Orange Polska rezerwacji częstotliwości z zakresu 800 MHz i 2600 MHz za łączną kwotę 3.168 milionów złotych zadeklarowaną w trakcie aukcji. Na podstawie tych decyzji, Orange Polska otrzymała rezerwacje dwóch bloków 2x5 MHz każdy w paśmie 800 MHz oraz rezerwacje trzech bloków 2x5 MHz każdy w paśmie 2600 MHz. Rezerwacje częstotliwości zostały dokonane na 15 lat i są ważne od dnia doręczenia decyzji. W lutym 2016 roku Orange Polska zapłaciła całą kwotę pomniejszoną o 20 milionów złotych depozytu wpłaconego przed aukcją w 2014 roku.

Zmiany wartości bilansowej netto pozostałych wartości niematerialnych w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2017 roku przedstawiały się następująco:

(w milionach złotych)

	<i>Rezerwacje i inne prawa do częstotliwości</i>	<i>Oprogramowanie komputerowe</i>	<i>Pozostałe wartości niematerialne</i>	<i>Pozostałe wartości niematerialne razem</i>
Saldo początkowe po uwzględnieniu umorzenia i odpisu aktualizującego	4.060	1.599	63	5.722
Nabycie wartości niematerialnych	-	412	16	428
Amortyzacja	(360)	(546)	(15)	(921)
Reklasyfikacje i pozostałe zmiany, netto	-	1	26	27
Saldo zamknięcia	3.700	1.466	90	5.256

Zmiany wartości bilansowej netto pozostałych wartości niematerialnych w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2016 roku przedstawiały się następująco:

(w milionach złotych)

	<i>Rezerwacje i inne prawa do częstotliwości</i>	<i>Oprogramowanie komputerowe</i>	<i>Pozostałe wartości niematerialne</i>	<i>Pozostałe wartości niematerialne razem</i>
Saldo początkowe po uwzględnieniu umorzenia i odpisu aktualizującego	1.217	1.729	64	3.010
Nabycie wartości niematerialnych	3.168	438	15	3.621
Amortyzacja	(325)	(568)	(15)	(908)
Reklasyfikacje i pozostałe zmiany, netto	-	-	(1)	(1)
Saldo zamknięcia	4.060	1.599	63	5.722

Na podstawie corocznego przeglądu szacowanych okresów użytkowania aktywów trwałych, Grupa zdecydowała o wydłużeniu od 2017 roku okresu użytkowania niektórych elementów oprogramowania. W rezultacie koszt amortyzacji w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2017 roku był niższy o 45 milionów złotych.

11. Środki trwałe

(w milionach złotych)

Na dzień 31 grudnia 2017

	<i>Koszt</i>	<i>Umorzenie</i>	<i>Odpis aktualizujący</i>	<i>Wartość netto</i>
Grunty i budynki	2.991	(1.887)	(30)	1.074
Sieć	38.218	(29.458)	-	8.760
Terminale	2.097	(1.622)	-	475
Pozostały sprzęt informatyczny	1.439	(1.162)	-	277
Pozostałe	278	(196)	(2)	80
Środki trwałe razem	45.023	(34.325)	(32)	10.666

(w milionach złotych)

Na dzień 31 grudnia 2016

	<i>Koszt</i>	<i>Umorzenie</i>	<i>Odpis aktualizujący</i>	<i>Wartość netto</i>
Grunty i budynki	3.060	(1.833)	(31)	1.196
Sieć	37.641	(29.025)	-	8.616
Terminale	1.984	(1.552)	-	432
Pozostały sprzęt informatyczny	1.486	(1.149)	-	337
Pozostałe	277	(178)	(2)	97
Środki trwałe razem	44.448	(33.737)	(33)	10.678

W 2017 roku Grupa dokonała rekasyfikacji niektórych pozycji rzeczowych aktywów trwałych z terminali do sieci na dzień 1 stycznia i 31 grudnia 2016 roku w kwocie 142 milionów złotych, z powodu wcześniejszej niewłaściwej klasyfikacji.

Na dzień 31 grudnia 2017 i 2016 roku, wartość nakładów ujętych w wartości bilansowej środków trwałych w trakcie ich budowy wyniosła odpowiednio 1.045 milionów złotych i 1.061 milionów złotych.

Zmiany wartości bilansowej netto środków trwałych w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2017 roku przedstawiały się następująco:

(w milionach złotych)

	<i>Grunty i budynki</i>	<i>Sieć</i>	<i>Terminale</i>	<i>Pozostały sprzęt informatyczny</i>	<i>Pozostałe</i>	<i>Środki trwałe razem</i>
Saldo początkowe po uwzględnieniu umorzenia i odpisu aktualizującego	1.196	8.616	432	337	97	10.678
Nabycie środków trwałych	24	1.190	222	51	18	1.505
Sprzedaż i likwidacja	(31)	(2)	-	(1)	-	(34)
Amortyzacja	(111)	(1.227)	(180)	(104)	(29)	(1.651)
Utrata wartości	(6)	-	-	-	-	(6)
Koszty likwidacji, rekasyfikacje i pozostałe zmiany, netto	2	183	1	(6)	(6)	174
Saldo zamknięcia	1.074	8.760	475	277	80	10.666

Na podstawie corocznego przeglądu szacowanych okresów użytkowania aktywów trwałych, Grupa zdecydowała o wydłużeniu od 2017 roku okresu użytkowania niektórych terminali oraz aktywów sieciowych. W rezultacie koszt amortyzacji w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2017 roku był niższy o 103 miliony złotych.

Zmiany wartości bilansowej netto środków trwałych w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2016 roku przedstawiały się następująco:

(w milionach złotych)

	<i>Grunty i budynki</i>	<i>Sieć</i>	<i>Terminale</i>	<i>Pozostały sprzęt informatyczny</i>	<i>Pozostałe</i>	<i>Środki trwałe razem</i>
Saldo początkowe po uwzględnieniu umorzenia i odpisu aktualizującego	1.322	8.790	430	374	109	11.025
Nabycie środków trwałych	41	1.161	231	88	27	1.548
Sprzedaż i likwidacja	(48)	(5)	-	-	-	(53)
Amortyzacja	(120)	(1.309)	(233)	(123)	(32)	(1.817)
Utrata wartości	1	-	-	-	-	1
Koszty likwidacji, reklasyfikacje i pozostałe zmiany, netto	-	(21)	4	(2)	(7)	(26)
Saldo zamknięcia	1.196	8.616	432	337	97	10.678

Wartość bilansowa środków trwałych używanych na podstawie umów leasingu finansowego na dzień 31 grudnia 2017 i 2016 roku wynosiła odpowiednio 86 milionów złotych i 58 milionów złotych. W ciągu 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2017 i 2016 roku zwiększenia stanu środków trwałych używanych na podstawie umów leasingu finansowego wyniosły, odpowiednio, 46 milionów złotych i 17 milionów złotych. Środki trwałe stanowiące przedmiot leasingu nie mogą zostać sprzedane, darowane, przewłaszczone ani zastawione i stanowią zabezpieczenie związanych z nimi zobowiązań.

12. Należności handlowe

(w milionach złotych)

	<i>Na dzień 31 grudnia 2017</i>	<i>Na dzień 31 grudnia 2016 (patrz Nota 31.5)</i>
Należności handlowe długoterminowe, netto	532	433
Należności handlowe krótkoterminowe, netto	2.266	2.033
Należności handlowe, netto	2.798	2.466

W ocenie Grupy, w odniesieniu do należności handlowych, nie występuje koncentracja ryzyka kredytowego z uwagi na dużą i zróżnicowaną bazę klientów indywidualnych i biznesowych. Maksymalną ekspozycję Grupy na ryzyko kredytowe na dzień zakończenia okresu sprawozdawczego odzwierciedla wartość bilansowa tych należności. Należności handlowe długoterminowe dotyczą głównie sprzedaży telefonów komórkowych w systemie ratalnym.

Zmiany w odpisach aktualizujących należności handlowe w okresach 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2017 i 2016 roku zaprezentowano poniżej:

(w milionach złotych)

	<i>12 miesięcy do 31 grudnia 2017</i>	<i>12 miesięcy do 31 grudnia 2016</i>
Saldo początkowe	159	138
Utworzenie odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości, netto	80	87
Wykorzystanie odpisów aktualizujących sprzedane lub spisane należności handlowe	(58)	(66)
Saldo zamknięcia	181	159

Analiza wiekowa należności handlowych netto przedstawia się następująco:

(w milionach złotych)

Na dzień
31 grudnia 2017

Na dzień
31 grudnia 2016
(patrz Nota 31.5)

Należności handlowe testowane łącznie na utratę wartości, netto:		
Nieprzeterminowane	1.965	1.501
Przeterminowane mniej niż 180 dni	271	281
Przeterminowane pomiędzy 180 a 360 dni	15	8
Przeterminowane więcej niż 360 dni	7	7
Należności handlowe testowane łącznie na utratę wartości razem, netto	2.258	1.797
Należności handlowe testowane indywidualnie na utratę wartości, netto: ⁽¹⁾		
Nieprzeterminowane	496	580
Przeterminowane	44	89
Należności handlowe testowane indywidualnie na utratę wartości razem, netto	540	669
Należności handlowe razem, netto	2.798	2.466

⁽¹⁾ Zawiera głównie należności od jednostek powiązanych (patrz Nota 29.2) i spółek telekomunikacyjnych oraz należności sporne.

13. Rezerwy

Zmiany stanu rezerw w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2017 roku przedstawiały się następująco:

(w milionach złotych)

	<i>Rezerwy na roszczenia i sprawy sądowe, ryzyka i pozostałe koszty</i>	<i>Rezerwy na koszty rozwiązania stosunku pracy</i>	<i>Rezerwy na koszty likwidacji środków trwałych</i>	<i>Rezerwy razem</i>
Na dzień 1 stycznia 2017	793	62	275	1.130
Zwiększenie	38	209	183	430
Wykorzystanie	(10)	(70)	(8)	(88)
Rozwiązanie	(42)	(1)	(10)	(53)
Różnice kursowe	(32)	-	-	(32)
Efekt zastosowania dyskonta	10	1	9	20
Na dzień 31 grudnia 2017	757	201	449	1.407
W tym krótkoterminowe	736	110	8	854
W tym długoterminowe	21	91	441	553

Zmiany stanu rezerw w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2016 roku przedstawiały się następująco:

(w milionach złotych)

	<i>Rezerwy na roszczenia i sprawy sądowe, ryzyka i pozostałe koszty</i>	<i>Rezerwy na koszty rozwiązania stosunku pracy</i>	<i>Rezerwy na koszty likwidacji środków trwałych</i>	<i>Rezerwy razem</i>
Na dzień 1 stycznia 2016	728	132	301	1.161
Zwiększenie	43	-	5	48
Wykorzystanie	(10)	(71)	(10)	(91)
Rozwiązanie	(7)	-	(32)	(39)
Różnice kursowe	21	-	-	21
Efekt zastosowania dyskonta	18	1	11	30
Na dzień 31 grudnia 2016	793	62	275	1.130
W tym krótkoterminowe	780	62	8	850
W tym długoterminowe	13	-	267	280

Stopa dyskontowa wykorzystana do wyliczenia bieżącej wartości rezerw wynosiła 1,77% - 3,54% na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz 1,75% - 3,73% na dzień 31 grudnia 2016 roku.

Rezerwy na roszczenia i sprawy sądowe, ryzyka i inne koszty

Rezerwy te dotyczą głównie roszczeń i spraw sądowych opisanych w Nocie 28. Rezerwy na poszczególne sprawy nie są, co do zasady, ujawniane, gdyż zdaniem Zarządu mogłoby to wpłynąć na rozstrzygnięcie toczących się spraw.

Rezerwy na koszty rozwiązania stosunku pracy

W dniu 5 grudnia 2017 roku OPL S.A. zawarła ze Związkami Zawodowymi Umowę Społeczną, na mocy której do 2.680 pracowników może skorzystać z pakietu odejść dobrowolnych w latach 2018-2019. Wartość pakietu zależy od indywidualnego wynagrodzenia, stażu pracy, wieku oraz roku odejścia. Podstawą do kalkulacji rezerwy na koszty rozwiązania stosunku pracy jest szacunkowa liczba, wynagrodzenie oraz staż pracy pracowników, którzy zgodzą się na dobrowolne odejście do końca 2019 roku. Pozostałe zobowiązania podjęte przez OPL S.A. w ramach Umowy Społecznej zostały opisane w Nocie 15.

Wzrost rezerwy na koszty rozwiązania stosunku pracy w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2017 roku obejmował 201 milionów złotych szacowanych odpraw dla pracowników, z którymi zostaną rozwiązane umowy o pracę w OPL S.A. w ramach Umowy Społecznej na lata 2018-2019. Pozostałe zmiany stanu tych rezerw w okresach 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2017 i 2016 roku dotyczą odpraw dla pracowników, z którymi zostały rozwiązane umowy o pracę w ramach Umowy Społecznej na lata 2016-2017.

Rezerwy na koszty likwidacji środków trwałych

Rezerwy na koszty likwidacji środków trwałych dotyczą demontażu lub usunięcia środków trwałych (głównie słupów telekomunikacyjnych oraz elementów mobilnej sieci dostępowej) oraz przeprowadzenia renowacji miejsca, w którym się znajdowały. Zgodnie z polskimi regulacjami dotyczącymi ochrony środowiska, środki trwałe, które mogą zawierać niebezpieczne materiały, powinny zostać zdemontowane i zutylizowane na koniec okresu ich użytkowania przez uprawnione do tego jednostki.

Wartość rezerw na koszty likwidacji środków trwałych bazuje na szacowanej liczbie środków, które powinny podlegać utylizacji/miejsc do renowacji, okresie pozostającym do momentu ich likwidacji/renowacji, bieżącym koszcie utylizacji/renowacji oraz inflacji.

Grupa ponownie oszacowała wartość rezerwy na koszty likwidacji środków trwałych ze względu na zmianę umowy z wykonawcą usług likwidacyjnych. Wyższa cena jednostkowa likwidacji wpłynęła na wzrost rezerwy oraz wartości środków trwałych w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2017 roku o 178 milionów złotych.

14. Zobowiązania handlowe, pozostałe zobowiązania i przychody przyszłych okresów

14.1. Zobowiązania handlowe

(w milionach złotych)

	Na dzień 31 grudnia 2017	Na dzień 31 grudnia 2016 (patrz Nota 31.5)
Zobowiązania handlowe	1.547	1.646
Zobowiązania z tytułu zakupu środków trwałych i wartości niematerialnych	730	841
Zobowiązania z tytułu rezerwacji i innych praw do częstotliwości	694	837
Zobowiązania handlowe razem	2.971	3.324
W tym krótkoterminowe	2.421	2.642
W tym długoterminowe ⁽¹⁾	550	682

⁽¹⁾ Dotyczy wyłącznie zobowiązań z tytułu rezerwacji i innych praw do częstotliwości.

Na dzień 31 grudnia 2017 i 2016 roku, wartość zobowiązań handlowych objętych faktoringiem odwrotnym wyniosła odpowiednio 224 miliony złotych i 132 miliony złotych. Zobowiązania te prezentowane są razem z pozostałymi zobowiązaniami handlowymi, ponieważ analiza przeprowadzona przez Grupę wykazała, że utrzymały one handlowy charakter.

14.2. Pozostałe zobowiązania

(w milionach złotych)

	<i>Na dzień 31 grudnia 2017</i>	<i>Na dzień 31 grudnia 2016</i>
Otrzymane dotacje inwestycyjne	301	8
Zobowiązania z tytułu podatku VAT	90	53
Zobowiązania z tytułu pozostałych podatków	22	22
Pozostałe	82	64
Pozostałe zobowiązania razem	495	147
W tym krótkoterminowe	479	132
W tym długoterminowe	16	15

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2017 roku Orange Polska otrzymała 297 milionów złotych zaliczek na bezzwrotne dotacje inwestycyjne na rozwój szerokopasmowej sieci telekomunikacyjnej w ramach Programu Operacyjnego „Polska Cyfrowa”. 4 miliony złotych dotacji zostały wykorzystane i odliczone od kosztów związanych z nimi aktywów, z czego 1 milion złotych zapłacono dostawcom środków trwałych i wartości niematerialnych. Dotacje inwestycyjne prezentowane są osobno w ramach działalności inwestycyjnej w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych.

14.3. Przychody przyszłych okresów

(w milionach złotych)

	<i>Na dzień 31 grudnia 2017</i>	<i>Na dzień 31 grudnia 2016 (patrz Nota 31.5)</i>
Abonament (w tym niewykorzystane środki w systemie post-paid)	191	223
Niewykorzystane środki w systemie pre-paid	203	206
Opłaty za przyłączenie do sieci	62	62
Pozostałe	105	99
Przychody przyszłych okresów razem	561	590
W tym krótkoterminowe	478	509
W tym długoterminowe	83	81

15. Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych

(w milionach złotych)

	<i>Na dzień 31 grudnia 2017</i>	<i>Na dzień 31 grudnia 2016</i>
Nagrody jubileuszowe	94	104
Odprawy emerytalno-rentowe	44	52
Wynagrodzenia i pozostałe zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	222	176
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych razem	360	332
W tym krótkoterminowe	221	188
W tym długoterminowe	139	144

W dniu 5 grudnia 2017 roku OPL S.A. zawarła ze Związkami Zawodowymi Umowę Społeczną na lata 2018-2019 (patrz Nota 13) na mocy której Spółka, w ramach wynegocjowanego programu optymalizacji zatrudnienia, zobowiązała się do dodatkowych wpłat w łącznej wysokości 21 milionów złotych na pracownicze programy socjalne prowadzone przez Spółkę. W związku z tym, kwota ta została ujęta jako pozostałe zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz koszt świadczeń pracowniczych za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2017 roku.

15.1. Nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalno-rentowe

Niektórzy pracownicy Grupy mają prawo do długoterminowych świadczeń pracowniczych zgodnie z zasadami wynagradzania Grupy (patrz Nota 31.21). Świadczenia te nie są wypłacane z określonego funduszu.

Grupa Kapitałowa Orange Polska
Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe wg MSSF – 31 grudnia 2017 roku

Zmiany bieżącej i bilansowej wartości zobowiązań z tytułu długoterminowych świadczeń pracowniczych za okresy 12 miesięcy zakończone 31 grudnia 2017 i 2016 roku przedstawiają się następująco:

(w milionach złotych)

12 miesięcy do 31 grudnia 2017

	<i>Nagrody jubileuszowe</i>	<i>Odprawy emerytalno- rentowe</i>	<i>Razem</i>
Wartość bieżąca/bilansowa zobowiązania na początek okresu	104	52	156
Koszty bieżącego zatrudnienia ⁽¹⁾	6	3	9
Koszty przeszłego zatrudnienia ⁽¹⁾⁽²⁾	(13)	(12)	(25)
Koszty dyskonta ⁽³⁾	3	2	5
Wypłaty świadczeń	(16)	(4)	(20)
Straty aktuarialne za okres	10 ⁽¹⁾	3 ⁽⁴⁾	13
Wartość bieżąca/bilansowa zobowiązania na koniec okresu	94	44	138
Średnioważona zapadalność (w latach)	6	13	8

⁽¹⁾ Ujęte w kosztach świadczeń pracowniczych w skonsolidowanym rachunku zysków i strat.

⁽²⁾ Ograniczenia świadczeń wynikające z Umowy Społecznej zawartej 5 grudnia 2017 roku (patrz Nota 13).

⁽³⁾ Ujęte w kosztach dyskonta w skonsolidowanym rachunku zysków i strat.

⁽⁴⁾ Ujęte w stratach aktuarialnych dotyczących świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

(w milionach złotych)

12 miesięcy do 31 grudnia 2016

	<i>Nagrody jubileuszowe</i>	<i>Odprawy emerytalno- rentowe</i>	<i>Pozostałe świadczenia po okresie zatrudnienia</i>	<i>Razem</i>
Wartość bieżąca/bilansowa zobowiązania na początek okresu	131	115	3	249
Koszty bieżącego zatrudnienia ⁽¹⁾	7	3	-	10
Koszty przeszłego zatrudnienia ⁽¹⁾	(28) ⁽²⁾	(66) ⁽²⁾	(3)	(97)
Koszty dyskonta ⁽³⁾	3	1	-	4
Wypłaty świadczeń	(14)	(2)	-	(16)
Straty aktuarialne za okres	5 ⁽¹⁾	1 ⁽⁴⁾	-	6
Wartość bieżąca/bilansowa zobowiązania na koniec okresu	104	52	-	156
Średnioważona zapadalność (w latach)	7	11	-	8

⁽¹⁾ Ujęte w kosztach świadczeń pracowniczych w skonsolidowanym rachunku zysków i strat.

⁽²⁾ Wpływ porozumień ze Związkami Zawodowymi (patrz poniżej).

⁽³⁾ Ujęte w kosztach dyskonta w skonsolidowanym rachunku zysków i strat.

⁽⁴⁾ Ujęte w stratach aktuarialnych dotyczących świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

W pierwszym kwartale 2016 roku Grupa zawarła ze Związkami Zawodowymi porozumienia zmieniające wartość odpraw emerytalnych i nagród jubileuszowych wypłacanych pracownikom. Pracownicy przestają być uprawnieni do odpraw emerytalnych wyższych niż określone w polskim prawie pracy, jeżeli odejście na emeryturę nastąpi po 31 grudnia 2017 roku. Porozumienia zmniejszają również przeciętną wartość nagrody jubileuszowej wypłacanej pracownikom po osiągnięciu określonej liczby lat pracy – zmiana dotyczy wypłat, które będą miały miejsce po 2020 roku. W związku z powyższym, koszty świadczeń pracowniczych zostały zmniejszone o 94 miliony złotych w pierwszym kwartale 2016 roku z odpowiednim zmniejszeniem zobowiązań dotyczących długoterminowych świadczeń pracowniczych.

Wycena zobowiązań na dzień 31 grudnia 2017 i 2016 roku została przeprowadzona przy użyciu następujących założeń:

	<i>Na dzień 31 grudnia 2017</i>	<i>Na dzień 31 grudnia 2016</i>
Stopa dyskontowa	3,1%	3,5%
Stopa wzrostu wynagrodzeń	2,5%	2,5%

Zmiana stopy dyskontowej o 0,5 p.p. spowodowałaby wzrost o 6 milionów złotych lub spadek o 5 milionów złotych bieżącej/bilansowej wartości zobowiązań z tytułu długoterminowych świadczeń pracowniczych na dzień 31 grudnia 2017 roku.

15.2. Program płatności opartych na akcjach rozliczany w formie środków pieniężnych

W dniu 4 września 2017 roku, Rada Nadzorcza OPL S.A. przyjęła program motywacyjny („program”) dla kluczowej kadry kierowniczej Grupy Orange Polska („uczestnicy”), oparty na instrumentach pochodnych („akcje fantomowe”), których instrumentem bazowym są akcje Orange Polska S.A. notowane na Gieldzie Papierów Wartościowych w Warszawie.

Celem programu jest stworzenie dodatkowych czynników, które zmotywują osoby na stanowiskach kierowniczych wyższego szczebla do osiągnięcia średnioterminowych celów komercyjnych i finansowych wynikających ze strategii Orange Polska oraz które doprowadzą do wzrostu wartości akcji Spółki.

Warunki programu są następujące:

- a. Udział w programie jest dobrowolny.
- b. Uczestnicy na początku programu mogą nabyć łącznie do 2.315.000 akcji fantomowych z puli podstawowej po cenie 1 złoty za każdą akcję.
- c. W przypadku spełnienia określonych warunków dotyczących średniego kursu akcji Orange Polska oraz rankingu NPS (*Net Promoter Score*), uczestnicy nabędą w czwartym kwartale 2020 roku dodatkowe pakiety do 1.438.500 oraz 616.500 akcji fantomowych odpowiednio, po cenie 1 złoty za każdą akcję.
- d. Akcje fantomowe zostaną wykupione od uczestników przez Spółkę po średnim kursie akcji Orange Polska w pierwszym kwartale 2021 roku, jednak wyłącznie pod warunkiem, że będzie on nie niższy od średniego kursu zamknięcia akcji Orange Polska w trzecim kwartale 2017 roku. W przeciwnym wypadku akcje fantomowe nie zostaną wykupione, co będzie oznaczać utratę środków zainwestowanych przez uczestników.

Poniższa tabela przedstawia liczbę oraz średnią wartość godziwą akcji fantomowych oraz opcji na akcje fantomowe przyznane przez OPL S.A.:

<i>(liczba)</i>	<i>Akcje fantomowe - pula podstawowa</i>	<i>Opcje na dodatkowe akcje fantomowe</i>	
		<i>Warunek NPS</i>	<i>Warunek kursu akcji</i>
Stan na dzień 1 stycznia 2017 roku	-	-	-
Przyznane w ciągu roku	2.000.000	558.000	1.302.000
Utracone w ciągu roku	-	(9.000)	(21.000)
Stan na dzień 31 grudnia 2017 roku	2.000.000	549.000	1.281.000
Średnia wartość godziwa jednostki (w złotych) na dzień 31 grudnia 2017 roku	1,33	1,33	0,79

Poniższa tabela przedstawia główne założenia przyjęte do kalkulacji wartości godziwej akcji fantomowych oraz opcji na akcje fantomowe przyznane przez OPL S.A.:

	<i>Akcje fantomowe - pula podstawowa</i>	<i>Opcje na dodatkowe akcje fantomowe</i>	
		<i>Warunek NPS</i>	<i>Warunek kursu akcji</i>
Cena wykonania (w złotych)	1,00	1,00	1,00
Bariera (w złotych)	5,46	5,46	7,50 – 13,00
Oczekiwana zmienność	30%	30%	30%
Stopa procentowa wolna od ryzyka	2,25%	2,25%	2,25%
Stopa dywidendy ⁽¹⁾	1,44%	1,44%	1,44%
Termin wygaśnięcia	1 kwartał 2021 roku	4 kwartał 2020 roku	4 kwartał 2020 roku
Przyjęty model	Black-Scholes	Black-Scholes	Black-Scholes
Okres nabycia uprawnień	2 lata	3 lata	3 lata

⁽¹⁾ Stopa dywidendy zakłada wypłatę dywidendy w wysokości 0,25 złotego na akcję w 2020 roku, co odpowiada średniej z oczekiwań rynkowych i nie oznacza prognozy ani zobowiązania Spółki w zakresie wypłat dywidendy w przyszłości.

Wartość godziwa otrzymanych usług rozpoznanych w kosztach świadczeń pracowniczych oraz w wartości bilansowej zobowiązań rozpoznanych jako zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych na dzień 31 grudnia 2017 roku wyniosła 0,5 miliona złotych.

16. Przychody i koszty finansowe

(w milionach złotych)

	12 miesięcy do 31 grudnia 2017						
	<i>Pożyczki i należności</i>		<i>Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu</i>	<i>Instrumenty pochodne</i>			<i>Razem</i>
	<i>Należności handlowe</i>	<i>Inne</i>		<i>Zabezpie- czające</i>	<i>Przeznaczone do obrotu ⁽¹⁾</i>	<i>Pozycje nie- finansowe ⁽²⁾</i>	
Przychody odsetkowe	28	4	-	-	-	-	32
Koszty odsetkowe i pozostałe							
koszty finansowe, w tym:	-	(1)	35	(284)	(29)	-	(279)
– koszty odsetkowe	-	-	(138) ⁽³⁾	(115)	(24)	-	(277)
– zyski/(straty) z tytułu różnic kursowych	-	(1)	173	(169)	(5)	-	(2)
Koszty dyskonta	-	-	(27)	-	(5)	(25)	(57)
– w tym zyski/(straty) z tytułu różnic kursowych	-	-	20	-	(5)	5	20
Całkowite koszty finansowe netto	28	3	8	(284)	(34)	(25)	(304)
Przychody/koszty odsetkowe	12 ⁽⁴⁾	-	(1)	-	-	-	11
Odpisy aktualizujące	(80)	(6)	-	-	-	-	(86)
Zyski/(straty) z tytułu różnic kursowych	(6)	-	23	-	(57)	32	(8)
Pozycje ujęte w zyskach z działalności operacyjnej	(74)	(6)	22	-	(57)	32	(83)

⁽¹⁾ Instrumenty pochodne stanowiące ekonomiczne zabezpieczenie transakcji handlowych lub finansowych.

⁽²⁾ Zawiera głównie rezerwy i świadczenia pracownicze.

⁽³⁾ Zawiera głównie koszty odsetkowe od pożyczek od jednostki powiązanej.

⁽⁴⁾ Odsetki za zwłokę w zapłacie należności handlowych.

(w milionach złotych)

	12 miesięcy do 31 grudnia 2016						
	<i>Pożyczki i należności</i>		<i>Zobowiązania finansowe wyceniane według amortyzowanego kosztu</i>	<i>Instrumenty pochodne</i>			<i>Razem</i>
	<i>Należności handlowe</i>	<i>Inne</i>		<i>Zabezpieczające</i>	<i>Przeznaczone do obrotu ⁽¹⁾</i>	<i>Pozycje nie-finansowe ⁽²⁾</i>	
Przychody odsetkowe	18	4	-	-	-	-	22
Koszty odsetkowe i pozostałe koszty finansowe, w tym:	-	1	(240)	(12)	(31)	-	(282)
– koszty odsetkowe	-	-	(134) ⁽³⁾	(117)	(33)	-	(284)
– zyski/(straty) z tytułu różnic kursowych	-	1	(106)	105	2	-	2
Koszty dyskonta	-	-	(68)	-	5	(36)	(99)
– w tym zyski/(straty) z tytułu różnic kursowych	-	-	(13)	-	5	(2)	(10)
Całkowite koszty finansowe netto	18	5	(308)	(12)	(26)	(36)	(359)
Przychody odsetkowe	11 ⁽⁴⁾	-	-	-	-	-	11
Odpisy aktualizujące	(87)	(2)	-	-	-	-	(89)
Zyski/(straty) z tytułu różnic kursowych	2	-	(12)	-	41	(21)	10
Pozycje ujęte w stratach z działalności operacyjnej	(74)	(2)	(12)	-	41	(21)	(68)

⁽¹⁾ Instrumenty pochodne stanowiące ekonomiczne zabezpieczenie transakcji handlowych lub finansowych.

⁽²⁾ Zawiera głównie rezerwy i świadczenia pracownicze.

⁽³⁾ Zawiera głównie koszty odsetkowe od pożyczek od jednostki powiązanej.

⁽⁴⁾ Odsetki za zwłokę w zapłacie należności handlowych.

W okresach 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2017 i 2016 roku nie wystąpiła znacząca nieefektywność instrumentów pochodnych zabezpieczających przepływy pieniężne.

17. Dług finansowy netto

Dług finansowy netto jest miernikiem zadłużenia używanym przez Zarząd. Sposób kalkulacji długu finansowego netto nie jest zdefiniowany w MSSF. Według metodologii przyjętej przez Grupę, wartość długu finansowego netto odpowiada wartości długu finansowego brutto (przeliczonej na złote według kursu walutowego obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego), po uwzględnieniu instrumentów pochodnych netto (zobowiązania pomniejszone o aktywa), pomniejszonej o środki pieniężne i ich ekwiwalenty oraz z uwzględnieniem wpływu efektywnej części zabezpieczeń przepływów pieniężnych.

Poniższa tabela przedstawia analizę długu finansowego netto:

(w milionach złotych)	Nota	Na dzień	Na dzień
		31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Pożyczki od jednostki powiązanej	18.1	6.969	7.092
Pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane według amortyzowanego kosztu	18.2	113	102
Instrumenty pochodne – netto (zobowiązania pomniejszone o aktywa)	21	63	(166)
Dług finansowy brutto po uwzględnieniu instrumentów pochodnych		7.145	7.028
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	20	(646)	(262)
Efektywna część zabezpieczeń przepływów pieniężnych		(2)	9
Dług finansowy netto		6.497	6.775

18. Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu, z wyłączeniem zobowiązań handlowych

18.1. Pożyczki od jednostki powiązanej

(w milionach w danej walucie)

(w milionach w danej walucie)		Kwota pozostała do spłaty na dzień ⁽¹⁾			
		31 grudnia 2017		31 grudnia 2016	
		Waluta	PLN	Waluta	PLN
Kredytodawca	Termin spłaty				
O oprocentowaniu zmiennym					
Atlas Services Belgium S.A. (EUR)	20 maja 2019	480	2.000	480	2.119
Atlas Services Belgium S.A. (EUR)	20 maja 2021	190	792	190	840
Atlas Services Belgium S.A. (PLN)	20 czerwca 2021	2.697	2.697	2.695	2.695
Atlas Services Belgium S.A. (PLN)	30 marca 2018	1.480	1.480	1.438	1.438
Pożyczki od jednostki powiązanej razem			6.969		7.092
W tym krótkoterminowe			1.484		5
W tym długoterminowe			5.485		7.087

⁽¹⁾ Dane zawierają naliczone odsetki oraz prowizje aranżacyjne.

Średnioważone efektywne oprocentowanie pożyczek od jednostki powiązanej, bez uwzględnienia oraz z uwzględnieniem wpływu instrumentów swap, wynosiło odpowiednio 1,87% oraz 3,40% na dzień 31 grudnia 2017 roku (1,87% oraz 3,36% na dzień 31 grudnia 2016 roku).

18.2. Pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu

(w milionach złotych)

	Na dzień	Na dzień
	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	83	58
Kredyty bankowe i pozostałe	30	44
Pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu razem	113	102
W tym krótkoterminowe	45	36
W tym długoterminowe	68	66

19. Zobowiązania wynikające z działalności finansowej

Zobowiązania wynikające z działalności finansowej to zobowiązania, w przypadku których przepływy pieniężne zostały zaklasyfikowane, lub przyszłe przepływy pieniężne zostaną zaklasyfikowane, w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych jako przepływy pieniężne z działalności finansowej.

Poniższe tabele przedstawiają uzgodnienie zobowiązań Grupy wynikających z działalności finansowej oraz instrumentów pochodnych (zobowiązań pomniejszonych o aktywa) zabezpieczających te zobowiązania:

<i>(w milionach złotych)</i>	<i>Pożyczki od jednostki powiązanej</i>	<i>Pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu</i>	<i>Instrumenty pochodne zabezpieczające zobowiązania z tytułu działalności finansowej ⁽¹⁾</i>	<i>Zobowiązania z tytułu działalności finansowej razem</i>
<i>Nota</i>	<i>18.1</i>	<i>18.2</i>	<i>21</i>	
Kwota pozostała do spłaty na dzień 1 stycznia 2017	7.092	102	(131)	7.063
Przepływy pieniężne netto:	(88)	(34)	(105)	(227)
– z działalności finansowej	40	(32)	(1)	7
– z działalności operacyjnej ⁽²⁾	(128)	(2)	(104)	(234)
Zmiany bezgotówkowe:	(35)	45	262	272
– (zyski)/straty z tytułu różnic kursowych	(170)	(4)	172	(2)
– zmiana wartości godziwej, z wyłączeniem różnic kursowych	-	-	90	90
– inne zmiany	135 ⁽³⁾	49	-	184
Kwota pozostała do spłaty na dzień 31 grudnia 2017	6.969	113	26	7.108

⁽¹⁾ Zawiera instrumenty pochodne stanowiące ekonomiczne zabezpieczenie zobowiązań wynikających z działalności finansowej.

⁽²⁾ Zawiera zapłacone odsetki.

⁽³⁾ Zawiera naliczone odsetki oraz prowizje aranżacyjne.

<i>(w milionach złotych)</i>	<i>Pożyczki od jednostki powiązanej</i>	<i>Pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu</i>	<i>Instrumenty pochodne zabezpieczające zobowiązania z tytułu działalności finansowej ⁽¹⁾</i>	<i>Zobowiązanie z tytułu dywidendy</i>	<i>Zobowiązania z tytułu działalności finansowej razem</i>
<i>Nota</i>	<i>18.1</i>	<i>18.2</i>	<i>21</i>	<i>25.2</i>	
Kwota pozostała do spłaty na dzień 1 stycznia 2016	4.122	126	17	-	4.265
Przepływy pieniężne netto:	2.735	(43)	(86)	(328)	2.278
– z działalności finansowej	2.872	(40)	17	(328)	2.521
– z działalności operacyjnej ⁽²⁾	(137)	(3)	(103)	-	(243)
Zmiany bezgotówkowe:	235	19	(62)	328	520
– (zyski)/straty z tytułu różnic kursowych	104	2	(105)	-	1
– zmiana wartości godziwej, z wyłączeniem różnic kursowych	-	-	43	-	43
– inne zmiany	131 ⁽³⁾	17	-	328	476
Kwota pozostała do spłaty na dzień 31 grudnia 2016	7.092	102	(131)	-	7.063

⁽¹⁾ Zawiera instrumenty pochodne stanowiące ekonomiczne zabezpieczenie zobowiązań wynikających z działalności finansowej.

⁽²⁾ Zawiera zapłacone odsetki.

⁽³⁾ Zawiera naliczone odsetki oraz prowizje aranżacyjne.

20. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

(w milionach złotych)

	Na dzień 31 grudnia 2017	Na dzień 31 grudnia 2016
Środki pieniężne na bieżących rachunkach bankowych, depozyty jednodniowe oraz środki pieniężne w kasie	175	143
Rachunki bankowe przeznaczone dla dotacji inwestycyjnych (patrz Nota 14.2)	304	8
Depozyty w Orange S.A.	166	106
Depozyty bankowe do 3 miesięcy	1	5
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych razem	646	262

Nadwyżki środków pieniężnych Grupy inwestowane są w krótkoterminowe płynne instrumenty finansowe – głównie depozyty bankowe oraz depozyty w Orange S.A. w ramach umowy scentralizowanego zarządzania płynnością. Lokaty krótkoterminowe zakładane są na okresy od jednego dnia do trzech miesięcy. Instrumenty te przynoszą oprocentowanie, którego wysokość zależy od bieżących stóp rynku pieniężnego oraz długości inwestycji.

Maksymalną ekspozycję Grupy na ryzyko kredytowe na dzień zakończenia okresu sprawozdawczego odzwierciedla wartość bilansowa środków pieniężnych i ekwiwalentów środków pieniężnych. Grupa lokuje środki pieniężne i ich ekwiwalenty w Orange S.A. i na rachunkach prowadzonych przez wiodące instytucje finansowe posiadające rating inwestycyjny. Limity transakcyjne dotyczące kontrahentów służą monitorowaniu wielkości ekspozycji na ryzyko kredytowe. W przypadku pogorszenia się kondycji finansowej kontrahenta, Grupa stosuje odpowiednie środki w celu ograniczenia ryzyka utraty jego wypłacalności.

21. Instrumenty pochodne

Na dzień 31 grudnia 2017 i 2016 roku portfel instrumentów pochodnych Grupy stanowiły instrumenty finansowe, dla których nie istniał aktywny rynek, głównie transakcje swap zabezpieczające ryzyko stopy procentowej i ryzyko walutowe, transakcje forward z rozliczeniem netto oraz opcje na akcje. W celu wyceny tych instrumentów Grupa stosuje standardowe techniki wyceny. Wartość godziwa transakcji swap/forward reprezentuje zdyskontowane przyszłe przepływy pieniężne, w których podstawą do kalkulacji czynników dyskontowych są odpowiednie rynkowe krzywe stóp procentowych, a kwoty wyrażone w walutach obcych są przeliczone na złote przy zastosowaniu kursu średniego ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski na koniec okresu sprawozdawczego. Wartość godziwa opcji na akcje jest ustalana na podstawie modelu Blacka-Scholesa. Wycena instrumentów pochodnych jest również korygowana o ryzyko kredytowe kontrahenta (*ang. credit valuation adjustment - „CVA”*) lub własne (*ang. debit valuation adjustment - „DVA”*). Oszacowane wartości CVA i DVA były nieistotne w porównaniu z wartością godziwą instrumentów pochodnych.

Pochodne instrumenty finansowe będące w posiadaniu Grupy zostały przedstawione poniżej:

(w milionach złotych)					Wartość godziwa	
Rodzaj instrumentu ⁽¹⁾	Zabezpieczane ryzyko	Pozycja zabezpieczana	Wartość nominalna (w milionach)	Termin zapadalności	Składnik aktywów finansowych	Składnik zobowiązań finansowych
Na dzień 31 grudnia 2017						
Instrumenty pochodne - zabezpieczenie przepływów pieniężnych						
CCIRS	Ryzyko walutowe i ryzyko stopy procentowej	Pożyczki od jednostki powiązanej	667 EUR	2019-2021	20	(7)
IRS	Ryzyko stopy procentowej	Pożyczki od jednostki powiązanej	5.450 PLN	2019-2021	11	(51)
IRS	Ryzyko stopy procentowej	Planowana pożyczka od jednostki powiązanej	500 PLN	2022	2	-
NDF	Ryzyko walutowe	Transakcje handlowe	105 EUR	2018	-	(10)
NDF	Ryzyko walutowe	Transakcje handlowe	6 USD	2018	-	(1)
Opcje na akcje	Ryzyko ceny akcji	Program płatności opartych na akcjach (patrz Nota 15.2)	2 akcji	2021	2	-
Zabezpieczenia przepływów pieniężnych razem					35	(69)
Instrumenty pochodne - przeznaczone do obrotu ⁽²⁾						
CCIRS	Ryzyko walutowe i ryzyko stopy procentowej	Pożyczki od jednostki powiązanej	3 EUR	2021	-	-
NDF	Ryzyko walutowe	Zobowiązanie z tytułu rezerwacji częstotliwości 2100 MHz	50 EUR	2018	-	(7)
NDF	Ryzyko walutowe	Transakcje handlowe	30 EUR	2018	-	(3)
NDF	Ryzyko walutowe	Rezerwa dotycząca postępowania przed Komisją Europejską	125 EUR	2018	-	(19)
NDF	Ryzyko walutowe	Kredyt bankowy	6 USD	2018	-	(1)
NDF	Ryzyko walutowe	Transakcje handlowe	13 USD	2018	-	(1)
Opcje na akcje	Ryzyko ceny akcji	Program płatności opartych na akcjach (patrz Nota 15.2)	2 akcji	2020-2021	2	-
Instrumenty pochodne przeznaczone do obrotu razem					2	(31)
Instrumenty pochodne razem					37	(100)
W tym krótkoterminowe					-	(42)
W tym długoterminowe					37	(58)

⁽¹⁾ CCIRS – swap walutowo-procentowy, IRS – swap procentowy, NDF – forward z rozliczeniem netto, Opcja na akcje – kupiona opcja kupna akcji OPL.

⁽²⁾ Instrumenty pochodne stanowiące ekonomiczne zabezpieczenie transakcji handlowych lub finansowych.

Grupa Kapitałowa Orange Polska
Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe wg MSSF – 31 grudnia 2017 roku

(w milionach złotych)

(w milionach złotych)					Wartość godziwa	
Rodzaj instrumentu ⁽¹⁾	Zabezpieczane ryzyko	Pozycja zabezpieczana	Wartość nominalna (w milionach w danej walucie)	Termin zapadalności	Składnik aktywów finansowych	Składnik zobowiązań finansowych
Na dzień 31 grudnia 2016						
Instrumenty pochodne - zabezpieczenie przepływów pieniężnych						
CCIRS	Ryzyko walutowe i ryzyko stopy procentowej	Pożyczki od jednostki powiązanej	667 EUR	2019-2021	193	-
IRS	Ryzyko stopy procentowej	Pożyczki od jednostki powiązanej	4.750 PLN	2019-2021	12	(76)
NDF	Ryzyko walutowe	Transakcje handlowe	121 EUR	2017	10	-
NDF	Ryzyko walutowe	Transakcje handlowe	6 USD	2017	2	-
Zabezpieczenia przepływów pieniężnych razem					217	(76)
Instrumenty pochodne - przeznaczone do obrotu ⁽²⁾						
CCIRS	Ryzyko walutowe i ryzyko stopy procentowej	Pożyczki od jednostki powiązanej	3 EUR	2021	1	-
NDF	Ryzyko walutowe	Zobowiązanie z tytułu rezerwacji częstotliwości 2100 MHz	73 EUR	2017	7	-
NDF	Ryzyko walutowe	Transakcje handlowe	35 EUR	2017	3	-
NDF	Ryzyko walutowe	Rezerwa dotycząca postępowania przed Komisją Europejską	120 EUR	2017	11	-
NDF	Ryzyko walutowe	Kredyt bankowy	6 USD	2017	1	-
NDF	Ryzyko walutowe	Transakcje handlowe	6 USD	2017	2	-
Instrumenty pochodne przeznaczone do obrotu razem					25	-
Instrumenty pochodne razem					242	(76)
W tym krótkoterminowe					36	-
W tym długoterminowe					206	(76)

⁽¹⁾ CCIRS – swap walutowo-procentowy, IRS – swap procentowy, NDF – forward z rozliczeniem netto.

⁽²⁾ Instrumenty pochodne stanowiące ekonomiczne zabezpieczenie transakcji handlowych lub finansowych.

Maksymalną ekspozycję Grupy na ryzyko kredytowe odzwierciedla wartość bilansowa instrumentów pochodnych. Grupa zawiera kontrakty na instrumenty pochodne z Orange S.A. i wiodącymi instytucjami finansowymi. Grupa ustaliła limity transakcyjne dotyczące kontrahentów, służące monitorowaniu wielkości ekspozycji na ryzyko kredytowe. Limity oparte są na ratingu każdej instytucji. W przypadku pogorszenia się kondycji finansowej kontrahenta, Grupa stosuje odpowiednie środki w celu ograniczenia ryzyka utraty jego wypłacalności.

Zmiana wartości godziwej instrumentów pochodnych zabezpieczających przepływy pieniężne ujęta w innych całkowitych dochodach/stratach została zaprezentowana poniżej:

<i>(w milionach złotych)</i>	<i>12 miesięcy do 31 grudnia 2017</i>			<i>12 miesięcy do 31 grudnia 2016</i>		
	<i>Przed podatkiem</i>	<i>Podatek</i>	<i>Po podatku</i>	<i>Przed podatkiem</i>	<i>Podatek</i>	<i>Po podatku</i>
Efektywna część zysków/(strat) na instrumentach zabezpieczających	(301)	57	(244)	109	(21)	88
Przeklasyfikowanie do rachunku zysków i strat korygujące:	273	(52)	221	(7)	2	(5)
- <i>koszty odsetkowe prezentowane w kosztach finansowych, netto</i>	104	(20)	84	97	(18)	79
- <i>różnice kursowe prezentowane w kosztach finansowych, netto</i>	169	(32)	137	(105)	20	(85)
- <i>koszty zakupów zewnętrznych</i>	-	-	-	1	-	1
Kwota przeklasyfikowana do wartości początkowej zabezpieczanej pozycji	17	(3)	14	(10)	2	(8)
Zyski/(straty) z wyceny instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne razem	(11)	2	(9)	92	(17)	75

Przewiduje się, że zyski/straty z wyceny instrumentów pochodnych zabezpieczających przepływy pieniężne skumulowane w pozostałych kapitałach rezerwowych na dzień 31 grudnia 2017 roku wpłyną na skonsolidowany rachunek zysków i strat w latach 2018-2022.

22. Wartość godziwa instrumentów finansowych

22.1. Pomiar wartości godziwej

W odniesieniu do instrumentów finansowych, które po początkowym ujęciu wyceniane są w wartości godziwej, Grupa klasyfikuje zasady pomiaru wartości godziwej wykorzystując poniższą hierarchię odzwierciedlającą wagę danych źródłowych wykorzystywanych do wyceny:

- Poziom 1: kwotowania (nieskorygowane) z aktywnych rynków dla identycznych aktywów lub zobowiązań,
- Poziom 2: dane źródłowe inne niż kwotowania zaliczane do Poziomu 1, które są obserwowalne dla danego składnika aktywów lub zobowiązań w sposób bezpośredni (jako ceny) lub pośredni (jako pochodne cen),
- Poziom 3: dane źródłowe dla danego składnika aktywów lub zobowiązań, które nie są oparte na obserwowalnych danych rynkowych (jako dane źródłowe nieobserwowalne).

Aktywa finansowe i zobowiązania finansowe Grupy, które po początkowym ujęciu wyceniane są w wartości godziwej, obejmują instrumenty pochodne prezentowane w Nocie 21. Grupa klasyfikuje instrumenty pochodne do Poziomu 2 pomiaru wartości godziwej.

22.2. Porównanie wartości godziwej i wartości bilansowej instrumentów finansowych

Na dzień 31 grudnia 2017 i 2016 roku wartość bilansowa środków pieniężnych i ich ekwiwalentów, należności handlowych, krótkoterminowych zobowiązań handlowych i krótkoterminowych zobowiązań finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu była zbliżona do ich wartości godziwej ze względu na krótki okres zapadalności tych instrumentów, ich gotówkowy charakter lub nieistotną różnicę pomiędzy pierwotnymi efektywnymi stopami procentowymi a aktualnymi stopami rynkowymi.

Na dzień 31 grudnia 2017 i 2016 roku wartość bilansowa zobowiązań finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu o zmiennym oprocentowaniu była zbliżona do ich wartości godziwej.

Poniżej przedstawione zostało porównanie według klas wartości bilansowej i wartości godziwej tych instrumentów finansowych Grupy, których szacowana wartość godziwa odbiega od wartości bilansowej z powodu znaczącej zmiany pomiędzy pierwotnymi efektywnymi stopami procentowymi a aktualnymi stopami rynkowymi:

(w milionach złotych)

	<i>Nota</i>	<i>Na dzień 31 grudnia 2017</i>		<i>Na dzień 31 grudnia 2016</i>	
		<i>Wartość bilansowa</i>	<i>Szacowana wartość godziwa Poziom 2</i>	<i>Wartość bilansowa</i>	<i>Szacowana wartość godziwa Poziom 2</i>
Zobowiązania z tytułu rezerwacji i innych praw do częstotliwości	14.1	694	807	837	989

Wartość godziwa instrumentów finansowych została ustalona poprzez zdyskontowanie wartości umownych przyszłych przepływów pieniężnych przy zastosowaniu rynkowych stóp procentowych obowiązujących dla danej waluty. Wartości godziwe obliczone w walutach obcych są przeliczane na złote przy zastosowaniu kursu średniego ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski na koniec okresu sprawozdawczego i korygowane o własne ryzyko kredytowe. Oszacowane wartości DVA były nieistotne w porównaniu z wartością godziwą instrumentów finansowych.

23. Cele i polityka zarządzania ryzykiem finansowym

23.1. Zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Grupa jest narażona na ryzyka finansowe związane przede wszystkim z instrumentami finansowymi emitowanymi lub posiadanymi w ramach działalności operacyjnej i finansowej. Ryzyko to można określić jako ryzyko rynkowe (w skład którego wchodzi ryzyko walutowe, ryzyko stopy procentowej i ryzyko ceny akcji OPL), ryzyko płynności oraz ryzyko kredytowe. Grupa zarządza ryzykiem finansowym w celu ograniczenia niekorzystnego wpływu zmian kursów walutowych, stóp procentowych i ceny akcji, jak również w celu stabilizacji przepływów pieniężnych oraz zapewnienia odpowiedniego poziomu płynności i elastyczności finansowej.

Zasady zarządzania ryzykiem finansowym w Grupie zostały zatwierdzone przez Zarząd. Zarządzanie ryzykiem finansowym jest zgodne ze strategiami opracowanymi przez Komitet ds. Skarbu będący pod bezpośrednim nadzorem Członka Zarządu ds. Finansów.

Polityka zarządzania ryzykiem finansowym określa zasady oraz zakres odpowiedzialności w obszarze zarządzania ryzykiem finansowym, a w szczególności definiuje następujące obszary:

- miary ryzyka używane do identyfikacji oraz oceny ekspozycji na ryzyka finansowe,
- wybór odpowiednich instrumentów zabezpieczających przed zidentyfikowanymi ryzykami,
- metodologię wyceny wartości godziwej instrumentów finansowych,
- limity transakcyjne oraz ratingi kredytowe kontrahentów, z którymi Grupa zawiera transakcje zabezpieczające.

23.2. Rachunkowość zabezpieczeń

Grupa zawiera liczne transakcje terminowe w celu zabezpieczania się przed ryzykiem walutowym, ryzykiem stopy procentowej oraz ryzykiem ceny akcji OPL. Instrumenty pochodne używane przez Grupę to swapy walutowo-procentowe, swapy walutowe, swapy procentowe, opcje walutowe, walutowe kontrakty forward z dostawą i bez dostawy oraz opcje na akcje.

Pewne instrumenty pochodne używane przez Grupę są klasyfikowane jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych. Grupa stosuje zasady rachunkowości zabezpieczeń zgodnie z MSR 39 (patrz Nota 31.17). Zabezpieczenie przepływów pieniężnych pozwala wyeliminować zmienność przyszłych przepływów pieniężnych wynikającą z danego ryzyka, która mogłaby wpływać na skonsolidowany rachunek zysków i strat.

Zgodnie z polityką Grupy instrumenty pochodne używane są wyłącznie jako narzędzie do zabezpieczania przed ryzykiem finansowym i nie są wykorzystywane do celów spekulacyjnych. Niemniej jednak niektóre instrumenty pochodne zawarte przez Grupę nie są wyznaczone jako instrumenty zabezpieczające zgodnie z MSR 39 i zasady rachunkowości zabezpieczeń nie są stosowane w ich przypadku. Instrumenty pochodne klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu są traktowane przez Grupę jako zabezpieczenie ekonomiczne, ponieważ w istocie zabezpieczają Grupę przed ryzykiem walutowym, ryzykiem stopy procentowej bądź ryzykiem ceny akcji OPL.

Szczegółowe informacje o instrumentach pochodnych wykorzystywanych przez Grupę, wraz z opisem powiązań zabezpieczających, znajdują się w Nocie 21.

23.3. Ryzyko walutowe

Grupa jest narażona na ryzyko walutowe, którego źródłem są aktywa i zobowiązania finansowe denominowane w walutach obcych, w szczególności pożyczki od jednostki powiązanej, kredyt bankowy (patrz Nota 18), zobowiązanie z tytułu rezerwacji częstotliwości 2100 MHz oraz rezerwa dotycząca postępowania przed Komisją Europejską (patrz Nota 28.b).

Strategia zabezpieczania Grupy, minimalizująca wpływ wahań kursów walutowych, jest aktualizowana okresowo. Akceptowalny poziom ekspozycji walutowej jest wynikiem analizy ryzyka dla otwartej pozycji w danej walucie przy uwzględnieniu oczekiwań rynków finansowych co do kształtowania się kursów walutowych w określonej perspektywie czasu.

W ramach obowiązującej polityki zabezpieczeń Grupa zabezpiecza ryzyko walutowe wykorzystując głównie swapy walutowo-procentowe, swapy walutowe i walutowe kontrakty forward, które pozwalają zamienić kwotę kapitału denominowanego w walucie obcej na kwotę wyrażoną w złotych. W rezultacie zyski/straty kursowe na instrumencie pochodnym kompensują straty/zyski kursowe na pozycji zabezpieczanej. W wyniku zastosowania zabezpieczeń zmienność kursów walutowych ma ograniczony wpływ na skonsolidowany rachunek zysków i strat.

Tabela poniżej przedstawia wskaźniki zabezpieczenia ryzyka walutowego dla głównych ekspozycji walutowych Grupy. Wskaźnik zabezpieczenia ryzyka porównuje wartość zabezpieczonej części ekspozycji walutowej z wartością całej ekspozycji.

<i>Ekspozycja walutowa</i>	<i>Wskaźnik zabezpieczenia</i>	
	<i>Na dzień 31 grudnia 2017</i>	<i>Na dzień 31 grudnia 2016</i>
Pożyczki od jednostki powiązanej i kredyt bankowy	100,0%	99,5%
Zobowiązanie z tytułu rezerwacji częstotliwości 2100 MHz	41,0%	51,5%
Rezerwa dotycząca postępowania przed Komisją Europejską (patrz Nota 28.b)	83,6%	82,2%

Ponadto Grupa aktywnie zarządza ryzykiem walutowym związanym z wydatkami operacyjnymi oraz inwestycyjnymi.

Do pomiaru ryzyka walutowego Grupa wykorzystuje opisaną poniżej analizę wrażliwości.

W tabeli poniżej zaprezentowane zostały główne ekspozycje walutowe Grupy (po uwzględnieniu zabezpieczeń) oraz potencjalne zyski/straty kursowe na tych ekspozycjach będące wynikiem hipotetycznej dziesięcioprocentowej aprecjacji/deprecjacji złotego względem innych walut:

(w milionach w danej walucie)

	<i>Efektywna ekspozycja po uwzględnieniu zabezpieczeń</i>				<i>Wrażliwość na zmianę kursu PLN względem innych walut wpływająca na skonsolidowany rachunek zysków i strat</i>			
	<i>Na dzień 31 grudnia 2017</i>		<i>Na dzień 31 grudnia 2016</i>		<i>Na dzień 31 grudnia 2017</i>		<i>Na dzień 31 grudnia 2016</i>	
	<i>Waluta</i>	<i>PLN</i>	<i>Waluta</i>	<i>PLN</i>	<i>+10%</i>	<i>-10%</i>	<i>+10%</i>	<i>-10%</i>
<i>Ekspozycja walutowa</i>					<i>PLN</i>		<i>PLN</i>	
Zobowiązanie z tytułu rezerwacji częstotliwości 2100 MHz (EUR)	72	300	69	304	30	(30)	30	(30)
Rezerwa dotycząca postępowania przed Komisją Europejską (EUR) (patrz Nota 28.b)	25	102	26	115	10	(10)	12	(12)
Kredyt bankowy (USD)	-	-	3	14	-	-	1	(1)
Razem		402		433	40	(40)	43	(43)

Analiza wrażliwości w tabeli powyżej została dokonana w oparciu o następujące założenia:

- niezabezpieczona część zdyskontowanej wartości zobowiązań stanowi ekspozycję na ryzyko walutowe (efektywna ekspozycja),
- za transakcje ograniczające ryzyko walutowe uważa się zarówno instrumenty pochodne wyznaczone jako instrumenty zabezpieczające, jak i te, które klasyfikowane są jako zabezpieczenie ekonomiczne,
- środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych zostały wyłączone z analizy.

Zmiana wartości godziwej instrumentów pochodnych zaklasyfikowanych jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych z tytułu planowanych transakcji ma wpływ na pozostałe kapitały rezerwowe. Analiza wrażliwości przeprowadzona przez Grupę wykazała, że potencjalne zyski/(straty) wpływające na pozostałe kapitały rezerwowe wynikające z hipotetycznej dziesięcioprocentowej deprecjacji/aprecjacji złotego względem innych walut wyniosły na dzień 31 grudnia 2017 i 2016 roku odpowiednio 46/(46) milionów złotych i 56/(56) milionów złotych.

23.4. Ryzyko stopy procentowej

Ryzyko stopy procentowej jest to ryzyko, że wartość godziwa albo przyszłe przepływy pieniężne z instrumentu finansowego będą zmieniać się na skutek zmian stóp procentowych. Grupa posiada oprocentowane zobowiązania finansowe składające się głównie z pożyczek od jednostki powiązanej i kredytów bankowych (patrz Nota 18).

Strategia zabezpieczania Grupy przed ryzykiem stopy procentowej, ograniczająca wpływ niekorzystnych zmian stóp procentowych, jest aktualizowana okresowo. Preferowany podział pomiędzy zadłużeniem opartym na stałej stopie, a tym opartym na zmiennej stopie procentowej, jest wynikiem analizy wpływu potencjalnych zmian stóp procentowych na koszty finansowe.

Według obowiązującej strategii zabezpieczeń Grupa zabezpiecza ryzyko stopy procentowej wykorzystując swapy procentowe i swapy walutowo-procentowe. W rezultacie zastosowania zabezpieczeń struktura zobowiązań zmienia się w kierunku struktury docelowej, jako że zobowiązania oparte na zmiennej/stałej stopie procentowej efektywnie zamieniane są na zobowiązania o stałej/zmiennej stopie procentowej.

Na dzień 31 grudnia 2017 i 2016 roku stosunek długu opartego na stałej stopie procentowej do długu opartego na zmiennej stopie procentowej (z uwzględnieniem zabezpieczeń) wyniósł dla Grupy odpowiednio 78/22% i 69/31%.

Do pomiaru ryzyka stopy procentowej Grupa wykorzystuje opisaną poniżej analizę wrażliwości.

W tabeli poniżej zaprezentowana została analiza wrażliwości Grupy na ryzyko stopy procentowej (po uwzględnieniu zabezpieczeń) przy założeniu hipotetycznego wzrostu/spadku stóp procentowych o jeden punkt procentowy:

(w milionach złotych)

	Wrażliwość na zmianę stóp procentowych o 1 p.p.							
	Na dzień 31 grudnia 2017				Na dzień 31 grudnia 2016			
	WIBOR		EURIBOR		WIBOR		EURIBOR	
	+1 p.p.	-1 p.p.	+1 p.p.	-1 p.p.	+1 p.p.	-1 p.p.	+1 p.p.	-1 p.p.
Koszty finansowe, netto	(12)	12	(3)	3	(20)	20	(2)	2
Pozostałe kapitały rezerwowe	153	(158)	(12)	12	156	(161)	(14)	13

Analiza wrażliwości w tabeli powyżej została dokonana w oparciu o następujące założenia:

- koszty finansowe, netto zawierają następujące elementy narażone na ryzyko stopy procentowej: a) koszty odsetkowe od długu opartego na zmiennej stopie procentowej (po uwzględnieniu zabezpieczeń), b) zmianę wartości godziwej instrumentów pochodnych niewyznaczonych jako instrumenty zabezpieczające i klasyfikowanych jako przeznaczone do obrotu (patrz Nota 21),
- pozostałe kapitały rezerwowe obejmują zmianę wartości godziwej instrumentów pochodnych, którą uznano za efektywne zabezpieczenie przepływów pieniężnych (patrz Nota 21),
- na dzień 31 grudnia 2017 roku wartość godziwa długu finansowego brutto opartego na zmiennej stopie procentowej (po uwzględnieniu zabezpieczeń) wynosiła 1.514 milionów złotych (na dzień 31 grudnia 2016 roku 2.172 miliony złotych).

23.5. Ryzyko ceny akcji

Grupa jest narażona na ryzyko ceny akcji wynikające z programu płatności opartych na akcjach rozliczanego w formie środków pieniężnych (patrz Nota 15.2). Grupa zabezpiecza się przed tym ryzykiem wykorzystując opcje na akcje, w wyniku czego Grupa ma prawo do otrzymania środków pieniężnych, jeśli cena akcji OPL przekroczy określony poziom. W rezultacie zyski/straty na instrumencie pochodnym kompensują straty/zyski na pozycji zabezpieczanej. Na dzień 31 grudnia 2017 roku program płatności opartych na akcjach rozliczany w formie środków pieniężnych był zabezpieczony w 100%.

Analiza wrażliwości przeprowadzona przez Grupę wykazała, że potencjalne zyski/straty wynikające z racjonalnie możliwej zmiany ceny akcji OPL miałyby nieznaczący wpływ na skonsolidowany rachunek zysków i strat oraz pozostałe kapitały rezerwowe na dzień 31 grudnia 2017 roku.

23.6. Ryzyko płynności

Ryzyko płynności jest to ryzyko wystąpienia trudności w spłacie zobowiązań finansowych. Proces zarządzania ryzykiem płynności w Grupie polega na prognozowaniu przyszłych przepływów pieniężnych, analizie poziomu płynnych aktywów w relacji do przepływów pieniężnych, monitorowaniu wskaźników płynności oraz utrzymywaniu dostępu do różnych źródeł finansowania, w tym do rezerwowych linii kredytowych.

W celu zwiększenia skuteczności, proces zarządzania płynnością jest zoptymalizowany poprzez scentralizowanie funkcji skarbcowych dla Grupy, gdzie płynne nadwyżki środków pieniężnych wygenerowane przez spółki wchodzące w skład Grupy są inwestowane i zarządzane przez skarbiec centralny. Nadwyżki środków pieniężnych Grupy inwestowane są w krótkoterminowe płynne instrumenty finansowe – głównie depozyty bankowe. Ponadto umowa z Orange S.A., dotycząca scentralizowanego zarządzania płynnością, umożliwia Grupie deponowanie nadwyżek finansowych w Orange S.A.

Grupa zarządza ryzykiem płynności również poprzez utrzymywanie otwartych i niewykorzystanych linii kredytowych, które tworzą rezerwę płynności oraz zabezpieczają wypłacalność i elastyczność finansową. Wspomniana powyżej umowa z Orange S.A., dotycząca scentralizowanego zarządzania płynnością, daje Grupie dostęp do zapasowego finansowania płynności z maksymalną kwotą limitu wynoszącą 1.750 milionów złotych. Na dzień 31 grudnia

2017 roku Grupa nie korzystała z udostępnionego limitu. Grupa posiada również odnawialną linię kredytową od Grupy Orange do kwoty 480 milionów EUR oraz inne linie kredytowe do kwoty 11 milionów złotych, z czego 1.484 miliony złotych zostały wykorzystane na dzień 31 grudnia 2017 roku. W związku z tym na dzień 31 grudnia 2017 roku Grupa miała niewykorzystane linie kredytowe w kwocie 2.289 milionów złotych (na dzień 31 grudnia 2016 roku było to 2.435 milionów złotych).

Ryzyko płynności jest regularnie mierzone i monitorowane przez Grupę przy wykorzystaniu następujących wskaźników:

- wskaźniki płynności,
- analiza terminów wymagalności niezdyskontowanych umownych przepływów pieniężnych z tytułu zobowiązań finansowych Grupy,
- średni czas spłaty długu.

W tabeli poniżej zaprezentowano wskaźnik płynności (definiowany jako stosunek dostępnych źródeł środków finansowych tj. środków pieniężnych, ich ekwiwalentów i linii kredytowych oraz kwoty spłaty długu w okresie następnych 12 i 18 miesięcy) oraz wskaźnik płynności bieżącej (definiowany jako stosunek niewykorzystanych linii kredytowych i aktywów obrotowych oraz zobowiązań krótkoterminowych):

(w milionach złotych)

	<i>Wskaźniki płynności</i>	
	<i>Na dzień 31 grudnia 2017</i>	<i>Na dzień 31 grudnia 2016</i>
Wskaźnik płynności (z uwzględnieniem instrumentów pochodnych) - następne 12 miesięcy	169%	1.332%
Niewykorzystane linie kredytowe	2.289	2.435
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	646	262
Spłata długu ⁽¹⁾	1.587	134
Spłata zobowiązań z tytułu instrumentów pochodnych ⁽²⁾	154	69
Wskaźnik płynności (z uwzględnieniem instrumentów pochodnych) - następne 18 miesięcy	76%	154%
Niewykorzystane linie kredytowe	2.289	2.435
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	646	262
Spłata długu ⁽¹⁾	3.643	1.633
Spłata zobowiązań z tytułu instrumentów pochodnych ⁽²⁾	208	115
Wskaźnik płynności bieżącej (z uwzględnieniem niewykorzystanych linii kredytowych)	92%	116%
Niewykorzystane linie kredytowe	2.289	2.435
Aktywa obrotowe razem	3.273	2.639
Zobowiązania krótkoterminowe razem	6.043	4.386

⁽¹⁾ Niezdyskontowane umowne przepływy pieniężne od pożyczek od jednostki powiązanej i kredytów bankowych.

⁽²⁾ Niezdyskontowane umowne przepływy pieniężne od instrumentów pochodnych.

W celu zapewnienia odpowiedniego poziomu płynności finansowej oraz pokrycia nadwyżki zobowiązań krótkoterminowych nad aktywami obrotowymi w kwocie 2.770 milionów złotych na dzień 31 grudnia 2017 roku, Orange Polska i Grupa Orange zawarły w lutym 2018 roku nowe umowy o pożyczki w wysokości 2.250 milionów złotych. Powyższe pożyczki, łącznie z rezerwową linią kredytową w kwocie 1.750 milionów złotych, są wystarczające do pokrycia nadwyżki zobowiązań krótkoterminowych nad aktywami obrotowymi na dzień 31 grudnia 2017 roku.

Analiza wymagalności dla pozostających do zapłaty niezdyskontowanych umownych przepływów pieniężnych z tytułu zobowiązań finansowych Grupy na dzień 31 grudnia 2017 i 2016 roku została przedstawiona poniżej.

Na dzień 31 grudnia 2017 i 2016 roku kwoty w walucie zostały przeliczone na złote według kursu średniego ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski na koniec okresu. Płatności odsetek wynikające z instrumentów finansowych, naliczane według zmiennej stopy procentowej, zostały wyliczone w oparciu o stopy procentowe mające zastosowanie odpowiednio na dzień 31 grudnia 2017 i 2016 roku.

(w milionach złotych)

		Na dzień 31 grudnia 2017								
		Niezdyskontowane umowne przepływy pieniężne ⁽¹⁾								
		Długoterminowe								
	Nota	Wartość bilansowa	Do 1 roku	1-2 lat	2-3 lat	3-4 lat	4-5 lat	Pow. 5 lat	Razem długo-terminowe	Razem
Pożyczki od jednostki powiązanej	18.1	6.969	1.578	2.097	96	3.547	-	-	5.740	7.318
Pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	18.2	113	47	31	20	13	7	-	71	118
– w tym zobowiązania z tytułu leasingu finansowego		83	32	25	14	10	7	-	56	88
Instrumenty pochodne - aktywa	21	(37)	26	18	11	(28)	(1)	-	-	26
Instrumenty pochodne - zobowiązania	21	100	128	45	(2)	(3)	-	-	40	168
Dług finansowy brutto po uwzględnieniu instrumentów pochodnych		7.145	1.779	2.191	125	3.529	6	-	5.851	7.630
Zobowiązania handlowe	14.1	2.971	2.427	140	140	140	153	121	694	3.121
Zobowiązania finansowe razem (łącznie z aktywami z instrumentów pochodnych)		10.116	4.206	2.331	265	3.669	159	121	6.545	10.751

⁽¹⁾ Obejmują zarówno płatności kapitału jak i odsetek.

(w milionach złotych)

		Na dzień 31 grudnia 2016								
		Niezdyskontowane umowne przepływy pieniężne ⁽¹⁾								
		Długoterminowe								
	Nota	Wartość bilansowa	Do 1 roku	1-2 lat	2-3 lat	3-4 lat	4-5 lat	Pow. 5 lat	Razem długo-terminowe	Razem
Pożyczki od jednostki powiązanej	18.1	7.092	125	1.546	2.224	102	3.594	-	7.466	7.591
Pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	18.2	102	39	32	20	10	4	-	66	105
– w tym zobowiązania z tytułu leasingu finansowego		58	21	20	14	4	1	-	39	60
Instrumenty pochodne - aktywa	21	(242)	31	59	(78)	10	(70)	-	(79)	(48)
Instrumenty pochodne - zobowiązania	21	76	38	33	13	(3)	(2)	-	41	79
Dług finansowy brutto po uwzględnieniu instrumentów pochodnych		7.028	233	1.670	2.179	119	3.526	-	7.494	7.727
Zobowiązania handlowe	14.1	3.324	2.648	157	148	148	148	281	882	3.530
Zobowiązania finansowe razem (łącznie z aktywami z instrumentów pochodnych)		10.352	2.881	1.827	2.327	267	3.674	281	8.376	11.257

⁽¹⁾ Obejmują zarówno płatności kapitału jak i odsetek.

Średni czas spłaty kapitału dla portfela zadłużenia posiadanego na dzień 31 grudnia 2017 roku wyniósł 2,2 roku (3,2 roku na dzień 31 grudnia 2016 roku).

23.7. Ryzyko kredytowe

Celem polityki zarządzania ryzykiem kredytowym jest wspieranie rozwoju Grupy przy jednoczesnej minimalizacji ryzyk finansowych poprzez działania zapewniające, że klienci i kontrahenci są zawsze w stanie zapłacić kwoty należne Grupie.

Podstawowym zadaniem Komitetu Kredytowego, podlegającego kontroli Członka Zarządu ds. Finansów, jest koordynacja i konsolidacja następujących działań z zakresu zarządzania ryzykiem kredytowym w Grupie:

- ocena ryzyka kredytowego klientów,
- monitorowanie sytuacji biznesowej i finansowej klientów,
- zarządzanie należnościami i złymi długami.

Polityka oraz zasady zarządzania ryzykiem kredytowym w ramach Grupy zostały zatwierdzone przez Komitet Kredytowy.

W Grupie nie występuje istotna koncentracja ryzyka kredytowego.

Dodatkowe informacje dotyczące ryzyka kredytowego zawarte są w Notach 12, 20, 21.

24. Podatek dochodowy

24.1. Podatek dochodowy

(w milionach złotych)

	<i>12 miesięcy do 31 grudnia 2017</i>	<i>12 miesięcy do 31 grudnia 2016</i>
Bieżący podatek dochodowy	(7)	12
Podatek odroczony	22	(45)
Podatek dochodowy razem	15	(33)

Uzgodnienie pomiędzy obciążeniem z tytułu podatku dochodowego a teoretyczną kwotą podatku bazującą na ustawowej stawce podatkowej przedstawia się następująco:

(w milionach złotych)

	<i>12 miesięcy do 31 grudnia 2017</i>	<i>12 miesięcy do 31 grudnia 2016</i>
Skonsolidowana strata przed opodatkowaniem	(75)	(1.713)
<i>Minus: Odpis aktualizujący wartość firmy ⁽¹⁾</i>	-	1.793
Skonsolidowany zysk/(strata) przed opodatkowaniem, skorygowane	(75)	80
Ustawowa stawka podatkowa	19%	19%
Kwota teoretyczna podatku	14	(15)
Odliczenie związane z wydatkami poniesionymi na nabycie nowych technologii	-	6
Koszty odsetkowe od pożyczki wewnątrzgrupowej niewpływające na podstawę opodatkowania	-	(22)
Przychody/(pozostałe koszty) niewpływające na podstawę opodatkowania	1	(2)
Podatek dochodowy razem	15	(33)

⁽¹⁾ Patrz Nota 8.1.

Koszty niewpływające na podstawę opodatkowania obejmują koszty indywidualnie wymienione w polskim prawie podatkowym jako niestanowiące kosztów uzyskania przychodów.

24.2. Podatek odroczony

(w milionach złotych)

	Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej		Skonsolidowany rachunek zysków i strat	
	Na dzień 31 grudnia 2017	Na dzień 31 grudnia 2016	12 miesięcy do 31 grudnia 2017	12 miesięcy do 31 grudnia 2016
Środki trwałe i wartości niematerialne	400	464	(59)	(73)
Niewykorzystane straty podatkowe	163	124	39	120
Należności i zobowiązania	87	114	(28)	(65)
Przychody przyszłych okresów	95	94	1	4
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	58	53	4	(19)
Rezerwy	141	84	57	(12)
Dług finansowy netto	16	5	9	-
Pozostałe	(10)	(9)	(1)	-
Aktywa z tytułu podatku odroczonego, netto ⁽¹⁾	950	929		
Podatek odroczony razem			22	(45)
Kwota przewidywana do realizacji w ciągu 12 miesięcy od dnia zakończenia okresu sprawozdawczego	239	248		

⁽¹⁾ W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2017 roku, wartość aktywów z tytułu podatku odroczonego, netto spadła o 4 miliony złotych w wyniku nabycia Multimedia Polska Energia Sp. z o.o. (patrz Nota 4). W okresach 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2017 i 2016 roku odpowiednio 3 miliony złotych i (17) milionów złotych zmiany aktywów z tytułu podatku odroczonego zostało ujęte w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

W 2017 roku Grupa zmieniła klasyfikację różnic przejściowych przedstawionych w tabeli powyżej: odpisy aktualizujące aktywa finansowe nie są prezentowane osobno, ale zostały uwzględnione w aktywach z tytułu podatku odroczonego na należnościach. W rezultacie dane porównawcze zostały zmienione.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujęte są w wysokości przewidywanej do realizacji przez wykorzystanie przyszłych dochodów do opodatkowania oszacowanych na podstawie biznes planu zatwierdzonego przez Zarząd Orange Polska oraz przyjętego do ustalenia wartości użytkowej operatora telekomunikacyjnego (główne założenia zostały opisane w Nocie 8.1).

Wartość nierozpoznanych aktywów z tytułu podatku odroczonego dotyczy różnic przejściowych, które zdaniem Grupy mogą nie zostać wykorzystane podatkowo. Na dzień 31 grudnia 2017 roku różnice przejściowe, dla których nie rozpoznano aktywów z tytułu podatku odroczonego, wyniosły 42 miliony złotych, w tym 15 milionów złotych dotyczy strat podatkowych, w stosunku do których oczekuje się, że nie zostaną wykorzystane. Na dzień 31 grudnia 2016 roku nie wystąpiły różnice przejściowe, dla których nie rozpoznano aktywów z tytułu podatku odroczonego.

25. Kapitał własny

25.1. Kapitał zakładowy

Na dzień 31 grudnia 2017 i 2016 roku kapitał zakładowy Spółki wynosił 3.937 milionów złotych i był podzielony na 1.312 milionów w pełni opłaconych akcji zwykłych na okaziciela o wartości nominalnej 3 złote każda.

Struktura własnościowa kapitału zakładowego na dzień 31 grudnia 2017 i 2016 roku była następująca:

(w milionach złotych)

	Na dzień 31 grudnia 2017			Na dzień 31 grudnia 2016		
	% ogólnej liczby głosów	% ogólnej liczby akcji	Wartość nominalna	% ogólnej liczby głosów	% ogólnej liczby akcji	Wartość nominalna
Orange S.A.	50,67	50,67	1.995	50,67	50,67	1.995
Pozostali akcjonariusze	49,33	49,33	1.942	49,33	49,33	1.942
Razem	100,00	100,00	3.937	100,00	100,00	3.937

25.2. Dywidenda

Zgodnie z rekomendacją Zarządu Spółki, w 2017 roku dywidenda nie została wypłacona.

W dniu 12 kwietnia 2016 roku Walne Zgromadzenie Orange Polska S.A. podjęło uchwałę o wypłacie dywidendy zwykłej z zysku za 2015 rok oraz z zysków zatrzymanych z lat poprzednich w wysokości 0,25 złotego na jedną akcję. Dywidenda, wynosząca 328 milionów złotych, została wypłacona w dniu 7 lipca 2016 roku.

Wartość zysków zatrzymanych OPL S.A. dostępnych do wypłaty w formie dywidendy dla udziałowców Grupy wynosiła 3,2 miliarda złotych na dzień 31 grudnia 2017 roku. Pozostałe saldo zysków zatrzymanych Spółki nie jest dostępne do wypłaty w formie dywidendy ze względu na ograniczenia wynikające z polskiego prawa handlowego. Ponadto, 0,1 miliarda złotych zysków zatrzymanych spółek zależnych OPL S.A. było dostępnych do wypłaty w formie dywidendy przez spółki zależne do OPL S.A. na dzień 31 grudnia 2017 roku.

W dniu 20 lutego 2018 roku Zarząd Orange Polska S.A. podjął uchwałę, że nie będzie rekomendował wypłaty dywidendy w 2018 roku.

25.3. Pozostałe zmiany w zyskach zatrzymanych

Wybrane korekty wynikające z nieistotnych błędów lat ubiegłych zostały ujęte przez Grupę bezpośrednio w zyskach zatrzymanych i zaprezentowane jako pozostałe zmiany w skonsolidowanym sprawozdaniu ze zmian w kapitale własnym. Korekta w wysokości 32 milionów złotych (po uwzględnieniu (2) milionów złotych bieżącego podatku dochodowego) z 2016 roku dotyczy ujęcia należności handlowych.

25.4. Program płatności opartych na akcjach rozliczany w formie instrumentów kapitałowych

W czwartym kwartale 2017 roku Orange S.A. ustanowiła długoterminowy program motywacyjny na lata 2017-2019, w ramach którego członkowie kluczowej kadry kierowniczej Grupy Orange Polska otrzymali określoną liczbę bezpłatnych akcji Orange S.A. (łącznie 74 tysiące akcji), pod warunkiem osiągnięcia określonych kryteriów opartych o wyniki oraz ciągłości zatrudnienia w Grupie Orange do dnia 31 grudnia 2019 roku. Wartość godziwa instrumentu kapitałowego na dzień przyznania wyniosła 40,46 złotych (ekwiwalent 9,55 EUR). Wartość godziwa usług świadczonych przez kadrę kierowniczą w zamian za instrumenty kapitałowe Orange S.A., rozpoznana w kosztach świadczeń pracowniczych w 2017 roku wyniosła 0,2 miliona złotych. Całkowity koszt programu przez okres nabywania uprawnień nie przekroczy 3 milionów złotych.

26. Zarządzanie kapitałem

Grupa zarządza kapitałem poprzez stosowanie zrównoważonej polityki finansowej, której celem jest dostarczanie odpowiednich środków finansowych na rozwój biznesowy przy jednoczesnym zabezpieczeniu właściwej struktury finansowania i płynności finansowej.

Polityka zarządzania kapitałem Grupy uwzględnia poniższe kluczowe elementy:

- wyniki działalności w połączeniu z planami inwestycyjnymi i rozwojowymi,
- harmonogram spłat długu,
- warunki rynku finansowego,
- zasady dystrybucji zysku akcjonariuszom Grupy.

W celu połączenia tych czynników Grupa okresowo ustala ramy dla struktury finansowania. Grupa definiuje kapitał jako sumę kapitału własnego oraz długu finansowego netto. Grupa monitoruje kapitał na podstawie długu finansowego netto oraz wskaźnika długu finansowego netto do skorygowanej wartości EBITDA (patrz Nota 3). Zarząd przewiduje, że wskaźnik długu finansowego netto do skorygowanej wartości EBITDA za cały 2018 rok, wyliczony zgodnie ze standardami rachunkowości mającymi zastosowanie na dzień 31 grudnia 2017 roku,

nie przekroczy poziomu 2,6 oraz poziomu 2,8 przy uwzględnieniu efektu wdrożenia od 1 stycznia 2018 roku MSSF 15 (patrz Nota 31.2).

27. Nieujęte zobowiązania wynikające z zawartych umów

27.1. Zobowiązania wynikające z umów leasingu operacyjnego

W przypadkach, w których Grupa jest leasingobiorcą, zobowiązania wynikające z umów leasingu operacyjnego dotyczą umów, których przedmiotem są głównie budynki i grunty. Koszty z tytułu leasingu wykazane w skonsolidowanym rachunku zysków i strat wyniosły w okresach 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2017 i 2016 roku odpowiednio 378 milionów złotych i 374 miliony złotych. Większość umów jest denominowana w walutach obcych, niektóre z nich są indeksowane wskaźnikami cen dla danej waluty. W niektórych przypadkach istnieje możliwość przedłużenia umowy.

W 2017 roku Grupa zidentyfikowała błędy w wyliczeniu na dzień 31 grudnia 2016 roku zobowiązań z tytułu umów leasingu operacyjnego w wysokości 446 milionów złotych dotyczące głównie umów zawartych na czas określony. Zobowiązanie z tytułu umów leasingu operacyjnego budynków zawartych na czas określony powinno wynikać z całego pozostałego do końca trwania umowy okresu, a nie z warunkowego okresu wypowiedzenia. W rezultacie dane porównawcze dla minimalnych przyszłych opłat z tytułu umów leasingu operacyjnego na dzień 31 grudnia 2016 roku zostały zwiększone o 446 miliony złotych.

Na dzień 31 grudnia 2017 i 2016 roku wartość minimalnych przyszłych opłat z tytułu umów leasingu operacyjnego, dla których nie istnieje praktyczna możliwość ich wypowiedzenia, wynosiła:

<i>(w milionach złotych)</i>	<i>Na dzień 31 grudnia 2017</i>	<i>Na dzień 31 grudnia 2016 (skorygowana)</i>
Do 1 roku	286	254
Od 1 roku do 5 lat	686	685
Powyżej 5 lat	314	344
Minimalne przyszłe opłaty razem	1.286	1.283

W przypadkach, w których Grupa jest leasingodawcą, wartość minimalnych przyszłych opłat z tytułu umów leasingu operacyjnego, dla których nie istnieje praktyczna możliwość ich wypowiedzenia, na dzień 31 grudnia 2017 i 2016 roku wyniosła odpowiednio 105 milionów złotych i 81 milionów złotych i dotyczyła głównie leasingu budynków i gruntów.

27.2. Podjęte zobowiązania inwestycyjne

Zobowiązania inwestycyjne, które zostały podjęte na dzień zakończenia okresu sprawozdawczego, lecz nie zostały ujęte w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, przedstawiają się następująco:

<i>(w milionach złotych)</i>	<i>Na dzień 31 grudnia 2017</i>	<i>Na dzień 31 grudnia 2016</i>
Środki trwałe	413	152
Wartości niematerialne	94	100
Zobowiązania inwestycyjne razem	507	252
Kwoty przypadające do zapłaty w ciągu 12 miesięcy od dnia zakończenia okresu sprawozdawczego	480	231

Podjęte zobowiązania inwestycyjne dotyczą głównie zakupu urządzeń wykorzystywanych w sieciach telekomunikacyjnych, systemów informatycznych oraz innych rodzajów oprogramowania.

28. Roszczenia, sprawy sądowe i zobowiązania warunkowe

a. Postępowania prowadzone przez UOKiK i UKE oraz roszczenia z nimi związane

Zgodnie z Ustawą o Ochronie Konkurencji i Konsumentów, w przypadku niezastosowania się do jej przepisów, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów („UOKiK”) może nałożyć na przedsiębiorstwo kary w maksymalnej wysokości do 50 milionów EUR za niedopełnienie obowiązku udzielenia informacji lub do 10% przychodów podmiotu, osiągniętych w roku obrotowym poprzedzającym rok nałożenia kary za naruszenie przepisów prawa. Zgodnie z Prawem Telekomunikacyjnym, w przypadku niespełnienia określonych wymogów przewidzianych w Prawie Telekomunikacyjnym, Prezes UKE może nałożyć na operatora telekomunikacyjnego karę w maksymalnej wysokości do 3% przychodów podatkowych operatora, osiągniętych w poprzednim roku kalendarzowym.

Postępowanie UOKiK w sprawie ofert pre-paid

We wrześniu 2016 roku UOKiK wszczął postępowania dotyczące Orange Polska, T-Mobile Polska S.A., Polkomtel Sp. z o.o. i P4 Sp. z o.o. twierdząc, że zasady funkcjonujące na rynku polskim stosowane do ofert pre-paid, zgodnie z którymi środki zgromadzone na koncie abonenckim są anulowane w tak zwanym „okresie pasywnym”, mogą naruszać prawa konsumenta. UOKiK poinformował Spółkę o przedłużeniu postępowania do dnia 28 kwietnia 2018 roku.

W ocenie Zarządu, Orange Polska nie naruszyła prawa, a oferty są zgodne z zasadami przyjętymi również w innych sektorach stosujących oferty pre-paid.

Postępowanie prowadzone przez UOKiK w sprawie cen detalicznych za połączenia do Play

W dniu 18 marca 2013 roku UOKiK wszczął postępowanie antymonopolowe przeciwko spółkom Orange Polska, Polkomtel Sp. z o.o. i T-Mobile Polska S.A. twierdząc, że nadużywały kolektywnej pozycji dominującej na krajowym detalicznym rynku telefonii ruchomej. UOKiK zarzuca operatorom, że ceny detaliczne za połączenia wykonywane przez indywidualnych użytkowników końcowych sieci każdego z tych trzech operatorów do sieci P4 Sp. z o.o. („P4”), operatora Play, były relatywnie wyższe niż stosowane za takie połączenia do sieci tych trzech operatorów i ustalone bez wystarczającego uwzględnienia zróżnicowania asymetrycznych stawek opłat hurtowych za zakańczanie połączeń określonych przez UKE. Zdaniem UOKiK stosowane ceny mogły powodować ograniczenie rozwoju konkurencji na krajowym detalicznym rynku telefonii ruchomej.

Ponadto Orange Polska otrzymała w maju 2015 roku zawiadanie do próby ugodowej na wniosek złożony w sądzie przez P4, w którym P4 podniósł roszczenia w kwocie 258 milionów złotych dotyczące detalicznych cen usług mobilnych w okresie pomiędzy kwietniem 2012 roku a 31 grudnia 2014 roku. W trakcie posiedzenia sądu w dniu 2 lipca 2015 roku strony nie zawarły ugody. We wrześniu 2015 roku Orange Polska otrzymała również pozew P4, w którym P4 żąda zapłaty odszkodowania w kwocie 316 milionów złotych, w tym 85 milionów złotych odsetek, dotyczącego detalicznych cen usług mobilnych w okresie pomiędzy lipcem 2009 roku a marcem 2012 roku. W obu podniesionych roszczeniach P4 żąda zapłaty solidarnie przez Orange Polska, Polkomtel Sp. z o.o. i T-Mobile Polska S.A.

W dniu 2 stycznia 2018 roku UOKiK umorzył postępowanie antymonopolowe. UOKiK stwierdził, że brak jest podstaw do przyjęcia, że Orange Polska, Polkomtel Sp. z o.o. i T-Mobile Polska S.A. naruszyły prawo ochrony konkurencji.

Postępowanie UOKiK w sprawie przetargów na usługi mobilne

W dniu 20 grudnia 2013 roku UOKiK wszczął postępowanie antymonopolowe przeciwko Orange Polska i dwóm innym oferentom w przetargach na mobilne usługi transmisji danych przeprowadzonych w 2012 roku. Postępowanie UOKiK dotyczy podejrzenia, że oferenci uzgadniali warunki składanych ofert. UOKiK poinformował Spółkę o przedłużeniu postępowania. Wskazana data przedłużenia to dzień 28 lutego 2018 roku.

Zarząd Orange Polska nie ustalał z innymi spółkami warunków składanych ofert.

Roszczenie Magna Polonia S.A. wobec Orange Polska, T-Mobile Polska, Polkomtel i P4

W 2011 roku UOKiK uznał, że Orange Polska, T-Mobile Polska S.A., Polkomtel Sp. z o.o. i P4 Sp. z o.o. zawarły porozumienie ograniczające konkurencję na krajowym detalicznym i hurtowym rynku usług telewizji mobilnej

świadczonych w technologii DVB-H. Swoją decyzją UOKiK nałożył również kary na te cztery spółki (na Orange Polska – 35 milionów złotych). Orange Polska odwołała się od tej decyzji UOKiK. SOKiK uchylił tę decyzję, a UOKiK złożył apelację od wyroku SOKiK. W związku z decyzją UOKiK, Magna Polonia S.A. złożyła w grudniu 2013 roku w sądzie wniosek o zaważanie tych czterech operatorów do sądowej próby ugodowej. Magna Polonia S.A. była właścicielem Info TV FM Sp. z o.o., operatora telekomunikacyjnego, który oferował dostarczanie hurtowych usług telewizji mobilnej DVB-H do Orange Polska, T-Mobile Polska S.A., Polkomtel Sp. z o.o. i P4 Sp. z o.o. Żaden z czterech operatorów komórkowych nie podjął decyzji o wprowadzeniu usługi telewizji mobilnej dla swoich klientów. Magna Polonia domagała się, aby Orange Polska, T-Mobile Polska S.A., Polkomtel Sp. z o.o. i P4 Sp. z o.o. dokonały solidarnie zapłaty kwoty 618 milionów złotych. Magna Polonia utrzymywała, że jej roszczenie wynikało z utraconych korzyści spowodowanych nieuruchomieniem telewizji DVB-H (w tym niższej wartości udziałów Info TV FM) oraz z kosztów finansowania Info TV FM. W ocenie Zarządu Orange Polska wniosek spółki Magna Polonia nie dawał uzasadnionej podstawy do oceny, czy Magna Polonia poniosła szkodę. W trakcie posiedzenia sądu w dniu 11 grudnia 2013 roku strony nie zawarły ugody.

W dniu 26 listopada 2016 roku Magna Polonia wniosła powództwo przeciwko tym samym czterem operatorom oparte co do zasady na podstawach takich jak zaważanie do próby ugodowej z 2013 roku o zapłatę takiej samej kwoty. Magna Polonia złożyła wniosek o zawieszenie postępowania do czasu rozstrzygnięcia postępowania dotyczącego kary 35 milionów złotych nałożonej przez UOKiK. W dniu 15 marca 2017 roku Sąd Apelacyjny podtrzymał wyrok SOKiK uchylający decyzję UOKiK. W dniu 13 października 2017 roku Orange Polska została doręczona skarga kasacyjna, którą UOKiK złożył do Sądu Najwyższego.

Zarząd Orange Polska nie ustalał z innymi spółkami wspólnych działań, których celem miało być utrudnianie wprowadzenia usługi DVB-H w oparciu o ofertę spółki Info TV FM Sp. z o.o. Decyzja o niewprowadzeniu usług telewizji mobilnej została podjęta z powodu sytuacji rynkowej i przyczyn biznesowych.

Pozostałe postępowania prowadzone przez UOKiK i UKE

Na dzień 31 grudnia 2017 roku Grupa utworzyła rezerwy na rozpoznane i policzalne ryzyka związane z postępowaniami UOKiK i UKE przeciwko Grupie, które zdaniem Grupy stanowią najlepszy szacunek kwot, których zapłata jest prawdopodobna. W przypadku nałożenia jakichkolwiek kar, ich wysokość uzależniona jest od przyszłych zdarzeń, których wynik jest niepewny, zatem w konsekwencji wysokość rezerw może ulec zmianie w okresach przyszłych. Nie ujawniono informacji o wysokości rezerw, gdyż zdaniem Zarządu Spółki mogłoby to osłabić pozycję Grupy w kontekście rozstrzygnięcia toczących się spraw.

b. Postępowanie przed Komisją Europejską w sprawie dostępu szerokopasmowego

W dniu 22 czerwca 2011 roku Komisja Europejska nałożyła na Orange Polska karę w wysokości 127,6 milionów EUR (około 508 milionów złotych) za nadużywanie, przed październikiem 2009 roku, pozycji dominującej na rynku dostępu do hurtowych usług szerokopasmowych. Orange Polska utworzyła rezerwę na całą kwotę kary i naliczone odsetki. Zgodnie z decyzją, kara mogła zostać zabezpieczona poprzez tymczasową zapłatę lub ustanowienie gwarancji bankowej. W dniu 27 września 2011 roku Orange Polska przedłożyła Komisji Europejskiej gwarancję bankową.

Spółka zdecydowanie nie zgadza się z decyzją i niewspółmierną wysokością kary, w szczególności ponieważ jest przekonana, że Komisja Europejska nie uwzględniła szeregu znaczących czynników. Sytuacja na hurtowym rynku szerokopasmowym systematycznie poprawia się od 2007 roku. Budując i udostępniając stacjonarną infrastrukturę szerokopasmową, Spółka skutecznie zmniejsza trudności na polskim rynku szerokopasmowym i zwiększa wskaźnik penetracji usług szerokopasmowych. Nieprawidłowości wskazane przez Komisję Europejską zostały w przeszłości dobrowolnie usunięte przez Spółkę.

Orange Polska złożyła odwołanie od decyzji Komisji Europejskiej do Sądu Unii Europejskiej w dniu 2 września 2011 roku. W dniu 17 grudnia 2015 roku Sąd Unii Europejskiej ogłosił wyrok oddalający odwołanie Orange Polska od decyzji Komisji Europejskiej. W dniu 27 lutego 2016 roku Orange Polska zaskarżyła ten wyrok do Trybunału Sprawiedliwości.

W dniu 22 listopada 2017 roku odbyło się posiedzenie Trybunału Sprawiedliwości. W dniu 21 lutego 2018 roku Rzecznik Generalny Trybunału Sprawiedliwości przedstawi swoją opinię Trybunałowi.

c. Podatkowe zobowiązania warunkowe

Rozliczenia podatkowe mogą być przedmiotem kontroli różnych organów administracyjnych, które są uprawnione do nakładania grzywien, kar oraz naliczania odsetek. Częste zmiany w regulacjach prawnych dotyczących podatku od towarów i usług, podatku dochodowego od osób prawnych, podatku dochodowego od osób fizycznych i innych podatków, a także ubezpieczeń społecznych, prowadzą do braku stabilności systemu podatkowego. Częste różnice co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych, zarówno w obrębie organów państwowych, jak i pomiędzy organami państwowymi a przedsiębiorstwami, powodują z kolei powstawanie obszarów niepewności i konfliktów.

Rozliczenia podatkowe mogą być przedmiotem kontroli przez okres pięciu lat, począwszy od końca roku, w którym przypada termin płatności podatku. Po przeprowadzanych kontrolach dotychczasowe rozliczenia podatkowe Grupy mogą zostać powiększone o dodatkowe zobowiązania podatkowe. Orange Polska oraz niektóre jej jednostki zależne podlegały kontrolom podatkowym w zakresie zapłaconych podatków. Niektóre z powyższych postępowań kontrolnych nie zostały jeszcze zakończone. W opinii Grupy utworzono odpowiednie rezerwy na rozpoznane ryzyka podatkowe, dla których można było dokonać szacunku wysokości rezerwy.

d. Postępowanie przed organami podatkowymi

Urząd Kontroli Skarbowej zakończył postępowanie kontrolne dotyczące rozliczeń podatkowych OPL S.A. za 2009 rok i w dniu 31 marca 2014 roku doręczył wyniki kontroli. Wyniki zakończyły postępowanie przed Urzędem Kontroli Skarbowej i potwierdziły poprawność rozliczeń Spółki w zakresie podatku VAT. Wyniki wskazywały również na pewne nieprawidłowości w zakresie kalkulacji innych zobowiązań podatkowych, ale nie określiły obowiązków Spółki. W opinii Spółki wątpliwości dotyczące jej rozliczeń podatkowych zostały podniesione przez Urząd Kontroli Skarbowej niezasadnie i prawdopodobieństwo ostatecznych wpływów środków jest niskie. Ocena ta została potwierdzona przez zewnętrznych doradców podatkowych.

e. Kwestie związane z powstaniem Orange Polska

Orange Polska powstała w wyniku przekształcenia państwowej jednostki organizacyjnej Poczta Polska Telegraf i Telefon („PPTiT”) w dwa podmioty - Poczta Polska i Orange Polska S.A. Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej zawiera, zgodnie z aktem notarialnym z dnia 4 grudnia 1991 roku, kwotę 713 milionów złotych, powstała w wyniku wniesienia części majątku PPTiT związanego z działalnością telekomunikacyjną. W procesie przekształcenia PPTiT oraz przekazywania mienia na rzecz nowo utworzonych podmiotów w dokumentacji zostały pominięte niektóre nieruchomości, a także inne składniki majątkowe, które obecnie są kontrolowane przez Orange Polska oraz dokumentacja związana z przekształceniem jest w tym zakresie niekompletna. W związku z powyższym, prawo Orange Polska do niektórych nieruchomości i innych aktywów trwałych może być kwestionowane, a w konsekwencji może ulec zmianie wartość kapitału z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej.

f. Pozostałe zobowiązania warunkowe i rezerwy

Poza kwestiami opisanymi powyżej, działalność operacyjna Grupy podlega prawnym, społecznym i administracyjnym regulacjom, których naruszenie, choćby nieumyślne, może spowodować nałożenie sankcji na Grupę. Poza karami, które mogą być nałożone przez UOKiK i UKE opisanymi w Nocie 28.a, Prezes Urzędu Regulacji Energetyki może nałożyć karę w maksymalnej wysokości do 15% przychodu osiągniętego w poprzednim roku podatkowym, między innymi za naruszenie niektórych przepisów Prawa Energetycznego, nieprzestrzeganie obowiązków określonych w koncesji, odmowę udzielenia informacji.

Grupa jest stroną postępowań prawnych i umów handlowych związanych z działalnością operacyjną. Niektóre decyzje regulacyjne mogą być krzywdzące dla Grupy, a wyroki wydane przez sądy w postępowaniach odwoławczych od takich decyzji mogą mieć negatywne skutki dla Grupy. Grupa systematycznie monitoruje ryzyka

i zdaniem Zarządu utworzono odpowiednie rezerwy na rozpoznane ryzyka, dla których można było dokonać szacunku wysokości rezerwy.

29. Transakcje ze stronami powiązanymi

29.1. Wynagrodzenia Zarządu i Rady Nadzorczej

Świadczenia (wynagrodzenia, premie, świadczenia po okresie zatrudnienia i pozostałe długoterminowe świadczenia, świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy oraz płatności oparte na akcjach – w pieniądzu lub w naturze) na rzecz Członków Zarządu i Rady Nadzorczej OPL S.A. zostały zaprezentowane poniżej:

(w tysiącach złotych)

	12 miesięcy do 31 grudnia 2017		
	Koszt stałych składników świadczeń	Koszt zmiennych składników świadczeń	Koszt świadczeń razem
Świadczenia krótkoterminowe z wyłączeniem składek na ubezpieczenia społeczne płatnych przez pracodawcę	11.444	4.798 ⁽¹⁾	16.242
Świadczenia po okresie zatrudnienia	5.251	-	5.251
Płatności oparte na akcjach	-	177	177
Razem	16.695	4.975	21.670

⁽¹⁾ Pozycja zawiera premie naliczone w 2017 roku do wypłaty w 2018 roku, nie zawiera premii naliczonych w 2016 roku, a wypłaconych w 2017 roku.

(w tysiącach złotych)

	12 miesięcy do 31 grudnia 2016		
	Koszt stałych składników świadczeń	Koszt zmiennych składników świadczeń ⁽¹⁾	Koszt świadczeń razem
Świadczenia krótkoterminowe z wyłączeniem składek na ubezpieczenia społeczne płatnych przez pracodawcę	11.887	3.893	15.780
Świadczenia po okresie zatrudnienia	4.255	-	4.255
Razem	16.142	3.893	20.035

⁽¹⁾ Pozycja zawiera premie naliczone w 2016 roku, a wypłacone w 2017 roku, nie zawiera premii naliczonych w 2015 roku, a wypłaconych w 2016 roku.

Ponadto, punkt 10.3 Sprawozdania z działalności Grupy Kapitałowej Orange Polska oraz Orange Polska S.A. za rok zakończony 31 grudnia 2017 roku obejmuje raport na temat polityki wynagrodzeń, który zawiera dodatkowe szczegóły dotyczące świadczeń na rzecz Zarządu i Rady Nadzorczej.

29.2. Transakcje z podmiotami powiązanymi

Na dzień 31 grudnia 2017 roku Orange S.A. była właścicielem 50,67% akcji Spółki i miała prawo powoływania większości Członków Rady Nadzorczej OPL S.A. Rada Nadzorcza podejmuje decyzje o składzie Zarządu.

Przychody Grupy od podmiotów Grupy Orange obejmują przede wszystkim transmisję danych, usługi z zakresu badań i rozwoju oraz rozliczenia międzyoperatorskie. Zakupy od Grupy Orange obejmują przede wszystkim opłaty licencyjne za używanie marki, koszty rozliczeń międzyoperatorskich oraz koszty transmisji danych.

Orange Polska S.A. działa pod marką Orange na podstawie umowy licencyjnej zawartej z Orange S.A. i Orange Brand Services Limited (zwana dalej „OBSL”). Umowa licencyjna przewiduje, że OBSL otrzymuje wynagrodzenie w wysokości do 1,6% przychodów operacyjnych Spółki wypracowanych pod marką Orange. Umowa obowiązuje do 24 lipca 2018 roku z możliwością przedłużenia.

Grupa i Atlas Services Belgium S.A., spółka zależna od Orange S.A., zawarły umowy o kredyty terminowe w wysokości 670 milionów EUR i 2.700 milionów złotych oraz umowę o kredyt odnawialny do kwoty 480 milionów

EUR (patrz Nota 18.1). Dodatkowo Grupa zawarła umowę z Orange S.A. dotyczącą instrumentów pochodnych zabezpieczających ryzyko walutowe oraz ryzyko stopy procentowej związane z finansowaniem z Atlas Services Belgium S.A. Wartość nominalna walutowo-procentowych instrumentów swap (CCIRS) i procentowych instrumentów swap (IRS) zawartych w ramach powyższej umowy na dzień 31 grudnia 2017 roku wynosiła odpowiednio 670 milionów EUR i 5.950 milionów złotych z ujemną wyceną w wartości godziwej w łącznej kwocie 25 milionów złotych (na dzień 31 grudnia 2016 roku wartość nominalna wynosiła 670 milionów EUR i 4.750 milionów złotych z wyceną w wartości godziwej w łącznej kwocie 130 milionów złotych).

Należności i zobowiązania finansowe, koszty finansowe netto oraz inne całkowite dochody dotyczące transakcji z Grupą Orange wynikają głównie z wymienionych powyżej umów. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych zdeponowane w Orange S.A. dotyczą umowy scentralizowanego zarządzania płynnością (patrz Nota 23.6).

(w milionach złotych)

	12 miesięcy do 31 grudnia 2017	12 miesięcy do 31 grudnia 2016
Sprzedaż towarów i usług oraz pozostałe przychody:	204	208
Orange S.A. (jednostka dominująca)	127	124
Grupa Orange (z wyłączeniem jednostki dominującej)	77	84
Zakupy towarów (w tym zapasów, środków trwałych i wartości niematerialnych) i usług:	(260)	(258)
Orange S.A. (jednostka dominująca)	(89)	(91)
Grupa Orange (z wyłączeniem jednostki dominującej)	(171)	(167)
- w tym Orange Brand Services Limited (umowa licencyjna na używanie marki)	(121)	(127)
Koszty finansowe, netto:	(232)	(246)
Orange S.A. (jednostka dominująca)	(267)	(11)
Grupa Orange (z wyłączeniem jednostki dominującej)	35	(235)
Inne całkowite dochody:	11	76
Orange S.A. (jednostka dominująca)	11	76
Wypłacona dywidenda:	-	166
Orange S.A. (jednostka dominująca)	-	166

(w milionach złotych)

	Na dzień 31 grudnia 2017	Na dzień 31 grudnia 2016 (patrz Nota 31.5)
Należności:	85	73
Orange S.A. (jednostka dominująca)	50	46
Grupa Orange (z wyłączeniem jednostki dominującej)	35	27
Zobowiązania:	99	94
Orange S.A. (jednostka dominująca)	49	49
Grupa Orange (z wyłączeniem jednostki dominującej)	50	45
Należności finansowe:	33	206
Orange S.A. (jednostka dominująca)	33	206
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych zdeponowane w:	166	106
Orange S.A. (jednostka dominująca)	166	106
Zobowiązania finansowe:	7.027	7.168
Orange S.A. (jednostka dominująca)	58	76
Grupa Orange (z wyłączeniem jednostki dominującej)	6.969	7.092

30. Zdarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego

W dniu 14 lutego 2018 roku Grupa oraz Atlas Services Belgium S.A., spółka zależna od Orange S.A., zawarły umowę o pożyczkę w wysokości 750 milionów złotych z terminem spłaty przypadającym w marcu 2023 roku oraz umowę o odnawialną linię kredytową w wysokości 1.500 milionów złotych z terminem dostępności do lutego 2022 roku.

31. Podstawowe zasady rachunkowości

W uzupełnieniu do oświadczenia o zgodności zawartego w Nocie 2, niniejsza nota opisuje zasady rachunkowości zastosowane przy sporządzeniu Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego za rok zakończony 31 grudnia 2017 roku.

31.1. Szacunki i subiektywna ocena

Sporządzenie sprawozdania finansowego wymaga od Zarządu Spółki dokonania szacunków, jako że wiele informacji zawartych w sprawozdaniu finansowym nie może zostać wycenionych w sposób precyzyjny. Zarząd weryfikuje przyjęte szacunki w oparciu o zmiany czynników branych pod uwagę przy ich dokonywaniu, nowe informacje lub doświadczenia z przeszłości. Dlatego też szacunki dokonane na dzień 31 grudnia 2017 roku mogą w przyszłości ulec zmianie. Główne szacunki i subiektywna ocena zostały opisane w następujących notach:

Nota		Szacunki i subiektywna ocena
5, 14.3, 31.9	Przychody	Alokacja przychodów na poszczególne części składowe oferty pakietowej w oparciu o ich względną wartość godziwą. Oszacowanie wartości godziwej części składowych oferty pakietowej. Ujęcie liniowe przychodów z tytułu opłat za przyłączenie do sieci. Ujęcie przychodów brutto lub netto (analiza czy Grupa jest głównym podmiotem zobowiązany dostarczyć usługę/produkt klientowi końcowemu, czy występuje jako agent). Wartość godziwa kar naliczanych w przypadku zerwania umowy lojalnościowej przez klienta.
8, 31.16	Utrata wartości ośrodka wypracowującego środki pieniężne oraz pojedynczych składników środków trwałych i wartości niematerialnych	Główne założenia przyjęte w celu ustalenia wartości odzyskiwalnej: przesłanki wskazujące na utratę wartości, modele, stopy dyskontowe, stopy wzrostu.
10, 11, 31.13, 31.14	Okres ekonomicznej użyteczności środków trwałych oraz wartości niematerialnych	Okres ekonomicznej użyteczności oraz metoda amortyzacji.
12, 31.17	Odpisy aktualizujące wartość pożyczek udzielonych i należności własnych	Metodologia przyjęta w celu ustalenia wartości odzyskiwalnej.
13, 28, 31.20	Rezerwy	Założenia przyjęte dla wyceny rezerw na roszczenia i sprawy sądowe. Rezerwy na koszty rozwiązania stosunku pracy: stopy dyskontowe, liczba pracowników, staż pracy pracowników, wynagrodzenie jednostkowe oraz inne założenia.
13	Koszty likwidacji środków trwałych	Założenia przyjęte do wyceny rezerw na szacunkowe koszty demontażu i usunięcia składnika aktywów oraz koszty przeprowadzenia renowacji miejsca, w którym się znajdował.
15, 31.21, 31.22	Świadczenia pracownicze	Stopy dyskontowe, wzrost płac, wiek emerytalny, wskaźnik rotacji pracowników oraz inne. Model i założenia przyjęte dla wyceny wartości godziwej programu płatności opartych na akcjach.
21, 22, 31.17	Wartość godziwa instrumentów pochodnych oraz innych instrumentów finansowych	Model i założenia przyjęte dla wyceny wartości godziwej.
24, 31.19	Podatek dochodowy	Założenia przyjęte w celu rozpoznania aktywów z tytułu podatku odroczonego.
31.18	Odpis na wolno rotujące i przestarzałe zapasy	Metodologia stosowana do ustalenia wartości odzyskiwalnej netto zapasów.

W ocenie Grupy, najbardziej znaczące korekty wartości bilansowej aktywów i zobowiązań mogą wynikać ze zmian szacunków i subiektywnych ocen dotyczących utraty wartości (patrz Nota 8) oraz rezerw na roszczenia i sprawy sądowe oraz ryzyka (patrz Noty 13 i 28).

W przypadku, gdy dana transakcja nie jest uregulowana w żadnym standardzie bądź interpretacji, Zarząd, kierując się subiektywną oceną, określa i stosuje polityki rachunkowości, które zapewnią, iż sprawozdanie finansowe będzie zawierać właściwe i wiarygodne informacje oraz będzie:

- prawidłowo, jasno i rzetelnie przedstawiać sytuację majątkową i finansową Grupy, wyniki jej działalności i przepływy pieniężne,
- odzwierciedlać treść ekonomiczną transakcji,
- obiektywne oraz
- kompletne we wszystkich istotnych aspektach.

31.2. Zastosowanie nowych standardów i interpretacji

Zastosowanie standardów i interpretacji w 2017 roku

Żadne nowe standardy i interpretacje nie zostały zastosowane przez Grupę od 1 stycznia 2017 roku.

Standardy i interpretacje opublikowane, ale jeszcze nieprzyjęte

- MSSF 9 „Instrumenty Finansowe”. MSSF 9 ma docelowo zastąpić MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena”. Standard został opublikowany 24 lipca 2014 roku i ma zastosowanie dla rocznych okresów sprawozdawczych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później. Standard został przyjęty przez Unię Europejską 22 listopada 2016 roku. Generalnie (poza kilkoma ograniczonymi zwolnieniami), standard ma zastosowanie retrospektywne w odniesieniu do klasyfikacji, wyceny i utraty wartości oraz prospektywne w stosunku do rachunkowości zabezpieczeń. MSSF 9 modyfikuje kryteria rozpoznania w księgach transakcji zabezpieczających oraz głównych kategorii aktywów i zobowiązań finansowych: z uwagi na rodzaj transakcji w Grupie, nie oczekuje się istotnych zmian w tym zakresie. MSSF 9 wymaga również zmian w zakresie utraty wartości poprzez stosownie modelu „oczekiwanych strat” zamiast „strat poniesionych”. Z perspektywy Grupy będzie miało to wpływ na odpis z tytułu utraty wartości w stosunku do należności niewymagalnych.
Zarząd ocenia, że zastosowanie standardu nie będzie miało istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.
- MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”. Standard został opublikowany 28 maja 2014 roku i ma zastosowanie dla okresów sprawozdawczych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później. Standard ten został przyjęty przez Unię Europejską 22 września 2016 roku.

MSSF 15 jest przedmiotem dedykowanego projektu uruchomionego w ramach Grupy. Ukończona praca potwierdza oczekiwany efekt zastosowania MSSF 15 po raz pierwszy. Wpływ standardu na Grupę odnosi się głównie do rynku telefonii mobilnej w Polsce, a mianowicie:

- a) rozpoznawanie przychodów z tytułu ofert pakietowych, które zawierają telefon sprzedawany po obniżonej cenie wraz z usługą telekomunikacyjną świadczoną przez określony czas: skumulowana wartość przychodów w czasie trwania kontraktu nie ulegnie zmianie, ale alokacja przychodu pomiędzy sprzedany telefon i usługę telekomunikacyjną zmieni się (więcej przychodu ze sprzętu rozpoznanego na początku kontraktu z równoważnym spadkiem przychodów z usług rozpoznawanych w czasie kontraktu z powodu mechanizmu subsydiowania występującego w ofertach);
- b) przyspieszone rozpoznawanie przychodów w momencie sprzedaży sprzętu zrównoważone w okresie dostarczania usług w trakcie założonego okresu umowy, doprowadzi do rozpoznania aktywa kontraktowego w sprawozdaniu z sytuacji finansowej. Aktywo to będzie regulowane w korespondencji z należnościami handlowymi w czasie świadczenia usługi telekomunikacyjnej;
- c) niektóre inkrementalne koszty pozyskania i utrzymania abonenta (to znaczy płatności do dealerów dające się bezpośrednio przypisać do kontraktu) będą rozpoznawane w kosztach przez okres trwania kontraktu.

Standard zostanie zastosowany przez Grupę z zastosowaniem „zmodyfikowanej metody retrospektywnej”, w której skumulowany efekt zastosowania standardu po raz pierwszy jest rozpoznawany jako aktywo kontraktowe w korespondencji z kontem zysków zatrzymanych na dzień pierwszego zastosowania

standardu, tzn. 1 stycznia 2018 roku. „Zmodyfikowana metoda retrospektywna” jest jedną z możliwych metod dozwolonych przez MSSF 15.

Zastosowanie MSSF 15 będzie skutkowało rozpoznaniem aktywów z tytułu kontraktów z klientami w wysokości 0,6 miliarda PLN (uwzględniając wpływ podatku odroczonego) oraz zysków zatrzymanych na dzień 1 stycznia 2018 roku. IFRS 15 nie ma wpływu na wyniki finansowe Grupy za 2017 rok z uwagi na zastosowanie „zmodyfikowanej metody retrospektywnej”.

Z uwagi na fakt, że w latach poprzedzających zastosowanie MSSF 15 poziom subsydiowania telefonów oraz poziom inkrementalnych kosztów pozyskania kontraktów był znacząco wyższy niż w 2017 roku, oczekuje się, że aktywo kontraktowe i kapitały własne będą spadać na skutek odzyskiwania subsydium i amortyzacji kosztów inkrementalnych poniesionych w latach ubiegłych. Jeśli poziom subsydiowania i koszty inkrementalne ustabilizują się na poziomie istotnie niższym w 2018 roku i w latach następnych, aktywo kontraktowe powinno ustabilizować się na zdecydowanie niższym poziomie niż na początku 2018 roku.

- MSSF 16 „Leasing” został opublikowany 13 stycznia 2016 roku i został przyjęty przez Unię Europejską 31 października 2017 roku.

Standard dotyczy księgowania leasingu i będzie miał zastosowanie od 1 stycznia 2019 roku. Wcześniejsze zastosowanie standardu jest dozwolone dla jednostek, które stosują MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” na dzień lub przed dniem pierwszego zastosowania MSSF 16. Grupa zamierza zastosować standard od 1 stycznia 2019 roku retrospektywnie z zaprezentowaniem wpływu nowego standardu na dzień zastosowania standardu. Standard wprowadza nową zasadę podziału umów z dostawcami opartą o nową rachunkową definicję umowy leasingu i umowy usługowej.

Standard zmieni głównie rozpoznanie leasingu dla leasingobiorcy poprzez rozpoznanie na dzień dostarczenia aktywa z tytułu prawa do użytkowania przyznanego przez leasingodawcę w korespondencji ze zobowiązaniem finansowym.

Standard wpłynie również na prezentację rachunku zysków i strat (prezentacja amortyzacji i kosztów finansowych zamiast kosztów operacyjnych) i rachunku przepływów pieniężnych (koszty odsetkowe będą miały wpływ tylko na przepływy pieniężne z działalności operacyjnej, podczas gdy spłata długu będzie miała wpływ na przepływy z działalności finansowej zgodnie z polityką Grupy). W sprawozdaniu z sytuacji finansowej zmniejszeniu ulegnie kapitał netto na początku umowy (z powodu przyspieszenia kosztów dotyczących komponentu odsetkowego) oraz nastąpi zwiększenie wartości niematerialnych i rzeczowych aktywów trwałych oraz zobowiązań z tytułu leasingu.

Efekt wdrożenia MSSF 16 jest obecnie analizowany w ramach projektu wdrożenia standardu prowadzonego w Grupie.

- Interpretacja KIMSF 22 „Transakcje w walucie obcej a wynagrodzenie płatne z góry”. Interpretacja została opublikowana 8 grudnia 2016 roku i ma zastosowanie dla okresów sprawozdawczych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później. Interpretacja nie będzie zastosowana przez Grupę w 2018 roku, ponieważ interpretacja nie została jeszcze przyjęta przez Unię Europejską.

KIMSF 22 doprecyzowuje, że w przypadku otrzymania lub zapłaty z góry wynagrodzenia w walucie obcej data transakcji, dla celów określenia kursu walutowego, jest datą początkowego ujęcia w księgach aktywa z tytułu przedpłaty lub przychodów przyszłych okresów.

Wpływ interpretacji jest obecnie analizowany przez Zarząd.

- MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe”. Standard został opublikowany 18 maja 2017 roku i ma zastosowanie do rocznych okresów sprawozdawczych rozpoczynających się 1 stycznia 2021 roku lub później. Standard nie został jeszcze przyjęty przez Unię Europejską.

MSSF 17 ustala zasady ujęcia, wyceny, prezentacji i ujawnień umów ubezpieczeniowych. Grupa nie zawiera umów ubezpieczeniowych na własne ryzyko i standard ten nie będzie miał wpływu na sprawozdania finansowe.

- KIMSF 23 „Niepewność w zakresie sposobów ujmowania podatku dochodowego”. Niniejsza interpretacja została opublikowana 7 czerwca 2017 roku i ma zastosowanie do rocznych okresów sprawozdawczych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później. Interpretacja nie została jeszcze przyjęta przez Unię Europejską.

KIMSF 23 wyjaśnia, jak należy ujmować i wyceniać aktywa i zobowiązania z tytułu odroczonego i bieżącego podatku dochodowego, jeżeli występuje niepewność co do sposobu ujęcia podatkowego. Interpretacja nie ma wpływu na sprawozdania finansowe Grupy.

31.3. Podejście przyjęte w Grupie zgodnie z paragrafami 10 i 12 zawartymi w MSR 8 „Zasady rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów”

Podejście księgowe opisane poniżej nie jest (lub jest tylko częściowo) opisane w Międzynarodowych Standardach Sprawozdawczości Finansowej i interpretacjach przyjętych przez Unię Europejską. Grupa przyjęła polityki rachunkowości, które według niej najlepiej odzwierciedlają istotę transakcji.

Umowy wieloelementowe

Opracowując politykę ujmowania przychodów z umów wieloelementowych (ofert wiązanych), Grupa przyjęła rozwiązania amerykańskich standardów rachunkowości, Accounting Standards Codification 605-25 „Ujmowanie przychodów – umowy wieloelementowe” (patrz Nota 31.9 *Oferty pakietowe i oferty wiązane*).

31.4. Stosowane przez Grupę dopuszczone podejścia alternatywne zgodnie z MSSF

Niektóre MSSF dopuszczają alternatywne metody wyceny oraz ujmowania aktywów i zobowiązań. W związku z tym, Grupa wybrała:

	<i>Standardy</i>	<i>Stosowane podejście alternatywne</i>
MSR 2	Zapasy	Zapasy wycenia się według ceny nabycia ustalonej metodą średniej ceny ważonej.
MSR 16	Rzeczowy majątek trwały	Rzeczowy majątek trwały wykazuje się według ceny nabycia pomniejszonej o umorzenie oraz zakumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.
MSR 20	Dotacje rządowe oraz ujawnianie informacji na temat pomocy rządowej	Bezzwrotne dotacje rządowe do aktywów pomniejszają wartość bilansową tych aktywów. Dotacje do przychodu pomniejszają odpowiadające im koszty.

31.5. Prezentacja sprawozdań finansowych

Prezentacja sprawozdania z sytuacji finansowej

Zgodnie z MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych”, aktywa oraz zobowiązania są prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako krótkoterminowe i długoterminowe.

Prezentacja rachunku zysków i strat

Zgodnie z MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych”, w skonsolidowanym rachunku zysków i strat koszty są prezentowane w układzie rodzajowym.

Zysk/strata przypadająca na jedną akcję

Zysk/strata netto przypadająca na jedną akcję za każdy okres ustalany jest jako iloraz zysku/straty netto za dany okres przypisanego akcjonariuszom Spółki i średniej ważonej liczby akcji występujących w tym okresie. Średnia ważona liczba akcji występujących w okresie uwzględnia akcje własne.

Zmiany w prezentacji sprawozdania z sytuacji finansowej oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych

W skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2016 roku wybrane pozycje zostały skorygowane dla zapewnienia zgodności z prezentacją na dzień 31 grudnia 2017 roku. Należności handlowe i zobowiązania handlowe zostały powiększone o 209 milionów złotych na skutek reklasyfikacji rabatów roamingowych przyznanych i otrzymanych od innych operatorów, historycznie prezentowanych netto z należnościami i zobowiązaniami handlowymi. Pozostałe aktywa zostały powiększone o 32 miliony złotych na skutek przeniesienia z przychodów przyszłych okresów oraz należności handlowych sald dotyczących bezpłatnych okresów rozliczeniowych. Dane porównawcze w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2016 roku zostały skorygowane odpowiednio, bez wpływu na środki pieniężne netto z działalności operacyjnej.

31.6. Zasady konsolidacji

Spółki zależne, nad którymi Orange Polska sprawuje kontrolę, w sposób bezpośredni lub pośredni, podlegają konsolidacji. Uznaje się, że sprawowanie kontroli występuje wtedy, gdy Orange Polska albo jej jednostka zależna podlega ekspozycji na zmienne wyniki finansowe jednostki, w której dokonano inwestycji, lub gdy ma prawa do zmiennych wyników finansowych tej jednostki, oraz ma możliwość wywierania wpływu na wysokość tych wyników finansowych poprzez sprawowanie władzy nad tą jednostką.

Sprawowanie kontroli nad jednostką, w której dokonano inwestycji, ma miejsce tylko wtedy, gdy spełnione są wszystkie poniższe kryteria:

- Grupa sprawuje władzę nad jednostką, w której dokonano inwestycji;
- Grupa podlega ekspozycji na zmienne wyniki finansowe lub posiada prawa do zmiennych wyników finansowych, z tytułu swojego zaangażowania w jednostce, w której dokonano inwestycji;
- Grupa posiada możliwość wykorzystania sprawowanej władzy nad jednostką, w której dokonano inwestycji, do wywierania wpływu na wysokość swoich wyników finansowych.

Spółki zależne są konsolidowane od daty uzyskania kontroli przez Grupę, natomiast przestają być konsolidowane w chwili utraty nad nimi kontroli przez Grupę.

Salda i transakcje występujące pomiędzy jednostkami Grupy są dla celów konsolidacji eliminowane.

31.7. Inwestycje we wspólne ustalenia umowne

Wspólne ustalenie umowne ma formę albo wspólnego przedsięwzięcia, albo wspólnego działania. Grupa jest zaangażowana we wspólne działanie. W związku z udziałami we wspólnym działaniu Grupa ujmuje swoje aktywa, zobowiązania, przychody i koszty, w tym swój udział w tych pozycjach.

31.8. Skutki zmian kursów wymiany walut obcych

Walutą funkcjonalną Orange Polska jest polski złoty.

Przeliczanie transakcji w walutach obcych

Transakcje wyrażone w walutach obcych są przeliczane przez Grupę na walutę funkcjonalną według kursu wymiany obowiązującego na dzień transakcji. Aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walucie obcej są na dzień zakończenia okresu sprawozdawczego przeszacowywane przy zastosowaniu kursu ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski na koniec okresu sprawozdawczego, a wszelkie zyski lub straty powstałe w wyniku przeszacowania są ujmowane w rachunku zysków i strat w pozycji:

- pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych - w przypadku operacji handlowych,
- przychodów lub kosztów finansowych - w przypadku operacji finansowych.

31.9. Przychody

Przychody z działalności prowadzonej przez Grupę są ujmowane i prezentowane zgodnie z MSR 18 „Przychody”. Przychodem jest wartość godziwa otrzymanych lub należnych korzyści ekonomicznych ze sprzedaży usług i towarów w ramach podstawowej działalności gospodarczej Grupy. Jeżeli wpływy środków pieniężnych i ich ekwiwalentów są odroczone, wartość godziwa zapłaty może być niższa niż nominalna wartość środków pieniężnych otrzymanych lub należnych. Wartość godziwą zapłaty ustala się dyskontując wszystkie przyszłe wpływy pieniężne w oparciu o kalkulacyjną stopę procentową. Różnicę między wartością godziwą i nominalną wartością zapłaty ujmuje się jako przychody z tytułu odsetek zgodnie z MSR 39. Przychody są pomniejszane o podatek VAT oraz rabaty.

Oferty pakietowe i oferty wiązane

Przy sprzedaży ofert pakietowych, Grupa ocenia czy dostarczane na podstawie umowy elementy stanowią oddzielne jednostki rozliczeniowe. Dostarczony element jest uważany za oddzielną jednostkę rozliczeniową, jeżeli (i) stanowi samodzielnie wartość dla klienta i (ii) wartość godziwą niedostarczonego elementu/elementów można ustalić w sposób obiektywny i wiarygodny. Stała lub możliwa do ustalenia wartość umowy alokowana jest do oddzielnych jednostek rozliczeniowych na podstawie ich względnej wartości godziwej. Jednakże, w przypadku gdy kwota alokowana do produktu, który został już dostarczony klientowi jest uzależniona od dostawy dodatkowych elementów umowy lub od osiągnięcia określonych wymagań jakościowych, kwota przychodu alokowana do produktu dostarczonego jest ograniczona do wartości należnej bezwarunkowo. Taka sytuacja występuje na przykład w segmencie telefonii komórkowej w przypadku sprzedaży ofert wiązanych składających się z telefonu oraz umowy o świadczenie usługi telekomunikacyjnej. Telefon stanowi samodzielnie wartość dla klienta, a wartość godziwą usługi można ustalić w sposób obiektywny i wiarygodny. Z uwagi na fakt, że kwota alokowana do telefonu z reguły przekracza kwotę otrzymywaną od klienta w momencie dostarczenia telefonu, przychód rozpoznawany ze sprzedaży telefonu jest generalnie ograniczony do kwoty niezależnej od świadczenia usługi telekomunikacyjnej, tzn. kwoty płaconej przez klienta za telefon.

W przypadku ofert, dla których niemożliwe jest wyodrębnienie oddzielnych elementów składowych, przychody rozpoznawane są w całości przez okres obowiązywania umowy. Głównym przykładem jest przyłączenie do sieci, którego nie można oddzielić od abonamentu i wykonywania połączeń, i w związku z tym opłaty za przyłączenie do sieci ujmowane są przez średni przewidywany okres trwania umowy.

Przychody ze sprzedaży towarów

Przychody ze sprzedaży towarów ujmowane są w momencie przeniesienia na nabywcę wszystkich istotnych ryzyk i pożytków wynikających z prawa własności (patrz również paragraf *Oferty pakietowe i oferty wiązane*). W przypadku sprzedaży sprzętu na raty, Grupa rozpoznaje przychody w wysokości przyszłych rat zdyskontowanych w oparciu o kalkulacyjną stopę procentową.

W przypadku sprzedaży sprzętu wraz z usługą telekomunikacyjną przez dystrybutora, który kupuje sprzęt od Grupy przychód rozpoznawany jest w momencie sprzedaży sprzętu do klienta końcowego.

Przychody z tytułu najmu i dzierżawy sprzętu telekomunikacyjnego

Przychody z tytułu najmu i dzierżawy sprzętu telekomunikacyjnego ujmowane są w rachunku zysków i strat w sposób liniowy w okresie obowiązywania umowy, z wyjątkiem umów leasingu finansowego, w przypadku których ujmuje się przychody ze sprzedaży środków trwałych, w kwocie równej inwestycji leasingowej netto, w momencie rozpoczęcia leasingu oraz przychody finansowe przez okres trwania leasingu.

Przychody ze sprzedaży lub udostępnienia treści (ang. content)

Ujęcie przychodów ze sprzedaży lub udostępnienia treści (muzyki, filmów, gier, itp.) zależy od analizy faktów i okoliczności związanych z tymi transakcjami. Aby ustalić czy przychody powinny być ujęte brutto lub netto, przeprowadzana jest analiza za pomocą następujących kryteriów:

- czy Grupa jest głównym podmiotem zobowiązanym dostarczyć usługę oczekiwaną przez klienta końcowego,
- czy Grupa ponosi ryzyko, że zakupiona treść nie zostanie sprzedana,
- czy Grupa posiada realną swobodę w ustalaniu cen lub może wpływać na cenę poprzez świadczenie usług dodanych,
- czy Grupa ponosi ryzyko kredytowe.

Przychody rozpoznawane są w momencie dostarczenia treści do klienta.

Przychody z tytułu świadczenia usług

Przychody z tytułu opłat abonamentowych za usługi telefoniczne i dostęp do Internetu ujmowane są liniowo w okresie obowiązywania umowy.

Przychody z tytułu opłat za połączenia telefoniczne przychodzące i wychodzące ujmowane są w momencie świadczenia usługi.

Przychody ze sprzedaży kart telefonicznych dla telefonii stacjonarnej i komórkowej ujmowane są w momencie ich wykorzystania lub w momencie utraty ważności karty telefonicznej.

Oferty promocyjne

W przypadku niektórych ofert handlowych, w których klient nie płaci za świadczenie usługi przez ustalony okres w zamian za podpisanie umowy na czas określony (*ang. time-based incentives*), przychody ujmowane są równomiernie przez określony w umowie nieodwoływalny okres jej obowiązywania.

Rabaty z tytułu obniżonej jakości usług lub przerw w dostawie usług

Zawierane przez Grupę umowy handlowe mogą zawierać zobowiązania dotyczące jakości świadczonych usług (np. czas dostawy czy czas przywrócenia usługi). Jeżeli Grupa nie zapewni określonej jakości usługi, to wówczas jest zobowiązana do przyznania rabatu klientowi końcowemu. Przyznane rabaty pomniejszają przychody. Rabaty są ujmowane w momencie, gdy jest prawdopodobne, że staną się wymagalne w wyniku niedotrzymania warunków umowy.

Transakcje barterowe

Jeżeli dobra i usługi są wymieniane na dobra i usługi o podobnym rodzaju i wartości, wymiany takiej nie uznaje się za transakcję powodującą powstanie przychodów. Jeżeli sprzedaje się dobra lub świadczy usługi w zamian za odmienne dobra i usługi, taki rodzaj wymiany uznaje się za transakcję powodującą powstanie przychodów. Przychody wycenia się według wartości godziwej otrzymanych dóbr i usług, skorygowanej o kwoty otrzymanych środków pieniężnych lub ekwiwalentów środków pieniężnych. Jeżeli przeprowadzenie wiarygodnej wyceny wartości godziwej otrzymanych dóbr i usług nie jest możliwe, przychody wycenia się w oparciu o wartość godziwą dóbr i usług przekazanych, skorygowaną o kwotę otrzymanych środków pieniężnych lub ekwiwalentów środków pieniężnych. Przychody z transakcji barterowych dotyczących usług reklamowych są wyceniane zgodnie z Interpretacją 31 Stałego Komitetu ds. Interpretacji „Przychody – transakcje barterowe obejmujące usługi reklamowe”.

31.10. Koszty pozyskania abonentów, koszty reklamy i pozostałe podobne koszty

Koszty pozyskania i utrzymania abonentów są ujmowane w rachunku zysków i strat tego okresu, w którym zostały poniesione. Koszty reklamy, promocji, sponsoringu, komunikacji korporacyjnej i koszty promocji marki są również ujmowane w rachunku zysków i strat tego okresu, w którym zostały poniesione.

31.11. Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego, które można bezpośrednio przyporządkować nabyciu, budowie lub wytworzeniu dostosowywanego składnika aktywów, są kapitalizowane jako część ceny nabycia lub kosztu wytworzenia tego składnika aktywów. Dostosowywany składnik aktywów jest to taki składnik aktywów, który wymaga znacznego okresu czasu niezbędnego do przygotowania go do zamierzonego użytkowania lub sprzedaży. W ocenie Grupy, budowa sieci nie wymaga znacznego okresu czasu.

31.12. Wartość firmy

Wartość firmy prezentowana jako składnik aktywów w sprawozdaniu z sytuacji finansowej obejmuje w przypadku połączeń jednostek gospodarczych, które miały miejsce przed 1 stycznia 2010 roku:

- wartość firmy stanowiącą nadwyżkę kosztu połączenia jednostek gospodarczych nad udziałem jednostki przejmującej w wartości godziwej możliwych do zidentyfikowania aktywów netto jednostki przejmowanej na dzień przejęcia, oraz
- wartość firmy powstająca przy dodatkowym nabyciu udziałów niedających kontroli, podczas którego nie dokonuje się powtórnej wyceny możliwych do zidentyfikowania aktywów i zobowiązań do wartości godziwej.

W przypadku połączeń jednostek gospodarczych, które miały miejsce po 1 stycznia 2010 roku wartość firmy prezentowana jako składnik aktywów w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jest nadwyżką (a) nad (b):

(a) suma obejmująca:

- (i) wynagrodzenie przekazane, wyceniane na dzień przejęcia według wartości godziwej,
- (ii) wartość udziałów niedających kontroli w jednostce przejmowanej, wyceniana albo w wartości godziwej albo proporcjonalnie do udziałów w zidentyfikowanych aktywach netto,
- (iii) w przypadku połączeń jednostek przeprowadzanych etapowo, wyceniona na dzień przejęcia wartość godziwa udziałów uprzednio posiadanych przez przejmującego w jednostce przejmowanej.

(b) wartość godziwa możliwych do zidentyfikowania aktywów netto na dzień nabycia, z uwzględnieniem wyjątków wymienionych w MSSF 3.

Wartość firmy odpowiada płatności dokonanej przez jednostkę przejmującą w oczekiwaniu na przyszłe korzyści ekonomiczne z tytułu aktywów, których nie można pojedynczo zidentyfikować ani osobno ująć.

31.13. Wartości niematerialne (z wyłączeniem wartości firmy)

Wartości niematerialne, zawierające głównie rezerwacje i inne prawa do częstotliwości, oprogramowanie i koszty prac rozwojowych, są początkowo wyceniane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia, które obejmują cenę zakupu, cła importowe, niepodlegające odliczeniu podatki zawarte w cenie, pomniejszone o upusty, rabaty i powiększone o nakłady bezpośrednio związane z przygotowaniem składnika aktywów do użytkowania zgodnie z jego planowanym przeznaczeniem i, jeśli dotyczy, koszty finansowania zewnętrznego.

Możliwe do zidentyfikowania aktywa niematerialne nabyte w ramach połączeń spółek ujmowane są oddzielnie od wartości firmy wg wartości godziwej ustalonej na dzień ich nabycia. Składnik aktywów niematerialnych jest możliwy do zidentyfikowania, jeżeli jest możliwy do wyodrębnienia, tzn. można go wyodrębnić lub oddzielić

od jednostki, lub jeżeli wynika z umownego prawa lub innych tytułów prawnych. Wartość godziwa składnika aktywów niematerialnych jest szacowana w oparciu o metody wyceny odpowiednie dla okoliczności.

Wewnętrznie wytworzone znaki handlowe oraz bazy klientów nie są ujmowane jako wartości niematerialne.

Rezerwacje i inne prawa do częstotliwości

Wydatki związane z rezerwacjami i innymi prawami do częstotliwości są amortyzowane metodą liniową przez okres ich użytkowania, rozpoczynając od momentu, kiedy sieć komórkowa jest gotowa do użytku i usługa telefonii komórkowej może być sprzedawana.

Koszty badań i rozwoju

Koszty prac rozwojowych powinny być ujęte jako wartość niematerialna wtedy i tylko wtedy, gdy można udowodnić:

- możliwość, z technicznego punktu widzenia, ukończenia składnika wartości niematerialnych tak, aby nadawał się do użytkowania,
- zamiar ukończenia składnika wartości niematerialnych oraz jego użytkowania lub sprzedaży oraz dostępność stosownych środków technicznych, finansowych i innych,
- zdolność do użytkowania lub sprzedaży składnika wartości niematerialnych,
- sposób, w jaki składnik wartości niematerialnych będzie wytwarzał prawdopodobne przyszłe korzyści ekonomiczne dla Grupy,
- możliwości wiarygodnego ustalenia nakładów poniesionych w czasie prac rozwojowych, które można przyporządkować temu składnikowi wartości niematerialnych.

Koszty prac rozwojowych niespełniające powyższych kryteriów oraz koszty badań są odnoszone bezpośrednio w ciężar rachunku zysków i strat. Prace badawczo-rozwojowe realizowane przez Grupę dotyczą głównie:

- unowocześnienia architektury sieci lub jej funkcjonalności,
- rozwoju platform, których celem jest oferowanie nowych usług klientom Grupy.

Koszty prac rozwojowych ujęte jako wartości niematerialne są amortyzowane metodą liniową przez ich przewidywany okres użytkowania, z reguły nieprzekraczający czterech lat.

Oprogramowanie

Oprogramowanie jest amortyzowane metodą liniową przez okres ekonomicznego użytkowania, nieprzekraczający pięciu lat.

Okresy użytkowania wartości niematerialnych weryfikowane są co roku i podlegają zmianie, jeśli obecnie szacowany okres użytkowania jest inny niż poprzednio przewidywano. Powyższe zmiany w szacunkach są ujmowane w sposób prospektywny.

31.14. Środki trwałe

Wartość początkowa środków trwałych obejmuje ich cenę nabycia lub koszty wytworzenia, wraz z claami importowymi, niepodlegającymi odliczeniu podatkami zawartymi w cenie oraz jest pomniejszona o upusty, rabaty i powiększona o nakłady bezpośrednio związane z przygotowaniem składnika aktywów do użytkowania zgodnie z jego planowanym przeznaczeniem, w tym koszty świadczeń pracowniczych i, jeśli dotyczy, koszty finansowania zewnętrznego.

Wartość początkowa zawiera również wstępne szacunkowe koszty demontażu i usunięcia składnika majątku oraz koszty renowacji miejsca, w którym się znajdował, do których poniesienia Grupa jest zobowiązana.

Wartość początkowa sieci telekomunikacyjnej zawiera koszty projektowania i budowy oraz koszty zwiększenia jej pojemności. Łączna wartość początkowa aktywa jest alokowana pomiędzy jego istotne elementy składowe (komponenty), które są ujmowane osobno w przypadku jeśli elementy składowe posiadają odmienne okresy ekonomicznej przydatności lub przewidywany sposób czerpania przyszłych korzyści ekonomicznych jest różny. W takich przypadkach odpisy amortyzacyjne są ustalane dla każdego elementu osobno.

Koszty konserwacji i napraw (koszty bieżącego utrzymania) obciążają rachunek zysków i strat w momencie ich poniesienia.

Dotacje inwestycyjne

Grupa może otrzymywać dotacje rządowe oraz dotacje z Unii Europejskiej na wsparcie projektów inwestycyjnych. Dotacje zmniejszają wartość aktywów i są ujmowane w rachunku zysków i strat, jako zmniejszenie amortyzacji, uzależnione od oczekiwanego trybu uzyskiwania korzyści ekonomicznych z danego aktywa.

Leasing finansowy

Środki trwałe nabyte w leasingu, w przypadku którego następuje przeniesienie na Grupę zasadniczo wszystkich ryzyk i korzyści, są ujmowane jako aktywa w korespondencji z ujęciem odpowiedniego zobowiązania. Przyjmuje się, że ryzyka i korzyści związane z posiadaniem aktywów są zazwyczaj przenoszone na Grupę, jeśli spełniony jest przynajmniej jeden z warunków:

- na mocy umowy leasingowej następuje przeniesienie na leasingobiorcę własności danego składnika z końcem okresu leasingu,
- leasingobiorca ma możliwość zakupu aktywu za cenę, która - według przewidywań - będzie na tyle niższa od wartości godziwej ustalonej na dzień, gdy prawo zakupu aktywu będzie mogło zostać zrealizowane, iż w chwili rozpoczęcia leasingu istnieje wystarczająca pewność, że leasingobiorca z możliwości tej skorzysta,
- okres leasingu stanowi większą część ekonomicznego okresu użytkowania składnika aktywów,
- wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych na dzień rozpoczęcia leasingu wynosi zasadniczo prawie tyle, ile wynosi łączna wartość godziwa przedmiotu leasingu,
- aktywa będące przedmiotem leasingu mają na tyle specjalistyczny charakter, że tylko leasingobiorca może z nich korzystać bez dokonywania większych modyfikacji.

Środki trwałe przekazane przez Grupę na zasadach leasingu, w przypadku którego następuje przeniesienie zasadniczo wszystkich ryzyk i korzyści z tytułu posiadania aktywu do leasingobiorcy, są traktowane jak aktywa sprzedane.

Usunięcie ze sprawozdania z sytuacji finansowej

Składnik środków trwałych zostaje usunięty ze sprawozdania z sytuacji finansowej w chwili jego sprzedaży lub kiedy nie oczekuje się żadnych przyszłych korzyści ekonomicznych z tytułu jego użytkowania lub zbycia. Zyski i straty wynikające z usunięcia składnika środków trwałych ze sprawozdania z sytuacji finansowej, ustalone jako różnica pomiędzy przychodami netto ze zbycia (jeśli takie są) a wartością bilansową składnika, ujmuje się w rachunku zysków i strat jako część zysku/straty z działalności operacyjnej.

Umorzenie

Środki trwałe są amortyzowane w celu systematycznego rozłożenia ceny nabycia pomniejszonej o ewentualną oszacowaną wartość końcową dla odzwierciedlenia przyszłych korzyści ekonomicznych związanych z aktywem. Z tego względu, środki trwałe amortyzowane są metodą liniową. Stosowane okresy ekonomicznej przydatności dla środków trwałych zwykle są następujące:

Budynki	10 – 30 lat
Sieć	3 – 40 lat
Terminale	2 – 10 lat
Pozostały sprzęt informatyczny	3 – 5 lat
Pozostałe środki trwałe	2 – 10 lat

Grunty nie są amortyzowane. Prawa wieczystego użytkowania amortyzowane są przez okres, na jaki przysługuje dane prawo, nieprzekraczający 99 lat.

Okresy ekonomicznej przydatności są przeglądane corocznie i podlegają skorygowaniu, jeśli obecny szacowany okres ekonomicznej przydatności jest inny niż poprzednio przewidywano. Powyższe zmiany w szacunkach księgowych są ujmowane w sposób prospektywny.

31.15. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży

Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży to aktywa rzeczowe, których wartość bilansowa zostanie odzyskana poprzez transakcję sprzedaży, a nie poprzez ich dalsze wykorzystanie. Aktywa te są dostępne do niezwłocznej sprzedaży w obecnym stanie, z uwzględnieniem jedynie normalnych i zwyczajowo przyjętych warunków dla sprzedaży tego typu aktywów, a ich sprzedaż jest wysoce prawdopodobna.

Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży wyceniane są po niższej z następujących dwóch wartości: oszacowanej wartości godziwej pomniejszonej o oczekiwane koszty sprzedaży lub wartości bilansowej i prezentowane są w odrębnej pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej po spełnieniu warunków określonych w MSSF 5.

Aktywa te nie są amortyzowane. Jeżeli wartość godziwa pomniejszona o oczekiwane koszty sprzedaży jest niższa od wartości bilansowej, wówczas ujemnie się odpis z tytułu utraty wartości w wysokości różnicy. W kolejnych okresach, wraz ze wzrostem wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży, odpis z tytułu utraty wartości jest odwracany w wartości nie większej niż skumulowany odpis aktualizujący ujęty w przeszłości.

31.16. Testy utraty wartości oraz ośrodki wypracowujące środki pieniężne (*ang. cash generating units – „CGU”*)

Biorąc pod uwagę rodzaj aktywów trwałych oraz rodzaj prowadzonej działalności, większość pojedynczych składników aktywów trwałych Grupy nie wypracowuje wpływów pieniężnych niezależnie od wpływów pochodzących od innych aktywów. Na dzień 31 grudnia 2017 roku Grupa zidentyfikowała jedno CGU (patrz Nota 8.1). Na potrzeby testów utraty wartości Grupa przyporządkowuje całą wartość firmy do tego CGU.

Zgodnie z MSSF 3 „Połączenia jednostek gospodarczych” wartość firmy nie podlega amortyzacji, lecz podlega testowi utraty wartości przynajmniej raz w roku lub częściej jeśli wystąpiła przesłanka utraty wartości. MSR 36 „Utrata wartości aktywów” wymaga, aby testy utraty wartości były przeprowadzane na poziomie każdego ośrodka wypracowującego środki pieniężne (CGU).

Wartość odzyskiwalna

W celu ustalenia, czy należy rozpoznać odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, porównuje się wartość bilansową aktywów i zobowiązań danego CGU, łącznie z przypisaną do niego wartością firmy, do ich wartości odzyskiwalnej. Wartość odzyskiwalna odpowiada wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży składnika aktywów lub wartości użytkowej, zależnie od tego, która z nich jest wyższa.

Wartość godziwa pomniejszona o koszty sprzedaży jest najlepszym szacunkiem kwoty możliwej do uzyskania ze sprzedaży CGU na warunkach rynkowych pomiędzy zainteresowanymi i dobrze poinformowanymi stronami transakcji, po potrąceniu kosztów zbycia. Ten szacunek jest ustalany na podstawie dostępnych informacji rynkowych z uwzględnieniem specyficznych warunków transakcji.

Wartość użytkowa jest bieżącą, szacunkową wartością przyszłych przepływów pieniężnych wypracowanych przez CGU, z uwzględnieniem wartości firmy. Szacunki przepływów środków pieniężnych są oparte na założeniach rynkowych i regulacyjnych, założeniach dotyczących przedłużeń rezerwacji i innych praw do częstotliwości oraz przewidywanych przez kierownictwo Grupy warunkach biznesowych, w następujący sposób:

- plany przepływów środków pieniężnych są oparte na planie biznesowym oraz jego ekstrapolacji w nieskończoność poprzez zastosowanie stopy wzrostu odzwierciedlającej spodziewany długoterminowy trend rynku,
- uzyskane szacunki przepływów środków pieniężnych są następnie dyskontowane z użyciem odpowiedniej stopy dyskontowej dla danej działalności.

Jeżeli wartość odzyskiwalna CGU jest mniejsza niż jego wartość bilansowa, wówczas ujmuje się odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości w wysokości różnicy. Odpis aktualizujący przypisuje się w pierwszej kolejności do wartości firmy, obniżając jej wartość, a następnie do innych aktywów należących do CGU.

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości firmy ujmuje się w rachunku zysków i strat jako zmniejszenie/zwiększenie zysku/straty z działalności operacyjnej. Takie odpisy nie są odwracane.

31.17. Aktywa i zobowiązania finansowe

Aktywa finansowe obejmują następujące kategorie: aktywa wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, zabezpieczające instrumenty pochodne oraz pożyczki udzielone i należności własne.

Zobowiązania finansowe obejmują następujące kategorie: zobowiązania finansowe wyceniane według amortyzowanego kosztu, zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz zabezpieczające instrumenty pochodne.

Aktywa i zobowiązania finansowe są ujmowane i wyceniane zgodnie z MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena”.

Ujmowanie i wycena aktywów finansowych

W momencie początkowego ujęcia, aktywa finansowe są wyceniane w wartości godziwej powiększonej – w przypadku inwestycji, które nie są wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat – o koszty transakcji bezpośrednio do nich przyporządkowane.

Standaryzowane transakcje kupna lub sprzedaży aktywów finansowych są ujmowane na dzień rozliczenia transakcji.

Pożyczki udzielone i należności własne

Pożyczki udzielone i należności własne są aktywami finansowymi niebędącymi instrumentami pochodnymi, z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami, które nie są kwotowane na aktywnym rynku i obejmują należności handlowe, środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych. Są one prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycjach „Należności handlowe” oraz „Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych”.

Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych obejmują środki pieniężne na rachunkach bankowych, środki pieniężne w kasie, depozyty w Orange S.A. utrzymywane w ramach Umowy Scentralizowanego Zarządzania Płynnością Finansową oraz inne płynne instrumenty, które mogą zostać w sposób natychmiastowy zamienione na środki pieniężne w znanej kwocie i które są przedmiotem nieznacznych zmian wartości.

Pożyczki i należności są początkowo ujmowane w wartości godziwej, powiększonej o bezpośrednie koszty transakcji, a następnie są one wyceniane według zamortyzowanego kosztu przy użyciu efektywnej stopy procentowej.

Na każdy dzień zakończenia okresu sprawozdawczego Grupa ocenia, czy istnieją jakiekolwiek obiektywne przesłanki wskazujące na to, iż wartość pożyczek udzielonych lub należności własnych uległa obniżeniu. W przypadku wystąpienia takich przesłanek, ustalana jest wartość odzyskiwalna składnika aktywów. Jeżeli jest ona mniejsza niż wartość bilansowa składnika aktywów, wówczas odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości jest ujmowany w rachunku zysków i strat.

Należności handlowe, które są jednorodne i charakteryzują się podobnym ryzykiem kredytowym, są testowane na utratę wartości łącznie. Szacując przewidywane ryzyko kredytowe Grupa korzysta z danych historycznych w celu określenia zmniejszenia szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych z grupy aktywów, które mogą wystąpić po początkowym ujęciu tych aktywów w sprawozdaniu z sytuacji finansowej. Obliczając wartość odzyskiwalną należności, które indywidualnie są znaczące i niejednorodne, Grupa bierze pod uwagę znaczące trudności finansowe dłużnika lub prawdopodobieństwo upadłości albo reorganizacji finansowej dłużnika.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat obejmują instrumenty pochodne, które nie zostały wyznaczone jako instrumenty zabezpieczające zgodnie z MSR 39. Aktywa finansowe zaklasyfikowane do tej kategorii są wyceniane w wartości godziwej.

Ujmowanie i wycena zobowiązań finansowych

Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu

Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu obejmują zaciągnięte kredyty i pożyczki, zobowiązania handlowe, zobowiązania wobec dostawców środków trwałych, w tym zobowiązania z tytułu rezerwacji i innych praw do częstotliwości i są prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycjach „Zobowiązania handlowe”, „Pożyczki od jednostki powiązanej” oraz „Pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu”.

Zobowiązania handlowe obejmują zobowiązania objęte faktoringiem odwrotnym. Grupa uważa, że te zobowiązania finansowe mają charakter zobowiązań handlowych, w szczególności dlatego, że harmonogramy płatności mieszczą się w zakresie zwykłych warunków płatności dla operatora telekomunikacyjnego.

Zobowiązania z tytułu pożyczek oraz pozostałe zobowiązania finansowe są początkowo ujmowane w wartości godziwej, a następnie są wyceniane według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej.

Niektóre zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek mogą być zabezpieczane za pomocą zabezpieczeń wartości godziwej. Zysk lub strata na zabezpieczonym zobowiązaniu, która dotyczy zabezpieczonego ryzyka, koryguje wartość bilansową zobowiązania oraz jest ujmowana w rachunku zysków i strat.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat zawierają instrumenty pochodne, które nie zostały wyznaczone jako instrumenty zabezpieczające zgodnie z MSR 39. Zobowiązania finansowe zaklasyfikowane do tej kategorii są wyceniane w wartości godziwej.

Ujmowanie i wycena instrumentów pochodnych

Instrumenty pochodne są wyceniane w wartości godziwej i prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako krótkoterminowe lub długoterminowe w zależności od ich terminu zapadalności. Instrumenty pochodne są ujmowane jako aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat lub jako instrumenty zabezpieczające.

Instrumenty pochodne ujęte jako aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

Z wyjątkiem zysków i strat na zabezpieczających instrumentach pochodnych (patrz poniżej), zyski i straty powstałe z tytułu zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych są ujmowane bezpośrednio w rachunku zysków i strat. Zmiana w wartości godziwej (z wyłączeniem składnika odsetkowego oraz korekty o ryzyko kredytowe) instrumentów pochodnych przeznaczonych do obrotu jest prezentowana w zysku/stracie z działalności operacyjnej lub w kosztach finansowych netto, w zależności od treści zabezpieczonej ekonomicznie transakcji. Składnik odsetkowy oraz korekta o ryzyko kredytowe instrumentów pochodnych przeznaczonych do obrotu są prezentowane jako koszty odsetkowe i pozostałe koszty finansowe w ramach kosztów finansowych, netto.

Instrumenty zabezpieczające

Instrumenty pochodne mogą zostać zakwalifikowane jako instrumenty zabezpieczające wartość godziwą lub instrumenty zabezpieczające przepływy pieniężne:

- zabezpieczenie wartości godziwej jest zabezpieczeniem przed zagrożeniem zmianami w wartości godziwej ujętego aktywa, zobowiązania lub wyodrębnionej jego części, które przypisać można do konkretnego rodzaju ryzyka – szczególnie ryzyka stopy procentowej lub ryzyka walutowego - i które może wpłynąć na wykazywany wynik,
- zabezpieczenie przepływów pieniężnych jest zabezpieczeniem przed zagrożeniem zmiennością przepływów pieniężnych, które można przypisać do konkretnego rodzaju ryzyka związanego z ujętym aktywem, zobowiązaniem lub wysoce prawdopodobną prognozowaną transakcją (taką jak przyszły zakup lub sprzedaż) oraz które może wpłynąć na wykazywany wynik.

Skutki zastosowania rachunkowości zabezpieczeń są następujące:

- dla zabezpieczeń wartości godziwej ujętego aktywa lub zobowiązania, zmiana wartości godziwej zabezpieczonej części aktywa lub zobowiązania, wynikająca z zabezpieczanego ryzyka, koryguje wartość bilansową tego aktywa lub zobowiązania. Zysk lub stratę z tytułu zmiany wartości godziwej pozycji zabezpieczanej oraz stratę lub zysk z tytułu przeszacowania instrumentu zabezpieczającego do wartości godziwej ujmuje się w rachunku zysków i strat. Korekta wartości bilansowej zabezpieczanej pozycji rozliczana jest w pełni do jej terminu wymagalności, począwszy od momentu, kiedy pozycja zabezpieczana przestała być korygowana o zmianę wartości godziwej, wynikającą z zabezpieczanego ryzyka,
- dla zabezpieczeń przepływów pieniężnych, część zysku lub straty na instrumencie zabezpieczającym, którą uznano za efektywne zabezpieczenie, ujmowana jest bezpośrednio w innych całkowitych dochodach, natomiast część zysku lub straty uznana za nieefektywne zabezpieczenie jest ujmowana w rachunku zysków i strat. Kwoty, które zostały ujęte bezpośrednio w innych całkowitych dochodach, są ujmowane w rachunku zysków i strat w tym samym okresie albo w okresach, w których zabezpieczone transakcje wpływają na rachunek zysków i strat. W momencie, kiedy prognozowana zabezpieczana transakcja

skutkuje ujęciem niefinansowego składnika aktywów lub zobowiązań, zyski i straty odroczone uprzednio w innych całkowitych dochodach uwzględnia się w wartości początkowej danego składnika aktywów lub zobowiązań.

31.18. Zapasy

Zapasy wyceniane są według niższej z następujących wartości: ceny nabycia lub kosztu wytworzenia i wartości odzyskiwalnej netto, z wyjątkiem telefonów komórkowych oraz innych terminali sprzedawanych w ofertach promocyjnych. Zapasy sprzedawane w ofertach promocyjnych wykazywane są według wartości niższej: kosztu (ceny nabycia) i wartości odzyskiwalnej netto, z uwzględnieniem oczekiwanych przyszłych przychodów z abonamentu. Grupa tworzy odpisy aktualizujące wartość zapasów w oparciu o wskaźnik rotacji zapasów i aktualne plany marketingowe.

Cena nabycia lub koszt wytworzenia są ustalane metodą średniej ceny ważonej. Wartość odzyskiwalna netto jest szacowaną ceną sprzedaży dokonywanej w toku zwykłej działalności gospodarczej, pomniejszoną o koszty sprzedaży.

31.19. Podatek dochodowy

Podatek dochodowy obejmuje podatek bieżący oraz podatek odroczony.

Podatek bieżący

Bieżący podatek dochodowy jest to kwota ustalona na podstawie przepisów podatkowych, która jest naliczona od dochodu do opodatkowania za dany okres. Zobowiązania/aktywa z tytułu bieżącego podatku dochodowego ujmują się w kwocie oczekiwanej na koniec okresu sprawozdawczego zapłaty/zwrotu od organów podatkowych.

Podatek odroczony

Podatek odroczony jest rozpoznawany dla wszystkich różnic przejściowych oraz dla niewykorzystanych strat podatkowych. Aktywa z tytułu podatku odroczonego są rozpoznawane od tych różnic przejściowych, dla których istnieje uzasadnione prawdopodobieństwo realizacji. Na każdy dzień zakończenia okresu sprawozdawczego ponownie ocenia się dotąd nieujęte aktywa z tytułu podatku odroczonego. Uprzednio nieujęty składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmują się w zakresie, w jakim stało się prawdopodobne, że przyszły dochód do opodatkowania pozwoli na zrealizowanie tych aktywów.

Nie ujmują się podatku odroczonego w momencie początkowego ujęcia składnika aktywów lub zobowiązań w transakcji, która nie jest połączeniem jednostek gospodarczych i która nie wpływa w momencie przeprowadzenia transakcji na wynik finansowy brutto ani na dochód do opodatkowania (stratę podatkową).

Aktywa i zobowiązania z tytułu podatku odroczonego nie podlegają dyskontowaniu. Podatek odroczony wycenia się z zastosowaniem stawek podatkowych obowiązujących lub ogłoszonych na dzień zakończenia okresu sprawozdawczego.

31.20. Rezerwy

Rezerwy są ujmowane w przypadku, gdy na Grupie ciąży bieżące zobowiązanie względem strony trzeciej, którego kwotę można wiarygodnie oszacować i jest prawdopodobne, że wypełnienie obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne. Zobowiązanie może mieć charakter prawny, regulacyjny, umowny lub zwyczajowo oczekiwany, który wynika z działalności Grupy.

Szacunek wysokości rezerwy odpowiada prawdopodobnym wydatkom, jakie Grupa poniesie w celu uregulowania zobowiązania. Jeżeli dokonanie wiarygodnego oszacowania zobowiązania jest niemożliwe, rezerwa nie jest ujmowana. W takim wypadku Grupa wykazuje „zobowiązanie warunkowe”.

Zobowiązania warunkowe odpowiadają (i) możliwym obowiązkom, powstającym na skutek zdarzeń przeszłych, których istnienie zostanie potwierdzone dopiero w momencie wystąpienia lub niewystąpienia jednego lub większej ilości niepewnych przyszłych zdarzeń, które nie w pełni podlegają kontroli Grupy lub (ii) obecnym obowiązkom, które powstają na skutek zdarzeń przeszłych, w przypadku których nie jest prawdopodobne, aby konieczne było wydatkowanie środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne w celu wypełnienia obowiązku lub w przypadku których kwoty obowiązku nie można wycenić wystarczająco wiarygodnie. Zobowiązania warunkowe nie są ujmowane w sprawozdaniu finansowym, ale w odpowiednich przypadkach są ujawnione w notach do Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego.

Rezerwy na koszty demontażu i rekultywację terenu

Grupa jest zobowiązana, po zakończeniu okresu użytkowania, zdemontować środki trwałe i przeprowadzać rekultywację terenu. Zgodnie z paragrafami 36 i 37 MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe” rezerwa jest ujęta w oparciu o najlepszy szacunek kwoty wymaganej do uregulowania zobowiązania. Wysokość rezerwy jest dyskontowana przez zastosowanie stopy dyskonta, która odzwierciedla upływ czasu oraz ryzyko charakterystyczne dla danego składnika zobowiązań. Kwota rezerwy jest okresowo weryfikowana i korygowana w razie konieczności, w korespondencji z aktywem, którego dotyczy.

31.21. Świadczenia pracownicze

Niektórzy pracownicy Grupy mają prawo do nagród jubileuszowych oraz odpraw emerytalno-rentowych. Nagrody jubileuszowe są wypłacane pracownikom po osiągnięciu określonej liczby lat pracy, natomiast odprawy emerytalno-rentowe są wypłacane jednorazowo przy odejściu na emeryturę lub rentę zgodnie z przyjętymi przez Grupę zasadami wynagradzania. Wysokość świadczeń w obu przypadkach zależy od wysokości średniego wynagrodzenia oraz stażu pracy. Nagrody jubileuszowe oraz odprawy emerytalno-rentowe nie są wypłacane z określonego funduszu.

Koszt świadczeń nabywanych w danym okresie ustalany jest osobno dla każdego programu metodą aktuarialnej wyceny prognozowanych uprawnień jednostkowych. Ta metoda traktuje każdy okres świadczenia pracy jako dający prawo do dodatkowej części świadczenia i wycenia każdą część osobno tworząc ostateczne zobowiązanie, które następnie podlega zdyskontowaniu. Wycena bazuje na założeniach demograficznych dotyczących wieku emerytalnego, rotacji pracowników oraz na założeniach finansowych dotyczących przyszłego wzrostu płac, przyszłych stóp procentowych (w celu ustalenia stopy dyskontowej).

Zyski lub straty z wyceny aktuarialnej świadczeń z tytułu nagród jubileuszowych są ujmowane bezpośrednio w rachunku zysków i strat. Zyski lub straty z wyceny aktuarialnej świadczeń z tytułu odpraw emerytalno-rentowych są ujmowane niezwłocznie w pełnej wysokości w innych całkowitych dochodach. Niezależny aktuariusz co najmniej raz w roku wycenia wartość bieżącą zobowiązań z tytułu powyższych świadczeń. Przekrój demograficzny pracowników oraz wskaźniki ruchów kadrowych wykorzystywane przy wycenie są oparte na danych historycznych.

Świadczenia należne później niż 12 miesięcy od dnia zakończenia okresu sprawozdawczego są dyskontowane przy użyciu stopy dyskontowej określonej na podstawie rentowności polskich obligacji skarbowych.

Grupa ujmuje świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy, które są płatne w następstwie:

- decyzji Grupy o rozwiązaniu stosunku pracy z pracownikiem przed osiągnięciem przez niego wieku emerytalnego; lub
- decyzji pracownika o przyjęciu propozycji świadczeń, w zamian za dobrowolne rozwiązanie stosunku pracy.

Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy są należne kiedy Grupa rozwiązuje stosunek pracy lub kiedy Grupa zaoferowała pracownikom świadczenia, w zamian za dobrowolne rozwiązanie stosunku pracy. Zgodnie z dotychczasową praktyką, takie propozycje świadczeń są uznawane za zwyczajowo oczekiwany obowiązek i ujmowane w momencie, kiedy wypłata świadczeń staje się prawdopodobna, a świadczenia te można wiarygodnie wycenić. Podstawą do kalkulacji rezerwy z tytułu dobrowolnego rozwiązania stosunku pracy jest oczekiwany moment wypłaty świadczeń oraz szacunkowa liczba, wynagrodzenie oraz staż pracy pracowników, którzy zgodzą się na dobrowolne odejście.

Oprócz świadczeń wypłacanych po okresie zatrudnienia i innych długoterminowych świadczeń pracowniczych, Grupa zapewnia swoim obecnym i emerytowanym pracownikom również określone świadczenia niepieniężne, w tym subsydiowane usługi telekomunikacyjne. Wobec braku w MSSF precyzyjnych wytycznych w tym zakresie, Grupa przyjęła zasadę, zgodnie z którą te i podobne świadczenia pracownicze wyceniane są wg ich kosztu inkrementalnego pomniejszonego o przychody z usługi.

31.22. Płatności oparte na akcjach

W 2017 roku OPL S.A. uruchomiła program płatności opartych na akcjach rozliczany w formie środków pieniężnych, w ramach którego pracownicy świadczą usługi Spółce w zamian za jej zobowiązanie do dostarczenia środków pieniężnych w kwocie, która jest uzależniona od ceny instrumentów kapitałowych Spółki. Wartość godziwa usług świadczonych przez pracowników w zamian za przyznanie prawa do udziału we wzroście wartości akcji ujmowana jest jako koszt oraz, drugostronnie, jako zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych, przez okres nabywania uprawnień. Zobowiązanie jest ponownie wyceniane na każdy dzień sprawozdawczy aż do momentu rozliczenia, a zmiany wartości godziwej zobowiązania są ujmowane w wyniku danego okresu.

W 2017 roku Orange S.A. uruchomiła program płatności opartych na akcjach rozliczany w formie instrumentów kapitałowych, w ramach którego pracownicy świadczą usługi Spółce w zamian za instrumenty kapitałowe Orange S.A. Wartość godziwa usług świadczonych przez pracowników w zamian za instrumenty kapitałowe Orange S.A. ujmowana jest jako koszt oraz, drugostronnie, jako kapitał, przez okres nabywania uprawnień.

Podpisy wszystkich członków Zarządu Orange Polska

20 lutego 2018 r. Data	Jean-François Fallacher Imię i nazwisko	Prezes Zarządu Stanowisko / funkcja	Podpis
20 lutego 2018 r. Data	Maciej Nowohoński Imię i nazwisko	Członek Zarządu Stanowisko / funkcja	Podpis
20 lutego 2018 r. Data	Mariusz Gaca Imię i nazwisko	Wiceprezes Zarządu Stanowisko / funkcja	Podpis
20 lutego 2018 r. Data	Bożena Leśniewska Imię i nazwisko	Wiceprezes Zarządu Stanowisko / funkcja	Podpis
20 lutego 2018 r. Data	Jolanta Dudek Imię i nazwisko	Członek Zarządu Stanowisko / funkcja	Podpis
20 lutego 2018 r. Data	Jacek Kowalski Imię i nazwisko	Członek Zarządu Stanowisko / funkcja	Podpis

Podpis osoby,
której powierzono prowadzenie
ksiąg rachunkowych

Podpis

20 lutego 2018 r.
Data

Zuzanna Góral
Imię i nazwisko

Dyrektor Rachunkowości
i Kontroli Wewnętrznej
Stanowisko / funkcja

GRUPA KAPITAŁOWA ORANGE POLSKA ORAZ ORANGE POLSKA S.A.

SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI

ZA 2017 ROK ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2017

Niniejsze Sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej Orange Polska („Grupa”, „Orange Polska”) w tym Orange Polska S.A. („Spółka”, „OPL”) w 2017 roku zostało sporządzone na podstawie §83.7, §91 i §92 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz.U. z 2014 poz.133).

Ujawnienia dotyczące pomiarów wyników, wraz z danymi skorygowanymi, są zaprezentowane w Nocie 3 do skonsolidowanego sprawozdania Finansowego Grupy Orange Polska wg MSSF za 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2017 roku.

Sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej Orange Polska w najbardziej istotnych aspektach zawiera również dane odniesione do jednostkowego sprawozdania finansowego Orange Polska S.A. (punkty 1.1,1.2,1.4 poniżej). Jednakże z uwagi na fakt, iż różnice między podstawowymi i głównymi danymi jednostkowymi oraz skonsolidowanymi w zakresie działalności operacyjnej nie wpływają istotnie na ocenę działalności Orange Polska S.A. oraz całej Grupy Kapitałowej Orange Polska - zaprezentowane informacje w pozostałych rozdziałach będą odnosiły się wyłącznie do danych skonsolidowanych.

20 LUTEGO 2018

ROZDZIAŁ I OMÓWIENIE SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	5
1 WYBRANE DANE ZE SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH	6
1.1 Omówienie skonsolidowanego rachunku zysków i strat oraz jednostkowego rachunku zysków i strat	8
1.2 Omówienie skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych oraz jednostkowego sprawozdania z przepływów pieniężnych	8
1.3 Nakłady inwestycyjne	9
1.4 Omówienie skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej oraz jednostkowego sprawozdania z sytuacji finansowej	9
1.5 Transakcje z podmiotami powiązanymi	10
1.6 Opis znaczących umów	10
1.7 Nieujęte zobowiązania wynikające z zawartych umów	10
1.8 Zdarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego	10
1.9 Zakres konsolidacji w Grupie	10
1.10 Informacje o udzieleniu przez emitenta lub przez jednostkę od niego zależną poręczeń kredytu lub pożyczki lub udzieleniu gwarancji	10
1.11 Zarządzanie zasobami finansowymi i płynność finansowa Grupy	10
1.11.1 Obligacje	11
1.11.2 Kredyty bankowe i pożyczki	11
1.11.3 Niewykorzystane kredyty	11
1.11.4 Warunki umów kredytowych	11
1.11.5 Gwarancje i poręczenia	11
1.11.6 Transakcje zabezpieczające	12
ROZDZIAŁ II SPRAWOZDANIE ZARZĄDU DOTYCZĄCE WYNIKÓW OPERACYJNYCH I FINANSOWYCH GRUPY	13
2 WYNIKI FINANSOWE I OPERACYJNE GRUPY	14
2.1 Oferta konwergentna	16
2.2 Usługi komórkowe	17
2.2.1 Rynek i konkurencja	19
2.2.2 Mobilne usługi głosowe oraz przesyłu danych	19
2.3 Usługi stacjonarne i przychody pozostałe	20
2.3.1 Rynek i konkurencja	21
2.3.2 Stacjonarne usługi przesyłu danych	22
3 PERSPEKTYWY ROZWOJU ORANGE POLSKA	24
3.1 Perspektywy rynkowe	24
3.2 Strategia Orange.one	24
3.3 Notowania akcji Orange Polska S.A. na Warszawskiej Giełdzie	26
3.3.1 Relacje Inwestorskie Orange Polska	28
4 ISTOTNE ZDARZENIA MAJĄCE WPŁYW LUB MOGĄCE MIEĆ WPŁYW NA DZIAŁALNOŚĆ ORANGE POLSKA	30
4.1 Implementacja nowej strategii Orange Polska – Orange.one	30
4.2 Nowe regulacje w zakresie roamingu na terenie UE	30
4.3 Rozbudowa infrastruktury	30
4.4 Szanse biznesowe na rynku hurtowym	31
4.5 Udział Orange Polska w POPC	31
4.6 Konkurencja na rynku usług telekomunikacyjnych	32

4.7	Rozwój oferty płatnej telewizji	33
4.8	Rozwój usług ICT	33
4.9	Ewolucja sieci dystrybucji Grupy	34
4.10	Strategia 5G dla Polski	34
4.11	Otoczenie regulacyjne	35
4.12	Roszczenia i spory, kary i postępowania	37
5	WAŻNIEJSZE OSIĄGNIĘCIA GRUPY W DZIEDZINIE BADAŃ I ROZWOJU	38
	ROZDZIAŁ III STRUKTURA ORGANIZACYJNA	39
6	ZMIANY ORGANIZACYJNE W 2017 ROKU	40
6.1	Zmiany w strukturze organizacyjnej Orange Polska S.A.	40
6.1.1	Zarząd Orange Polska S.A.	40
6.1.2	Jednostki organizacyjne Orange Polska S.A.	40
6.1.3	Zmiany w strukturach organizacyjnych jednostek zależnych Orange Polska S.A.	40
6.2	Zmiany własnościowe w Grupie w 2017 r.	40
6.2.1	Zakup udziałów spółki Multimedia Polska Energia sp. z o.o.	40
6.3	Akcjonariat Orange Polska	41
7	STRUKTURA GRUPY NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2017	42
7.1	Organy zarządzające i nadzorujące jednostki dominujące	42
7.1.1	Akcje Orange Polska będące w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących Orange Polska	42
7.1.2	Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy	42
7.2	Zatrudnienie	42
7.2.1	Nowa Umowa Społeczna	43
	ROZDZIAŁ IV KLUCZOWE CZYNNIKI RYZYKA	44
8	SYSTEM ZARZĄDZANIA RYZYKIEM W ORANGE POLSKA	45
8.1	RYZYKA WPŁYWAJĄCE NA DZIAŁALNOŚĆ OPERACYJNĄ ORANGE POLSKA	46
8.1.1	Realizacja nowej strategii Orange Polska – Orange.one	46
8.1.2	Zwiększenie konkurencji oraz presji na usługi i ceny	47
8.1.3	Utrata części rynku na skutek wdrażania nowych usług i technologii	47
8.1.4	Naruszenie bezpieczeństwa informacji, w tym danych osobowych	47
8.1.5	Wzrost ilości i długości przerw w działaniu świadczonych usług na skutek niedostępności infrastruktury informatyczno-sieciowej Orange Polska	48
8.1.6	Obniżenie jakości lub zaprzestanie świadczenia usług na skutek zależności od partnerów zewnętrznych	48
8.1.7	Pojawienie się nowych typów nadużyć towarzyszących rozwojowi nowych technologii	48
8.1.8	Oddziaływanie pól elektromagnetycznych	48
8.1.9	Czynniki ryzyka związane z zasobami ludzkimi i dostosowaniem struktury organizacyjnej	49
8.2	RYZYKA REGULACYJNE, PRAWNE I PODATKOWE	49
8.2.1	Ryzyka regulacyjne	49
8.2.2	Ryzyko dotyczące uchylecia decyzji deregulacyjnych na rynku hurtowych usług dostępu szerokopasmowego	49
8.2.3	Obniżenia stawki za zakańczanie połączeń w sieci stacjonarnej (FTR)	49
8.2.4	Zmiany opłat za usługi hurtowe	49
8.2.5	Ryzyka związane z pozyskaniem nowych pasm na potrzeby świadczenia zaawansowanych usług telekomunikacyjnych	49
8.2.6	Postępowania UOKiK i Komisji Europejskiej ws. współdzielenia sieci	49

8.2.7	Wzrost obciążeń podatkowych, jako rezultat zmian w prawie	50
8.2.8	Wzrost wynagrodzenia za używanie gruntu stron trzecich na potrzeby budowy i utrzymania infrastruktury Orange Polska S.A.	50
8.3	RYZYKA KONKURENCYJNE	50
8.3.1	Niezrealizowanie zakładanego zwrotu z inwestycji w światłowodowy oraz utrata części rynku dostępu szerokopasmowego.....	50
8.3.2	Marginalizacja roli sieciowych operatorów komórkowych na skutek wdrożenia technologii eSIM	50
8.3.3	Zwiększenie konkurencji ze strony operatorów telewizji kablowych na rynku ofert konwergentnych	50
8.3.4	Zagrożenie dla realizacji strategii konwergencji wynikające z przejęcia Netii przez Grupę Cyfrowego Polsatu	51
8.3.5	Utrata części rynku detalicznego wobec ekspansji T-Mobile	51
8.3.6	Dalsza utrata klientów telefonii stacjonarnej za sprawą wypierania tych usług przez telefonię komórkową.....	51
8.4	CZNNIKI RYZYKA ZWIĄZANE Z OGÓLNĄ SYTUACJĄ GOSPODARCZĄ I STANEM RYNKÓW FINANSOWYCH	51
Czynniki makroekonomiczne.....		51
8.4.1	Ryzyko spowolnienia wzrostu gospodarczego względem oczekiwań na skutek wystąpienia niekorzystnych czynników wewnętrznych i zewnętrznych	51
8.4.2	Spadek rentowności branży telekomunikacyjnej w efekcie rosnącej presji inflacyjnej oraz spadku cen usług	52
8.4.3	Nasilenie się niekorzystnych zjawisk na rynku pracy.....	52
8.4.4	Ryzyko zmniejszenia napływu środków unijnych na realizację inwestycji infrastrukturalnych	52
Czynniki związane z rynkami finansowymi		52
8.4.5	Wzrost stóp procentowych	52
8.4.6	Oslabienie kursu waluty rodzimej	52
8.4.7	Ryzyko utraty wartości aktywów.....	53
8.4.8	Czynniki mogące mieć wpływ na cenę akcji Orange Polska	53
ROZDZIAŁ V OŚWIADCZENIA.....		54
9 OŚWIADCZENIA ZARZĄDU		55
9.1	Oświadczenie o przyjętych zasadach rachunkowości	55
9.2	Oświadczenie o wyborze podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych dokonującego badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego	55
9.3	Umowa z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych	55
9.4	Stanowisko Zarządu odnośnie możliwości zrealizowania wcześniej publikowanych prognoz wyników na dany okres	56
10 OŚWIADCZENIE O STOSOWANIU ŁADU KORPORACYJNEGO		57
10.1	Informacja dotycząca polityki sponsoringowej.....	65
10.2	Opis polityki różnorodności	66
10.3	Raport na temat polityki wynagrodzeń w Orange Polska.....	67
10.4	Oświadczenia Grupy Kapitałowej Orange Polska oraz Orange Polska S.A. na temat informacji niefinansowych za rok 2017	73
10.4.1	Oświadczenie Grupy na temat informacji niefinansowych za rok 2017	73
10.4.2	Oświadczenie Orange Polska S.A. na temat informacji niefinansowych za rok 2017.	88
11 ZAŁĄCZNIK DOTYCZĄCY EFEKTU REWIZJI BAZ KLIENCKICH		103
SŁOWNIK POJĘĆ SPECJALISTYCZNYCH.....		104

ROZDZIAŁ I
OMÓWIENIE SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO
na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2017 roku

1 WYBRANE DANE ZE SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH

WYBRANE DANE ZE SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

	12 miesięcy zakończone				
	31 grudnia 2017		31 grudnia 2016		Zmiana
	w mln zł	w mln EUR ¹	w mln zł	w mln EUR ²	
Skonsolidowany rachunek zysków i strat					
Przychody	11.381	2.681	11.538	2.637	-1,4%
EBITDA	2.807	661	3.163	723	-11,3%
Marża EBITDA	24,7%		27,4%		-2,7pp
EBITDA (skorygowana *)	3.011	709	3.163	723	-4,8%
Marża EBITDA (skorygowana *)	26,5%		27,4%		-0,9pp
Zysk/(strata) z działalności operacyjnej**	229	54	(1.354)	(309)	nd
Rentowność operacyjna	2,0%		nd		nd
Skonsolidowana strata netto**	(60)	(14)	(1.746)	(399)	nd
Strata netto przypisana właścicielom Orange Polska S.A.**	(60)	(14)	(1.746)	(399)	nd
Średnia ważona liczba akcji (w milionach)***	1.312		1.312		
Strata na jedną akcję (w zł) (podstawowa i rozwodniona)	(0,05)	(0,01)	(1,33)	(0,30)	nd
Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych					
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	2.064	486	2.549	583	-19,0%
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(1.687)	(397)	(5.074)	(1.160)	-66,8%
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	7	2	2.521	576	-99,7%
Zmiana stanu środków pieniężnych i ekwiwalentów środków pieniężnych, netto	384	90	(4)	(1)	nd
Nakłady inwestycyjne	1.933	455	5.169	1.181	-62,6%
Nakłady inwestycyjne(skorygowane *)	1.933	455	2.001	457	-3,4%
Organiczne przepływy pieniężne	407	96	(2.528)	(578)	nd
Organiczne przepływy pieniężne (skorygowane *)	111	26	620	142	-82,1%
na dzień					
	31 grudnia 2017		31 grudnia 2016		Zmiana
	w mln zł	w mln EUR ³	w mln zł	w mln EUR ⁴	
Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej					
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	646	155	262	59	146,6%
Pozostałe wartości niematerialne	5.256	1.260	5.722	1.293	-8,1%
Środki trwałe	10.666	2.557	10.678	2.414	-0,1%
Aktywa razem	22.933	5.498	22.826	5.160	0,5%
Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu****, w tym:	7.082	1.698	7.194	1.626	-1,6%
Krótkoterminowe	1.529	367	41	9	3629,3%
Długoterminowe	5.553	1.331	7.153	1.617	-22,4%
Pozostałe zobowiązania krótko i długoterminowe	5.913	1.418	5.623	1.271	5,2%
Kapitał własny razem	9.938	2.383	10.009	2.262	-0,7%

Uwagi do przeliczenia powyższych danych:

1 - Zastosowano kurs PLN/EUR = 4,2447

2 - Zastosowano kurs PLN/EUR = 4,3757

3 - Zastosowano kurs PLN/EUR = 4,1709

4 - Zastosowano kurs PLN/EUR = 4,4240

* Ujawnienia dotyczące pomiarów wyników, wraz z danymi skorygowanymi, są zaprezentowane w Nocie 3 do skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Orange Polska wg MSSF za 2017 r.

** Więcej informacji Nota 8 do skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Orange Polska wg MSSF za 2017 r.

*** Średnia ważona liczba akcji w okresie 12 miesięcy do dnia 31 grudnia 2017 r. i 2016 r.

**** Wyłączając zobowiązania handlowe

WYBRANE DANE Z JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

	12 miesięcy zakończone				Zmiana
	31 grudnia 2017 w mln zł	31 grudnia 2017 w mln EUR ¹	31 grudnia 2016 w mln zł	31 grudnia 2016 w mln EUR ²	
Rachunek zysków i strat					
Przychody	10.962	2.583	11.248	2.571	-2,5%
EBITDA	2.778	654	3.110	711	-10,7%
Marża EBITDA	25,3%		27,6%		-2,3pp
Zysk/(strata) z działalności operacyjnej*	195	46	(1.509)	(345)	nd
Rentowność operacyjna	1,8%		nd		nd
Strata netto*	(69)	(16)	(1.762)	(403)	nd
Średnia ważona liczba akcji (w milionach)**	1.312		1.312		
Strata na jedną akcję (w zł) (podstawowa i rozwodniona)	(0,05)	(0,01)	(1,34)	(0,31)	nd
Sprawozdanie z przepływów pieniężnych					
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	1.991	469	2.655	607	-25,0%
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(1.709)	(403)	(5.026)	(1.149)	-66,0%
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	63	15	2.306	527	-97,3%
Zmiana stanu środków pieniężnych i ekwiwalentów środków pieniężnych, netto	345	81	(65)	(15)	nd
Nakłady inwestycyjne	1.945	458	5.190	1.186	-62,5%
	na dzień				Zmiana
	31 grudnia 2017 w mln zł	31 grudnia 2017 w mln EUR ³	31 grudnia 2016 w mln zł	31 grudnia 2016 w mln EUR ⁴	
Sprawozdanie z sytuacji finansowej					
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	568	136	223	50	154,7%
Pozostałe wartości niematerialne	5.224	1.252	5.720	1.293	-8,7%
Środki trwałe	10.753	2.578	10.754	2.431	-0,0%
Aktywa razem	22.716	5.446	22.628	5.115	0,4%
Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu***, w tym:	7.149	1.714	7.208	1.629	-0,8%
Krótkoterminowe	1.598	383	58	13	2655,2%
Długoterminowe	5.551	1.331	7.150	1.616	-22,4%
Pozostałe zobowiązania krótko i długoterminowe	5.710	1.369	5.483	1.239	4,1%
Kapitał własny razem	9.857	2.363	9.937	2.246	-0,8%

Uwagi do przeliczenia powyższych danych:

1 - Zastosowano kurs PLN/EUR = 4,2447

2 - Zastosowano kurs PLN/EUR = 4,3757

3 - Zastosowano kurs PLN/EUR = 4,1709

4 - Zastosowano kurs PLN/EUR = 4,4240

* Więcej informacji Nota 8 do sprawozdania finansowego Orange Polska S.A. wg MSSF za 2017 r.

** Średnia ważona liczba akcji w okresie 12 miesięcy do dnia 31 grudnia 2017 r. i 2016 r.

*** Wyłączając zobowiązania handlowe

1.1 Omówienie skonsolidowanego rachunku zysków i strat oraz jednostkowego rachunku zysków i strat

Omówienie skonsolidowanego rachunku zysków i strat Grupy

W 2017 roku skonsolidowane przychody wyniosły 11.381 mln zł i w porównaniu z 2016 rokiem były o 157 mln zł niższe. Spadek ten był spowodowany przede wszystkim trendem spadkowym w usługach tradycyjnej telefonii głosowej. Natomiast spadek przychodów w segmencie mobilnym wynikał głównie ze zwrotu ku ofertom bez telefonu i rozwiązaniom konwergentnym. Spadek ten został częściowo skompensowany przez wzrost przychodów ze sprzedaży sprzętu do usług komórkowych (wynikający w szczególności z rosnącej sprzedaży telefonów w ofertach ratalnych), znaczącą poprawą przychodów ze stacjonarnego szerokopasmowego dostępu do Internetu (dzięki rozbudowie bazy klientów), wsparty przez wzrost pozostałych przychodów (związany ze wzrostem przychodów ze sprzedaży sprzętu do usług stacjonarnych, w tym mobilnego Internetu do użytku stacjonarnego oraz ICT).

Skorygowana EBITDA (skorygowany zysk operacyjny przed amortyzacją i utratą wartości aktywów trwałych; zob. Nota 3 do skonsolidowanego sprawozdania finansowego za 2017 rok) wyniosła w 2017 roku 3.011 mln zł i w porównaniu z 2016 rokiem była o 152 mln zł niższa. Spadek EBITDA wynikał przede wszystkim z niższych przychodów oraz znacznie wyższych kosztów międzyoperatorskich (głównie w roamingu). Ponadto na trend EBITDA wpłynęło jednorazowe zmniejszenie kosztów pracy o 94 mln zł rozpoznane w pierwszym kwartale 2016 roku, wynikające z porozumienia z organizacjami związkowymi zmieniającego wartość odpraw emerytalnych i nagród jubileuszowych wypłacanych pracownikom.

Zysk z działalności operacyjnej (EBIT) był w ujęciu rocznym wyższy o 1.583 mln zł. Wynikało to głównie z tego, że w 2016 roku na wysokość zysku bardzo znacznie wpłynął odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości ośrodka wypracowującego środki pieniężne – operatora telekomunikacyjnego w wysokości 1.793 mln zł.

W 2017 roku, koszty finansowe netto zmniejszyły się w porównaniu z 2016 rokiem o 55 mln zł, co wynikało głównie z korzystnych zmian kursów walutowych.

W efekcie, w 2017 roku skonsolidowana strata netto wyniosła 60 mln zł wobec 1.746 mln zł w 2016 roku.

Więcej informacji dotyczących wyników operacyjnych i finansowych przedstawiono w punkcie 2.

Omówienie rachunku zysków i strat Orange Polska S.A.

Strata netto Orange Polska S.A. w 2017 roku wyniosła 69 mln zł i była o 9 mln zł wyższa od skonsolidowanej straty netto Grupy Kapitałowej Orange Polska. Różnica wynikała głównie z marży wypracowanej przez spółki zależne na transakcjach z podmiotami zewnętrznymi, która została częściowo skompensowana przez wypłacone przez spółki zależne dywidendy w wysokości 17 mln zł.

W 2016 roku strata netto Orange Polska S.A. wyniosła 1.762 mln zł i była o 16 mln zł wyższa od skonsolidowanej straty netto Grupy Kapitałowej Orange Polska. Wyższy o 102 mln zł odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości ośrodka wypracowującego środki pieniężne – operatora telekomunikacyjnego – oraz marża wypracowana przez spółki zależne zostały częściowo skompensowane wypłaconymi przez spółki zależne dywidendami w wysokości 109 mln zł.

1.2 Omówienie skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych oraz jednostkowego sprawozdania z przepływów pieniężnych

Omówienie skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych Grupy

Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej w 2017 roku wyniosły 2.064 mln zł i w ujęciu rocznym były o 485 mln zł niższe. Do pogorszenia przepływów pieniężnych przyczyniły się dwa kluczowe czynniki: niższa EBITDA oraz wyższe zapotrzebowanie na kapitał obrotowy.

Wydatki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej w 2017 roku wyniosły 1.687 mln zł, w porównaniu z 5.074 mln zł w 2016 roku. Ta zmiana jest głównie spowodowana płatnością w wysokości 3.148 mln zł za nabyte w 2016 roku częstotliwości z zakresu 800 MHz i 2600 MHz, a także otrzymanymi zaliczkowo w 2017 roku dotacjami inwestycyjnymi na projekty realizowane w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa (zob. pkt.4.5 do Sprawozdania Zarządu z działalności w 2017 roku).

W 2017 roku środki pieniężne netto z działalności finansowej wyniosły 7 mln zł, w porównaniu do 2.521 mln zł w 2016 roku. Ta zmiana jest spowodowana głównie przepływami pieniężnymi z pożyczek od jednostki powiązanej.

Omówienie sprawozdania z przepływów pieniężnych Orange Polska S.A.

W 2017 roku wpływ środków pieniężnych netto w Orange Polska S.A. był o 39 mln zł niższy niż wpływ środków pieniężnych w Grupie, głównie w wyniku wyższego zapotrzebowania na kapitał obrotowy w Orange Polska S.A., co zostało częściowo zrównoważone przez wpływy z krótkoterminowych obligacji wyemitowanych do spółek zależnych w wysokości 55 mln zł netto.

W 2016 roku wpływ środków pieniężnych netto w Orange Polska S.A. był o 61 mln zł wyższy niż wpływ środków pieniężnych w Grupie, głównie w wyniku wykupu krótkoterminowych obligacji wyemitowanych do spółek zależnych w wysokości 222 mln zł netto. Wpływ wykupu obligacji został częściowo skompensowany przez otrzymane dywidendy od spółek zależnych w wysokości 109 mln zł oraz wpływy w wysokości 65 mln zł z tytułu obniżenia kapitału zakładowego spółki Orange Szkolenia sp. z o.o.

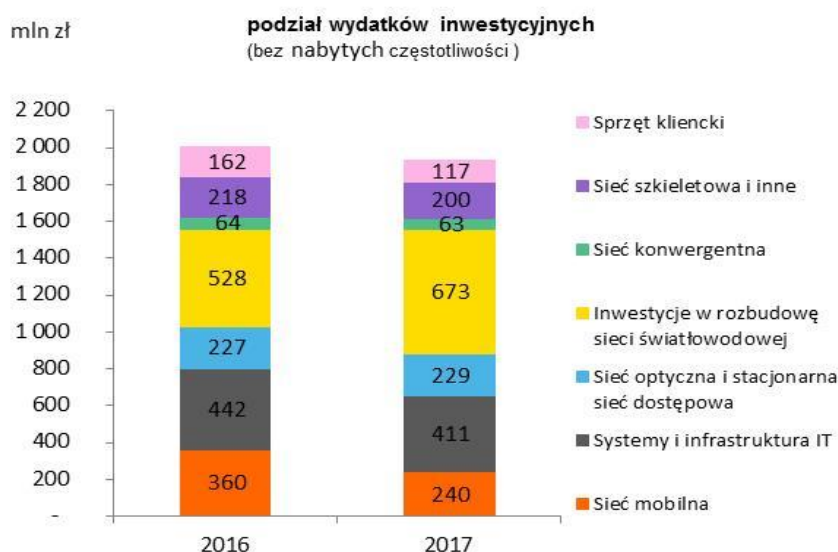
1.3 Nakłady inwestycyjne

Skorygowane nakłady inwestycyjne Grupy w 2017 r. wyniosły 1.933 mln zł i były niższe o 68 mln zł w porównaniu do nakładów inwestycyjnych w ubiegłym roku (kwoty bez nabytych licencji na częstotliwości).

Nakłady inwestycyjne Grupy obejmowały przede wszystkim:

- rozbudowę sieci światłowodowej w ramach ogłoszonego programu inwestycyjnego; w 2017 r. program objął swym zasięgiem 1 mln gospodarstw domowych, co łącznie z wybudowanymi w latach 2014, 2015 i 2016 rozszerzyło zasięg do prawie 2,5 mln gospodarstw domowych, łącznie w 75 miastach (wobec 37 miast na koniec 2016 r.);
- nakłady związane ze zwiększeniem zasięgu usług LTE jak również z poprawą jakości sieci mobilnej, pojemności oraz zasięgu usług GSM/UMTS oraz przystosowaniem mobilnej sieci dostępowej do technologii 4G, również w miejscach nieobjętych projektem konsolidacji dostępowej sieci mobilnej (rejon strategiczne lub rejon niedoinwestowane);
- rozbudowę mobilnej sieci transportowej i rdzeniowej, aby sprostać rosnącemu wolumenowi przesyłu danych oraz zapewnić oczekiwaną przez klienta jakość usług;
- nakłady na realizację programów transformacyjnych w obszarze IT, w tym wspólnego systemu obsługi procesów sprzedażowych usług stacjonarnych i mobilnych dla klientów B2C i SOHO;
- realizację inwestycji związanych z rozwojem oferty, sprzedażą i procesem obsługi klienta jak również modernizacją i rozwojem infrastruktury technicznej IT;
- prace badawczo-rozwojowe.

Poniższy wykres przedstawia podział nakładów inwestycyjnych pomiędzy główne kategorie (z wyłączeniem licencji telekomunikacyjnych).

1.4 Omówienie skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej oraz jednostkowego sprawozdania z sytuacji finansowej

Omówienie sprawozdania z sytuacji finansowej Grupy

Saldo aktywów było wyższe o 107 mln zł w porównaniu ze stanem na dzień 31 grudnia 2016 roku. Zmiana ta wynikała przede wszystkim ze wzrostu o 332 mln zł należności handlowych oraz wzrostu o 296 mln zł środków pieniężnych na rachunkach bankowych przeznaczonych dla dotacji inwestycyjnych. Wpływ ten został częściowo skompensowany przez spadek wartości bilansowej środków trwałych i pozostałych wartości niematerialnych o 478 mln zł, wynikający głównie z amortyzacji, która była o 639 mln zł wyższa od nakładów inwestycyjnych. Ponadto, Grupa zmieniła szacunek rezerwy na likwidację środków trwałych ze względu na zmianę umowy z wykonawcą usług likwidacyjnych, co spowodowało wzrost rezerwy na likwidację środków trwałych oraz wartości środków trwałych o 178 mln zł.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku łączna wartość zobowiązań zwiększyła się o 178 mln zł. Zmiana ta wynikała głównie ze wzrostu zobowiązań z tytułu otrzymanych zaliczkowo dopłat inwestycyjnych, wzrostu rezerw na koszty rozwiązania stosunku pracy oraz opisanym wyżej wzrostem rezerwy na likwidację środków trwałych. Wpływ ten został częściowo zrównoważony przez spadek zobowiązań handlowych o 353 mln zł oraz spadek pożyczek od jednostki powiązanej o 123 mln zł.

Omówienie sprawozdania z sytuacji finansowej Orange Polska S.A.

Saldo aktywów Orange Polska S.A. na dzień 31 grudnia 2017 roku wyniosło 22.716 mln zł i było o 217 mln zł niższe od salda aktywów Grupy. Różnica wynikała głównie z niższej wartości firmy, należności handlowych oraz środków pieniężnych i ich ekwiwalentów, co zostało częściowo zrównoważone przez wartość inwestycji w spółki zależne, ujętych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej Orange Polska S.A. i wyeliminowanych w procesie konsolidacji.

Saldo zobowiązań Orange Polska S.A. na dzień 31 grudnia 2017 roku wyniosło 12.859 mln zł i było o 136 mln zł niższe od salda zobowiązań Grupy, głównie w wyniku niższych zobowiązań handlowych.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku, salda aktywów i zobowiązań Orange Polska S.A. były odpowiednio o 198 mln zł i 126 mln zł niższe od sald aktywów i zobowiązań Grupy. Różnice te wynikały głównie z wpływu tych samych czynników, które opisano powyżej w odniesieniu do sald na dzień 31 grudnia 2017 roku.

1.5 Transakcje z podmiotami powiązanymi

Dane o transakcjach Grupy z podmiotami powiązanymi znajdują się w Nocie 29 do rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

1.6 Opis znaczących umów

Informacje o znaczących umowach zawartych przez Grupę w 2017 r. znajdują się w punkcie 4.4 oraz 6.2.1.

1.7 Nieujęte zobowiązania wynikające z zawartych umów

Opis nieujętych zobowiązań wynikających z zawartych umów zamieszczono w Nocie 27 do rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

1.8 Zdarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego

Opis zdarzeń po dniu bilansowym zamieszczono w Nocie 30 do rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

1.9 Zakres konsolidacji w Grupie

Zakres konsolidacji w Grupie został przedstawiony w Nocie 1.2 do rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

1.10 Informacje o udzieleniu przez emitenta lub przez jednostkę od niego zależną poręczeń kredytu lub pożyczki lub udzieleniu gwarancji

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2017 r. Spółka lub jednostka od niej zależna nie udzielała poręczeń kredytu lub pożyczki ani gwarancji innemu podmiotowi lub jednostce od niego zależnej, których łączna wartość stanowiłaby równowartość co najmniej 10% kapitałów własnych Orange Polska, pozostałe informacje znajdują się w punkcie 1.11.5.

1.11 Zarządzanie zasobami finansowymi i płynność finansowa Grupy

W okresie objętym sprawozdaniem Grupa finansowała działalność za pomocą środków generowanych z działalności operacyjnej, z udostępnionych przez Grupę Orange S.A. kredytów oraz kredytów w rachunku bieżącym.

W roku 2017 r. Grupa dokonała spłaty zobowiązań długoterminowych z tytułu kredytów w wysokości 6 mln zł oraz kredytu rewolwingowego udostępnionego przez Grupę Orange S.A. w wysokości 480 mln zł.

W roku 2017 r. wartość wykorzystanego przez Grupę kredytu odnawialnego wyniosła 520 mln zł.

Na dzień 31 grudnia 2017 r. wartość zadłużenia Grupy z tytułu kredytów, bez uwzględnienia wyceny instrumentów pochodnych, wyniosła 6.991 mln zł i była o 131 mln zł niższa w porównaniu z poziomem zadłużenia na dzień 31 grudnia 2016 r.

Wartość zobowiązań z tytułu leasingu finansowego i pozostałych zobowiązań finansowych na dzień 31 grudnia 2017 r. wyniosła 91 mln zł i była o 19 mln zł wyższa w porównaniu do stanu na dzień 31 grudnia 2016 r.

Płynność Grupy pozostawała na bezpiecznym poziomie zapewnionym przez środki pieniężne, których stan na dzień 31 grudnia 2017 r. wyniósł 646 mln zł, oraz dzięki dostępnym liniom kredytowym, których równowartość w złotych wynosiła łącznie 2.289 mln zł.

W dniu 14 lutego 2018 r. Grupa i Atlas Services Belgium S.A., spółka zależna od Orange S.A., zawarły Umowę pożyczki na kwotę 750 mln zł z terminem spłaty w marcu 2023 r. i Umowę o kredyt odnawialny na kwotę 1 500 mln zł z okresem dostępności do lutego 2022 r., które zrefinansują Umowę o kredyt odnawialny w wysokości EUR 480 mln wygasającą w marcu 2018 r.

W oparciu o dostępne środki finansowe oraz linie kredytowe, jak też stosowne możliwości finansowania zewnętrznego Grupa posiada wystarczające środki finansowe na realizację zakładanych zadań inwestycyjnych, jak też wydatków kapitałowych planowanych w 2018 r.

Na dzień 31 grudnia 2017 r. wskaźniki płynności Grupy obniżyły się w porównaniu do stanu na koniec 2016 r. Niższa płynność finansowa Grupy była efektem wzrostu zobowiązań krótkoterminowych o 1.684 mln zł (pomniejszone o przychody przyszłych okresów oraz rezerwy) częściowo skorygowanego przez wzrost aktywów obrotowych (o 634 mln zł).

Poniżej przedstawiono wartości wskaźników płynności obliczone dla Grupy na dzień 31 grudnia 2017 r. i na dzień 31 grudnia 2016 r.:

	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Wskaźnik bieżącej płynności Aktywa obrotowe/zobowiązania krótkoterminowe*	0,69	0,87
Wskaźnik szybkiej płynności Aktywa obrotowe ogółem – zapasy / zobowiązania krótkoterminowe*	0,65	0,82
Wskaźnik superszybkiej płynności Aktywa obrotowe ogółem – zapasy – należności / zobowiązania krótkoterminowe*	0,17	0,15

* Do kalkulacji przyjęto zobowiązania krótkoterminowe pomniejszone o przychody przyszłych okresów oraz rezerwy.

Zadłużenie finansowe netto Grupy z uwzględnieniem wycen instrumentów pochodnych na dzień 31 grudnia 2017 r. zmniejszyło się do poziomu 6.497 mln zł, wobec 6.775 mln zł na koniec 2016 r.

1.11.1 Obligacje

W procesie zarządzania środkami pieniężnymi Grupy, w 2017 r. Orange Polska S.A. dokonywała emisji i spłat krótkoterminowych obligacji, które obejmowane były przez spółki zależne Orange Polska S.A. w ramach programu ustanowionego w 2002 r. w wysokości 2.500 mln zł. Wpływy z emisji wykorzystane były do zapewnienia płynności bieżącej w zakresie działalności gospodarczej. Na koniec 2017 r. zobowiązanie Orange Polska S.A. z tytułu tych obligacji wynosiło 75 mln zł.

W okresie objętym sprawozdaniem Grupa nie przeprowadzała nowych emisji ani wykupu zewnętrznych długoterminowych dłużnych papierów wartościowych.

1.11.2 Kredyty bankowe i pożyczki

W roku 2017 r. Orange Polska S.A. nie podpisała nowych umów o kredyt.

1.11.3 Niewykorzystane kredyty

Na dzień 31 grudnia 2017 r. Grupa posiadała niewykorzystane linie kredytowe ogólnego przeznaczenia na łączną kwotę 539 mln zł.

Dodatkowo Grupa posiadała niewykorzystany limit w wysokości 1.750 mln zł w ramach dostępu do zapasowego finansowania płynności, udostępnionego przez Orange S.A.

1.11.4 Warunki umów kredytowych

Umowy zawarte przez Orange Polska S.A. nie zawierają zobowiązań do utrzymania przez Grupę wskaźnika finansowego. Dla celów informacyjnych wartość wskaźnika określonego jako stosunek długu netto do skorygowanej EBITDA na dzień 31 grudnia 2017 r. wyniosła 2,2.

1.11.5 Gwarancje i poręczenia

W 2017 r. Orange Polska S.A. zlecała bankom wystawianie gwarancji bankowych za zobowiązania jednostki zależnej TP Teltech Sp. z o.o. na rzecz jej kontrahentów, jednocześnie zobowiązując się do pokrycia ewentualnych roszczeń z tytułu wypłat z gwarancji. Na dzień 31 grudnia 2017 r. łączna wartość gwarancji wyniosła 3,4 mln zł.

W omawianym okresie, w związku z nabyciem przez Grupę spółki Orange Energia Sp. z o.o. (dawniej Multimedia Polska Energia Sp. z o.o.), Orange Polska S.A. zleciła bankom wystawienie 9 gwarancji bankowych za zobowiązania tej jednostki zależnej na rzecz jej kontrahentów, jednocześnie zobowiązując się do pokrycia ewentualnych roszczeń z tytułu wypłat z gwarancji. Łączna wartość gwarancji na dzień 31 grudnia 2017 r. wyniosła 17,9 mln zł.

Ponadto na podstawie umowy poręczenia z dnia 9 listopada 2017 r. Orange Polska S.A. udzieliła poręczenia w wysokości 20 mln zł dla BZ WBK Faktor Sp. z o.o. jako zabezpieczenie limitu udostępnionego spółce zależnej TP Teltech Sp. z o.o. w ramach umowy obsługi płatności typu „confirming”.

Na dzień 31 grudnia 2017 ważne były następujące poręczenia Orange Polska S.A.:

- z grudnia 2015 r. w wysokości 2,6 mln zł dla Banku Handlowego w Warszawie S.A. jako zabezpieczenie gwarancji bankowej należytego wykonania umowy wystawionej przez bank na zlecenie spółki TP Teltech Sp. z o.o.,
- z grudnia 2016 r. w wysokości 7 mln zł dla Alior Bank S.A. jako zabezpieczenie limitu kredytowego udostępnionego przez bank spółce zależnej Orange Retail S.A.

1.11.6 Transakcje zabezpieczające

W 2017 roku Grupa kontynuowała działania mające na celu ograniczenie ryzyka walutowego poprzez zawieranie i utrzymywanie transakcji typu swap walutowy, opcja walutowa, swap walutowo-procentowy i NDF, w wyniku czego na dzień 31 grudnia 2017 r. zabezpieczeniami było objęte:

- 100% zadłużenia wyrażonego w walutach obcych,
- 41% zobowiązania z tytułu rezerwacji częstotliwości 2100 MHz (koncesja UMTS),
- 83,6 % kwoty rezerwy na karę nałożoną przez Komisję Europejską.

W wyniku tych działań ekspozycja walutowa Grupy na dzień 31 grudnia 2017 r. wynosiła:

- 72 mln EUR zobowiązania z tytułu rezerwacji częstotliwości 2100 MHz (koncesja UMTS),
- 25 mln EUR kwoty rezerwy na karę nałożoną przez Komisję Europejską.

Ponadto, Grupa zabezpieczyła część ekspozycji walutowej związanej z wydatkami operacyjnymi (np. koszty zakupu telefonów komórkowych) i inwestycyjnymi.

Grupa zabezpiecza ryzyko stopy procentowej, wykorzystując swapy procentowe i swapy walutowo-procentowe. Na dzień 31 grudnia 2017 r. stosunek długu opartego na stałej stopie procentowej do długu opartego na zmiennej stopie procentowej (z uwzględnieniem zabezpieczeń) wyniósł 78/22% względem 69/31% na dzień 31 grudnia 2016 r.

Grupa zabezpiecza także ryzyko wzrostu ceny akcji, wykorzystując opcje na akcje Orange Polska S.A. Na dzień 31 grudnia 2017 r. zabezpieczone było 100 % akcji fantomowych na potrzeby programu motywacyjnego dla managerów.

ROZDZIAŁ II
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU DOTYCZĄCE WYNIKÓW
OPERACYJNYCH I FINANSOWYCH GRUPY

w 2017 roku

2 WYNIKI FINANSOWE I OPERACYJNE GRUPY

W swojej działalności Grupa identyfikuje jeden segment operacyjny. Ocena wyników segmentu dokonywana jest głównie na podstawie skonsolidowanych przychodów, skonsolidowanego wskaźnika EBITDA, skonsolidowanego zysku/straty netto, skonsolidowanych organicznych przepływów pieniężnych, skonsolidowanych nakładów inwestycyjnych, skonsolidowanego długu finansowego netto i skonsolidowanego wskaźnika dług finansowy netto / EBITDA w oparciu o skumulowany wskaźnik EBITDA za ostatnie cztery kwartały. EBITDA odpowiada zyskowi/stracie z działalności operacyjnej przed amortyzacją i utratą wartości aktywów trwałych. Organiczne przepływy pieniężne odpowiadają przepływowi pieniężnym netto z działalności operacyjnej pomniejszonym o zakupy środków trwałych i wartości niematerialnych, zmiany stanu zobowiązań wobec dostawców środków trwałych i wartości niematerialnych, wpływ dotacji inwestycyjnych otrzymanych/zapłaconych dostawcom środków trwałych i wartości niematerialnych, wpływ różnic kursowych netto zapłaconych/otrzymanych z instrumentów pochodnych ekonomicznie zabezpieczających nakłady inwestycyjne i powiększonym o wpływy ze sprzedaży środków trwałych i wartości niematerialnych. W celu lepszej prezentacji wyników, informacje finansowe mogą zostać skorygowane przez wyłączenie wpływu znaczących jednorazowych transakcji lub innych zdarzeń oraz zmian zakresu konsolidacji.

Wybrane dane finansowe(w mln zł), MSSF	2017	2016	zmiana
Przychody	11.381	11.538	-1,4%
EBITDA	2.807	3.163	-11,3%
Marża EBITDA	24,7%	27,4%	-2,7pp
EBITDA (skorygowana *)	3.011	3.163	-4,8%
Marża EBITDA (skorygowana *)	26,5%	27,4%	-0,9pp
Zysk/(strata) z działalności operacyjnej**	229	(1.354)	nd
Strata netto**	(60)	(1.746)	nd
Nakłady inwestycyjne	1.933	5.169	-62,6%
Nakłady inwestycyjne (skorygowane*)	1.933	2.001	-3,4%
Organiczne przepływy pieniężne	407	(2.528)	nd
Organiczne przepływy pieniężne (skorygowane *)	111	620	-82,1%

* Przekształcenia dotyczące podstawowych danych finansowych znajdują się w Nocie 3 do skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Orange Polska wg MSSF za 2017 rok.

** Więcej informacji Nota 8 do skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Orange Polska wg MSSF za 2017 rok.

Przychody w 2017 r. wyniosły 11.381 mln zł i były niższe rok-do-roku o 157 mln zł (-1,4%) w porównaniu do 2016 r. Spadek ten był niższy niż rok wcześniej, kiedy wyniósł 2,4%.

Spadek przychodów rozłożył się prawie równo pomiędzy usługi stacjonarne i komórkowe. Natomiast bardzo istotnie wzrosła kategoria pozostałych przychodów.

Trend w usługach stacjonarnych uległ znaczącej poprawie. Spadek przychodów w roku 2017 wyniósł tylko 3,2% w porównaniu ze spadkiem o 7,5% rok wcześniej, pomimo, że skala spadku w tradycyjnej telefonii głosowej będącej pod wpływem czynników strukturalnych utrzymała się na poziomie ok. 13%. Natomiast olbrzymia poprawa nastąpiła w usługach szerokopasmowych. Po spadku w 2016 roku o ok. 4%, w ubiegłym roku zanotowaliśmy wzrost przychodów o 4,5%. Wynikało to z dynamicznego wzrostu bazy klientów, który wyniósł prawie 11%. Istotnie niższy spadek zanotowała kategoria przychodów hurtowych, która zyskała dzięki terminacji ruchu w sieci stacjonarnej.

Na pogorszenie trendu przychodów w obszarze komórkowym miała wpływ realizacja strategii komercyjnej nastawionej na wartość. Koncentracja na wartości i konwergencji wyrażała się w radykalnym obcięciu subsydiów do telefonów, co spowodowało z jednej strony znaczący wzrost ceny jednostkowej ich sprzedaży, a z drugiej strony spadek wolumenu i w konsekwencji znaczny wzrost udziału transakcji bez telefonów. Strategia ta przełożyła się na poprawę zysku EBITDA, natomiast miała negatywny wpływ na przychody ze sprzedaży sprzętu do usług komórkowych oraz wskaźnik ARPU.

Kategoria przychodów pozostałych wzrosła aż o 35% rok-do-roku, w wyniku między innymi wzrostu przychodów ze sprzedaży sprzętu ICT, wyższych przychodów ze sprzedaży sprzętu do usługi internetowej w technologii bezprzewodowej oraz konsolidacji wyników przejętej firmy Multimedia Polska Energia (za niecałe 4 miesiące).

Koszty operacyjne ogółem (liczone jako skorygowany zysk EBITDA minus przychody) nie zmieniły się względem roku 2016 r. Wobec tego spadek przychodów przełożył się w całości na spadek skorygowanego zysku EBITDA który wyniósł 4,8% i był istotnie niższy niż w roku 2016 kiedy wyniósł ponad 10%. Skorygowana marża EBITDA zmniejszyła się o 0,9 punktu procentowego rok-do-roku do 26,5%.

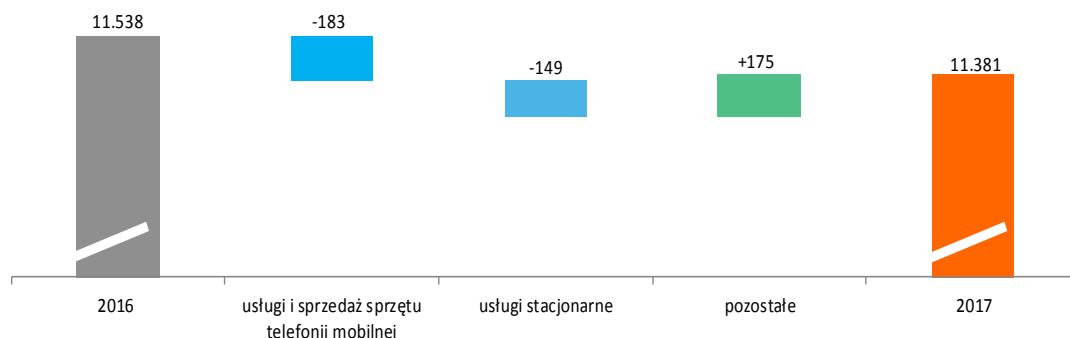
Na ewolucję kosztów głównie miały wpływ:

- Spadek kosztów sprzedaży o ponad 10%. Wynikał on z dużo mniejszej liczby transakcji pozyskania i utrzymania klientów realizowanych w pakiecie z telefonem, optymalizacji struktury kanałów dystrybucji oraz znacznych oszczędności w zakresie kosztów reklamy i promocji
- Wzrost o ponad 18% kosztów rozliczeń międzyoperatorskich z powodu wzrostu ruchu detalicznego oraz hurtowego, co wynikało z większej liczby klientów i znacznie wyższego ruchu na klienta (między innymi spowodowanego ogromnym wzrostem ruchu po wprowadzeniu darmowego roamingu na terenie UE)
- Wzrost kosztów pracy o 3,3% rok-do-roku (po skorygowaniu o efekt korekty związanej z nową Umową Społeczną). Jednak wzrost ten wynikał wyłącznie z jednorazowo zaksięgowanych niskich kosztów pracy w roku 2016 w wyniku renegotiacji benefitów emerytalnych (94 mln zł). Po wyłączeniu tego czynnika koszty pracy spadły o ponad 2% głównie w wyniku optymalizacji zatrudnienia,
- Spadek kosztów sieci oraz usług informatycznych o ok. 3% w wyniku oszczędności w zakresie zużycia energii, utrzymania sieci i kosztów instalacyjnych

Spadek marży wynikał w dużej części z niekorzystnych tendencji strukturalnych w wysokomarżowych tradycyjnych usługach stacjonarnych (głównie stacjonarne usługi głosowe) – spadki w tych usługach niemal w całości przenoszą się na spadek zysków. Natomiast w wyniku realizacji strategii konwergentnej oraz inwestycji w sieć światłowodową istotnie poprawiła się marżowość usług szerokopasmowych.

We wrześniu 2017 r. ogłosiliśmy nową strategię Orange.one. W aspekcie finansowym, nowy plan strategiczny ma przynieść stopniową poprawę trendów w zakresie przychodów i zysku EBITDA, i trwały ich wzrost od roku 2020. Do tego ma się przyczynić głównie skupienie się na strategii konwergentnej, monetyzacja inwestycji w sieć światłowodową, rozwój komplementarnych obszarów biznesowych, kierowanie się budowaniem wartości oraz znacząca optymalizacja kosztów pośrednich działalności. Więcej informacji na ten temat znajduje się w punkcie 3.

Ewolucja przychodów (mln zł)

Ewolucja skorygowanej EBITDA (mln zł)

2.1 Oferta konwergentna

Jednym z podstawowych celów strategicznych Orange Polska jest bycie liderem w sprzedaży usług telekomunikacyjnych gospodarstwom domowym. Konwergencja, czyli sprzedaż pakietu usług mobilnych i stacjonarnych, kompleksowo adresuje potrzeby gospodarstwa domowego w zakresie takich usług oraz przyczynia się do wzrostu satysfakcji klientów i zmniejszenia wskaźnika odejść klientów (churn). Liczba rezygnacji klientów konwergentnych jest mniejsza niż w przypadku sprzedaży pojedynczych produktów. Konwergencja przyczynia się również do wzrostu przychodów i poprawy efektywności wydatków na IT i marketing. Poprzez ofertę konwergentną jesteśmy z jednej strony w stanie wejść z naszymi usługami do nowych gospodarstw domowych, a z drugiej strony dosprzedajemy kolejne usługi w gospodarstwach, w których już jesteśmy obecni, wypierając konkurentów, którzy nie są w stanie zaproponować tak kompleksowej oferty.

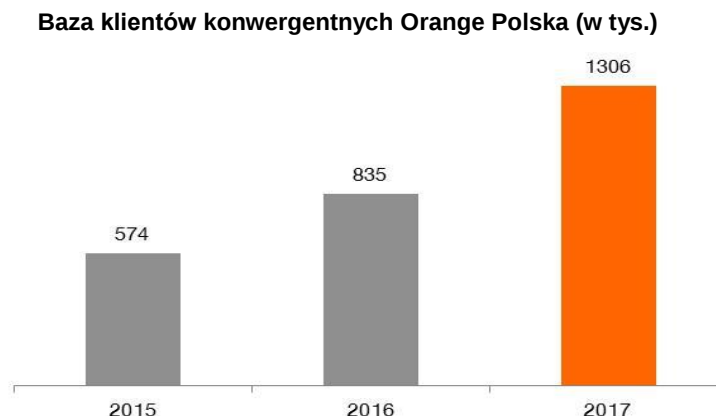
W 2017 r. znacznie wzmocniliśmy naszą ofertę konwergentną. W ramach oferty Orange Love wprowadzonej w lutym zmieniliśmy podejście do konstrukcji oferty. Zamiast istniejącego wcześniej systemu rabatów za dokupienie każdej kolejnej usługi, klienci dostają propozycję gotowego pakietu (tzw. hard bundle). W wersji podstawowej pakiet zawiera:

- dostęp do Internetu stacjonarnego w technologii miedzianej, światłowodowej lub mobilnej dla użytku stacjonarnego,
- pakiet telewizyjny obejmujący 98 kanałów,
- abonament komórkowy z nielimitowanymi rozmowami, SMS-ami i pakietem 5GB Internetu,
- telefon domowy.

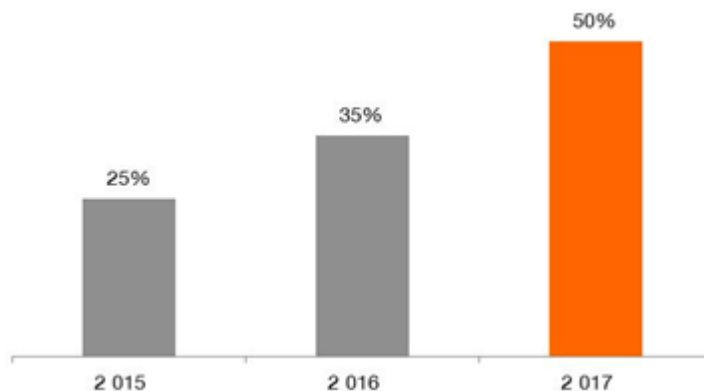
Pakiet podstawowy można rozbudować o bogatsze pakiety kanałów TV, kolejne abonamenty komórkowe po zrabatowanej cenie, usługi dodane typu Orange TV GO czy multiroom. Ofercie towarzyszy bogata oferta smartfonów oferowanych w systemie ratalnym. Wprowadzeniu oferty Orange Love towarzyszyła intensywna kampania marketingowa mająca pokazać, że jest to flagowa propozycja Orange dla gospodarstw domowych. Wyniki komercyjne Orange Love potwierdziły dobre przyjęcie oferty przez klientów. Na koniec czerwca, czyli cztery miesiące od uruchomienia, przekroczyliśmy 200 tys. aktywacji, a na koniec roku zbliżyliśmy się do 600 tys. Obecnie, większość usług mobilnych oraz Internetu stacjonarnego jest sprzedawanych w formule pakietów konwergentnych.

Oferta konwergentna jest bardzo istotnym aspektem dla osiągnięcia sukcesu oferty Internetu w technologii światłowodowej. Stanowi silny atut w konkurowaniu z operatorami telewizji kablowej, którzy bądź w ogóle nie świadczą usług komórkowych lub świadczą je w bardzo ograniczony sposób. Świadczy o tym fakt, że aż 56% bazy klientów indywidualnych Internetu światłowodowego na koniec grudnia było klientami konwergentnymi. Jest to znacząco większy odsetek niż w Internecie opartym na technologiach miedzianych.

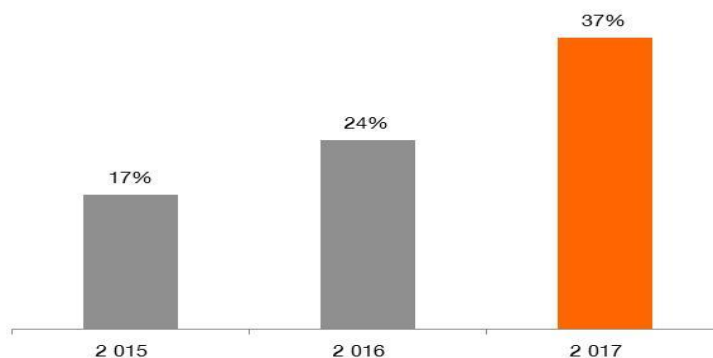
Na koniec grudnia 2017 r. baza klientów ofert konwergentnych osiągnęła 1.306 tys., (z czego 1.035 tys. dotyczy klientów indywidualnych) co oznacza wzrost o 471 tys., tj. przyrost o 56% w stosunku do stanu na koniec 2016 r. Całkowita liczba usług świadczonych w ramach konwergencji wśród klientów indywidualnych wyniosła prawie 4,2 mln. Średnio każdy indywidualny klient konwergentny posiada cztery usługi w Orange. Na wykresie poniżej zaprezentowaliśmy również udział konwergencji w bazie klientów indywidualnych usług stacjonarnego Internetu oraz mobilnych usług głosowych. Udział ten znacznie wzrósł, z uwagi na atrakcyjność oferty Orange Love oraz priorytet nadany konwergencji w Orange Polska. Obecnie połowa klientów indywidualnych stacjonarnego Internetu jest posiadaczami pakietów konwergentnych. Wskaźnik ten uległ podwojeniu w ciągu ostatnich dwóch lat.

**Udział usług konwergentnych
w bazie klientów indywidualnych stacjonarnego Internetu**

**Udział usług konwergentnych
w bazie abonamentowych klientów indywidualnych telefonii komórkowej**

2.2 Usługi komórkowe

Przychody			
	12 miesięcy zakończonych		
w mln zł	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016	Zmiana
Przychody komórkowe*, w tym:	6.141	6.324	-2,9%
przychody z usług detalicznych	3.791	4.238	-10,5%
przychody z usług hurtowych (w tym rozliczenia z innymi operatorami)	1.147	1.037	10,6%
sprzedaż sprzętu	1.203	1.049	14,7%

* Dane za 2016 r. skorygowane po reklasifikacji przychodów z dostępu bezprzewodowego do użytku stacjonarnego z usług detalicznych telefonii komórkowej do przychodów ze stacjonarnych usług szerokopasmowych, telewizji i VoIP oraz ze sprzedaży sprzętu do usług komórkowych do innych przychodów.

Kluczowe wskaźniki					
w tys.	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016	31 grudnia 2015	Zmiana 31.12.2017/ 31.12.2016	Zmiana 31.12.2016/ 31.12.2015
Liczba usług telefonii komórkowej (kart SIM), w tym:	14 424	15 799	15 867	-8,7%	-0,4%*
Post-paid, w tym:	9 726	9 262	8 322	5,0%	11,6%*
telefony komórkowe	7 270	6 851	6 262	6,1%	9,8%*
Internet mobilny	1 231	1 377	1 239	-10,6%	11,1%
M2M	1 225	1 033	821	18,6%	25,8%
Pre-paid	4 698	6 537	7 545	-28,1%	-13,5%*

*Informacje o korektach baz klienckich znajdują się w punkcie 11.

Kluczowe wskaźniki					
w zł	2017	2016	2015	Zmiana 2017/2016	Zmiana 2016/2015
SRC (post-paid), w zł	49,1	187,0	260,2	-73,7%	-28,1%
SAC (post-paid), w zł	101,2	209,9	327,2	-51,8%	-35,8%
Zagregowane miesięczne ARPU, w zł	29,8	28,3	30,3	5,3%	-6,6%
post-paid bez M2M	38,6	43,7	49,2	-11,7%	-11,2%
pre-paid	15,7	12,2	12,7	28,7%	-3,9%

Na koniec 2017 r. liczba usług mobilnych Orange Polska wyniosła 14,4 mln, co oznacza spadek o 1,4 mln, tj. o prawie 9% w stosunku do stanu na koniec 2016 r. Wynikał on wyłącznie z olbrzymiego, o 28%, spadku kart SIM w segmencie pre-paid, gdzie wprowadzenie obowiązku rejestracji spowodowało bardzo duży spadek aktywacji nowych kart. Dodatkowo, efektem rejestrowania kart przez klientów była przyspieszona migracja do usług kontraktowych. Jednak ponieważ znacząca większość nowych aktywacji usług pre-paid to tzw. aktywacje jednorazowe kart o najniższym nominale, spadek ten miał nieistotne przełożenie na wyniki finansowe.

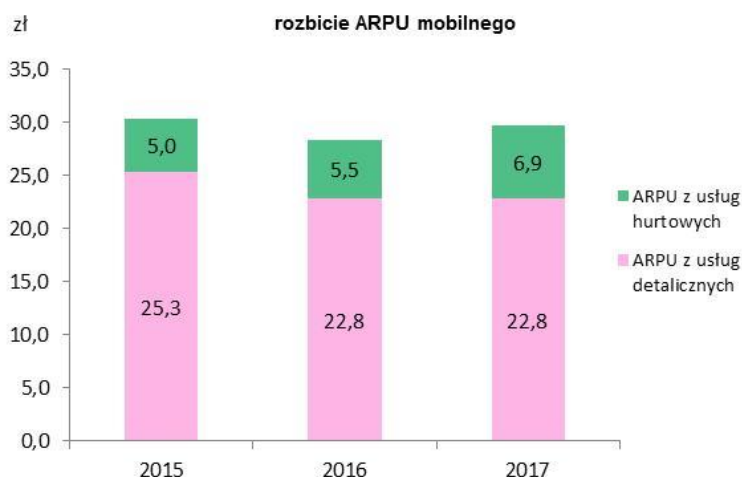
W usługach kontraktowych wzrost liczby kart SIM wyniósł 5% w stosunku do końca 2016 r. W zakresie ofert głosowych wzrost wyniósł 6%, mniej niż w roku poprzednim, co było wynikiem zmiany strategii komercyjnej z podejścia ilościowego na bardziej wartościowe oraz skupienia się na pozyskaniach klientów w ramach oferty konwergentnej Orange Love (ponad 40% nowych indywidualnych klientów głosowych było pozyskanych w ramach pakietu razem z Internetem stacjonarnym). Z kolei liczba usług Internetu mobilnego spadła, po wielu okresach znaczących wzrostów. Było to spowodowane rosnącą popularnością ofert mobilnego Internetu do użytku stacjonarnego oraz wzrostem wielkości pakietów danych dla smartfonów w głosowych planach taryfowych. Sądzymy, że ten trend będzie kontynuowany również w 2018 roku.

Zagregowany wskaźnik ARPU w 2017 r. wyniósł 29,8 zł i był o 5,3% wyższy rok-do-roku. Wzrost ten wynikał wyłącznie ze znacznego polepszenia ARPU w usługach pre-paid. Polepszenie to nastąpiło jednak nie w wyniku czynników fundamentalnych, tylko w następstwie dużego spadku liczby kart SIM wynikającego z wprowadzenia obowiązku rejestracji. W zakresie usług kontraktowych utrzymywał się dwucyfrowy spadek ARPU.

Na spadek ARPU w usługach kontraktowych w 2017 r. miały wpływ następujące czynniki:

- większa popularność ofert bez telefonów
- koncentracja pozyskań klientów w systemie planów ratalnych i odejście od tradycyjnych ofert subsydiowanych (w przypadku ofert ratalnych, część przychodu przypadająca na terminal zasila przychód ze sprzedaży sprzętu i nie jest wliczana do przychodu z usług, który stanowi podstawę kalkulacji ARPU),
- dyskonta udzielane klientom przy zakupie usług konwergentnych,
- popularność ofert rodzinnych, w ramach których klient dostaje kilka kart SIM,
- znaczące spadki ARPU w Internecie mobilnym wynikające z dużo niższego zainteresowania tą usługą
- konkurencja cenowa

Jednostkowe koszty pozyskania i retencji klientów (SAC, SRC) spadały. Głównym powodem był dalszy dynamiczny wzrost udziału sprzedaży ratalnej w całkowitej ilości aktów sprzedażowych, wyższe ceny sprzedaży telefonów oraz większa popularność ofert bez telefonów.

2.2.1 Rynek i konkurencja¹

Zmiany regulacyjne na nasyconym rynku telefonii komórkowej wpłynęły znacząco w 2017 roku na jego kształt. W wyniku tych zmian, szacowana liczba kart SIM spadła w stosunku do 31 grudnia 2016 r. o 3,5%, osiągając na koniec grudnia 2017 r. wskaźnik penetracji rynku telefonii komórkowej (wśród ludności) na poziomie 135,4%.

Regulacje nakładające od 25 lipca 2016 r. na operatorów komórkowych obowiązek rejestracji kart SIM typu przedpłaconego, oprócz wolumenów kart SIM zmieniły także strukturę rynku w podziale na segmenty kontraktowy/przedpłacony. Wpływ nowych regulacji na rynek usług komórkowych był znaczący, jednakże w związku z różnym sposobem raportowania ilości kart SIM typu przedpłaconego przez operatorów ich analiza porównawcza jest nadal utrudniona.

Według szacunków Orange Polska, na koniec grudnia 2017 r. udział czterech wiodących operatorów utrzymał się na poziomie 98,5% z szacowanym udziałem Orange Polska na poziomie 27,9%.

2.2.2 Mobilne usługi głosowe oraz przesyłu danych

W związku z wprowadzeniem na rynek w lutym oferty Orange Love, priorytetem stały się pozyskania klientów w ofercie konwergentnej, co pozwala na dosprzedażanie kolejnych usług i większą lojalizację klientów. Obecnie znacząca część pozyskań klientów ofert głosowych jest w formule konwergentnej. Atrakcyjność Orange Love spowodowała również, że do pozyskań klientów mobilnych w mniejszym stopniu potrzebujemy wykorzystywać subsydiowanie telefonów, wobec czego znacząco wzrósł udział pozyskań tylko z kartą SIM (SIM-only). Natomiast całkowita liczba przyłączeń netto w ofertach głosowych nadal rosła. Baza usług pre-paid spadła skutkiem wprowadzenia obowiązku rejestracji przedpłaconych kart SIM, co odzwierciedlało trend na całym rynku.

Główne trendy na rynku konsumenckim w 2017 r. nie uległy zasadniczej zmianie w stosunku do roku 2016:

- Głównym polem walki konkurencyjnej stały się gospodarstwa domowe, w odróżnieniu od wcześniejszego konkurencyjnego pojedynczego klienta. Z jednej strony, spowodowało to względną stabilizację cen pojedynczych usług, po wielu latach ostrej walki konkurencyjnej. Z drugiej strony, klienci mogą otrzymać, czasami znaczne, benefity cenowe za zakup kilku usług w pakiecie, co przekłada się na popularność tzw. rodzinnych ofert multisimowych zawierających i usługi głosowe, i mobilnego przesyłu danych. W ramach tego trendu nasila się również popularność ofert konwergentnych, czyli łączących usługi mobilne i usługi stacjonarne.
- Wielkość pakietów danych jest nieodzownym elementem każdej oferty i jednym z głównych wyróżników konkurencyjności – szczególnie w obliczu dynamicznego rozwoju sieci LTE oraz lawinowo rosnącego popytu na transmisję danych.
- Atrakcyjna oferta nowoczesnych smartfonów jest wciąż wyróżnikiem w walce o klienta, jednak rosnący odsetek klientów wybiera oferty bez telefonów (SIM-only).
- Natomiast Internet mobilny, jako kategoria produktowa, jest mniej atrakcyjny, głównie z jednej strony z powodu atrakcyjności ofert mobilnego Internetu do użytku stacjonarnego, a z drugiej strony z powodu coraz większych pakietów danych dostępnych w ofertach głosowych.
- Następowo dalsze upraszczanie ofert i redukowanie liczby planów taryfowych.
- Szukając innych wyróżników konkurencyjnych poza ceną, operatorzy proponują nowe usługi np. dostęp do serwisów muzycznych lub kontentu telewizyjnego.

W końcu sierpnia, nasza oferta w zakresie taryfowych planów mobilnych dla klienta masowego w segmencie post-paid uległa istotnym zmianom, zgodnie z przyjętą strategią upraszczania i większej koncentracji na wartości. Między innymi, zredukowaliśmy liczbę planów taryfowych w ofertach głosowych z 18 do 4, natomiast w ofertach mobilnego Internetu z 14 do 3. W ramach skupiania się na konwergencji oraz realizowania strategii nastawiania się na wartość, przez cały 2017 rok bardzo istotnie zmniejszaliśmy subsydiowanie telefonów.

¹Analiza rynku telefonii komórkowej z wyłączeniem ofert Internetu mobilnego do użytku stacjonarnego

2.3 Usługi stacjonarne i przychody pozostałe

Przychody			
w mln zł	12 miesięcy zakończone		
	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016	Zmiana
Usługi stacjonarne*, w tym:	4.571	4.720	-3,2%
usługi wąskopasmowe	1.327	1.527	-13,1%
usługi szerokopasmowe, telewizja i VoIP	1.617	1.548	4,5%
rozwiązania teleinformatyczne dla przedsiębiorstw	894	892	0,2%
usługi hurtowe (w tym rozliczenia z innymi operatorami)	733	753	-2,7%
Pozostałe przychody	669	494	35,4%

* Dane za 2016 r. skorygowane po reklasyfikacji przychodów z dostępu bezprzewodowego do użytku stacjonarnego z usług detalicznych telefonii komórkowej do przychodów ze stacjonarnych usług szerokopasmowych, telewizji i VoIP oraz ze sprzedaży sprzętu do usług komórkowych do innych przychodów.

Kluczowe wskaźniki (w tys.)	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016	31 grudnia 2015	Zmiana 31.12.2017/31.12.2016	Zmiana 31.12.2016/31.12.2015
Stacjonarne usługi głosowe (rynek detaliczny: PSTN i VoIP)	3.684	3.932	4.194	-6,3%	-6,2%*
Dostępny szerokopasmowy (rynek detaliczny)	2.438	2.206	2.144	10,5%	4,0%*

* Informacje o korektach baz klienckich znajdują się w punkcie 11.

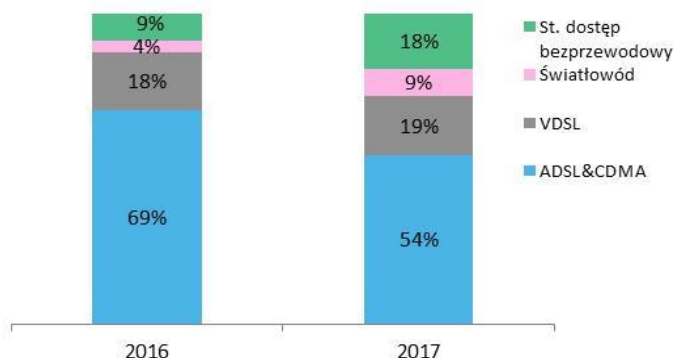
Kluczowe wskaźniki (w zł)	2017	2016	2015	Zmiana 2017/2016	Zmiana 2016/2015
Detaliczne ARPU z usług głosowych telefonii stacjonarnej, w zł.	37,2	38,6	40,0	-3,6%	-3,5%
ARPU z usług stacjonarnego dostępu szerokopasmowego, telewizji i VoIP, w zł.	57,8	59,9	61,1	-3,5%	-2,4%*

* Informacje o korektach baz klienckich znajdują się w punkcie 11.

Przychody z usług stacjonarnych w 2017 r., podobnie jak w poprzednich okresach, pozostawały pod presją konkurencji ze strony innych graczy rynkowych oraz technologii mobilnych. Jednak spadek przychodów w całym segmencie bardzo istotnie wyhamował. Było to związane przede wszystkim z odwróceniem trendu na przychodach z Internetu stacjonarnego, ale również z mniejszym spadkiem w usługach hurtowych.

Przychody z Internetu stacjonarnego zaczęły rosnąć pod wpływem wzrostu bazy klientów. Było to możliwe dzięki inwestycjom w sieć światłowodową i sieć mobilną. Spadki w niekonkurencyjnych technologiach (ADSL i CDMA) zostały kompensowane przez wzrosty na VDSL, technologii światłowodowej i technologii Internetu mobilnego do użytku stacjonarnego. Efekt ten narastał w trakcie roku. Udział wzrostowych technologii w całej bazie klientów na koniec 2017 r. wyniósł 46% w porównaniu do 31% na koniec 2016 r. Oczekujemy, że ta transformacja będzie kontynuowana pod wpływem konsekwentnego realizowania strategii konwergentnej i dalszych inwestycji w sieć światłowodową.

Baza klientów dostępu szerokopasmowego

Utrata klientów telefonii stacjonarnej (z wyłączeniem technologii VoIP) wyniosła w 2017 r. 411 tys. Był to większy spadek niż w 2016 r., kiedy wyniósł 312 tys. Na spadek tych linii oddziałują głównie strukturalne czynniki demograficzne oraz postępująca atrakcyjność usług mobilnych w opcji z nielimitowanymi rozmowami do wszystkich sieci. Wpływ ma również nasza strategia konwergentna, która powoduje częściową migrację klientów do technologii VoIP. Spadek przychodów wyniósł około 13% i był na podobnym poziomie jak w roku ubiegłym. Oczekujemy kontynuacji trendu spadkowego w tym zakresie w kolejnych okresach.

Negatywne tendencje w telefonii stacjonarnej miały również wpływ na segment usług hurtowych (WLR, BSA, WLL). Jednak spadek liczby linii w 2017 r. był nieznacznie niższy niż rok wcześniej. Z drugiej strony, cała kategoria przychodów hurtowych spadła istotnie mniej niż w poprzednim roku dzięki wyższemu wolumenowi ruchu w połączeniach międzynarodowych zakończonych w naszej sieci stacjonarnej.

Kategoria przychodów pozostałych wzrosła aż o 35% r/r, w wyniku wzrostu przychodów ze sprzedaży sprzętu ICT, wyższych przychodów ze sprzedaży sprzętu do usługi internetowej w technologii bezprzewodowej oraz konsolidacji wyników przejętej firmy Multimedia Polska Energia (za niecałe 4 miesiące).

2.3.1 Rynek i konkurencja

Rynek usług głosowych:

Zgodnie z szacunkami Grupy, na koniec grudnia 2017 r. penetracja telefonią stacjonarną wśród ogółu ludności w Polsce wynosiła 19,0% wobec 20,0% na koniec grudnia 2016 r. Główną przyczyną spadku niezmiennie pozostaje rosnąca popularność usług mobilnych. W Polsce, podobnie jak w pozostałych krajach, w których rozwój telefonii komórkowej rozpoczął się przy niskiej penetracji telefonii stacjonarnej, telefonia komórkowa jest w dużej mierze usługą substytucyjną wobec telefonii stacjonarnej. Trend spadkowy dotyczy także linii oferowanych w ramach regulowanych usług hurtowych opartych na tradycyjnej infrastrukturze (WLR i LLU).

Rynek usług dostępu szerokopasmowego do Internetu:

Zgodnie z szacunkami Grupy, całkowita liczba linii stacjonarnego szerokopasmowego dostępu do Internetu w Polsce (z uwzględnieniem technologii LTE do użytku stacjonarnego) wzrosła na koniec 2017 r., w porównaniu z końcem 2016 roku, o 0,5 miliona łączy. Wynika to przede wszystkim z rosnącej popularności Internetu w technologii LTE do użytku stacjonarnego, wykorzystywanego jako łącze stacjonarne, które z powodzeniem zastępuje tradycyjne łącze kablowe. Baza klientów Internetu w technologii LTE do użytku stacjonarnego Orange Polska urosła w 2017 roku o 242 tys. łączy i wyniosła na koniec 2017 roku 433 tys. łączy.

Równocześnie systematycznie rozwija się i rośnie rynek stacjonarnego Internetu szybkich prędkości w Polsce, szczególnie na terenach zurbanizowanych, w czym znaczny udział ma Orange Polska. Baza klientów Internetu szybkich prędkości Orange urosła w 2017 roku o 0,19 mln użytkowników. Źródłem tego sukcesu są: dynamicznie rosnący zasięg sieci FTTH, modernizacja sieci VDSL oraz konkurencyjna wobec operatorów kablowych oferta konwergentna.

Uaktywnienie się Orange na rynku Internetu szybkich prędkości ożywiło i tak już mocno konkurencyjne otoczenie rynkowe i wymusiło na operatorach kablowych jeszcze szybszą aktualizację i poszerzenie oferty. Dodatkowo na lokalnych rynkach można było zaobserwować dedykowane kampanie marketingowe operatorów kablowych oferujące dodatkowe rabaty za rezygnację z usług innego operatora. Dzięki takim działaniom, pozycja operatorów kablowych nadal utrzymuje się na wysokim poziomie. Wg szacunków Orange, udział operatorów CATV na rynku Internetu stacjonarnego w Polsce wyniósł 32% w ujęciu ilościowym oraz 31% w ujęciu wartościowym.

Jako odpowiedź na słabnącą pozycję w aglomeracjach oraz na plany Orange dotyczące dalszego rozwoju sieci światłowodowej należy również traktować przejęcie Multimedia Polska przez UPC Polska,

zakomunikowane w październiku 2016 roku. Jeśli transakcja zostanie zaakceptowana przez UOKiK, powstanie sieć kablowa o zasięgu 4 mln gospodarstw domowych, a UPC umocni się na pozycji lidera segmentu CATV. Dodatkowo transakcja ta pozwoli UPC na ekspansję w małych i średnich miejscowościach, gdzie pozycja operatora nie była dotychczas znacząca. Orange Polska szacuje łączny udział połączonych spółek w rynku Internetu stacjonarnego na około 19%.

Dynamiczny wzrost bazy klientów Internetu szybkich prędkości oraz bazy klientów Internetu LTE do użytku stacjonarnego przełożył się na wzrost łącznej liczby użytkowników Internetu w Orange w 2017 o ponad 0,23 mln.

Według wewnętrznych szacunków Orange Polska miał następujący udział w rynku Internetu stacjonarnego:

Rynek usług dostępu szerokopasmowego do Internetu – kluczowe wskaźniki:

	31.12.2017	31.12.2016
Penetracja usług dostępu szerokopasmowego do Internetu w populacji	22%	21%
Całkowita liczba łączy szerokopasmowego Internetu w Polsce (w tys.)	8.566	8.062
Udział ilościowy Orange Polska	28,5%	27,4%

Udział w rynku usług głosowych telefonii stacjonarnej w grudniu 2017 r.

	4 kw. 2017 (dane szacunkowe)	4 kw. 2016	Zmiana
Abonament – klienci detaliczni ²	50,5%	51,2%	-0,7pp

2.3.2 Stacjonarne usługi przesyłu danych

Z uwagi na zróżnicowane środowisko konkurencyjne, możliwości technologiczne związane z gęstością zabudowy, nasze udziały w rynku oraz potrzeby klientów, działania Orange Polska cechuje podejście lokalne i różni się w zależności od tego czy są to duże miasta, małe miasta, czy tereny wiejskie.

W dużych miastach został położony nacisk na budowę dostępu siecią światłowodową oraz odzyskanie udziałów w rynku stacjonarnego Internetu, przy wykorzystaniu naszej bardzo dobrej pozycji na rynku usług mobilnych. Z kolei na terenach wiejskich główną opcją dostępu do szybkiego Internetu są technologie mobilne, uzupełnione o technologie stacjonarne. Naszym głównym wyzwaniem jest obrona bazy klientów Internetu stacjonarnego, między innymi poprzez wykorzystanie możliwości w zakresie dosprzedaży usług mobilnych.

Na koniec 2017 r. w zasięgu sieci dostępowej FTTH było prawie 2,5 miliona gospodarstw domowych. W ubiegłym roku powiększyła się ona o ok. 1 milion gospodarstw domowych, zgodnie z planem przedstawionym na początku roku. Nasze usługi dostępne są w 75 miastach. Baza klientów światłowodowych wyniosła 214 tysięcy i wzrosła o 143% wobec 2016 r. Usługa światłowodowa jest nowa na rynku polskim, a jej świadomość wśród konsumentów jest niska. Nasze działania marketingowe są nakierowane na podniesienie tej świadomości i wykreowanie popytu. Ponadto specyfiką polskiego rynku są 2-letnie kontrakty lojalnościowe, jakie podpisują klienci, co działa jako czynnik spowalniający migrację klientów z sieci kablowych do naszej sieci światłowodowej.

Polski rynek Internetu stacjonarnego w dużych miastach charakteryzuje się dużą konkurencją, co powoduje, że bardzo istotnym wyznacznikiem atrakcyjności oferty jest cena. W ramach działań ofertowych mocno promujemy konwergencję, wykorzystując naszą mocną pozycję na rynku usług mobilnych. Stanowi ona silny atut w konkurowaniu z operatorami telewizji kablowej, którzy bądź w ogóle nie świadczą usług komórkowych lub świadczą je w bardzo ograniczony sposób. Wprowadzenie oferty Orange Love w lutym 2017 r. bardzo pomaga w osiąganiu tych celów. W bazie klientów światłowodowych na koniec 2017 r. 56% było klientami konwergentnymi.

Istotnym czynnikiem w konkurowaniu o klienta Internetu stacjonarnego jest jakość oferty telewizyjnej, przy czym polski rynek charakteryzuje się niewielką ekskluzywnością kontentu. Nawet drogie treści telewizyjne (np. prawa sportowe), których nabywcami w Polsce są głównie platformy satelitarne, są szeroko dystrybuowane do telewizji kablowych. W lutym 2017 r. Orange Polska wraz z nową ofertą Orange Love, wprowadził do oferty nowy dekoder telewizyjny, o lepszej funkcjonalności. Oprócz poprawionej ergonomii korzystania z menu, dekoder ten umożliwia jednocześnie nagrywanie 3 programów, a także odbiór treści w jakości 4K. Tym samym Orange stał się pierwszym ogólnopolskim operatorem płatnej telewizji udostępniającym kontent w jakości 4K. Dodatkowo od marca 2017 r. abonenci telewizji Orange w technologii IPTV uzyskali dostęp do kanałów Polsatu, w tym do Polsatu Sport HD. Tym samym oferta kanałów telewizyjnych została uzupełniona o ostatni brakujący element. Są to kolejne etapy planu rozwoju telewizji, który jest realizowany od czasu wprowadzenia nowych pakietów telewizyjnych w 2016 roku.

² Bez klientów korzystających z łączy Orange Polska na podstawie umów hurtowej odsprzedaży abonamentu, z uwzględnieniem usług stacjonarnych Orange świadczonych w oparciu o dostęp WLR oraz usług VoIP stanowiących ekwiwalent łączy głównych.

Na terenach wiejskich główną technologią jest technologia mobilna, na bazie której oferujemy usługi do użytku stacjonarnego. Ze względu na atrakcyjność cenową oraz wysoką jakość naszej sieci mobilnej oferta ta cieszy się bardzo dużą popularnością.

Baza klientów Internetu stacjonarnego Orange Polska podlega bardzo istotnej transformacji. Mało konkurencyjna technologia ADSL jest w coraz większym stopniu zastępowana przez technologie wzrostowe, głównie światłowód i Internet mobilny do użytku stacjonarnego, co jest możliwe w wyniku naszych inwestycji w poprawę jakości sieci.

3 PERSPEKTYWY ROZWOJU ORANGE POLSKA

3.1 Perspektywy rynkowe

Orange Polska spodziewa się w najbliższych latach stabilizacji detalicznego rynku telekomunikacyjnego. W krótkim okresie pozytywnie na rozwój rynku w Polsce będą wpływały takie czynniki jak dynamiczny rozwój dostępu do Internetu dużych prędkości (powyżej 30 Mb/s), dzięki inwestycjom w sieć światłowodową oraz wzrost zasięgu technologii LTE. Po stronie rynku mobilnego pozytywnie będzie oddziaływać wzrost bazy klientów abonamentowych oraz zwiększanie sprzedaży urządzeń w modelu sprzedaży ratalnej. W tym samym czasie, hamując na rozwój rynku będzie oddziaływać substytucja usług stacjonarnych usługami mobilnymi, zarówno w obszarze telefonii stacjonarnej, jak również tradycyjnego (opartego głównie na łączach miedzianych, o prędkości poniżej 30 Mb/s) szerokopasmowego dostępu do Internetu.

W średniookresowej perspektywie spodziewamy się powrotu do wzrostu wartości rynku telekomunikacyjnego, w szczególności ze względu na pozytywne tendencje na rynku Internetu dużych prędkości, który jest stymulowany dynamicznie rosnącym popytem na transmisję danych związaną z procesem cyfryzacji społeczeństwa i gospodarki, rozwój usług e-commerce, Internetu Rzeczy (IoT), e-Administracji itp. W najbliższych latach spodziewamy się ożywienia wzrostu penetracji stacjonarnym dostępem do Internetu, który zapewnia w największym stopniu możliwość korzystania z zasobów Internetu oraz takich usług jak gaming online, VoD w HD/4K czy telekonferencje. Także wzrost popularności smartfonów, tabletów i innych urządzeń wykorzystujących mobilny dostęp do Internetu korzystnie wpływa na rozwój rynku telekomunikacyjnego.

W przypadku rynku usług mobilnych, spodziewamy się zmiany akcentów w ramach walki konkurencyjnej w kierunku rywalizacji opartej o jakość, w miejsce kontynuowania prostych obniżek cen. Wzrost rynku będzie wspierany przez oferty spakietyzowane i konwergentne. Na rynku usług biznesowych spodziewamy się kontynuacji wzrostu ilości usług w ślad za zwiększaniem się ilości firm i pracowników oraz rozwojem gospodarki w kierunku gospodarki opartej na wiedzy. Spodziewamy się wzrostu popularności ofert telekomunikacyjnych łączonych z ofertami ICT oraz machine-to-machine (M2M).

W 2017 roku na rynku telekomunikacyjnym toczyły się procesy konsolidacyjne – UPC Polska oczekiwała na akceptację przez UOKiK transakcji przejęcia Multimedia Polska, a Grupa Cyfrowy Polsat ogłosiła zamiar przejęcia pakietu kontrolnego Netii i na początku grudnia wykonała pierwszy krok w tym kierunku nabywając pakiet 32% akcji operatora od dotychczasowego głównego akcjonariusza. Działania te z jednej strony potwierdzają słuszność strategii Orange Polska, a z drugiej strony mogą skutkować wzrostem konkurencji.

3.2 Strategia Orange.one

Orange.one: nowy impuls dla Orange Polska

We wrześniu 2017 roku ogłosiliśmy nowy plan strategiczny na lata 2017-2020, nazwany przez nas Orange.one. Według wizji strategicznej Spółki, do roku 2020 chcemy być operatorem telekomunikacyjnym pierwszego wyboru dla klientów indywidualnych i biznesowych w Polsce, budując jednocześnie model biznesowy, który zapewni stabilny wzrost przychodów i zysków. Chcemy osiągnąć te cele poprzez rozwój usług i produktów najwyższej jakości, wsparty kompleksową rozbudową sieci światłowodowej i cyfryzacją, a także istotną poprawę efektywności operacyjnej.

Orange.one potwierdza główne kierunki poprzedniej strategii przedstawionej na początku 2016 roku, ale nadaje im nową dynamikę. Aby osiągnąć cel trwałego powrotu na ścieżkę wzrostu, potrzebujemy sprawniejszej realizacji, jaśniej określonych priorytetów oraz większej elastyczności. W decyzjach biznesowych będziemy się kierowali bardziej niż do tej pory budowaniem wartości, a propozycje dla klientów będą się cechowały prostotą i spójnością. Polski rynek telekomunikacyjny charakteryzuje się bardzo dużym stopniem konkurencji i chociaż widać jasne sygnały większego nastawienia na realizację strategii nastawionej na wartość, to nie sądzimy, że poziom konkurencji ulegnie zasadniczej zmianie.

Mamy odpowiednie zasoby

W naszej opinii posiadamy odpowiednie aktywa do realizacji strategii, a to, czego potrzebujemy, to odpowiednia egzekucja, aby wydobyć z tych aktywów właściwy zwrot i wartość. Mamy największą w Polsce bazę klientów usług mobilnych i stacjonarnych, którzy nam zaufali. Od kilku lat bardzo dużo inwestujemy w sieć mobilną i stacjonarną, której jakość jest doceniana przez klientów detalicznych i hurtowych. Działamy pod globalną i szeroko rozpoznawalną marką, która jest ważnym źródłem przewagi konkurencyjnej, jest uważana za innowacyjną i posiada bardzo wysoką rozpoznawalność. Naszym atutem są również zmotywowani i odpowiednio wykwalifikowani pracownicy, w których inwestujemy, żeby przyczyniali się do budowania naszej wartości.

Strategia rynku konsumenckiego wspierana przez konwergencję

Na rynku klientów masowych, kluczem do sukcesu będzie konwergencja, czyli sprzedaż pakietu usług mobilnych i stacjonarnych, który kompleksowo adresuje potrzeby gospodarstwa domowego w zakresie usług telekomunikacyjnych, przyczyniając się do wzrostu satysfakcji klientów i zmniejszenia wskaźnika odejść klientów (churn). Widzimy tutaj w dalszym ciągu olbrzymi potencjał, zarówno dosprzedaży kolejnych usług gospodarstwom domowym, w których już jesteśmy obecni, jak i wejścia z naszymi usługami do nowych gospodarstw. Według naszych badań, nadal około 90% polskich gospodarstw domowych kupuje usługi

telekomunikacyjne od różnych dostawców. Niezbędnym warunkiem sukcesu w konwergencji jest szybka, nowoczesna i niezawodna sieć. Naszą ambicją jest to, żeby do roku 2020 nasza sieć światłowodowa docierała do ponad 5 milionów gospodarstw domowych, co będzie stanowiło ok. 40% wszystkich gospodarstw domowych w Polsce. Realizując strategię na rynku klienta indywidualnego, będziemy również pamiętać o klientach, którzy z jakichś względów nie chcą lub nie potrzebują konwergencji, oferując im atrakcyjne plany taryfowe oraz urządzenia w konkurencyjnych cenach. Natomiast w procesie pozyskiwania i retencji klientów będziemy się głównie kierować nadrzędną zasadą budowania wartości dla Spółki.

Strategia rynku biznesowego wspierana transformacją cyfrową

Na rynku biznesowym naszą główną ambicją jest bycie dla klientów partnerem pierwszego wyboru w procesie cyfryzacji. Cyfryzacja jest głównym procesem, jakiemu obecnie podlegają przedsiębiorstwa, zarówno jeśli chodzi o ich środowisko wewnętrzne jak i w zakresie produktów i usług dla ich klientów. Oznacza ona zwiększony popyt na transmisję danych, przenoszenie działalności do środowiska chmury, dużo większe potrzeby ochrony przed cyberzagrożeniami oraz popyt na dostosowane (*tailor-made*) i bardziej elastyczne rozwiązania ICT. Rozwój w tych obszarach będzie stanowił dla nas priorytet. Będziemy w dalszym ciągu poprawiać dostęp do sieci, co stanowi bazę dla cyfryzacji zarówno dla korporacji jak i drobnych przedsiębiorców. Konwergencja, która jest głównym motorem rozwoju na rynku masowym, stanowi również filar oferty dla małych i średnich przedsiębiorstw, często uzupełniony o komponent usług ICT. W ciągu kilku lat istotnym obszarem wzrostu będzie Internet Rzeczy (*Internet of Things*). Będziemy rozwijać się również w tym kierunku, czerpiąc korzyści z tego, że jesteśmy obecnie liderem w zakresie usług machine-to-machine (telemetrii).

Wspólną ambicją dla obu obszarów jest osiągnięcie pierwszego miejsca w rankingu NPS (*Net Promoter Score*) na rynku polskim do 2020 roku.

Cel finansowy: trwały wzrost przychodów i EBITDA w 2020 r.

Właściwa realizacja strategii Orange.one ma nas doprowadzić do zbudowania modelu biznesowego, który pozwoli nam powrócić na trwałą i stabilną ścieżkę wzrostu. W wymiarze finansowym ma doprowadzić do stopniowej poprawy trendów, tak aby w roku 2020 wygenerować wzrost przychodów i zysku EBITDA.

Stabilizacja przychodów ze sprzedaży w 2019 roku i wzrost w kolejnych latach ma być osiągnięty między innymi dzięki następującym czynnikom:

- znaczącemu wzrostowi liczby klientów i usług konwergentnych
- większemu naciskowi na tworzenie wartości
- skutecznemu rozwojowi w obszarach komplementarnych do usług telekomunikacyjnych (ICT, Orange Energia, Orange Finanse, Orange Smart Care, sprzedaż sprzętu)
- spadkowi udziału tradycyjnych usług stacjonarnych w całości przychodów

Poprawa trendu w przychodach przełoży się na polepszenie trendu w zysku EBITDA, na który będzie również pozytywnie oddziaływała dźwignia operacyjna oraz dalsza optymalizacja kosztów. Prognozujemy redukcję bazowych kosztów pośrednich działalności o 12-15% do 2020 roku w porównaniu z poziomem z 2016 roku. Oszczędności będą dotyczyły wszystkich grup kosztów, między innymi kosztów pracy, outsourcingu, kosztów ogólnych, energii oraz utrzymania sieci. Będą one w dużym stopniu wynikiem kompleksowej transformacji procesów wewnątrz Orange Polska na każdym etapie naszego modelu biznesowego: sieci, produktów i usług, dystrybucji oraz obsługi klienta. Celem transformacji mają być uproszczenia, automatyzacja oraz cyfryzacja.

Planowane nakłady inwestycyjne będą odzwierciedlały program poprawy jakości sieci oraz konieczność transformacji biznesu. Wstępnie przewidujemy do roku 2020 nakłady w wysokości co najmniej 2 mld zł rocznie, w tym w latach 2018-2020 wstępnie przewidywane nakłady w wysokości ok. 2,8 mld zł na rozbudowę sieci światłowodowej w celu objęcia jej zasięgiem ponad 5 mln gospodarstw domowych do końca 2020 roku.

Wyniki finansowe roku 2017 oraz prognoza skorygowanego zysku EBITDA na rok 2018 potwierdzają, w naszej opinii, właściwy kierunek strategii Orange.one. Spadek skorygowanego zysku EBITDA istotnie wyhamował, głównie dzięki bardzo dużym oszczędnościom na subsydiowaniu telefonów, optymalizacji kanałów sprzedaży oraz redukcji bazowych kosztów pośrednich o prawie 5% rok-do-roku. Oczekiwana stabilizacja skorygowanego zysku EBITDA w roku 2018 będzie pierwszym rokiem bez spadku od 9 lat.

Kluczowe cele biznesowe do 2020 roku

Rynek masowy

- Wzrost liczby klientów ofert konwergentnych o dodatkowe 1-1,5 mln do końca 2020 roku (wobec 858 tys. na koniec 1 półrocza 2017 roku)
- 5-6-krotny wzrost liczby klientów usług światłowodowych do końca 2020 roku (wobec 140 tys. na koniec 1 półrocza 2017 roku)
- Wzrost liczby klientów usług TV o dodatkowe 0,3-0,6 mln do końca 2020 roku (wobec 792 tys. na koniec 1 półrocza 2017 roku)
- Osiągnięcie pierwszego miejsca w rankingu NPS (*Net Promoter Score*) na rynku polskim do 2020 roku

Rynek biznesowy

- Osiągnięcie udziału klientów konwergentnych w segmencie małych i średnich przedsiębiorstw na poziomie 55% do końca 2020 roku (wobec 24% na koniec 1 półrocza 2017 roku)
- Wzrost liczby klientów komórkowych usług głosowych o dodatkowe 0,6 mln do końca 2020 roku (wobec 2,4 mln koniec 1 półrocza 2017 roku)
- Osiągnięcie pierwszego miejsca w rankingu NPS (*Net Promoter Score*) na rynku polskim do 2020 roku

Kluczowe cele finansowe do 2020 roku

- Przychody: stabilizacja w roku 2019 i wzrost od roku 2020
- EBITDA: stabilizacja w roku 2018 i wzrost od roku 2019
- Nakłady inwestycyjne w przedziale 2.0-2.2 mld zł
- Spadek długu netto od roku 2019

Poniższa grafika ilustruje oczekiwaną stopniową poprawę trendów finansowych oraz wstępne oczekiwania co do nakładów inwestycyjnych:

Powrót na ścieżkę wzrostu dzięki większemu naciskowi na tworzenie wartości

		2018	2019	2020
Przychody	Usługi wzrostowe będą rosły, kompensować presję w tradycyjnych usługach stacjonarnych		stabilizacja	wzrost
Skorygowana EBITDA	Będzie wspomagana poprzez poprawę trendu przychodów, dźwignię operacyjną i dalszą optymalizację kosztów	stabilizacja	wzrost	wzrost
Wydatki inwestycyjne (CAPEX)	odzwierciedlenie programu poprawy jakości sieci oraz konieczności transformacji biznesu	2.0-2.2 mld PLN	2.0-2.2 mld PLN*	~2.0 mld PLN*
wskaźnik zadłużenia netto	Spadek od 2019			

* oczekiwane

3.3 Notowania akcji Orange Polska S.A. na Warszawskiej Giełdzie

Od listopada 1998 r. akcje Orange Polska S.A. (wcześniej Telekomunikacji Polskiej S.A.) są notowane na rynku podstawowym Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. w systemie notowań ciągłych.

Akcje Spółki wchodziły w skład następujących indeksów:

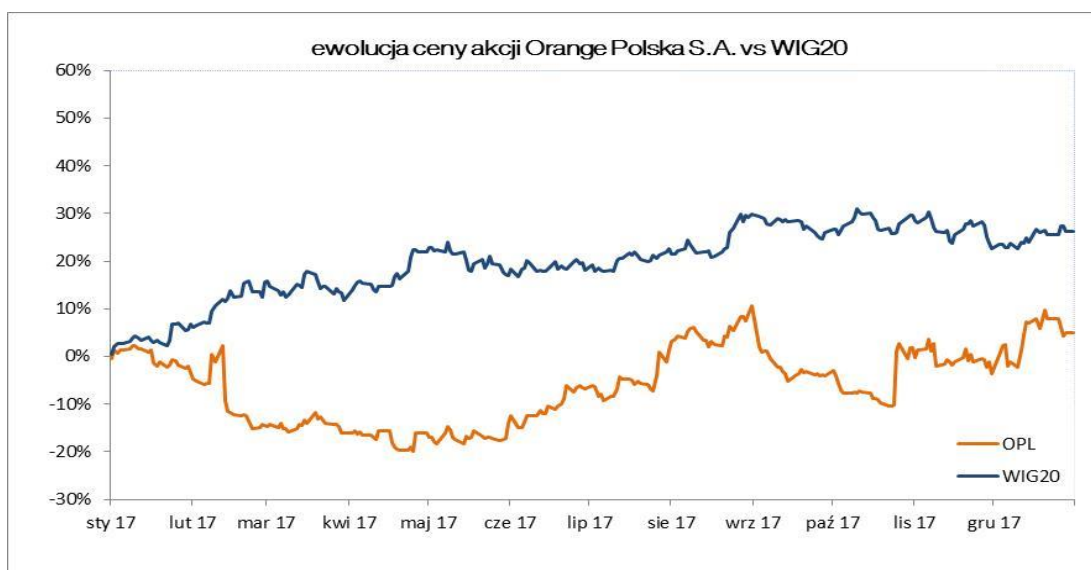
- największych spółek WIG20 oraz WIG30
- szerokiego rynku WIG
- indeksu branżowego WIG-telekomunikacja
- indeksu spółek zaangażowanych w społeczną odpowiedzialność biznesu – RESPECT Index.

W 2017 r. Orange Polska S.A. ponownie znalazł się w prestiżowym gronie giełdowych spółek odpowiedzialnych społecznie. W ogłoszonym przez Giełdę Papierów Wartościowych nowym składzie RESPECT Index znalazło się 28 spółek. Orange Polska S.A. jest obecna w tym zestawieniu od pierwszej edycji.

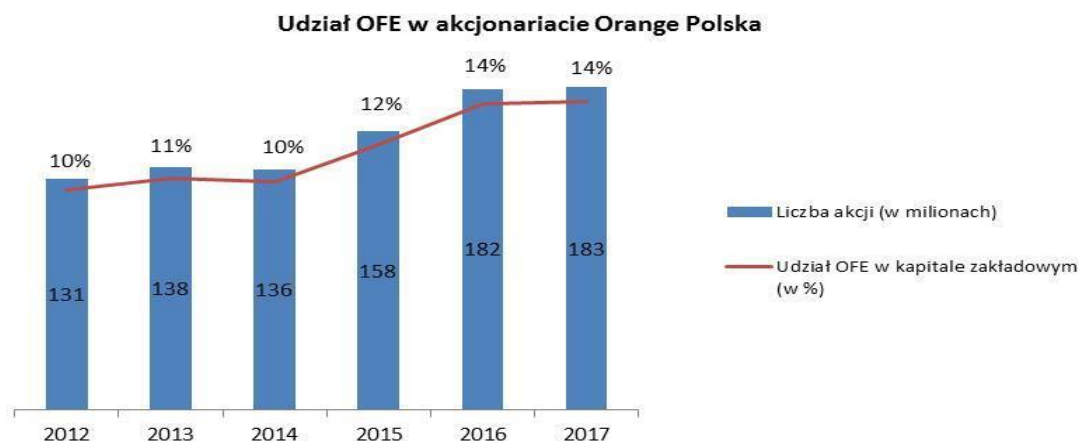
RESPECT Index cieszy się coraz większym zainteresowaniem przedsiębiorców i inwestorów, dostrzegających zależność między uwzględnianiem aspektów społecznych i środowiskowych, a wynikami finansowymi przedsiębiorstwa. Dodatkowo Orange Polska S.A. notowany jest w globalnym Indeksie FTSE Russell ESG Ratings, który uwzględnia wyniki ESG (środowiskowe, społeczne i zarządcze) firm.

W 2017 r. indeksy na Warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych (GPW) zanotowały wzrosty. Akcje Orange Polska S.A. wzrosły w tym czasie o 5,1%, podczas gdy indeks dużych spółek giełdowych WIG20 zanotował wzrost o 26,4%.

NOTOWANIA AKCJI ORANGE POLSKA S.A. - w okresie od 31 grudnia 2016 do 31 grudnia 2017.

Poniżej znajduje się graficzne zestawienie stanu posiadania akcji Orange Polska S.A. przez Polskie Otwarte Fundusze Emerytalne według stanu na koniec grudnia 2017 r. oraz za lata poprzednie. Dane przedstawione na wykresie pokazują, iż udział tych funduszy w kapitale zakładowym Orange Polska rośnie od 2012 r. Na koniec 2017 r. poziom ten był historycznie najwyższy.

W dniu 4 września 2017 r. Rada Nadzorcza Orange Polska S.A. przyjęła Program Motywacyjny („Program”) dla Zarządu, Dyrektorów Wykonawczych oraz kluczowej kadry kierowniczej Orange Polska S.A., w tym wybranych członków zarządów podmiotów zależnych od Orange Polska S.A. („Uczestnicy”), oparty na instrumentach pochodnych („akcjach fantomowych”), których instrumentem bazowym jest kurs akcji Orange Polska S.A. na rynku regulowanym prowadzonym przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie.

Celem Planu jest stworzenie dodatkowych bodźców, które zmotywują osoby na stanowiskach kierowniczych wyższego szczebla do osiągnięcia średnioterminowych celów komercyjnych i finansowych wynikających z nowej strategii Orange Polska, których realizacja przełoży się na wzrost wartości akcji.

Program jest realizowany w oparciu o następujące zasady:

1. Udział w Programie jest dobrowolny.
2. Uczestnicy Programu mogą nabyć łącznie do 2 315 000 akcji fantomowych z puli podstawowej po cenie 1 zł. za każdą akcję.
3. W przypadku spełnienia się określonych w Regulaminie Programu warunków dotyczących średniego kursu akcji Orange Polska oraz rankingu NPS (Net Promoter Score), Uczestnicy nabędą dodatkowe pakiety akcji fantomowych: odpowiednio maksymalnie 1 438 500 oraz 616 500.
4. Akcje fantomowe zostaną wykupione od Uczestników przez Spółkę po średnim kursie akcji Orange Polska S.A. w pierwszym kwartale 2021 r. jednak wyłącznie pod warunkiem, że będzie on nie niższy od średniej arytmetycznej kursów zamknięcia akcji Orange Polska S.A. w trzecim kwartale 2017 r. W przeciwnym wypadku akcje fantomowe nie zostaną wykupione, co będzie oznaczać utratę zainwestowanych środków.

Ponad 90% menedżerów zdecydowało się na udział w Programie.

3.3.1 Relacje Inwestorskie Orange Polska

Działalność Orange Polska w zakresie relacji inwestorskich koncentruje się przede wszystkim na zapewnieniu przejrzystej i aktywnej komunikacji z rynkiem kapitałowym poprzez czynną współpracę z inwestorami, analitykami jak również na zapewnieniu wykonywania obowiązków informacyjnych w ramach obowiązujących aktów prawnych. Relacje Inwestorskie wraz z osobami reprezentującymi Spółkę regularnie odbywają liczne spotkania z inwestorami i analitykami w kraju i zagranicą oraz uczestniczą w większości regionalnych i branżowych konferencji inwestorskich.

Wyniki finansowe Grupy Kapitałowej Orange Polska są kwartalnie prezentowane w ramach konferencji transmitowanych równocześnie z wykorzystaniem sieci internetowej. W 2017 roku odbyły się cztery konferencje poświęcone prezentacji wyników oraz jedna poświęcona prezentacji nowej strategii oraz ponad 200 spotkań z inwestorami i analitykami w Polsce i wielu innych krajach.

Działalność oraz wyniki Spółki są na bieżąco monitorowane przez analityków reprezentujących polskie i zagraniczne instytucje finansowe. W 2017 roku kilkanaście instytucji finansowych opublikowało raporty i rekomendacje dotyczące Spółki.

W dniu 7 marca 2016 r. Członek Zarządu ds. Finansów Orange Polska odpowiadał na pytania inwestorów indywidualnych podczas czata inwestorskiego przeprowadzonego przez Stowarzyszenie Inwestorów indywidualnych. Podczas czata pytania zadawało kilkudziesięciu inwestorów indywidualnych.

Działania podejmowane przez Relacje Inwestorskie w kontaktach z inwestorami mają przede wszystkim na celu umożliwienie rynkowi przeprowadzenia rzetelnej oceny sytuacji finansowej Spółki, jego pozycji rynkowej oraz skuteczności przyjętego modelu biznesowego z uwzględnieniem strategicznych kierunków rozwoju w kontekście rynku telekomunikacyjnego oraz sytuacji makroekonomicznej w gospodarce krajowej i na rynkach międzynarodowych.

Orange Polska posiada specjalnie dedykowaną dla inwestorów i analityków stronę internetową pod adresem: www.orange-ir.pl.

W 2017 r. Orange Polska opublikował pierwszy raport zintegrowany. Raport w kompleksowy sposób pokazuje finansowe i pozafinansowe aspekty działalności Spółki. W raporcie omówiono w szczególności model biznesowy, źródła powstawania wartości, uwarunkowania społeczno-ekonomiczne działalności firmy, metody realizacji strategii, sposób zarządzania Spółką i wpływ na środowisko. Treść i układ raportu są oparte na zaleceniach Międzynarodowej Rady Raportowania Zintegrowanego (IIRC), wytycznych Global Reporting Initiative (GRI.G4), normie ISO 26000 oraz zasadach Global Compact.

Raport otrzymał III nagrodę w kategorii raport zintegrowany w konkursie "The Best Annual Report", organizowanym przez Instytut Rachunkowości i Podatków. Jest to konkurs na najlepszy raport roczny, a partnerem strategicznym jest Giełda Papierów Wartościowych.

Raport również znalazł się, jako jedyny reprezentant z rynku Europy Środkowo-Wschodniej w finale prestiżowego międzynarodowego konkursu „Finance for the Future Award 2017”, w kategorii promującej zintegrowane myślenie i raportowanie. Ideą tego konkursu jest promowanie najwyższych standardów raportowania finansowego w oparciu o ideę zrównoważonego rozwoju.

Rekomendacje oraz raporty dla akcji Orange Polska S.A. są wydawane przez następujące instytucje finansowe (według wiedzy Spółki na dzień publikacji niniejszego sprawozdania)*:

Z SIEDZIBĄ NA TERYTORIUM POLSKI

Dom Maklerski BZ WBK

Dom Maklerski BDM S.A.

Dom Maklerski Banku Ochrony Środowiska S.A.

Dom Maklerski PKO Bank Polski

Pekao Investment Banking S.A.

Dom Maklerski mBanku

Trigon Dom Maklerski S.A.

Haitong Bank S.A.

Ipopema Securities S.A.

Wood & Company Financial Services, a.s.

Z SIEDZIBĄ POZA TERYTORIUM POLSKI

Berenberg

Citigroup

Erste Bank Investment

Goldman Sachs

HSBC

Raiffeisenbank AG

VTB Capital

*Aktualna lista brokerów wraz z danymi instytucji znajduje się na stronie internetowej Spółki: www.orange-ir.pl

4 ISTOTNE ZDARZENIA MAJĄCE WPŁYW LUB MOGĄCE MIEĆ WPŁYW NA DZIAŁALNOŚĆ ORANGE POLSKA

Poniżej przedstawiono kluczowe zdarzenia, które w opinii Zarządu obecnie mają lub w niedalekiej przyszłości mogą mieć wpływ na działalność Orange Polska. Dodatkowe ujęcie zagrożeń i ryzyk mogących wpływać na działalność operacyjną oraz wyniki finansowe Grupy zostało zawarte w rozdziale IV niniejszego dokumentu.

4.1 Implementacja nowej strategii Orange Polska – Orange.one

Orange Polska we wrześniu 2017 ogłosił nowy plan strategiczny, obejmujący lata 2017-2020, o nazwie Orange.one. Według strategicznej wizji Spółki, Orange Polska chce być operatorem telekomunikacyjnym pierwszego wyboru dla klientów indywidualnych i biznesowych w Polsce, budując jednocześnie model biznesowy, który zapewni stabilny wzrost przychodów i zysków przedsiębiorstwa. Cel ten ma być osiągnięty poprzez rozwój usług i produktów najwyższej jakości, wsparty rozbudową sieci światłowodowej i mobilnej, cyfryzacją, a także istotną poprawę efektywności operacyjnej. Orange.one zakłada kontynuację kluczowych działań zapoczątkowanych strategią przedstawioną w lutym 2016, natomiast nadaje im nową dynamikę. Kluczem do sukcesu ma być lepsza egzekucja jasno określonych priorytetów oraz szybkość i elastyczność w działaniu. W podejmowaniu decyzji mamy się kierować długoterminową budową wartości a propozycje dla klientów będą się cechowały prostotą i spójnością.

W aspekcie finansowym, nowy plan strategiczny ma przynieść stopniową poprawę trendów w zakresie przychodów i zysku EBITDA, i trwały ich wzrost od roku 2020. Do tego ma się przyczynić głównie skupienie się na strategii konwergentnej, monetyzacja inwestycji w sieć światłowodową, rozwój komplementarnych obszarów biznesowych, kierowanie się budowaniem wartości oraz znacząca optymalizacja kosztów pośrednich działalności. Plan zakłada znaczące nakłady inwestycyjne w horyzoncie do roku 2020 wynikające głównie intensywnego rozwoju sieci światłowodowej. W ramach Orange.one przedstawiliśmy nowe cele biznesowe oraz finansowe które zostały szczegółowo opisane w punkcie 3.

4.2 Nowe regulacje w zakresie roamingu na terenie UE

Od dnia 15 czerwca 2017 roku ceny detaliczne usług mobilnych w roamingu na terenie UE zostały zrównane z cenami na rynku krajowym. W związku z tym, że większość taryf na rynku krajowym posiada nielimitowaną liczbę minut i SMSów, z usług tych można korzystać na terenie UE w ramach abonamentu krajowego. Jeśli chodzi o przesył danych to opłaty są naliczane w momencie przekroczenia pakietu wynikającego z tzw. polityki FUP (Fair Usage Policy). Wprowadzenie zasady 'roam like at home' na terenie UE spowodowało kilkukrotny wzrost wolumenu ruchu głosowego oraz ponad dwudziestokrotny wzrost w zakresie przesyłu danych w roamingu wśród klientów Orange Polska S.A. Z jednej strony spadek przychodów, a z drugiej strony olbrzymi wzrost kosztów hurtowych związanych ze wzrostem ruchu spowodowały istotnie negatywny wpływ na wyniki finansowe w roku 2017. Z uwagi na to, że ruch turystyczny i biznesowy z innych krajów UE do Polski jest wielokrotnie mniejszy niż z Polski to krajów UE, nie zostało to skompensowane po stronie ruchu przychodzącego.

4.3 Rozbudowa infrastruktury

Stacjonarna

W 2015 roku Orange Polska rozpoczęła masową budowę linii światłowodowych w technologii FTTH. Była ona kontynuowana w 2017 r., zgodnie z nowym średniookresowym planem działań. Na koniec 2017 r. zasięgiem usług FTTH zostało objęte prawie 2,5 mln gospodarstw domowych i firm w 75 miastach Polski. Tempo budowy sieci ciągle przyspiesza, ponieważ jest głównym celem strategicznym firmy. Na koniec 2017 r. Orange Polska miała w zasięgu technologii VDSL ponad 5 mln gospodarstw domowych. Zasięg ten nie uległ istotnej zmianie w odniesieniu do planów z roku 2016, głównie z uwagi na priorytet sieci światłowodowej.

Strategia rozwoju usług na bazie łączy światłowodowych przewiduje nie tylko budowę własnej infrastruktury, ale również, tam gdzie jest to technicznie możliwe i biznesowo opłacalne, wchodzenie w porozumienie z innymi operatorami sieci światłowodowej na dostęp hurtowy. Zarówno w 2016 r., jak i w 2017 r. zawarliśmy takie porozumienia. Ich główną korzyścią jest szybszy dostęp do sieci światłowodowej w technologii FTTH i bardziej efektywne wykorzystanie istniejącej infrastruktury FTTH w danych lokalizacjach. Takie działania wpisują się w założenia Dyrektywy Kosztowej Komisji Europejskiej, która rekomenduje unikanie dublowania istniejących zasobów. W tym roku podpisane zostały kolejne umowy, na podstawie których wykorzystujemy infrastrukturę już 15 operatorów dla ponad 200 tys. gospodarstw domowych.

W 2017 roku rozbudowano pojemność sieci szkieletowych i agregacyjnych umożliwiających obsłużenie ponad 1,7Tb/s jednoczesnego ruchu z zachowaniem pełnej redundancji. Równocześnie kontynuując politykę dostarczania abonentom najlepszej jakości Internetu pozyskaliśmy kolejnych kluczowych dostawców treści, dzięki czemu ponad 50% ruchu internetowego jest dostępne z najbliższych abonentom miast wojewódzkich zlokalizowanych w sieci OPL. Lokalna dystrybucja treści gwarantuje naszym klientom dostęp do materiałów bardzo wysokiej jakości bez opóźnień, wywołanych przez konieczność transferu, choćby z innego kontynentu oraz pozwala uzyskać oszczędność na rozbudowie łączy międzynarodowych i międzymiastowych.

Orange Polska jest jedynym operatorem w Polsce, do sieci którego dołączone są wszystkie wojewódzkie Centra Powiadamiania Ratunkowego obsługujące numer alarmowy 112, a od listopada 2017 również numer 999. Do sieci Orange Polska dołączonych jest także 91,3% wszystkich pozostałych numerów alarmowych w Polsce (ponad 1000 lokalizacji). Korzyścią z tego płynącą są przychody od innych operatorów alternatywnych za zakańczanie połączeń ruchu alarmowego w sieci Orange oraz przychody abonamentowe.

Wskaźnik jakości połączeń telefonicznych w sieci stacjonarnej (WSPT) osiągnął na koniec 2017 r. wartość 99,44%, co świadczy o bardzo wysokiej jakości usług telefonii stacjonarnej Orange Polska.

Mobilna

W wyniku dokonanych inwestycji w sieć mobilną zasięg technologii 4G z wykorzystaniem wszystkich pasm (wg stanu na koniec grudnia 2017 r.) obejmował 99,8% populacji na 97,7% terytorium Polski. Usługi LTE były świadczone za pomocą 10 200 stacji. W 2017 roku oprócz sukcesywnego zwiększania zasięgu i pojemności, Orange Polska postawił również na zwiększenie liczby stacji pozwalających na agregację pasma, na dzień 31.12.2017 było ich 3916.

Ewolucja zasięgu LTE outdoor

Data	Zasięg – powierzchnia	Zasięg - populacja	System
31/12/2016	90,21%	99,06%	Wszystkie pasma LTE
31/12/2017	97,67%	99,80%	Wszystkie pasma LTE

Ewolucja zasięgu LTE indoor

Data	Zasięg - powierzchnia	Zasięg - populacja	System
31/12/2016	57,33%	87,24%	Wszystkie pasma LTE
31/12/2017	83,58%	95,93%	Wszystkie pasma LTE

W 2017 roku Orange Polska odstąpił od przedłużenia rezerwacji na pasmo 450 MHz, co skutkowało ostatecznym wyłączeniem sieci CDMA 450 w kwietniu oraz wstrzymaniem świadczenia usług komercyjnych w oparciu o jej techniczną infrastrukturę. Klienci Orange Polska, którzy do czasu wyłączenia sieci CDMA korzystali z jej usług, zostali m.in. przeniesieni na nowe produkty i oferty xDSL.

Po uruchomieniu w 2016 usługi VoLTE, w pierwszym półroczu 2017 r. Orange Polska uruchomił usługę WiFi Calling pozwalającą na prowadzenie rozmów telefonicznych za pośrednictwem dowolnej sieci WiFi w przypadku braku zasięgu sieci komórkowej.

4.4 Szanse biznesowe na rynku hurtowym

Czerpiąc korzyści z poniesionych nakładów na sieć mobilną oraz stacjonarną staramy się aktywnie szukać możliwości polepszenia zwrotu z tych inwestycji również poprzez nawiązywanie współpracy hurtowej z innymi operatorami.

W lipcu 2017 roku podpisaliśmy aneks do umowy o roamingu krajowym z operatorem P4. Aneks ten zmienia dotychczasowe warunki współpracy, przede wszystkim poprzez odejście od formuły rozliczania per minuta bądź gigabajt a przejście na konkretne pakiety usług, gwarantujące minimalną kwotę przychodów dla Orange Polska (take-or-pay). Aneks zakłada czteroletni okres współpracy, poczynając od lipca 2017 roku. Umowa pozwoli na lepszą monetyzację inwestycji w sieć realizowanych przez Orange Polska poprzez gwarancję minimalnego poziomu przychodów w wysokości 321 mln zł przez 4 lata, w tym 110 mln zł w roku 2018.

W grudniu 2017 roku podpisaliśmy list intencyjny z T-Mobile Polska, zgodnie z którym rozpoczęliśmy negocjacje na temat warunków zapewnienia T-Mobile dostępu do sieci telekomunikacyjnej Orange Polska w zakresie hurtowego dostępu szerokopasmowego (ang. Bitstream Access – BSA) na obszarach nieregulowanych w budynkach wielorodzinnych. Strony postanowiły zakończyć negocjacje do dnia 30 czerwca 2018 roku. Podjęcie współpracy hurtowej przyczyni się do poprawy monetyzacji naszych inwestycji w sieć światłowodową oraz maksymalizacji wykorzystania naszej infrastruktury.

4.5 Udział Orange Polska w POPC

W perspektywie finansowej UE 2014-2020, realizowany jest Program Operacyjny Polska Cyfrowa (POPC), którego celem jest wzmocnienie cyfrowych podstaw rozwoju kraju. Zgodnie z Umową Partnerstwa przyjętą 23 maja 2014 roku podstawami tymi są: szeroki dostęp do szybkiego Internetu, efektywne i przyjazne użytkownikom e-usługi publiczne oraz stale rosnący poziom kompetencji cyfrowych społeczeństwa. W ramach osi priorytetowej I POPC „Powszechny dostęp do szybkiego Internetu” środki w wysokości 1,02 mld Euro przeznaczone są na uzupełnienie istniejącej infrastruktury o zasoby „ostatniej mili”, spełniające wymagania Europejskiej Agendy Cyfrowej.

W wyniku rozstrzygnięć I konkursu o dofinansowanie projektów inwestycyjnych ze środków POPC, Orange Polska zawarł we wrześniu 2016 r. z Centrum Projektów Polska Cyfrowa (CPPC) umowy o dofinansowanie projektów inwestycyjnych w 174 miejscowościach w 8 obszarach, znajdujących się na terenie województw: Lubuskiego, Pomorskiego i Dolnośląskiego, uzyskując dofinansowanie w wysokości blisko 24 mln zł. Inwestycje te realizowane są w latach 2017-2018.

Drugi konkurs, w ramach którego na dofinansowanie projektów realizowanych na 79 obszarach NUTS 3 (obejmujących swym zasięgiem kilka powiatów) przeznaczono 3 mld zł został ogłoszony 30 września 2016 r. W wyniku rozstrzygnięć konkursowych, 18 projektów złożonych przez Orange Polska zostało wybranych do dofinansowania.

Orange Polska realizuje projekty w 7 województwach: Pomorskim (4 projekty), Zachodniopomorskim (4 projekty), Małopolskim (3 projekty), Lubuskim (2 projekty), Dolnośląskim (2 projekty), Mazowieckim (2 projekty) i Śląskim (1), wykorzystując łącznie 744,2 mln zł dofinansowania z POPC, co stanowić będzie 83,95% kosztów kwalifikowalnych projektów. W zasięgu inwestycji znajduje się ponad 363 tys. gospodarstw domowych oraz 3 752 placówek edukacyjnych. Projekty realizowane będą w latach 2017-2020.

4.6 Konkurencja na rynku usług telekomunikacyjnych

Polski rynek telefonii komórkowej, na którym działają czterej operatorzy infrastrukturalni, w dalszym ciągu charakteryzuje się bardzo wysokim stopniem konkurencji. Oprócz ceny, która powoli przestaje być podstawowym wyróżnikiem oferty, na znaczeniu zyskują pozostałe elementy oferty operatorów, takie jak: usługi dodatkowe (dostęp do serwisów muzycznych, oferta telewizyjna) oraz jakość sieci i obsługa klienta. Konkurencja cenowa z ostatnich lat doprowadziła do względnego wyrównania się udziałów rynkowych głównych operatorów oraz sprowadziła poziom cen usług mobilnych w Polsce do jednego z najniższych na rynku Unii Europejskiej. W 2017 najbardziej widoczny sposób presję cenową wymuszali gracze z rynku MVNO, którzy coraz częściej decydują się także na wprowadzenie w swym portfolio usług ofert z segmentu usług kontraktowych. Główni operatorzy infrastrukturalni starają się utrzymać dla klientów odpowiednie „value proposition” nie mniej jednak dzięki niskim cenom wpływają nadal na konkurencyjność rynku.

Na konkurencyjnym rynku operatorzy mobilni przyjęli różne strategie dotyczące wdrażanych regulacji RLAH, które znalazły odzwierciedlenie we wprowadzanych na rynek ofertach roamingowych. Niski poziom cenowy na rynku mobilnym w połączeniu z wprowadzonymi zmianami dotyczącymi regulacji RLAH, a w konsekwencji ponoszenie strat, wymusił na niektórych operatorach zwrócenie się do UKE z wnioskiem o dopłatę do usług świadczonych w ramach roamingu UE.

Głównym polem walki konkurencyjnej na rynku detalicznym stały się gospodarstwa domowe, w odróżnieniu od wcześniejszego konkurowania o pojedynczego klienta. Dlatego też w ofercie Orange jak i operatorów konkurencyjnych odnaleźć można szereg usług dedykowanych właśnie „dla domu”, w tym także usługi spoza branży telekomunikacyjnej, jak np. energia elektryczna, finanse osobiste, gaz (w 2017 jako nowa usługa w ofercie Grupy Cyfrowego Polsatu), ubezpieczenia (np. dedykowana usługa Play) czy sprzedaż sprzętu AGD.

Decydując się na ofertę wiązaną (tzn. składającą się z kilku usług) klienci mogą otrzymać benefity cenowe, dzięki czemu rośnie popularność m.in. rodzinnych ofert multi-simowych zawierających usługi głosowe oraz pakiety przesyłu danych. W ramach usług dla domu widoczny jest trend rosnącej popularności ofert konwergentnych, czyli łączących oferty mobilne i stacjonarne.

Rynek dostawców Internetu w Polsce jest nadal bardzo mocno rozdrobniony, dlatego należy spodziewać się dalszej konsolidacji rynku oraz geograficznej ekspansji operatorów kablowych w mniejszych miejscowościach. W efekcie tych działań oraz planowanej rozbudowy sieci światłowodowej przez Orange należy spodziewać się zaostrzenia konkurencji na rynkach lokalnych, gdzie Orange posiada znaczącą pozycję.

Obecnie UOKiK prowadzi badanie dotyczące przejęcia Multimedia Polska przez UPC łącznie z oceną potencjalnej pozycji rynkowej nowego operatora..

Wśród klientów rosną oczekiwania co do łączenia usług stacjonarnych (głównie dostępu do Internetu) i mobilnych od jednego operatora, co wymusza dostarczenie przez operatorów pełnowartościowej oferty konwergentnej, w tym zapewnienie w portfolio usług atrakcyjnej oferty mobilnej. Dlatego w perspektywie średniookresowej można spodziewać się aliansów strategicznych operatorów kablowych z operatorami mobilnymi albo ich fuzji. Takie zdarzenie zmniejszyłoby przewagę konkurencyjną Orange Polska jako jedynej dostawcy oferty konwergentnej dla klientów indywidualnych na rynku. Spodziewając się takiego scenariusza, Orange Polska priorytetowo traktuje doskonalenie posiadanej oferty konwergentnej.

W 2017 r. ważnym zjawiskiem był wzrost inwestycji w rozwój infrastruktury światłowodowej w oparciu o fundusze unijne. Dzięki współfinansowaniu ze środków unijnych, inwestycje tego typu są możliwe na terenach nisko zurbanizowanych, gdzie do tej pory inwestycje w sieć światłowodową nie miały uzasadnienia ekonomicznego. Z punktu widzenia Orange Polska rozwój infrastruktury światłowodowej na terenach mniej zurbanizowanych stanowi z jednej strony duże wyzwanie dla utrzymania pozycji rynkowej, natomiast z drugiej stanowi dużą szansę na pozyskanie nowych klientów dla własnej oferty detalicznej dzięki możliwości wykorzystania powstałych sieci na zasadach hurtowych).

W zasięgu projektów inwestycyjnych POPC1 i POPC2 znajduje się ponad 1,33 mln gospodarstw domowych, znajdujących się w znacznej mierze na obszarach poza zasięgiem stacjonarnej sieci telekomunikacyjnej lub obszarach, gdzie nie ma możliwości technicznych dla świadczenia usług Internetu szybkich prędkości.

4.7 Rozwój oferty płatnej telewizji

W 2017 roku kontynuowaliśmy rozwój naszej oferty płatnej telewizji, która jest bardzo istotnym elementem sukcesu strategii konwergentnej.

W lutym 2017 r. wraz z nową ofertą Orange Love, wprowadziliśmy do oferty nowy dekoder, o lepszej funkcjonalności. Oprócz poprawionej ergonomii korzystania z menu, dekoder ten umożliwia jednocześnie nagrywanie 3 programów, a także odbiór treści w jakości 4K. Tym samym Orange stał się pierwszym ogólnopolskim operatorem płatnej telewizji udostępniającym контент w jakości 4K. Na początek udostępnione zostały kanał Stingray Festival 4K, katalog filmów w usłudze Wideo na żądanie oraz serie dla klientów posiadających w ofercie Orange dostęp do kanałów HBO.

Dodatkowo od marca 2017 r. abonenci telewizji Orange w technologii IPTV uzyskali dostęp do kanałów Polsatu, w tym do Polsatu Sport HD. Tym samym oferta kanałów telewizyjnych została uzupełniona o ostatni brakujący element. Są to kolejne etapy planu rozwoju telewizji, który jest realizowany od czasu wprowadzenia nowych pakietów telewizyjnych w 2016 roku. Dotychczasowe osiągnięcia to: wprowadzenie nowej pakietyzacji usług telewizji w technologii IPTV a także uruchomienie usługi Orange TV Go, dzięki której abonenci telewizji Orange zyskali dostęp do ponad 100 kanałów telewizyjnych, które mogą oglądać na komputerze, tablecie czy smartfonie. Równocześnie Orange Polska w dalszym ciągu rozwija partnerstwo z platformą satelitarną nc+, w ramach którego udostępnia ofertę nc+ klientom telewizji Orange w technologii satelitarnej oraz kanały CANAL+ w technologii IPTV.

4.8 Rozwój usług ICT

Strategia Orange Polska w obszarze ICT została na nowo zdefiniowana w ramach strategii Orange.one ogłoszonej we wrześniu 2017 r. ICT został wskazany jako jeden obszarów o bardzo dużym potencjale wzrostu w najbliższych kilku latach. Wynika to z jednej strony z potencjału rynku napędzanego przez cyfrową transformację klientów a z drugiej strony z potencjału OPL jako podmiotu o dużych szansach na zwiększania udziałów w tym rynku.

Strategia Grupy przewiduje budowanie oferty ICT, zarówno w modelu usługowym, jak i projektowym, poprzez systematyczne rozszerzanie oferty o nowe rozwiązania i technologie. Do realizacji planu w obszarze ICT Grupa wykorzystuje zasoby infrastrukturalne i technologiczne, dostarczając klientom bezpieczne usługi end to end. Oferta ICT obejmuje takie rozwiązania jak m.in. usługi chmurowe, usługi data center, komunikacja, sieć, bezpieczeństwo IT, tworzenie oraz integracja oprogramowania.

Rok 2017 upłynął pod znakiem egzekucji przyjętej strategii oraz rozwoju kompetencji i zasobów w obszarach związanych z tworzeniem i sprzedażą oprogramowania. Realizacja przyjętej strategii zaowocowała znaczącym 18% wzrostem przychodów w całej kategorii ICT. Główne motory rozwoju to projekty związane z dostarczaniem oprogramowania dla sektora największych firm oraz wzrost zamówień na rynku publicznym. Strategia na 2018 rok zakłada wzrost marżowości realizowanych procesów poprzez dalszą rozbudowę kompetencji w obszarze wyspecjalizowanych usług wokół analizy danych, automatyzacji procesów i cyfryzacji biznesu największych firm w Polsce.

Istotnymi czynnikami mającymi wpływ na przychody były również dwa nowe strategiczne partnerstwa zawarte z firmami Oracle i Google. W ramach współpracy z Oracle, spółka Integrated Solutions, jako jedna z pierwszych w kraju, otrzymała status „Cloud Managed Service Provider”. To oznacza potencjał w obszarze największych firm, na usługi migracyjne do rozwiązań chmurowych na bazie technologii Oracle. Z kolei partnerstwo z firmą Google, w obszarze pakietów biurowych G-Suite oraz platformy IaaS, pozwala na zaadresowanie niższych segmentów rynku poprzez dostarczanie kompletnych rozwiązań serwerowych i aplikacyjnych. Jednocześnie Orange pracuje nad poszerzeniem portfolio własnych usług infrastruktury informatycznej w modelu usługowym tak, aby maksymalizować marżowość i adresować potrzeby klientów w możliwie szerokim zakresie.

Kolejnym obszarem, który rośnie bardzo dynamicznie były produkty i rozwiązania związane z cyberbezpieczeństwem. Duże, globalne ataki typu malware i ransomware oraz perspektywa wejścia w życie przepisów RODO znacząco zwiększyły liczbę zapytań i projektów w zakresie bezpieczeństwa informatycznego. Pozwoliło to na znaczący wzrost saturacji bazy klientów usługami cyberbezpieczeństwa. Obecnie firma posiada najszerze na rynku portfolio w tym zakresie i duży potencjał do sprzedaży usług ochrony i bezpieczeństwa w połączeniu z usługami transmisji danych.

Celem utrzymania dynamicznego wzrostu i szybkiego wchodzenia w nowe obszary, firma zdecydowała się na zmianę struktury organizacyjnej poprzez budowę dedykowanych zespołów wokół tzw. centrów kompetencji specjalizujących się w konkretnej dziedzinie. Dzięki zmianie modelu operacyjnego wchodzenie w nowe obszary, ich operacjonalizacja i komercjalizacja, mogą odbywać się w bardziej płynny sposób. W konsekwencji firma zamierza oferować prostsze i powtarzalne rozwiązania ICT nie tylko dla największych firm ale również dla niższych segmentów rynku.

4.9 Ewolucja sieci dystrybucji Grupy

Omnichannel

Stawiając klienta w centrum zainteresowania, Orange Polska utrzymuje i rozwija różne kanały kontaktu z klientem, wpisując się tym samym w strategię omnichannel. Klienci mogą dokonywać zakupu oraz załatwiać sprawy obsługowe, korzystając z:

1. Punktów stacjonarnych:
 - salonów własnych oraz agencyjnych
 - punktów Orange zlokalizowanych w elektro-marketach
 - Fiber shopów
2. Online, za pośrednictwem sklepu internetowego
3. Telefonicznie, przy wykorzystaniu infolinii zakupowej / obsługowej
4. Sprzedaży bezpośredniej

Warto nadmienić, iż wchodząc naprzeciw oczekiwaniom swoich klientów, Orange umożliwia przeprowadzenie jednego procesu zakupowego w kilku kanałach. Powyższe jest realizowane, m.in. poprzez wprowadzenie:

- możliwości umówienia na stronie internetowej wizyty w salonie,
- pick-up in store, tj. podpisania umowy / odbioru sprzętu, zamówionego na infolinii / online
- interaktywne połączenia z konsultantami (chat, call2page itp.)

Takie działania przyczyniają się także do popularyzacji platformy internetowej jako narzędzia do dystrybucji usług telekomunikacyjnych. Dzięki sukcesywnie wdrażanym rozwiązaniom omnichannel, współpraca między wszystkimi kanałami kontaktu zapewnia naszym klientom jednakowe, pozytywne doświadczenia, w każdym miejscu i czasie.

Strategia kanału POS

W tym roku finalizowaliśmy strategię sprzedaży dla kanału salonów sprzedaży do 2020 roku. Zgodnie z jej założeniami, w następnych latach będziemy przeprowadzać szereg zmian w salonach Orange.

Planujemy zwiększyć liczbę punktów Smartstore. Na koniec 2017 r. ich sieć będzie obejmować 14 lokalizacji. Smart Story pozwalają zapewnić klientom wygodną, przyjazną oraz innowacyjną przestrzeń do załatwienia wszelkich spraw związanych z usługami telekomunikacyjnymi.

Na koniec pierwszego półrocza 2017 r. posiadaliśmy 752 salony. Z uwagi na ograniczenie numeryki sieci sprzedaży, oraz zmieniające się preferencje zakupowe klientów, wdrożyliśmy zupełnie nową metodologię wyboru miejsc pod salony sprzedaży, wykorzystując dane o ruchu i nasyceniu klientów w poszczególnych miastach.

Fiber shop / Active

W związku z zakrojonymi na szeroką skalę inwestycjami w rozwój infrastruktury światłowodowej, wprowadziliśmy nowy format sklepów – Fiber Shopy. Są to sklepy zlokalizowane w pobliżu osiedli mieszkaniowych z zasięgiem Światłowodu, które spełniają funkcję komunikacyjno-sprzedażową. Na koniec 2017 r. będziemy zarządzać 38 takimi punktami. Fiber shopy wspierają sprzedaż światłowodu poprzez kanał Active, tj. przez przedstawicieli handlowych. Sprzedaż bezpośrednia jest w tym przypadku najbardziej efektywnym kanałem sprzedażowym, i sposobem konkurencji z operatorami kablowymi.

AKA

Kolejnym kanałem sprzedaży, pozwalającym nam dotrzeć do jeszcze szerszej grupy klientów jest kanał AKA, tj. punkty sprzedażowe w elektromarketach, takich jak Media Markt, Saturn. Dzięki tej współpracy, trafiamy do konsumentów zainteresowanych zakupem urządzenia, poprzez oferowanie im (komplementarnej do urządzenia) usługi Orange.

Telesprzedaż

Do kontaktu z klientami, głównie w zakresie ofert utrzymaniowych i dosprzedażowych, wykorzystywany jest kanał telesprzedaży, gdzie zawarta umowa i usługa są dostarczane bezpłatnie przez kuriera lub odbierane przez klienta w salonie, z wykorzystaniem rozwiązania pick-up in store. Ponadto, po naszych znacznych inwestycjach w rozbudowę sieci FTTH, nadal rozwijaliśmy nasz kanał sprzedaży „door-to-door”, który jest jednym ze skutecznych sposobów konkurencji z operatorami kablowymi i sprzedaży naszych usług światłowodowych.

4.10 Strategia 5G dla Polski

29 czerwca 2017 r. pod auspicjami Ministra Cyfryzacji zostało zawarte Porozumienie na rzecz Strategii „5G dla Polski”, którego sygnatariuszem jest także Orange Polska. Orange uczestniczy aktywnie w pracach powołanych w ramach Porozumienia zespołów tematycznych. W styczniu 2018 r. Ministerstwo Cyfryzacji poddało publicznym konsultacjom projekt dokumentu „Strategia 5G dla Polski”, który zgodnie z założeniami ma stać się oficjalnym programem rozwoju przyjętym przez Radę Ministrów. Projekt Strategii przewiduje, że w celu ułatwienia szybkiego i efektywnego wdrażania sieci 5G, zostanie znowelizowanych wiele przepisów. Ponadto wskazano Łódź, jako miasto spełniające warunki do pilotażowego uruchomienia sieci i usług 5G na dużą skalę.

4.11 Otoczenie regulacyjne

Rynek telekomunikacyjny w Polsce podlega regulacjom sektorowym przyjmowanym na poziomie Unii Europejskiej, a następnie przenoszonym do ustawodawstwa krajowego. Nadzór nad rynkiem sprawuje krajowy organ regulacyjny – Urząd Komunikacji Elektronicznej (UKE). Ogólną zasadą jest podział rynku telekomunikacyjnego na odrębne rynki poszczególnych usług detalicznych i hurtowych – zwane rynkami właściwymi. UKE analizuje poziom konkurencji na każdym z tych rynków i w oparciu o wyniki analizy podejmuje decyzje o wymaganym zakresie regulacji. Orange Polska S.A. została uznana za operatora o znaczącej pozycji rynkowej i podlega obowiązkowi regulacyjnym względem określonych segmentów rynku telekomunikacyjnego. Te ograniczenia regulacyjne mają znaczący wpływ na niektóre ze świadczonych przez nas usług. Na rynku komórkowym, Orange Polska S.A. i pozostali najwięksi operatorzy podlegają takim samym regulacjom.

Ponieważ świadczymy usługi milionom klientów, nasza działalność jest monitorowana przez Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK), głównie pod kątem odpowiedniej ochrony praw konsumentów.

Jako firma jesteśmy także obowiązani stosować się do decyzji administracyjnych oraz do przepisów ogólnych.

Obowiązki regulacyjne

Zgodnie z decyzjami wydanymi przez Prezesa UKE Orange Polska S.A. ma pozycję znaczącą (SMP) na detalicznych rynkach właściwych:

- na rynku przyłączenia do stacjonarnej sieci publicznej i utrzymania w gotowości do świadczenia usług telekomunikacyjnych – dla konsumentów;
- na rynku przyłączenia do stacjonarnej sieci publicznej i utrzymania w gotowości do świadczenia usług telekomunikacyjnych – dla klientów biznesowych;

Orange Polska S.A. jest operatorem o pozycji znaczącej na hurtowych rynkach właściwych:

- na rynku rozpoczynania połączeń w stacjonarnej publicznej sieci telefonicznej;
- na rynku zakańczania połączeń w sieci stacjonarnej Orange Polska S.A.;
- na rynku świadczenia usług hurtowego (fizycznego) dostępu do infrastruktury sieciowej (w tym dostępu dzielonego lub w pełni uwolnionego) w stałej lokalizacji;
- na rynku świadczenia hurtowych usług dostępu szerokopasmowego, z wyłączeniem 76 obszarów gminnych, które zostały uznane za konkurencyjne;
- na rynku usług wysokiej jakości w stałej lokalizacji o przepływności do 2 Mb/s włącznie;
- na rynku zakańczania połączeń w ruchomej publicznej sieci telefonicznej Orange Polska S.A.;

Każda z decyzji SMP Prezesa UKE określa obowiązki na poszczególnych rynkach właściwych.

Od dnia 3 maja 2017 r. zostały zdjęte z Orange Polska S.A. obowiązki regulacyjne na rynku zakańczania SMS. Komisja Europejska prowadzi postępowanie wobec państwa polskiego w sprawie opóźnień w przeprowadzaniu analiz rynkowych.

W wyniku decyzji w sprawie pozycji znaczącej na rynkach właściwych Orange Polska S.A. ma obowiązek przygotowywania sprawozdań z rachunkowości regulacyjnej a w przypadku usługi BSA opisu kalkulacji kosztów i poddawania ich niezależnemu audytowi. Ernst & Young Audyt Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa przeprowadził w 2017 r. audyt w Orange Polska S.A., zakończony wydaniem opinii bez zastrzeżeń.

Możliwe zmiany w regulacjach

Regulacje Orange Polska S.A. podlegają cyklicznym przeglądom w celu dostosowania ich do bieżących potrzeb rynku oraz istniejącej sytuacji konkurencyjnej. Obecnie regulator bada następujące obszary:

- UKE prowadzi analizę dotyczącą stwierdzenia, czy na detalicznych rynkach przyłączenia do sieci stacjonarnej występują podmioty o pozycji znaczącej. Postępowanie nie zostało jeszcze zakończone.
- UKE bada, czy na hurtowym rynku rozpoczynania połączeń w sieci stacjonarnej, w skład którego wchodzi także usługa WLR, występują podmioty o pozycji znaczącej. Postępowanie nie zostało jeszcze zakończone.
- UKE prowadzi analizę hurtowego rynku dostępu szerokopasmowego (BSA) oraz hurtowego rynku uwolnienia lokalnej pętli abonenckiej (LLU).
- UKE prowadzi także analizę rynków zakańczania połączeń głosowych w sieci stacjonarnej – wobec Orange Polska S.A. oraz innych przedsiębiorców telekomunikacyjnych. Równocześnie w UKE trwają prace związane z wdrożeniem stawek za zakańczanie połączeń w sieci stacjonarnej (FTR) według modelu kalkulacji kosztów pure bottom-up LRIC, mające na celu wdrożenie na rynku polskim Zalecenia KE z dnia 7 maja 2009 r. Data zakończenia prac nie została określona.

W 2018 r. planowane jest wydanie nowych decyzji UKE wprowadzających do stosowania oferty na kanalizację kablową oraz kanalizację budynkową Orange Polska S.A. Podstawą prawną jest art. 17 Megaustawy, który zobowiązuje wszystkich operatorów sieci do udostępniania infrastruktury technicznej. Tego typu decyzje UKE będą wydane również dla 14 innych operatorów, których UKE zaklasyfikował jako największych dysponentów tego typu infrastruktury w Polsce.

Przewiduje się także, iż obowiązki regulacyjne mogą zostać nałożone na podmioty z sektora operatorów kablowych – CATV (zwłaszcza te największe, jak np. UPC, Vectra, Inea, Toya). Prezes UKE planuje objęcie tych podmiotów regulacją w zakresie dostępu do kanalizacji teletechnicznej. Niewykluczona jest także regulacja największych CATV na rynku BSA lub LLU.

W ramach rewizji pakietu telekomunikacyjnego UE, w ramach prac nad tzw. Europejskim Kodeksem Łączności Elektronicznej, pojawiły się propozycje zrównania opłat za połączenia międzynarodowe do wysokości opłat krajowych (po wprowadzeniu zasady RLAH dla roamingu w krajach członkowskich). Zakończenie prac nad dokumentem planowane jest na połowę 2018 r.

Dopłata do usługi powszechnej

W latach 2006-2011 Orange Polska S.A. był operatorem wyznaczonym do świadczenia usługi powszechnej, w skład której wchodziły m.in. usługi: przyłączenia do sieci stacjonarnej, połączeń krajowych i międzynarodowych (w tym połączenia do Internetu i usługa faksu), świadczenie usług za pomocą aparatów samoinkasujących oraz informacja o numerach. W związku z nierentownością świadczenia tych usług, Orange Polska S.A. wnioskował do UKE o dopłatę, która jest pokrywana proporcjonalnie przez wszystkich operatorów, których przychody przekraczają 4 mln zł w roku kalendarzowym, za który przysługuje dopłata.

Prezes UKE w decyzjach wydawanych w latach 2007-2012, określających wartość dopłaty, przyznał kwoty niższe niż wnioskował Orange Polska S.A., dlatego Spółka skorzystała z prawa do odwołania. Sądy nie zgodziły się z argumentacją UKE w zakresie odmowy przyznania Orange Polska S.A. dopłaty w części i zobowiązały UKE do ponownego rozpatrzenia sprawy. W konsekwencji wyroków sądów administracyjnych, UKE prowadzi postępowania administracyjne w przedmiocie dodatkowych dopłat do usługi powszechnej za lata 2006-2010. We wrześniu 2017 r. Prezes UKE wydał dwie decyzje, w których przyznał Spółce dodatkową dopłatę za rok 2006 w wysokości 45 mln zł oraz za rok 2007 w wysokości 47 mln zł. Kwoty te obejmują również część pokrywaną przez Orange Polska S.A. Decyzje są ostateczne, jednak zostały zaskarżone do sądu administracyjnego przez innych operatorów i trudno obecnie ocenić, kiedy nastąpi rozstrzygnięcie oraz jakie kwoty i kiedy wpłyną do Orange Polska S.A.

Równolegle trwają też postępowania ws. ustalenia indywidualnych kwot dopłat należnych od przedsiębiorców zobowiązanych do udziału w dopłacie do usługi powszechnej za lata 2009 – 2010. Prezes UKE określa najpierw listę podmiotów zobowiązanych do pokrycia dopłaty za poszczególne lata, a następnie - w drodze indywidualnych decyzji dla poszczególnych operatorów - wysokość ich udziału w pokryciu dopłaty do usługi powszechnej. Od tych decyzji przysługuje operatorom prawo do odwołania.

W pokryciu dopłaty do usługi powszechnej uczestniczy także Orange Polska S.A., którego udział w dopłacie stanowi zazwyczaj ok. 41 %. Dodatkowo w odniesieniu do niektórych operatorów Orange Polska S.A. zawarł porozumienie regulujące kwestie wzajemnych rozliczeń z tytułu świadczenia usługi powszechnej.

W 2017 r. Orange Polska S.A. otrzymał dopłaty za rok 2007 w wysokości 206 tys. zł oraz za rok 2008 w wysokości 313 tys. zł. Uzyskiwanie dopłat za kolejne lata jest przewidywane w 2018 r.

Istotne zmiany prawa

W 2017 r. nastąpiły zmiany otoczenia prawnego, zarówno w zakresie prawa ogólnego, jak również przepisów odnoszących się bezpośrednio do sektora telekomunikacyjnego. Takie zmiany otoczenia prawnego pociągają za sobą konieczność stałego i starannego monitorowania, jak również zapewnienie środków na wdrożenie nowych przepisów.

Główne akty prawne:

Prawo krajowe

- 10 stycznia 2017 r. weszła w życie ustawa z dnia 23 września 2016 r. o pozasądowym rozwiązywaniu sporów konsumenckich, bazująca na dyrektywie 2013/11/UE ADR oraz rozporządzeniu 524/2013 ODR. Ustawa określa zasady pozasądowego rozwiązywania sporów pomiędzy przedsiębiorcami z siedzibą na terenie Polski oraz konsumentami z wszystkich krajów UE.
- 13 stycznia 2017 r. została opublikowana ustawa z dnia 15 grudnia 2016 r. o zmianie ustawy o grach hazardowych. Ustawa nałożyła od 1 lipca 2017 r. nowy obowiązek blokowania dostępu do każdej ze stron internetowych wpisanych do Rejestru Niedozwolonych Stron, który jest prowadzony przez Ministerstwo Finansów. Za niewykonywanie ustawowych obowiązków przewidziana jest kara w wysokości do 250 tys. zł.
- 27 czerwca 2017 r. weszła w życie ustawa z dnia 21 kwietnia 2017 r. o roszczeniach o naprawienie szkody wyrządzonej przez naruszenie prawa konkurencji, która normuje zasady odpowiedzialności za szkody oraz zasady dochodzenia roszczeń z tego tytułu w postępowaniu cywilnym (implementacja dyrektywy odszkodowawczej 2014/104/UE).

- 13 grudnia 2017 r. weszła w życie ustawa o Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej (OSE). Operatorem sieci OSE jest Naukowa i Akademicka Sieć Komputerowa – Państwowy Instytut Badawczy. Głównym celem ustawy jest umożliwienie korzystania z wysokiej jakości, bezpłatnych usług dostępu do Internetu, wraz z usługami bezpieczeństwa teleinformatycznego wszystkim szkołom w Polsce. Operator, tworząc OSE będzie wykorzystywał istniejącą infrastrukturę telekomunikacyjną.

Obecnie na różnym etapie legislacyjnym trwają prace nad następującymi aktami prawnymi, mogącymi mieć wpływ na Orange Polska:

- Trwają prace nad nowelizacją ustawy Prawo telekomunikacyjne, która wprowadzi szereg zmian, m.in. dotyczących możliwości digitalizacji procesu obsługi klientów (zawieranie, zmiana umowy), zaostrzenia regulacji w zakresie usług o podwyższonej opłacie (tzw. Premium Rate) oraz nowe obowiązki w zakresie zarządzania kryzysowego (przekazywanie komunikatów alarmowych), a także w zakresie sprawozdawczości.
- Od września 2016 r. trwają prace legislacyjne nad projektem Kodeksu Urbanistyczno-Budowlanego. Nowa kodyfikacja spowoduje całkowitą reformę procesu planowania realizacji inwestycji.
- Ministerstwo Cyfryzacji prowadzi prace nad nową ustawą o ochronie danych osobowych oraz Ustawą - Przepisy wprowadzające ustawę o ochronie danych osobowych, która zmienia np. prawo telekomunikacyjne, prawo pracy. Ustawy te będą dostosowywać prawodawstwo krajowe poprzez transpozycję Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych (ogólne rozporządzenie o ochronie danych - RODO), które stosowane będzie bezpośrednio na terenie Unii Europejskiej od 25 maja 2018 r.
- Rozpoczęte zostały przez Ministerstwo Cyfryzacji prace nad projektem ustawy o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa, która będzie implementować Dyrektywę z dnia 6 lipca 2016 r. w sprawie środków na rzecz wysokiego wspólnego poziomu bezpieczeństwa sieci i systemów informatycznych na terytorium Unii (tzw. Dyrektywa NIS) oraz wprowadzać dodatkowe rozwiązania w kwestiach cyberbezpieczeństwa. Celem ustawy jest organizacja oraz określenie sposobu funkcjonowania krajowego systemu cyberbezpieczeństwa, w tym m.in. prawa i obowiązki podmiotów świadczących usługi na rynku teleinformatycznym w Polsce.

Prawo Unii Europejskiej:

- Trwają prace instytucji Unii Europejskiej (tzw. trilog) nad fundamentalną rewizją pakietu dyrektyw telekomunikacyjnych. Zmiany będą miały formę dyrektywy, której projekt Komisja Europejska przedstawiła w 2016 r. w postaci Europejskiego Kodeksu Łączności Elektronicznej. Kodeks zawierał będzie znowelizowane regulacje unijne dot. dostępu do infrastruktury, widma radiowego, usług łączności elektronicznej, usługi powszechnej, kompetencji poszczególnych instytucji.
- Komisja Europejska przedstawiła projekt Rozporządzenia dot. prywatności i łączności elektronicznej (e-Privacy). Rozporządzenie będzie paralelne z uchwalonym już Rozporządzeniem ogólnym o ochronie danych osobowych (RODO) – oprócz szczególnej regulacji dotyczącej danych o korzystaniu z usług telekomunikacyjnych, mają znaleźć się w nim bezpośrednie odwołania do RODO (np. kwestia warunków zgody), a także tożsame przepisy (np. sankcje). Prace legislacyjne są w toku, zgodnie z założeniami Komisji Europejskiej akt miałby obowiązywać od 25 maja 2018 r., jednak biorąc pod uwagę obecny tok procesu możliwe jest, że termin ten nie zostanie dotrzymany.

4.12 Roszczenia i spory, kary i postępowania

Informacje o istotnych postępowaniach i roszczeniach przeciwko spółkom Grupy oraz karach i postępowaniach, w tym o karze nałożonej przez Komisję Europejską, jak również o kwestiach związanych z powstaniem Orange Polska S.A. znajdują się w Nocie 28 do rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

5 WAŻNIEJSZE OSIĄGNIĘCIA GRUPY W DZIEDZINIE BADAŃ I ROZWOJU

Badania i Rozwój w Orange Labs

Polskie Orange Labs należą do międzynarodowej sieci Orange Labs, w skład której wchodzi jednostki badawczo-rozwojowe i laboratoria Orange.

Polskie Orange Labs są odpowiedzialne za definiowanie i zarządzanie rozwojem architektury sieci stacjonarnej, mobilnej i wybranych systemów IT, a także za definiowanie planów rozwoju sieci i odpowiednich koncepcji technicznych. Ważnym elementem działalności jednostki jest również proces tworzenia, wyboru i wdrażania innowacji, obejmujący współpracę z partnerami zewnętrznymi i realizację prac badawczo - rozwojowych dla Orange Polska i Grupy Orange. W ramach struktur Orange Labs działa Polskie Centrum Badawczo-Rozwojowe (CBR), w skład której wchodzi jednostki badawczo-rozwojowe i laboratoria Orange.

Najważniejsze osiągnięcia CBR i Laboratoriów klienckich w Orange Labs Poland w 2017 r., w tym również realizowane dla Orange S.A.:

- 1) Blue SPACE – pozyskanie finansowania i rozpoczęcie projektu badawczego, mającego istotne znaczenie dla ewaluacji i rozwoju sieci szkieletowych i dostępowych, w obliczu zbliżającego się wdrożenia sieci 5G. Projekt realizowany przez Centrum Badawczo-Rozwojowe.
- 2) Smart LIGHTS – inteligentne lampy, wdrożenie komercyjnej koncepcji wypracowanej przez Centrum Badawczo-Rozwojowe.
- 3) Home Cloud – system organizowania i przetwarzania kontentu osobistego użytkownika. Dzięki temu rozwiązaniu zyskujemy łatwy dostęp do cyfrowych treści w naszym domu, zachowując pełną kontrolę nad tym gdzie i w jaki sposób nasze zdjęcia i dokumenty są przechowywane i przetwarzane. Technologie semantyczne i multimedialne oparte na najnowszych osiągnięciach sztucznej Inteligencji pomagają użytkownikowi w tagowaniu, klasyfikowaniu i przeszukiwaniu jego zawartości.
- 4) My Web Picture – „odkryj sposób, jak inni cię widzą w sieci Internet”. Rozwiązanie to umożliwia automatyczną detekcję i prezentację danych udostępnionych publicznie przez użytkownika w sieci Internet oraz określenie typu osobowości użytkownika (ang. „Personality”), jego reputacji, zainteresowań, stylu życia itp. Silnik rozwiązania, na podstawie uzyskanych publicznych informacji pochodzących z sieci społecznościowych (m.in. Facebook, LinkedIn, Twitter), przy użyciu technik przetwarzania języków naturalnych i Sztucznej inteligencji, agreguje i prezentuje informacje mające wpływ na „wizerunek” użytkownika w sieci Internet.

Propozycja ta ma charakter edukacyjny, dzięki czemu użytkownik ma możliwość weryfikacji swojego wizerunku w sieci i daje narzędzie kontroli własnej reputacji w Internecie, a także „stanowi” narzędzie (ang. „enabler”) do wzbogacenia wszelkich usług interakcyjnych w dialogu na styku człowiek-maszyna (ang. „Human-Machine”), dopasowanym do typu osobowości użytkownika.

ROZDZIAŁ III

STRUKTURA ORGANIZACYJNA

6 ZMIANY ORGANIZACYJNE W 2017 ROKU

6.1 Zmiany w strukturze organizacyjnej Orange Polska S.A.

W 2017 r. w Orange Polska S.A. miały miejsce zmiany struktur obszarów: Zasobów Ludzkich, Obsługi Klientów i Strategii Relacji z Klientami, Rynku Konsumenckiego, Strategii i Transformacji oraz Sieci i Technologii. Celem tych zmian było zwiększenie efektywności ww. obszarów.

6.1.1 Zarząd Orange Polska S.A.

Na dzień 31 grudnia 2017 r. Zarząd był sześciuosobowy, a poszczególnym Członkom Zarządu przyporządkowane są następujące sprawy Spółki do bezpośredniego prowadzenia:

- Prezes Zarządu,
- Wiceprezes Zarządu ds. Rynku Konsumenckiego,
- Wiceprezes Zarządu ds. Rynku Biznesowego,
- Członek Zarządu ds. Finansów,
- Członek Zarządu ds. Zasobów Ludzkich,
- Członek Zarządu ds. Obsługi Klientów i Strategii Relacji z Klientami

W dniu 7 lutego 2017 r. panowie Mariusz Gaca, Jacek Kowalski i Maciej Nowochoński zostali powołani na stanowiska członków Zarządu, na kolejną kadencję. Powołania zostały dokonane przed upływem obecnej kadencji. Nowe kadencje rozpoczęły się w dniu 19 kwietnia 2017 roku i będą trwać trzy lata.

W dniu 24 listopada 2017 r. pan Piotr Muszyński, Wiceprezes Zarządu Orange Polska S.A. ds. Strategii i Transformacji złożył rezygnację z zajmowanego stanowiska z powodów osobistych, ze skutkiem natychmiastowym.

W dniu 7 lutego 2018 roku: Rada Nadzorcza Orange Polska powołała panie: Bożenę Leśniewską oraz Jolantę Dudek na stanowiska członków Zarządu, na kolejne kadencje. Powołanie zostało dokonane przed upływem obecnej kadencji. Kadencje rozpoczną się w dniu najbliższego Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia zatwierdzającego sprawozdanie finansowe Orange Polska za 2017 rok i potrwają trzy lata.

6.1.2 Jednostki organizacyjne Orange Polska S.A.

Na dzień 31 grudnia 2017 r. w strukturze Orange Polska funkcjonowały 94 jednostki organizacyjne, bezpośrednio raportujące do:

- 1) Prezesa Zarządu – 1 jednostka organizacyjna,
- 2) Wiceprezesa Zarządu ds. Rynku Biznesowego – 6 jednostek organizacyjnych,
- 3) Wiceprezesa Zarządu ds. Rynku Konsumenckiego - 13 jednostek organizacyjnych,
- 4) Członka Zarządu ds. Finansów – 9 jednostek organizacyjnych,
- 5) Członka Zarządu ds. Zasobów Ludzkich – 12 jednostek organizacyjnych,
- 6) Członka Zarządu ds. Obsługi Klientów i Strategii Relacji z Klientami - 12 jednostek organizacyjnych,
- 7) Dyrektora Wykonawczego ds. Korporacyjnych – 7 jednostek organizacyjnych,
- 8) Dyrektora Wykonawczego ds. Sieci i Technologii – 14 jednostek organizacyjnych,
- 9) Dyrektora Wykonawczego ds. IT – 8 jednostek organizacyjnych,
- 10) Dyrektora Wykonawczego ds. Efektywności – 5 jednostki organizacyjne,
- 11) Dyrektora Wykonawczego ds. Rynku Klientów-Operatów – 7 jednostek organizacyjnych.

6.1.3 Zmiany w strukturach organizacyjnych jednostek zależnych Orange Polska S.A.

W 2017 r. nie było znaczących zmian w strukturach organizacyjnych jednostek zależnych Orange Polska S.A.

6.2 Zmiany własnościowe w Grupie w 2017 r.

6.2.1 Zakup udziałów spółki Multimedia Polska Energia sp. z o.o.

Dnia 5 września 2017 r. Orange Polska oraz Tokida Investments sp. z o.o. zawarły umowę przyrzeczoną sprzedaży 100% udziałów spółki Multimedia Polska Energia sp. z o.o. z siedzibą w Gdyni, tym samym własność wszystkich udziałów przeszła na Orange Polska S.A. (obecnie spółka działa pod firmą Orange Energia sp. z o.o.). Cena nabycia (pomniejszona o środki pieniężne) wyniosła 35 mln zł.

Multimedia Polska Energia jest podmiotem świadczącym usługi sprzedaży energii elektrycznej zarówno odbiorcom indywidualnym, jak i biznesowym. Swoich klientów obsługuje na zasadzie TPA – dostępu strony trzeciej do sieci przesyłowej, co zawdzięcza postępującej liberalizacji rynku energii elektrycznej. Na dzień podpisania umowy Multimedia Polska Energia obsługiwała około 75 tysięcy klientów energii elektrycznej, którzy generują średniomiesięczne przychody na poziomie 46 zł. Transakcja wpisuje się w strategię Orange Polska rozwoju usług dla gospodarstw domowych, komplementarnych do usług telekomunikacyjnych. Pozwala

ona Orange Polska zwiększyć bazę klientów korzystających z usługi Orange Energia do około 100 tysięcy, dzięki temu Orange stanie się liderem wśród alternatywnych dystrybutorów energii oraz wzmocni kompleksowość świadczonych klientom usług.

6.3 Akcjonariat Orange Polska

Na dzień 31 grudnia 2017 r., kapitał zakładowy Spółki wynosił 3.937 mln złotych i był podzielony na 1.312 mln w pełni opłaconych akcji zwykłych na okaziciela o wartości nominalnej 3 złote każda.

Struktura własnościowa kapitału zakładowego na dzień 20 lutego 2018 r. była następująca:

Akcjonariusz	Liczba posiadanych akcji (w szt.)	Liczba głosów na Walnym Zgromadzeniu Orange Polska S.A.	Udział w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu Orange Polska S.A.	Wartość nominalna posiadanych akcji (w zł)	Udział w kapitale zakładowym
Orange S.A.	664.999.999	664.999.999	50,67%	1.994.999.997	50,67%
Pozostali akcjonariusze	647.357.480	647.357.480	49,33%	1.942.072.440	49,33%
RAZEM	1.312.357.479	1.312.357.479	100,00%	3.937.072.437	100,00%

Na dzień 20 lutego 2018 r. Orange S.A. posiadało 50,67% akcji Spółki. Orange S.A. posiada prawo powoływania większości Członków Rady Nadzorczej Orange Polska S.A. Rada Nadzorcza powołuje i odwołuje Członków Zarządu.

Orange S.A. jest jednym z największych na świecie wiodących operatorów telekomunikacyjnych, którego przychody w na koniec 3 kwartału 2017 r. wyniosły ponad 30 mld euro. Obecna w 28 krajach Grupa Orange posiada na koniec 3 kwartału 2017 r. bazę ponad 207 milionów klientów telefonii komórkowej na całym świecie, Baza klientów konwergentnych przekroczyła 10 milionów klientów, dzięki czemu spółka zajęła pozycję pierwszego konwergentnego operatora w Europie. Baza klientów usług telewizyjnych wyniosła prawie 9 mln klientów. Orange S.A. jest również wiodącym dostawcą globalnych usług IT i telekomunikacyjnych dla przedsiębiorstw wielonarodowych, pod marką Orange Business Services. Orange S.A. jest notowana na giełdzie Euronext w Paryżu (symbol ORA) oraz na Nowojorskiej Giełdzie Papierów Wartościowych (symbol ORAN).

Na dzień 31 grudnia 2017 r. Spółka nie posiada informacji o istniejących umowach lub innych zdarzeniach, w wyniku których mogą nastąpić zmiany w strukturze akcjonariatu.

W 2017 r. Orange Polska S.A. nie emitował akcji pracowniczych.

7 STRUKTURA GRUPY NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2017

Opis organizacji Grupy został przedstawiony w Nocie 1.2 do rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

7.1 Organy zarządzające i nadzorujące jednostki dominujące

Szczegółowe informacje dotyczące Zarządu i Rady Nadzorczej Orange Polska znajdują się w punkcie 10 niniejszego Sprawozdania.

7.1.1 Akcje Orange Polska będące w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących Orange Polska

Osoby Zarządzające

Na dzień 20 lutego 2018 r. pan Jean-François Fallacher, Prezes Zarządu Orange Polska S.A., posiadał 25.000 akcji Orange Polska S.A. oraz pan Maciej Nowohoński, Członek Zarządu Spółki, posiadał 25.000 akcji Orange Polska.

Pozostali Członkowie Zarządu nie posiadali akcji Orange Polska S.A. na dzień 20 lutego 2018 r.

Akcje lub udziały w podmiotach powiązanych

Jean-François Fallacher	1 akcja Orange Money IFN S.A. o wartości nominalnej 10 RON
Mariusz Gaca	500 akcji Orange S.A. o wartości nominalnej 4 EUR.
Bożena Leśniewska	80 akcji Orange S.A. o wartości nominalnej 4 EUR.
Jolanta Dudek	80 akcji Orange S.A. o wartości nominalnej 4 EUR.
Jacek Kowalski	350 akcji Orange S.A. o wartości nominalnej 4 EUR.

Osoby Nadzorujące

Na dzień 20 lutego 2018 r. pan Maciej Witucki, Przewodniczący Rady Nadzorczej Orange Polska S.A., posiadał 4.000 akcji Orange Polska. Żadna z pozostałych osób nadzorujących Orange Polska S.A. nie była w posiadaniu akcji Spółki.

Akcje lub udziały w podmiotach powiązanych

Gervais Pellissier	34.527	akcji Orange S.A. o wartości nominalnej 4 EUR.
Gervais Pellissier	1	akcja Orange Horizons o wartości nominalnej 10 EUR.
Marc Ricau	10.315	akcji Orange S.A. o wartości nominalnej 4 EUR.
Federico Colom Artola	4.121	akcji Orange S.A. o wartości nominalnej 4 EUR.
Jean-Marie Culpin	1	akcja Orange Caraibe o wartości nominalnej 16 EUR.
Eric Debroeck	5.267	akcji Orange S.A. o wartości nominalnej 4 EUR.
Ramon Fernandez	1.524	akcje Orange S.A. o wartości nominalnej 4 EUR.
Ramon Fernandez	1	akcja Orange Maroc o wartości nominalnej 100 Dirhams.
Valérie Thérond	340	akcji Orange S.A. o wartości nominalnej 4 EUR.

7.1.2 Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy

W dniu 19 kwietnia 2017 r. Zwyczajne WZA między innymi:

- Zatwierdziło sprawozdanie Zarządu z działalności Spółki Orange Polska S.A. w roku obrotowym 2016,
- Zatwierdziło sprawozdanie finansowe Spółki Orange Polska S.A. za rok obrotowy 2016,
- Zatwierdziło sprawozdanie Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej Orange Polska w roku obrotowym 2016,
- Zatwierdziło skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok obrotowy 2016,
- Udzieliło członkom organów Orange Polska S.A. absolutorium z wykonania przez nich obowiązków w roku obrotowym 2016,
- Zdecydowało o niewypłacie dywidendy w roku 2017 za rok zakończony 31.12.2016 r. w celu maksymalnej alokacji środków pieniężnych na strategiczne projekty inwestycyjne (między innymi sieć światłowodową i sieć 4G/LTE).

7.2 Zatrudnienie

Według stanu na 31 grudnia 2017 r. zatrudnienie w Orange Polska wynosiło 14 587 etatów. W stosunku do stanu z końca grudnia 2016 r. poziom zatrudnienia w Orange Polska obniżył się o 6,1%.

Obniżenie zatrudnienia w Orange Polska to głównie efekt realizacji Umowy Społecznej zawartej na lata 2016-2017 w Orange Polska S.A. W ramach Umowy Społecznej w 2017 r. ze spółki odeszło 1 020 osób, z tego ok. 93% stanowiły odejścia w ramach programu odejść dobrowolnych. Wysokość średniej odprawy dla odchodzących pracowników Orange Polska S.A. wyniosła w 2017 r. 74,6 tys. zł.

W 2017 r. rekrutacja zewnętrzna w Orange Polska wyniosła 552 osoby. Rekrutacje dotyczyły głównie stanowisk sprzedażowych i pracowników obsługi klienta.

7.2.1 Nowa Umowa Społeczna

W dniu 5 grudnia 2017 r. Zarząd Orange Polska zakończył negocjacje z Partnerami Społecznymi w zakresie zapisów nowej Umowy Społecznej. Nowa Umowa Społeczna będzie obowiązywać przez okres 2 najbliższych lat tj. w latach 2018-2019. Równolegle z negocjacjami Umowy Społecznej Orange Polska S.A. zakończyła w trybie przepisów ustawy z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (tj. 2016r Dz.U.poz.1474) również negocjacje Porozumienia na 2018 rok.

Umowa Społeczna na lata 2018-2019 określa m.in. wielkość odejść dobrowolnych na najbliższe 2 lata na poziomie 2 680 osób oraz pakiet finansowy dla pracownika odchodzącego z Orange Polska w ramach odejść dobrowolnych. Przewiduje także możliwość podwyżek wynagrodzeń zasadniczych (2,5% w roku 2018 i w roku 2019), wysokość dodatkowego odszkodowania dla pracowników, którzy osiągną wiek emerytalny a także określa miejsce i rolę mobilności wewnętrznej przy wsparciu programu alokacyjnego, stwarza pracownikom, z którymi pracodawca zamierza rozwiązać umowę o pracę możliwości skorzystania z udziału w programie wsparcia w poszukiwaniu pracy na rynku (outplacement). Zapisy Umowy Społecznej 2018-2019 przewidują również kontynuowanie programu „przyjazne środowisko pracy” oraz utrzymanie pakietu opieki medycznej.

W ramach wynegocjowanego Porozumienia określono dla Orange Polska limit odejść pracowników w 2018 r. na poziomie 1 450, a także zasady odejść dobrowolnych w 2018 r. i wysokości odpraw i dodatkowych odszkodowań dla pracowników odchodzących z Orange Polska w 2018 r. Porozumienie określa również zasady i kryteriów doboru jakie pracodawca będzie stosował wobec pracowników, którym będzie wypowiadał umowy o pracę z przyczyn niedotyczących pracowników.

Wartość pakietu przypadająca na odchodzącego pracownika będzie zależała od stażu pracy w Grupie, zgodnie z Ponadzakładowym Układem Zbiorowym Pracy i będzie powiększona w roku 2018 o 5 tys. zł dla pracowników ze stażem pracy od 10 do 15 lat, o 10 tys. zł ze stażem pracy od 15 do 20 lat oraz o 26 tys. zł ze stażem od 20 lat.

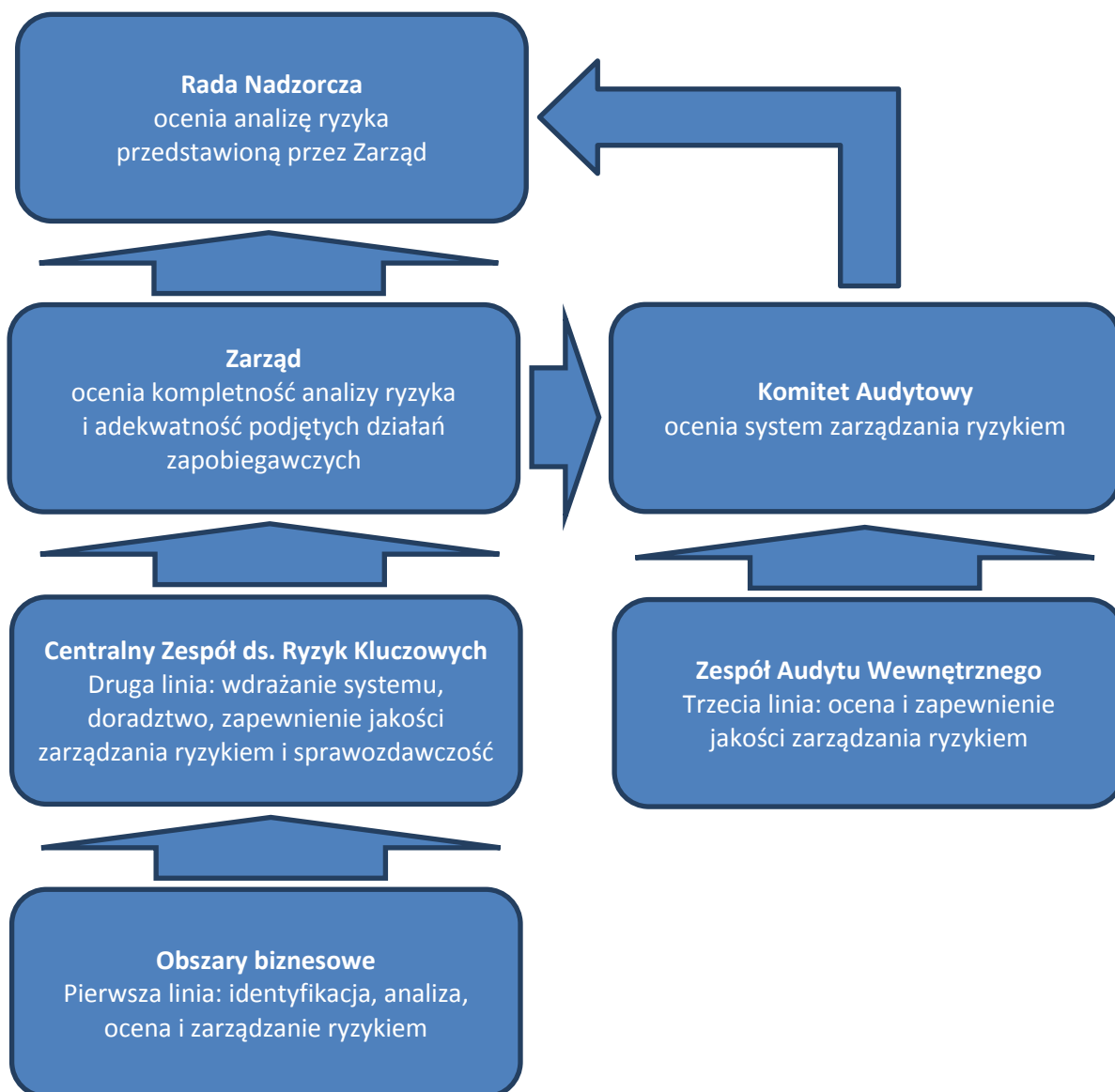
ROZDZIAŁ IV

KLUCZOWE CZYNNIKI RYZYKA

8 SYSTEM ZARZĄDZANIA RYZYKIEM W ORANGE POLSKA

Orange Polska S.A. jest narażona na ryzyko zewnętrzne i wewnętrzne o wielorakim charakterze, które może mieć wpływ na realizację założonych celów. W związku z tym, w Spółce funkcjonuje system zarządzania ryzykiem, który zapewnia identyfikację, ocenę i zarządzanie czynnikami ryzyka. System ten został opracowany na podstawie normy ISO 31000:2009. Ponadto, ocenie ryzyk poddawane są poszczególne spółki Grupy. Osoby kierujące poszczególnymi obszarami i funkcjami biznesowymi są odpowiedzialne za ocenę i zarządzanie ryzykiem, w tym identyfikację nowych i nasilających się czynników, monitorowanie ryzyka i skuteczności mechanizmów kontrolnych oraz przekazywanie odpowiednich raportów. Wszelkie zdarzenia są rozpatrywane w kontekście potencjalnego wpływu na realizację celów biznesowych Grupy.

Struktura systemu zarządzania i sprawozdawczości w odniesieniu do zarządzania ryzykiem w Orange Polska S.A.

Przy ocenie ryzyka uwzględniane jest prawdopodobieństwo oraz wpływ zajścia określonych zdarzeń na sytuację finansową, wizerunek przedsiębiorstwa, ciągłość działania oraz życie i zdrowie ludzi. W przypadku, gdy konsekwencje wystąpienia ryzyka mają wpływ zarówno np. finansowy jak i wizerunkowy, wycenia się je według najbardziej negatywnego skutku. Do ryzyk kluczowych, mających potencjalnie największy negatywny wpływ na Spółkę, przypisywane są działania mitygujące mające na celu zapobieżenie powstaniu strat lub ich zminimalizowanie. Skuteczność tych działań jest weryfikowana na bieżąco, a w razie potrzeby działania są korygowane. Do wyceny i raportowania ryzyka stosowane są m.in. mapy ryzyka (z ang. *Heat map*), które ilustrują stopień zagrożenia ze strony poszczególnych zdarzeń. Rada Nadzorcza otrzymuje coroczne sprawozdania z wynikami oceny kluczowych ryzyk. W 2017 r., Rada Nadzorcza otrzymała takie sprawozdanie w październiku.

Przykładowa mapa ryzyk stosowana jako jedno z narzędzi do komunikacji. Ten konkretny przykład prezentuje ryzyko mające średni wpływ wizerunkowy, natomiast krytyczny dla zachowania ciągłości świadczenia usług. Przez to, całe ryzyko było by ocenione na bardzo wysokie.

Prawdopodobieństwo	5					
	4					
	3					BC
	2		PR			
	1					
		1	2	3	4	5
		Wpływ				

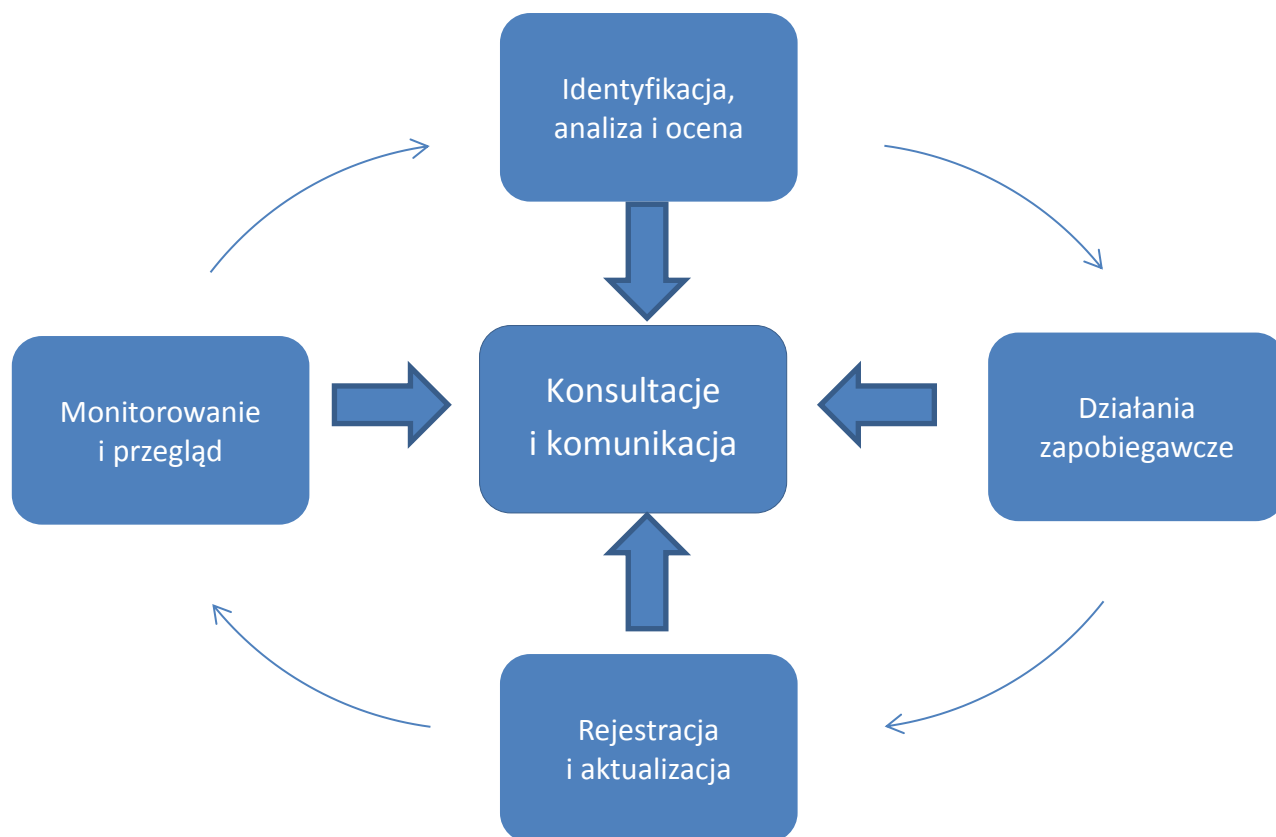
FN - finansowy

HR - zasoby ludzkie;

PR - wizerunkowy;

BC - ciągłość świadczenia usług;

Proces zarządzania ryzykiem w Orange Polska S.A. ma przebieg zobrazowany na poniższym schemacie.

8.1 RYZYKA WPŁYWAJĄCE NA DZIAŁALNOŚĆ OPERACYJNĄ ORANGE POLSKA

8.1.1 Realizacja nowej strategii Orange Polska – Orange.one

Plan strategiczny na lata 2017-2020 ogłoszony we wrześniu 2017 zakłada w wymiarze finansowym stopniową poprawę trendów w zakresie przychodów i zysku EBITDA, i trwały ich wzrost od roku 2020. Cel ten ma być osiągnięty poprzez rozwój usług i produktów najwyższej jakości, wsparty rozbudową sieci światłowodowej i mobilnej, cyfryzacją, a także istotną poprawą efektywności operacyjnej. Kluczem do sukcesu ma być lepsza egzekucja jasno określonych priorytetów, szybkość i elastyczność w działaniu oraz kierowanie się długoterminową budową wartości.

Cele, które stawia Orange.one są bardzo ambitne, a ich realizacja stanowi duże wyzwanie dla Spółki i jest obarczona szeregiem ryzyk. Silna konkurencja rynkowa może spowodować, że Grupa nie zrealizuje zakładanych celów. Środowisko makroekonomiczne w Polsce w chwili obecnej jest korzystne. Jednakże w średnim terminie zarówno otoczenie makroekonomiczne Polski jak i wewnętrzne nastroje konsumentów i przedsiębiorców mogą ulec zmianie. Otoczenie regulacyjne również może wywierać presję na działalność Grupy a tym samym na wysokość przychodów, zysku oraz jej ogólną sytuację finansową.

8.1.2 Zwiększenie konkurencji oraz presji na usługi i ceny

Główne rynki, na których Orange Polska prowadzi działalność, są dojrzałe, a nawet nasycone. W związku z tym, Orange Polska musi się mierzyć z niezwykle silną konkurencją, która początkowo miała charakter przede wszystkim cenowy, natomiast obecnie koncentruje się na jakości zarówno dostarczanych produktów jak i obsługi klienta. W odpowiedzi Orange Polska podjęła znaczące inwestycje w sieć światłowodową, realizując strategię konwergencji a także kontynuuje proces transformacji i wzrostu wydajności. Grupa postawiła również na rozwój usług w nowych obszarach, takich jak finanse mobilne czy dostawa energii elektrycznej. Brak sukcesu wdrażanej przez Orange Polska strategii może skutkować utratą udziałów w rynku i/lub spadkiem rentowności. Takie same skutki może przynieść konsolidacja innych podmiotów na jednym z rynków, na których działa Grupa.

Więcej informacji na temat konkurencji znajduje się w punkcie 8.3.

8.1.3 Utrata części rynku na skutek wdrażania nowych usług i technologii

Gwałtowny wzrost ruchu szerokopasmowego (stacjonarnego i mobilnego) oraz rozwój nowych technologii stwarzają globalnym graczom w segmencie Internetu możliwość nawiązywania bezpośrednich więzi z klientami operatorów telekomunikacyjnych, co pozbawia tych ostatnich, w tym Orange Polska, części przychodów i zysków. Jeżeli proces ten będzie się utrzymywał lub nasilać, może to mieć istotny niekorzystny wpływ na sytuację finansową i perspektywę operatorów.

Wzrost popytu na usługi dodane w sieci doprowadził do pojawienia się grupy nowych, silnych graczy: dostawców usług udostępnianych przez Internet (tzw. usług Over-The-Top – OTT), takich jak telefonia i telewizja internetowa oraz serwisy treści wideo. Nasilający się proces konkutowania z tymi graczami o kontrolę nad relacjami z klientami może prowadzić do osłabienia pozycji rynkowej operatorów. Takie bezpośrednie relacje są bowiem źródłem wartości, a ich całkowita lub częściowa utrata na rzecz nowych podmiotów rynkowych może wpłynąć na wielkość przychodów, rentowność, sytuację finansową i perspektywę operatorów telekomunikacyjnych, takich jak Orange Polska.

8.1.4 Naruszenie bezpieczeństwa informacji, w tym danych osobowych

Orange Polska dysponuje rozbudowaną bazą klientów i stale podejmuje działania w celu zapewnienia odpowiedniej ochrony ich danych osobowych oraz informacji stanowiących tajemnicę telekomunikacyjną. W Spółce działa certyfikowany System Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji, zgodny z normą ISO/IEC 27001:2013 w zakresie świadczenia usług telekomunikacyjnych i teleinformatycznych, hostingu, kolokacji, cloudcomputingu, cyberbezpieczeństwa, procesu przetwarzania danych osobowych w chmurach obliczeniowych. W październiku br. Orange Polska S.A. uzyskał certyfikat zaświadczenia o stosowaniu normy ISO/IEC 27018:2014 "Code of practice for protection of personally identifiable information (PII) in public clouds acting as PII processors" w zakresie usług przetwarzania danych osobowych w chmurach obliczeniowych UCaaS (Unified Communication as a Service), ICS (Integrated Computing Standard), ICM (Integrate Computing Managed), smart CCaaS (smart Contact Center as a Service). Spółka regularnie odnawia certyfikat European CERT dla funkcji CERT. Ze względu na charakter współczesnych zagrożeń w zakresie technologii informatycznych stosowanych do przetwarzania informacji, w tym danych osobowych pomimo podejmowanych działań zapobiegawczych nie da się całkowicie wyeliminować ryzyka naruszenia bezpieczeństwa tych informacji.

Działalność Orange Polska może prowadzić do utraty, ujawnienia, upublicznienia, przekazania nieuprawnionym podmiotom bądź niewłaściwej modyfikacji danych osobowych klientów. Przyczyny takiej sytuacji mogą być następujące: (i) szybkie wdrażanie nowych usług lub aplikacji np. związanych z wystawianiem faktur czy zarządzaniem relacjami z klientami, (ii) podejmowanie nowych inicjatyw, w tym zwłaszcza w obszarze Internetu rzeczy (IoT – Internet of Things), (iii) czyny zabronione (w tym cyberataki), zwłaszcza mające na celu kradzież danych osobowych, bądź (iv) potencjalne zaniedbania ze strony Grupy lub jej kontrahentów.

Ponadto od 25 maja 2018 roku zastosowanie do Spółki będzie mieć Rozporządzenie ogólne o ochronie danych osobowych (RODO) przyjęte w kwietniu 2016 roku. Za nieprzestrzeganie postanowień RODO będą mogły być nakładane kary administracyjne w wysokości do 4% wartości rocznego globalnego obrotu przedsiębiorstwa. Ewentualne naruszenie bezpieczeństwa danych osobowych może mieć znaczące niekorzystne skutki dla renomy Grupy oraz wiązać się z poważną odpowiedzialnością (potencjalnie również karną), co może mieć negatywny wpływ na przyszłe wyniki finansowe Orange Polska. Wiele miesięcy temu Spółce uruchomiono mający na celu przygotowanie organizacji do spełnienia wymogów RODO, przygotowania są na bardzo zaawansowanym etapie celem uzyskania gotowości do stosowania RODO w terminie.

8.1.5 Wzrost ilości i długości przerw w działaniu świadczonych usług na skutek niedostępności infrastruktury informatyczno-sieciowej Orange Polska

Usługi świadczone przez Orange są bezpośrednio zależne od funkcjonowania infrastruktury informatyczno-sieciowej. Zakłócenia lub przerwy w dostępie do usług mogą wynikać z cyberataków (na infrastrukturę informatyczną i sieciową), awarii (sprzętu lub oprogramowania), błędów ludzkich lub aktów sabotażu wpływających na funkcjonowanie krytycznego sprzętu lub oprogramowania, niewykonywania zobowiązań przez kluczowych dostawców bądź braku wystarczającej przepustowości sieci do obsługi rosnącego ruchu; mogą także wystąpić w czasie wdrażania nowych aplikacji lub oprogramowania. W obszarze ryzyka niedostępności infrastruktury i usług, operatorzy telekomunikacyjni są w sposób szczególny narażeni na próby naruszenia bezpieczeństwa, cyberataki i ataki terrorystyczne skierowane przeciw ich obiektom i pracownikom, w związku z kluczową rolą telekomunikacji w funkcjonowaniu gospodarki. Pomimo podejmowanych przez Orange Polska wysiłków na rzecz ochrony sieci, rosnąca liczba prób ataków zwiększa ryzyko przerw w dostępie do usług. Występowanie takich zdarzeń mogłoby znacząco osłabić wizerunek Orange Polska, a także doprowadzić do zmniejszenia przychodów, wpływając negatywnie na zysk i pozycję rynkową. Zakłócenia lub przerwy w dostępie do usług o zasięgu ogólnokrajowym, mogłyby spowodować kryzys wpływający potencjalnie na bezpieczeństwo narodowe.

Ograniczaniu powyższego ryzyka służą: odpowiednie planowanie rozwoju sieci i systemów informatycznych, inwestowanie we wdrażanie rozwiązań przewidzianych na wypadek awarii, programy ubezpieczeniowe oraz wdrażanie planów ciągłości działania i zarządzania kryzysowego. Orange Polska S.A., jako pierwszy operator telekomunikacyjny w Polsce, uzyskał certyfikat zgodności z normą ISO 22301:2012 dla Systemu Zarządzania Ciągłością Działania w zakresie świadczonych usług telekomunikacyjnych i teleinformatycznych.

8.1.6 Obniżenie jakości lub zaprzestanie świadczenia usług na skutek zależności od partnerów zewnętrznych

Orange Polska podpisuje z partnerami zewnętrznymi kontrakty między innymi dotyczące pośrednictwa w sprzedaży, a także rozwoju i utrzymania sieci, infrastruktury teleinformatycznej i systemów informatycznych.

Pomimo zawarcia w umowach odpowiednich klauzul ochronnych i zabezpieczających, istnieje ryzyko związane z niewywiązywaniem się kontrahentów z umów, co może przełożyć się na opóźnienia, obniżenie jakości oraz zaprzestanie świadczenia usług przez Orange Polska. Ponadto Orange Polska przekazała dostawcom zewnętrznym część odpowiedzialności w zakresie eksploatacji oraz nadzoru nad siecią telekomunikacyjną a także systemami i procesami teleinformatycznymi. Te procesy podlegają stałemu monitorowaniu, co ma zapewnić ich optymalne funkcjonowanie oraz umożliwić w razie potrzeby podjęcie skutecznych działań korygujących.

Pomimo wzmocnienia przez Orange Polska polityki przeciwdziałania korupcji, ze względu na znaczną liczbę kontrahentów oraz złożony charakter procesów mogą się zdarzyć przypadki działań o charakterze korupcyjnym, co może mieć niekorzystne skutki, zwłaszcza dla wizerunku Orange Polska.

8.1.7 Pojawienie się nowych typów nadużyć towarzyszących rozwojowi nowych technologii

Ze względu na zakres prowadzonej działalności, Orange Polska jest w poważnym stopniu narażona na nadużycia. Podobnie jak pozostali operatorzy, Orange Polska jest obiektem rozmaitych nadużyć, które mogą mieć niekorzystne skutki zarówno dla przedsiębiorstwa jak i klientów. Ponadto, wraz z rosnącą złożonością technologii i systemów sieciowych oraz coraz szybszym wdrażaniem nowych aplikacji i usług (zwłaszcza w zakresie połączeń międzysieciowych i zarządzania relacjami z klientami), mogą się pojawić nowe rodzaje nadużyć, które będą jeszcze trudniejsze do wykrycia i zwalczania, co może skutkować utratą przychodów.

8.1.8 Oddziaływanie pól elektromagnetycznych

Pole elektromagnetyczne wytwarzane przez urządzenia radiowe (wykorzystywane przede wszystkim w sieciach mobilnych, ale także stacjonarnych) mogą budzić obawy o ich niekorzystny wpływ na zdrowie ludzi, chociaż obowiązujące w Polsce ograniczenia w zakresie dopuszczalnego poziomu pól elektromagnetycznych są znacznie surowsze niż w większości innych państw, gdzie stosuje się limit zgodny z zaleceniem Rady 1999/519/WE.

Pogorszenie postrzegania tego zjawiska miałoby niekorzystny wpływ na działalność i wyniki takich operatorów jak Orange Polska. Gdyby w przyszłości badania naukowe w jakimś stopniu potwierdziły słuszność powyższych obaw, spowodowałoby to zapewne spadek zainteresowania mobilnymi usługami telekomunikacyjnymi, trudności inwestycyjne i zwiększone koszty związane z instalowaniem stacji bazowych i innych urządzeń bezprzewodowych, a także nasilenie sporów i roszczeń.

W Polsce rozpoczęły się prace nad ustawą poszerzającą regulacje związane z polem elektromagnetycznym wytwarzanym przez urządzenia telekomunikacyjne. Proces legislacyjny jest wciąż w początkowej fazie, ale nowe przepisy mogą zwiększyć zakres obowiązków operatorów, wydłużając czas i podnosząc koszty rozwoju sieci (zwłaszcza w odniesieniu do systemów 5G).

8.1.9 Czynniki ryzyka związane z zasobami ludzkimi i dostosowaniem struktury organizacyjnej

Orange Polska i jej kierownictwo kontynuują proces zmiany kultury organizacyjnej w celu motywowania pracowników i promowania kultury ciągłego doskonalenia, a także usprawnia organizację i infrastrukturę tak aby móc sprostać konkurencji oraz wdrażać nowe technologie i nowe, bardziej wydajne modele biznesowe w ramach programu transformacji. Jeżeli Orange Polska nie powiedzie się ukończenie tych transformacji będzie to miało negatywny wpływ na marże operacyjne, pozycję firmy i jej wyniki finansowe. Orange Polska kontynuowała proces odejść dobrowolnych oraz proces optymalizacji zatrudnienia. Regularne badania satysfakcji pracowników przeprowadzane są przez zewnętrznego konsultanta.

8.2 RYZYKA REGULACYJNE, PRAWNE I PODATKOWE

8.2.1 Ryzyka regulacyjne

Grupa musi wypełniać różne obowiązki regulacyjne określające zasady, według których produkty i usługi mają być świadczone, w tym także odnoszące się do pozyskiwania i odnawiania licencji. Obowiązki regulacyjne wynikają ze zmiany prawa, a także decyzji administracyjnych. Decyzje regulacyjne oraz zmiany w otoczeniu regulacyjnym mogą niekorzystnie wpływać na Grupę.

8.2.2 Ryzyko dotyczące uchylenia decyzji deregulacyjnych na rynku hurtowych usług dostępu szerokopasmowego

W dniu 14 lutego 2018 r. Orange Polska S.A. otrzymał postanowienie Sądu Apelacyjnego uchylające postanowienie Prezesa UKE z dnia 7 października 2014 r. stwierdzające skuteczną konkurencję na obszarach 76 gmin na rynku świadczenia hurtowych usług dostępu szerokopasmowego. Postanowienie Sądu Apelacyjnego zostało uchylone wyłącznie ze względów formalnych, a nie merytorycznych. Ponadto, pozostałe decyzje związane z deregulacją pozostają w mocy. Pomimo że, postanowienie Sądu Apelacyjnego nie zmienia warunków działania Orange Polska na terenie 76 gmin, istnieje ryzyko, iż ulegną one zmianie jeśli pozostałe decyzje dotyczące deregulacji zostaną również uchylone.

8.2.3 Obniżenia stawki za zakańczanie połączeń w sieci stacjonarnej (FTR)

UKE prowadzi analizę rynku zakańczania połączeń w sieci stacjonarnej. W ramach postępowania zostanie ustalona stawka na podstawie metodologii pure bottom-up LRIC. W konsekwencji doprowadzi to do obniżki stawki FTR. Poziom stawki oraz data wprowadzenia nie są jeszcze znane.

8.2.4 Zmiany opłat za usługi hurtowe

Prezes UKE wydał decyzję zobowiązującą Orange Polska S.A. do zmiany Oferty SOR poprzez zmianę wysokości opłaty abonamentowej za usługę WLR POTS, jak również decyzję zobowiązującą do usunięcia opłaty hurtowej za przenoszenie numerów. Od obu decyzji OPL wniósł skargę do WSA.

W wykonaniu obu decyzji OPL przedstawił propozycje zmian SOR. Postępowania w przedmiocie zmian SOR są w toku. Proces zatwierdzania zmian oferty będzie podlegał konsultacjom rynkowym i notyfikacji Komisji Europejskiej.

8.2.5 Ryzyka związane z pozyskaniem nowych pasm na potrzeby świadczenia zaawansowanych usług telekomunikacyjnych

Rosnący popyt na usługi transmisji danych oraz przyszły rozwój systemów piątej generacji (5G) będą się wiązać z koniecznością zdobycia nowych zasobów częstotliwości, zarówno w zakresie poniżej, jak i powyżej 6 GHz.

Obszar niepewności jest związany w szczególności z kwestią rozdystrybuowania, tzw. drugiej dywidendy cyfrowej, czyli pasma 700 MHz. Zgodnie z decyzją Komisji Europejskiej państwa członkowskie są zobowiązane zapewnić dostępność tego pasma dla usług mobilnych do 30 czerwca 2020 r. (a maksymalnie do czerwca 2022 r.). Nie są znane dokładne plany polskiej administracji w tym zakresie. Dodatkowym ryzykiem jest bardzo wysoki poziom fragmentacji pasm 3,5GHz oraz 3,7GHz. Brak kompleksowego podejścia do wykorzystania tych pasm i niedostępność szerokich bloków spektrum może stanowić istotną przeszkodę w szybkim uruchomieniu usług 5G w Polsce.

8.2.6 Postępowania UOKiK i Komisji Europejskiej ws. współdzielenia sieci

W 2014 r. Polkomtel skierował do Komisji Europejskiej pismo informujące o możliwym naruszeniu przez Orange Polska S.A. i T-Mobile Polska przepisów Traktatu, które zakazują zawierania porozumień mogących zakłócić konkurencję wewnątrz wspólnego rynku (art. 101 ust. 1 Traktatu). Pismo dotyczyło też możliwego naruszenia przepisów o właściwości zawartych w Rozporządzeniu Rady (WE) nr 139/2004 w sprawie kontroli koncentracji. W swoim wniosku Polkomtel postawił tezę, jakoby zgodę na utworzenie spółki Networks! powinna wydać Komisja Europejska, a nie UOKiK. W ramach postępowania Orange Polska S.A. przedstawiała wymagane przez Komisję informacje i dokumenty.

UOKiK, który prowadził w latach 2014-2016 także postępowanie wyjaśniające w związku ze współpracą T-Mobile i Orange Polska S.A. w ramach Networks!, zakończył postępowanie i ogłosił, że w razie potrzeby udostępni swoje ustalenia Komisji Europejskiej.

Postępowanie wyjaśniające Komisji Europejskiej jest nadal w toku.

8.2.7 Wzrost obciążeń podatkowych, jako rezultat zmian w prawie

Polskie prawo podatkowe, w szczególności dotyczące podatku od towarów i usług (VAT) oraz podatku dochodowego, jest skomplikowane i podlega częstym zmianom i nierzadko sprzecznym interpretacjom organów podatkowych. Zmiany przepisów, skutkujące brakiem stabilności systemu podatkowego mogą mieć potencjalnie niekorzystny wpływ na sytuację prawną, biznesową i finansową Grupy. W ostatnim czasie Ministerstwo Finansów nie sygnalizowało zamiarów zmiany stawek podatkowych, w szczególności nie jest planowany powrót do stawek VAT 22% i 7%. Widoczny jest natomiast trend, w ramach którego Ministerstwo Finansów dążąc do uszczelnienia systemu podatkowego likwiduje rozwiązania dające dotychczas możliwości legalnej optymalizacji podatkowej. Jednym z przykładów takiego działania jest wprowadzenie do Ordynacji podatkowej, z dniem 15 lipca 2016 roku, klauzuli przeciwko unikaniu opodatkowania.

Ze względu na skalę prowadzonej działalności, zmiany prawne także w innych obszarach np. gospodarowania przestrzenią również mogą, w przyszłości, negatywnie wpłynąć na wysokość zobowiązań podatkowych operatora infrastrukturalnego takiego, jak Orange Polska. Niejasne przepisy lub niekorzystne interpretacje mogą skutkować zwiększeniem obciążeń podatkowych.

Dodatkowo, dzięki wdrożonym rozwiązaniom informatycznym, jak np. Jednolity Plik Kontrolny, Orange Polska poddaje kontroli dużą część transakcji gospodarczych całościowo w sposób automatyczny. Takie metody kontroli sprawiają, że ewidencja zdarzeń gospodarczych obciążona jest małą ilością błędów. Niekiedy może to jednak prowadzić do konieczności dokonania korekty w zeznaniach podatkowych.

8.2.8 Wzrost wynagrodzenia za używanie gruntu stron trzecich na potrzeby budowy i utrzymania infrastruktury Orange Polska S.A.

Infrastruktura Orange Polska S.A. jest budowana na gruntach należących do osób trzecich i w niektórych przypadkach Spółka nie posiada lub ma trudności w odnalezieniu dowodów, że taka osoba trzecia wyraziła zgodę na posadowienie infrastruktury na jej nieruchomości. Tak jest w szczególności w przypadku dawno wybudowanej infrastruktury do świadczenia usług telefonii stacjonarnej. Co do zasady, Spółka ma prawo żądać, żeby jej infrastruktura pozostała w miejscu pierwotnej lokalizacji, jednakże musi za to zapłacić. Nowe inwestycje są również prowadzone na gruntach należących do osób trzecich i Spółka musi nabywać odpłatnie prawo do używania nieruchomości na te cele. Spółka nie wyklucza, że płatności na rzecz osób trzecich za używanie ich nieruchomości mogą wzrosnąć.

8.3 RYZYKA KONKURENCYJNE

8.3.1 Niezrealizowanie zakładanego zwrotu z inwestycji w światłowody oraz utrata części rynku dostępu szerokopasmowego.

Oprócz pozytywnych skutków społecznych, jakie wynikają z inwestycji w budowę światłowodów w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa, zidentyfikowano dwa ryzyka dla Orange Polska. Z jednej strony, istnieje ryzyko niezrealizowania zakładanych celów sprzedażowych na wybudowanej przez Orange Polska infrastrukturze światłowodowej, a zatem także zakładanego zwrotu z inwestycji. Z drugiej strony, otwarty dostęp do infrastruktury światłowodowej budowanej w ramach POPC może powodować, że Spółka utraci część rynku dostępu szerokopasmowego, na których dotychczas świadczyła usługi w technologii ADSL.

8.3.2 Marginalizacja roli sieciowych operatorów komórkowych na skutek wdrożenia technologii eSIM

Rośnie ryzyko ze strony technologii eSIM, szczególnie w scenariuszach, które zakładają oparcie nowych rozwiązań na bezpośredniej relacji marketingowej między klientem końcowym a producentem urządzeń / terminali lub dostawcą ekosystemu usługowego na bazie systemu operacyjnego z pominięciem operatora infrastruktury dostępowej. Takie rozwiązania marginalizują rolę operatora i sprowadzają ją jedynie do roli technicznej, niewidocznej dla klienta i w praktyce uniemożliwiającej (lub znacząco utrudniającej) oferowanie przez takiego operatora jak Orange Polska usług o wartości dodanej dla klientów detalicznych pod marką własną.

8.3.3 Zwiększenie konkurencji ze strony operatorów telewizji kablowych na rynku ofert konwergentnych

Sytuacja w dużych aglomeracjach z ugruntowaną pozycją operatorów telewizji kablowych pokazuje, że Orange Polska jest w stanie skutecznie konkurować z kompleksową ofertą operatorów kablowych za pomocą usług konwergentnych (Orange Love), jak i rosnącego zasięgu światłowodu. Jednak stopniowo ekspansja operatorów kablowych – zarówno organicznie jak i poprzez przejęcia – na rynkach lokalnych, w których Orange Polska miał dotychczas ugruntowaną pozycję, stanowi ryzyko dla Grupy. Dlatego właśnie plan

inwestycji Orange Polska w FTTH obejmuje również mniejsze miasta, gdzie operatorzy kablowi jeszcze nie zdążyli ugruntować swojej obecności.

W 2017 roku UPC poinformowało o zawarciu umowy z Play na zbudowanie operatora MVNO. W dłuższym okresie czasu może to częściowo zniwelować przewagę konkurencyjną Grupy w zakresie konwergencji i ograniczyć wzrost bazy klientów usług opartych o światłowód.

8.3.4 Zagrożenie dla realizacji strategii konwergencji wynikające z przejęcia Netii przez Grupę Cyfrowy Polsat

Na początku grudnia Grupa Cyfrowy Polsat ogłosiła zakup 32% akcji spółki Netia, drugiego co do wielkości operatora telefonii stacjonarnej w Polsce. Na początku 2018 r. Grupa Cyfrowy Polsat planuje objęcie do 66% akcji Netii w celu przejęcia kontroli operacyjnej nad operatorem. Wymagać to będzie uprzedniej zgody Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. W tym samym czasie Grupa Cyfrowy Polsat poinformowała o zakupie pięciu kanałów telewizyjnych od grupy ZPR Media (Eska TV, Eska TV Extra, Eska Rock TV, Polo TV i Vox Music) oraz przejęciu 34% udziałów w Fokus TV i Nowa TV (z prawem do kupna kolejnych 15%).

Dzięki tym transakcjom Cyfrowy Polsat stanie się operatorem w pełni konwergentnym. Zakup Netii to uzupełnienie brakującej części stacjonarnej w portfolio usług grupy Cyfrowy Polsat oraz zwiększenie możliwości sprzedaży swoich usług w średnich i dużych miastach, obszarach zdominowanych przez telewizję kablowe. Do tej pory usługi Grupy Cyfrowego Polsatu były najbardziej popularne na obszarach wiejskich i w mniejszych miastach. Zaś kolejne treści telewizyjne w portfolio operatora to wzmocnienie przewagi konkurencyjnej w zakresie atrakcyjności oferty, w tym sztandarowego pakietu usług konwergentnych SmartDOM. Zwiększenie atrakcyjności tego pakietu stwarza dodatkowe zagrożenie dla realizacji planów sprzedaży usług konwergentnych przez Orange Polska.

8.3.5 Utrata części rynku detalicznego wobec ekspansji T-Mobile

Po okresie aktywnej działalności na rynku klientów biznesowych, wynikającym bezpośrednio z połączenia z GTS Polska, T-Mobile zapowiedziało zwiększenie swojej obecności na rynku klientów indywidualnych (w tym również w zakresie dostępności ofert konwergentnych, w oparciu o infrastrukturę stacjonarną pozyskiwaną w modelu hurtowym od innych operatorów, także od Orange Polska). Na mocy listu intencyjnego ogłoszonego w dniu 20 grudnia 2017 r. T-Mobile i Orange Polska zobowiązały się do prowadzenia rozmów na temat współpracy w zakresie dostępu do sieci FTTH. Ocena wpływu na Orange Polska możliwa będzie po zakończeniu rozmów, co jest planowane na 2018 rok. W 2017 roku T-Mobile wprowadził szereg dedykowanych ofert na rynku klientów indywidualnych (w tym m.in., ofertę Internetu Domowego), realizował koncepcję odbudowy struktury sprzedaży (poprzez rozbudowę liczby salonów).

W 2017 roku T-Mobile przejął 100% akcji T-Systems, co wzmocniło jego pozycję na rynku usług ICT w segmencie B2B.

8.3.6 Dalsza utrata klientów telefonii stacjonarnej za sprawą wypierania tych usług przez telefonię komórkową

Substytucja telefonii stacjonarnej przez telefonię komórkową jest już od lat jednym z istotnych wyzwań dla operatorów telekomunikacyjnych, szczególnie w regionie Europy Środkowo-Wschodniej, gdzie penetracja telefonią stacjonarną w momencie spopularyzowania telefonii komórkowej była znacząco niższa niż w krajach Europy Zachodniej.

W Polsce zjawisko zastępowania telefonii stacjonarnej mobilną ma większą skalę niż w większości krajów Europy Zachodniej i odsetek użytkowników „tylko usług komórkowych” jest od nich wyższy.

Wyraźnie rośnie popularność usług, w których telefonia stacjonarna jest usługą dodaną do Internetu czy telefonii komórkowej, stanowiąc ekwiwalent „tradycyjnej” linii telefonicznej. Takie usługi dedykowane do zastosowań stacjonarnych (w domach i w firmach) a oparte na infrastrukturze komórkowej oferują zarówno sieciowi operatorzy komórkowi, ale w ostatnim okresie coraz częściej jest do tego celu wykorzystywany model biznesowy komórkowego operatora wirtualnego (MVNO). Tacy operatorzy jak np. Netia, Novum, Telestrada sukcesywnie migrują swoich klientów telefonii stacjonarnej na sieć komórkową.

8.4 CZYNNIKI RYZYKA ZWIĄZANE Z OGÓLNA SYTUACJĄ GOSPODARCZĄ I STANEM RYNKÓW FINANSOWYCH

Czynniki makroekonomiczne

8.4.1 Ryzyko spowolnienia wzrostu gospodarczego względem oczekiwań na skutek wystąpienia niekorzystnych czynników wewnętrznych i zewnętrznych

Polska gospodarka w 2017 r. rozwijała się w tempie wyraźnie szybszym niż w 2016 r. Dynamika PKB wg wstępnego szacunku wyniosła 4,6%. Pozytywny obraz gospodarki kształtował w głównej mierze, - podobnie jak w latach poprzednich - wzrost konsumpcji prywatnej, wydatnie wsparty przez ożywienie w inwestycjach (zarówno publicznych, jak i prywatnych) oraz eksport. W kolejnych latach czynniki stymulujące PKB zostaną poddane trudnym wyzwaniom, głównie za sprawą problemów z pozyskaniem wystarczającej ilości

pracowników i presją na wzrost kosztów pracy. Wydatki konsumpcyjne gospodarstw domowych znajdowały się w 2017 r. pod silną presją inflacyjną i były stymulowane przede wszystkim przez malejące bezrobocie, wzrost płac, program socjalny „500+”, niskie stopy procentowe). Utrzymywanie się silnej presji inflacyjnej w kolejnych latach może się przełożyć na ograniczanie wydatków konsumpcyjnych gospodarstw domowych, w tym na nowoczesne i dodatkowe usługi telekomunikacyjne. Na perspektywę dalszego wzrostu gospodarczego wpływ ma kondycja gospodarek europejskich oraz koniunktura na rynkach światowych. Silne powiązania polskiej gospodarki z europejskimi - w szczególności z niemiecką - powoduje, że ewentualny niekorzystny scenariusz dotyczący rozwoju europejskiej gospodarki lub niemieckiej, może negatywnie wpłynąć na dynamikę wzrostu polskiego PKB. Czynniki wewnętrznymi wpływającymi na ewentualne ryzyko obniżenia się tempa wzrostu gospodarczego mogą być dodatkowe wydatki państwa, związane z realizacją polityki socjalnej. Mogą one wpłynąć na wzrost deficytu budżetowego, co w konsekwencji może przyczynić się do zmniejszenia bezpośredniego wkładu wydatków publicznych w tempo wzrostu popytu krajowego oraz ograniczenie wolumenu inwestycji publicznych.

8.4.2 Spadek rentowności branży telekomunikacyjnej w efekcie rosnącej presji inflacyjnej oraz spadku cen usług

Średnioroczny wskaźnik wzrostu cen towarów i usług w 2017 r. osiągnął poziom 2,0% i pozostał poniżej celu inflacyjnego (2,5%). W skali roku mieliśmy do czynienia z podwyżkami we wszystkich głównych segmentach towarów i usług - oprócz odzieży i obuwiu - przy czym najbardziej rosły ceny żywności.

Pomimo rosnącej presji inflacyjnej Rada Polityki Pieniężnej zachowała do końca 2017 r. referencyjną stopę procentową na rekordowo niskim poziomie 1,5% (obowiązującą od marca 2015 r.), podtrzymując ocenę, że bieżący, stabilny wzrost gospodarczy, ogranicza ryzyko utrzymania się inflacji poniżej celu w średnim okresie.

Na tle innych branż usługi telekomunikacyjne notowały w 2017 r. słabnącą rentowność, będącą pochodną spadku cen efektywnych przy jednoczesnym wyraźnym wzroście kosztów i koniecznych wydatków inwestycyjnych dla sprostania rosnącym wymaganiom klientów poprzez wymianę starszej generacji infrastruktury na nowoczesną oraz zapewnienia dostępności do usług na terenach tzw. „białych plam”.

8.4.3 Nasilenie się niekorzystnych zjawisk na rynku pracy

Ogólna sytuacja makroekonomiczna wpływa korzystnie na rynek pracy, czego przejawem był wzrost zatrudnienia oraz spadek bezrobocia do poziomu 6,7% (-1,6 pp. r/r) na koniec 2017 r. W tym samym czasie odnotowano wzrost płac w sektorze przedsiębiorstw, który w okresie styczeń – grudzień 2017 wyniósł 5,9% w ujęciu nominalnym.

W 2018 r. można oczekiwać dalszego spadku bezrobocia, natomiast będzie się ono zbliżało do naturalnej granicy ok. 5%, co może – pomimo nadal korzystnych prognoz ogólnogospodarczych – potęgować już teraz występujące w gospodarce problemy z dostępnością rąk do pracy oraz wzrostem kosztów pracy wynikających z presji na podwyżkę płac. To z kolei może wpłynąć na pogorszenie nastrojów w niektórych sektorach przedsiębiorstw i może stanowić barierę dla wzrostu gospodarczego poprzez ograniczanie inwestycji.

8.4.4 Ryzyko zmniejszenia napływu środków unijnych na realizację inwestycji infrastrukturalnych

Ryzyko dla całej gospodarki, w tym dla rynku usług telekomunikacyjnych stwarza perspektywa ewentualnego ograniczenia napływu funduszy unijnych, tak kluczowych dla budowy infrastruktury telekomunikacyjnej. Ryzyko to wynika z jednej strony z toczących się dyskusji nt. powiązania redystrybucji środków z obecnej perspektywy unijnej (2017-2020) z kwestią przyjmowania przez kraje-beneficjentów imigrantów oraz w przypadku Polski z przestrzeganiem unijnych zasad praworządności. Z drugiej strony istnieje ryzyko niewywiązania się przez Wielką Brytanię z zobowiązań do zasilenia funduszy unijnych. Kwestia ta jest przedmiotem toczących się negocjacji nt. opuszczenia UE przez Wielką Brytanię.

Czynniki związane z rynkami finansowymi

8.4.5 Wzrost stóp procentowych

Rok 2017 nie przyniósł zmian w polityce banku centralnego i stopy procentowe pozostały stabilne na najniższym poziomie w historii. W przyszłym roku oczekuje się, że Rada Polityki Pieniężnej pozostawi stopy niezmienione podejmując jednak kroki, aby przygotować rynek do podwyżek w 2019 roku. Ewentualny wzrost stóp procentowych nie powinien mieć istotnego wpływu na koszt zadłużenia Grupy ze względu na utrzymywany wysoki poziom zabezpieczeń.

8.4.6 Osłabienie kursu waluty rodzimej

Wahania kursów walutowych mają wpływ na wysokość zobowiązań Orange Polska denominowanych w walutach obcych, a także na wysokość rozliczeń z zagranicznymi operatorami. Wpływ ten jest w znacznym stopniu ograniczony poprzez posiadany portfel transakcji zabezpieczających. W 2017 r. złoty umocnił się 4,9% w stosunku do euro oraz o 19,7% w stosunku do dolara amerykańskiego. Wahania naszej rodzimej waluty powodowane były przez czynniki wewnętrzne i zewnętrzne. Do Polski powróciły fundusze kupujące obligacje skarbu państwa, jak i doceniające nasze perspektywy gospodarcze. Ograniczona zmienność dobrze służyła

naszej rodzimej walucie. W omawianym okresie kurs złotego wobec euro podlegał wahaniom w zakresie 4,1709 - 4,3792 natomiast wobec dolara amerykańskiego pomiędzy 3,4813 - 4,1667. Średni kurs złotego (za NBP) w 2017 r. wyniósł 3,7777 w stosunku do dolara i 4,2576 w stosunku do euro. Ewentualne osłabienie kursu złotego nie powinno mieć wpływu na wysokość zobowiązań Orange Polska denominowanych w walutach obcych oraz na wysokość rozliczeń z zagranicznymi operatorami ze względu na utrzymywany poziom zabezpieczeń

8.4.7 Ryzyko utraty wartości aktywów

Wartości odzyskiwalne przedsiębiorstw, które wpływają na wartość księgową aktywów trwałych, w tym wartości firmy, są wrażliwe na metody wyceny i założenia przyjęte w modelu. Są one również wrażliwe na wszelkie zmiany w środowisku biznesowym w stosunku do przyjętych założeń. Więcej informacji dotyczących utraty wartości firmy oraz wartości odzyskiwalnych znajduje się w notach do rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

8.4.8 Czynniki mogące mieć wpływ na cenę akcji Orange Polska

Do pozostałych czynników, poza opisanymi powyżej, które mogą powodować zmiany ceny akcji Orange Polska należą:

- Realizacja planu strategicznego Orange.one
- Zmiana w perspektywie wypłat dywidendy,
- Zmiana poziomu zadłużenia Grupy,
- Sprzedaż lub nabycie znaczących aktywów przez Grupę,
- Znaczące zmiany w strukturze własnościowej Grupy,
- Zmiany przez analityków rynku kapitałowego ich prognoz i rekomendacji dotyczących Grupy, jej konkurentów, partnerów oraz sektorów gospodarki, w których działa Grupa.

ROZDZIAŁ V OŚWIADCZENIA

9 OŚWIADCZENIA ZARZĄDU

9.1 Oświadczenie o przyjętych zasadach rachunkowości

Zarząd Orange Polska S.A. w składzie:

1. Jean-François Fallacher – Prezes Zarządu
2. Bożena Leśniewska – Wiceprezes Zarządu ds. Rynku Biznesowego
3. Mariusz Gaca – Wiceprezes Zarządu ds. Rynku Konsumenckiego
4. Jolanta Dudek – Członek Zarządu ds. Obsługi Klientów i Strategii Relacji z Klientami
5. Jacek Kowalski – Członek Zarządu ds. Zasobów Ludzkich
6. Maciej Nowochoński – Członek Zarządu ds. Finansów

potwierdza, że zgodnie z jego najlepszą wiedzą, roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe oraz roczne sprawozdanie finansowe Orange Polska S.A. i dane porównywalne sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości oraz odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową Orange Polska S.A. oraz jej Grupy oraz jej wynik finansowy.

Sprawozdanie Zarządu zawiera prawdziwy obraz rozwoju i osiągnięć oraz sytuacji Grupy Kapitałowej Orange Polska S.A., w tym opis podstawowych zagrożeń i ryzyka.

9.2 Oświadczenie o wyborze podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych dokonującego badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Zarząd Orange Polska S.A. oświadcza, że podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych dokonujący badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego oraz sprawozdania finansowego Orange Polska S.A. został wybrany zgodnie z przepisami prawa oraz, że podmiot ten, oraz biegli rewidenci dokonujący tego badania spełniają warunki do wydania bezstronnej i niezależnej opinii z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego oraz sprawozdania finansowego Orange Polska S.A., zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami zawodowymi.

9.3 Umowa z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych

W dniu 2 czerwca 2017 r. Orange Polska S.A. zawarła umowę z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych, w ramach której Ernst & Young Audyt Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k. przeprowadził odpowiednio:

- przegląd jednostkowego sprawozdania finansowego Spółki oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy za I półrocze 2017 roku sporządzonych wg MSSF,
- badanie jednostkowego sprawozdania finansowego Spółki oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy za 2017 rok sporządzonych wg MSSF
- procedury w odniesieniu do pakietu sprawozdawczego Magnitude Orange Polska S.A.

Badanie sprawozdań finansowych spółek zależnych zostało przeprowadzone na podstawie odrębnych umów zawartych z Ernst & Young Audyt Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k. i z każdą ze spółek zależnych.

Łączne wynagrodzenie należne z tytułu badania oraz przeglądów wyżej wymienionych sprawozdań finansowych oraz innych usług świadczonych przez Ernst & Young Audyt Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k. za 2017 rok jest wymienione poniżej (w tys. zł).

	2017
Badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy i rocznego sprawozdania finansowego Orange Polska S.A. oraz spółek zależnych za rok 2017, przegląd jednostkowego sprawozdania finansowego Orange Polska S.A. i skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy na dzień 30 czerwca 2017 r.	3 073
Badanie rocznych sprawozdań regulacyjnych Orange Polska S.A. zgodnie z prawem telekomunikacyjnym	1 218
Pozostałe usługi	470
Ogólne wynagrodzenie należne od Grupy	4 761

Wynagrodzenie należne Ernst & Young spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Academy of Business sp. k. za 2017 rok wyniosło 3 tys. zł.

Łączne wynagrodzenie należne za 2016 rok z tytułu badania oraz przeglądów wyżej wymienionych sprawozdań finansowych oraz innych usług świadczonych przez Ernst & Young Audyt Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k. wynosiło odpowiednio: badanie sprawozdań finansowych Orange Polska S.A., Grupy i spółek zależnych oraz przeglądy Orange Polska S.A. i Grupy – 1 913 tys. zł; inne usługi dla Orange Polska S.A. – 742 tys. zł; badanie rocznych sprawozdań regulacyjnych Orange Polska S.A. zgodnie z prawem telekomunikacyjnym – 1 665 tys. zł.; wynagrodzenie wypłacone Ernst & Young spółka z

ograniczoną odpowiedzialnością Business Advisory sp. k. i Ernst & Young spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Academy of Business sp. k. – 173 tys. zł.

9.4 Stanowisko Zarządu odnośnie możliwości zrealizowania wcześniej publikowanych prognoz wyników na dany okres

W dniu 25 października 2017 r. w oparciu o analizę wyników finansowych za 9 miesięcy zakończonych 30 września 2017 roku oraz perspektywy czwartego kwartału 2017 roku, Grupa podwyższyła prognozę skorygowanej EBITDA na 2017 rok do około 3,0 miliardów złotych. Wcześniej prognozowano, że w 2017 roku skorygowana EBITDA będzie się zawierać w przedziale 2,8-3,0 miliardów złotych.

Korzystniejsza prognoza skorygowanej EBITDA wynika głównie ze zmiany strategii komercyjnej w kierunku większej koncentracji na wartości przy pozyskiwaniu i utrzymaniu klientów. To podejście przekłada się na znacznie niższe subsydia do telefonów, wyższy udział umów bez telefonu oraz optymalizację struktury kanałów dystrybucji. Wszystkie te czynniki korzystnie wpływają na wysokość kosztów sprzedaży.

Na dzień 31 grudnia 2017 r. prognoza została zrealizowana - Skorygowana EBITDA za 2017 r. wyniosła 3 011 mln zł.

10 OŚWIADCZENIE O STOSOWANIU ŁADU KORPORACYJNEGO

a) Zasady ładu korporacyjnego, którym podlega Spółka

Spółka, jako emitent papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. została zobowiązana do stosowania zasad ładu korporacyjnego w postaci „Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW 2016”. Treść zasad Dobrych Praktyk, którym podlegała Spółka do dnia 31.12.2017 r. jest dostępna pod adresem <http://corp-gov.gpw.pl>.

b) Przestrzeganie ładu korporacyjnego

Spółka w 2017 r. przestrzegała obowiązujących zasad ładu korporacyjnego, o których mowa powyżej.

Odnosząc się do rekomendacji IV.R.2 Dobrych Praktyk Spółka informuje, że zapewnia transmisję Walnego zgromadzenia w czasie rzeczywistym, ale nie przewiduje możliwości dwustronnej komunikacji w czasie rzeczywistym, ani możliwości wykonywania prawa głosu przez akcjonariuszy z lokalizacji innej niż obradujące Walne Zgromadzenie z uwagi na ryzyka prawne związane z tego typu komunikacją elektroniczną.

c) Opis głównych cech stosowanych w Orange Polska S.A. systemów kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych (dodatkowe informacje dotyczące kluczowych czynników ryzyka znajdują się w rozdziale IV)

Funkcjonujący w Orange Polska S.A. system kontroli wewnętrznej oraz zarządzania ryzykiem umożliwia zarządzanie ryzykiem związanym z osiąganiem celów biznesowych, (choć tego ryzyka całkowicie nie eliminuje), w istotnym stopniu zabezpieczając Spółkę przed poważnymi nieprawidłowościami w sprawozdawczości i stratami.

Kodeks Etyki określa zasady relacji z klientami, akcjonariuszami, pracownikami, dostawcami i konkurentami, a także zasady dotyczące ochrony środowiska, w którym działa Grupa. Sprawnie działający od lat whistleblowing jest koordynowany przez Komisję ds. Etyki Orange Polska, która działa w Spółce od 2007 roku. Proces pozwala na identyfikację problemów poprzez dostępne kanały zgłoszeń dla pracowników, współpracowników, firm współpracujących, takie jak: e-mail na skrzynkę funkcyjną, pisemnie na adres pocztowy Przewodniczącego Komisji ds. Etyki, kontakt do Przewodniczącego Komitetu Audytowego Orange Polska, strona intranetowa z możliwością anonimowego zgłoszenia, strona intranetowa Grupy Orange. Pracownicy przechodzą regularnie szkolenie w zakresie kwestii etycznych zakończone certyfikacją.

Zgodnie z podejściem przyjętym przez Grupę Orange zakładającym stopniowe wdrażanie kolejnych elementów Programu Compliance wprowadzono w Orange Polska Politykę Antykorupcyjną oraz Wytyczne do zapobiegania korupcji. Regulacje te zawierają szczegółowe zasady i normy oraz odniesienia do konkretnych warunków i sytuacji pozwalające na zidentyfikowanie oraz mitygowanie ryzyka wystąpienia korupcji. Dodatkowo prowadzonych jest szereg działań o charakterze informacyjnym oraz szkoleniowym mających na celu podniesienie świadomości pracowników w zakresie przepisów i zasad antykorupcyjnych. W ramach Programu Compliance funkcjonuje mechanizm zgłaszania między innymi przypadków korupcji, płatnej protekcji oraz podejrzeń i naruszeń zasad i przepisów prawa. Mogą one być zgłaszane poprzez ten sam kanał, który służy do informowania o wszelkiego rodzaju postępowaniach nieetycznych, traktowane są w sposób poufny oraz każdorazowo badane z należytą starannością. Założenia Programu i Polityki wspierane są także przez proces due diligence polegający na weryfikacji partnerów biznesowych a także cykliczne przeglądy ryzyk korupcyjnych.

Grupa z najwyższą starannością podchodzi do kwestii sprawozdawczości finansowej i stałej komunikacji ze środowiskiem polskich i zagranicznych inwestorów, a także wypełniania obowiązków informacyjnych. Kluczowi menadżerowie odpowiedzialni za funkcje finansowe, prawne, regulacyjne oraz kontrolę wewnętrzną zapoznają się ze sprawozdaniami finansowymi i zgłaszają do nich uwagi w ramach Komitetu ds. Przekazywania Informacji. Celem tych spotkań jest by przekazywane ujawnienia w sprawozdaniach finansowych były dokładne, przejrzyste, kompletne, terminowe i zgodne z wymogami prawa i przyjętymi powszechnie praktykami, a także by rzetelnie odzwierciedlały sytuację finansową i operacyjną Spółki i Grupy. W 2017 r. Komitet ds. Przekazywania Informacji odbył pięć posiedzeń. Dodatkowo Komitet Audytowy dokonuje przeglądu sprawozdań finansowych Spółki i Grupy przed ich opublikowaniem.

Do kluczowych elementów systemu kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem Orange Polska S.A. należą:

1) Audytorzy wewnętrzni raportują funkcjonalnie do Prezesa Zarządu. Plan audytów wewnętrznych jest przygotowywany na bazie ryzyk kluczowych Spółki i corocznie oceniany przez Komitet Audytowy. Komitet ten analizuje także raporty audytorów wewnętrznych. W celu wzmocnienia niezależności Audytu Wewnętrznego, decyzje Zarządu w sprawie zatrudnienia Dyrektora Audytu Wewnętrznego, rozwiązania z nim umowy o pracę, oceny oraz wysokości jego wynagrodzenia wymagają opinii Komitetu Audytowego oraz Komitetu ds. Wynagrodzeń. Dyrektor Audytu Wewnętrznego uczestniczy we wszystkich posiedzeniach Komitetu Audytowego.

2) Spółka regularnie ocenia jakość systemu kontroli i zarządzania ryzykiem. Proces ten obejmuje identyfikację i klasyfikację czynników ryzyka finansowego i pozafinansowego w działalności Orange Polska S.A. – zob. punkt 8 w rozdziale IV.

3) Wprowadzono procedury służące stałemu monitorowaniu istotnych czynników ryzyka (prawnego, regulacyjnego, operacyjnego, dotyczącego sprawozdawczości finansowej, związanego z ochroną środowiska, itp.), które wyznaczają ogólne kierunki w zakresie stałej kontroli ryzyka.

W 2017 r. Zarząd po raz kolejny dokonał kompleksowej oceny kontroli wewnętrznej w odniesieniu do sprawozdawczości finansowej w Grupie. Zidentyfikowano najważniejsze problemy, eliminując je lub podejmując odpowiednie działania naprawcze. Na podstawie przeprowadzonej oceny Zarząd stwierdził, że na dzień 31 grudnia 2017 r. nie istniały żadne niedociągnięcia, które mogłyby w istotny sposób wpływać na skuteczność kontroli wewnętrznej w odniesieniu do sprawozdawczości finansowej.

d) Wskazanie akcjonariuszy posiadających bezpośrednio lub pośrednio znaczne pakiety akcji wraz ze wskazaniem liczby posiadanych przez te podmioty akcji, ich procentowego udziału w kapitale zakładowym, liczby głosów z nich wynikających i ich procentowego udziału w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu

Informacje dotyczące znaczących akcjonariuszy znajdują się w punkcie 6.3.

e) Wskazanie posiadaczy wszelkich papierów wartościowych, które dają specjalne uprawnienia kontrolne, wraz z opisem tych uprawnień

Spółka nie emitowała papierów wartościowych dających specjalne uprawnienia kontrolne akcjonariuszom lub innym podmiotom.

f) Wskazanie wszelkich ograniczeń odnośnie do wykonywania prawa głosu, takich jak ograniczenie wykonywania prawa głosu przez posiadaczy określonej części lub liczby głosów, ograniczenia czasowe dotyczące wykonywania prawa głosu lub zapisy, zgodnie z którymi, przy współpracy Spółki, prawa kapitałowe związane z papierami wartościowymi są oddzielone od posiadania papierów wartościowych

Spółka nie wprowadziła szczególnych ograniczeń dotyczących wykonywania prawa głosu z akcji.

g) Wskazanie wszelkich ograniczeń dotyczących przenoszenia prawa własności papierów wartościowych Orange Polska S.A.

Przeniesienie prawa własności papierów wartościowych wyemitowanych przez Spółkę nie podlega ograniczeniom.

h) Opis zasad dotyczących powoływania i odwoływania osób zarządzających oraz ich uprawnień, w szczególności prawo do podjęcia decyzji o emisji lub wykupie akcji

Zarząd składa się z 3 do 10 Członków, w tym Prezesa Zarządu powoływanych i odwoływanych przez Radę Nadzorczą zwykłą większością głosów oddanych. Kadencja Członków Zarządu trwa 3 lata. Do kompetencji Zarządu należy kierowanie wszelkimi działaniami Spółki z wyłączeniem spraw, które na mocy postanowień Kodeksu spółek handlowych lub Statutu są przekazane do wyłącznej kompetencji Walnego Zgromadzenia lub Rady Nadzorczej. Do kompetencji Zarządu należy w szczególności ustalanie strategii Grupy, zatwierdzanie budżetu, tworzenie, przekształcanie i likwidowanie jednostek organizacyjnych Spółki, wykonywanie nadzoru właścicielskiego nad spółkami z Grupy. Decyzja o emisji lub wykupie akcji Spółki leży wyłącznie w kompetencji Walnego Zgromadzenia.

Szczegółowy zakres uprawnień Zarządu określa Regulamin Zarządu dostępny pod adresem www.orange-ir.pl.

i) Opis zasad zmiany statutu lub umowy Spółki

Zmiana statutu wymaga uchwały Walnego Zgromadzenia Spółki podjętej większością trzech czwartych głosów.

j) Sposób działania walnego zgromadzenia i jego zasadnicze uprawnienia oraz opis praw akcjonariuszy i sposobu ich wykonywania, w szczególności zasady wynikające z regulaminu walnego zgromadzenia, jeżeli taki regulamin został uchwalony, o ile informacje w tym zakresie nie wynikają wprost z przepisów prawa

I. Walne Zgromadzenia odbywają się w Warszawie. Walne Zgromadzenie jest ważne bez względu na liczbę reprezentowanych na nim akcji. Zgodnie z przyjętym Regulaminem Walne Zgromadzenie otwiera Przewodniczący Rady Nadzorczej lub jego zastępca, a w razie ich nieobecności Prezes Zarządu albo osoba wyznaczona przez Zarząd, po czym spośród osób uprawnionych do uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu wybiera się Przewodniczącą. Po przedstawieniu każdej kolejnej sprawy zamieszczonej w porządku obrad Przewodniczący Walnego Zgromadzenia otwiera dyskusję, udzielając głosu w kolejności zgłaszania się. Za zgodą Walnego Zgromadzenia dyskusja może być przeprowadzana nad kilkoma punktami porządku obrad łącznie. Głos można zabierać jedynie w sprawach objętych przyjętym porządkiem obrad i aktualnie rozpatrywanych.

II. Zgodnie z Regulaminem Walnego Zgromadzenia Orange Polska S.A. akcjonariuszom przysługują w szczególności następujące prawa:

1) Akcjonariusze mogą uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu oraz wykonywać prawo głosu osobiście lub przez pełnomocników (innych przedstawicieli).

2) Każdy akcjonariusz ma prawo kandydować na Przewodniczącego Walnego Zgromadzenia lub zgłosić do protokołu jedną kandydaturę na stanowisko Przewodniczącego Walnego Zgromadzenia.

3) Przy rozpatrywaniu każdego punktu porządku obrad Walnego Zgromadzenia każdy akcjonariusz ma prawo do jednego 5-cio minutowego wystąpienia i 5-cio minutowej repliki.

4) Każdy akcjonariusz ma prawo zadawania pytań w każdej sprawie objętej porządkiem obrad.

5) Akcjonariusz ma prawo do sprzeciwu wobec decyzji Przewodniczącego Walnego Zgromadzenia. Walne Zgromadzenie w drodze uchwały rozstrzyga o utrzymaniu względnie uchyleniu decyzji Przewodniczącego Walnego Zgromadzenia.

6) Każdy akcjonariusz ma prawo wnoszenia propozycji zmian i uzupełnień do projektów uchwał objętych porządkiem obrad Walnego Zgromadzenia – do czasu zamknięcia dyskusji nad punktem porządku obrad obejmującym projekt uchwały, której taka propozycja dotyczy.

k) Skład osobowy i zmiany, które w nim zaszły w ciągu ostatniego roku obrotowego, oraz opis działania organów zarządzających, nadzorujących lub administrujących Orange Polska S.A. oraz ich komitetów

I. Skład osobowy Zarządu w 2017 r.:

Skład na 1 stycznia 2017 r.

- 1) Jean-François Fallacher – Prezes Zarządu
- 2) Mariusz Gaca – Wiceprezes Zarządu
- 3) Bożena Leśniewska – Wiceprezes Zarządu
- 4) Piotr Muszyński – Wiceprezes Zarządu
- 5) Jolanta Dudek – Członek Zarządu
- 6) Jacek Kowalski – Członek Zarządu
- 7) Maciej Nowohoński – Członek Zarządu

W dniu 7 lutego 2017 r. Rada Nadzorcza Orange Polska, biorąc pod uwagę wygaśnięcie w dniu 19 kwietnia 2017 r. mandatów członków Zarządu pp. Mariusza Gacy, Jacka Kowalskiego i Macieja Nowohońskiego, zdecydowała o powołaniu ww. osób na kolejną kadencję.

W dniu 24 listopada 2017 r. pan Piotr Muszyński, Wiceprezes Zarządu Orange Polska S.A. ds. Strategii i Transformacji złożył rezygnację z zajmowanego stanowiska z powodów osobistych, ze skutkiem natychmiastowym. W okresie przejściowym Prezes Zarządu Jean-François Fallacher przejął odpowiedzialność zarządczą w obszarze strategii i transformacji.

W dniu 7 lutego 2018 roku: Rada Nadzorcza Orange Polska powołała panie: Bożenę Leśniewską oraz Jolantę Dudek na stanowiska członków Zarządu, na kolejne kadencje. Powołanie zostało dokonane przed upływem obecnej kadencji. Kadencje rozpoczną się w dniu najbliższego Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia zatwierdzającego sprawozdanie finansowe Orange Polska za 2017 rok i potrwać trzy lata.

Skład na 31 grudnia 2017 r.:

- 1) Jean-François Fallacher – Prezes Zarządu
- 2) Mariusz Gaca – Wiceprezes Zarządu
- 3) Bożena Leśniewska – Wiceprezes Zarządu
- 4) Jolanta Dudek – Członek Zarządu
- 5) Jacek Kowalski – Członek Zarządu
- 6) Maciej Nowohoński – Członek Zarządu

Noty dotyczące członków Zarządu:

Jean-François Fallacher(ur.1967) od 1 maja 2016 r. jest prezesem Orange Polska. W latach 2011-2016 pełnił funkcję prezesa spółki Orange Romania, wiodącego operatora komórkowego na rumuńskim rynku.

Wcześniej, przez 20 lat, Jean-François Fallacher pełnił kluczowe funkcje w Grupie Orange, ostatnio jako prezes Sofrecom, należącej do grupy międzynarodowej spółki konsultingowej oraz w Holandii jako dyrektor operacyjny w spółce Wanadoo, dostawcy usług internetowych, a także zarządzając marketingiem segmentu B2B w EuroNet Internet.

Jean-François ma rozległą wiedzę na temat rynku telekomunikacyjnego w zakresie zarówno klientów biznesowych, jak i indywidualnych, zdobytą na różnych europejskich rynkach. Absolwent kierunków inżynierskich na École Polytechnique, École Nationale Supérieure des Télécommunications w Paryżu oraz programu Rozwoju Biznesu Międzynarodowego w ESSEC Business School, Jean-François zdobywał doświadczenie w okresie ekspansji Internetu.

Mariusz Gaca (ur. 1973) od stycznia 2017 r. pełni funkcję Wiceprezesa Zarządu ds. Rynku Konsumenckiego jest również przewodniczącym Komisji Etyki Orange Polska. Od listopada 2013 roku był Wiceprezesem Zarządu ds. Rynku Biznesowego. Od 2011 roku jest również Wiceprezydentem Pracodawców RP oraz

Przewodniczącym Polskiej Sekcji BIAC przy OECD. Od 2013 jest członkiem Koalicji Prezesi - Wolontariusze aktywnie angażując się w działania wolontariackie i promując zasady społecznej odpowiedzialności biznesu.

Karierę zawodową rozpoczął w Grupie Elektrim, gdzie w latach 1995-2000 współtworzył biznes plany lokalnych operatorów telekomunikacyjnych. Od 2001 roku pracował w Grupie TP (Telekomunikacja Polska) jako Dyrektor Pionu Multimediów i był odpowiedzialny za rozwój oferty dostępu do Internetu dla rynku klientów indywidualnych. W latach 2005 - 2009 odpowiadał za rynek biznesowy Grupy TP. Od 2009 roku pełnił funkcję Dyrektora Wykonawczego Grupy TP w sprzedaży i obsłudze klienta oraz Prezesa Zarządu PTK Centertel (operatora telefonii komórkowej Grupy TP), którą pełnił do połączenia PTK Centertel z TP. W latach 2014-2016 był Wiceprezesem Zarządu Orange Polska ds. Rynku Biznesowego.

Jest absolwentem Akademii Techniczno-Rolniczej w Bydgoszczy oraz Uniwersytetu Warszawskiego, posiada również dyplomy MBA University of Illinois at Urbana Champaign oraz AMP z INSEAD.

Bożena Leśniewska (ur. 1965) od stycznia 2017 Wiceprezes Zarządu ds. Rynku Biznesowego Orange Polska. Od ponad 20 lat związana z rynkiem telekomunikacyjnym. Pełniła funkcje zarządcze w Polkomtel S.A., PTK Centertel Sp. z o.o., Telekomunikacja Polska S.A.

Do zespołu Orange Polska dołączyła w 2006 roku jako Zastępca Dyrektora Pionu Sprzedaży Rynku Biznesowego, a rok później objęła stanowisko Dyrektora Pionu Sprzedaży do Klientów Biznesowych. Od 2008 roku Dyrektor Pionu Klientów Biznesowych, a następnie Dyrektor Sprzedaży jednocześnie w PTK Centertel i w Telekomunikacji Polskiej S.A. W 2013 roku objęła stanowisko Dyrektora Wykonawczego ds. Sprzedaży Orange Polska, a dwa lata później została Członkiem Zarządu ds. Sprzedaży i Komercyjnej Digitalizacji.

Ukończyła Wydział Filologii Uniwersytetu Jagiellońskiego, Advanced Management Program (AMP) na INSEAD, Akademię Psychologii Przywództwa w Szkole Biznesu Politechniki Warszawskiej oraz Akademię Mentoringu. Pełni funkcję Przewodniczącego Rady Nadzorczej Orange Retail S.A. Jest członkiem Rady Programowej Polish National Sales Awards, europejskiej organizacji Women in Leadership, Rady Ekspertów THINKTANK oraz Stowarzyszenia Mentorów „Przełom”. Finalistka konkursów Women In Sales Awards 2014 w kategorii Best Woman Sales Director oraz VII edycji konkursu Bizneswoman Roku. W roku 2016 znalazła się na prestiżowej liście TOP TEN kobiet zarządzających polskim sektorem teleinformatycznym.

Jolanta Dudek (ur. 1964) od 2015 r. jest Członkiem Zarządu ds. Obsługi Klientów i Strategii Relacji z Klientami w Orange Polska. Od listopada 2013 roku do czasu włączenia obszaru Obsługi Klienta w 2016 do struktury OPL pełniła funkcję Prezesa Zarządu Orange Customer Service. Karierę w branży telekomunikacyjnej rozpoczęła w 2000 roku w PTK Centertel na stanowiskach menedżerskich związanych z zarządzaniem obsługą klientów Indywidualnych, biorąc udział w tworzeniu obsługi klientów sieci mobilnej „Idea”. W latach 2004-2010 pełniła funkcję Dyrektora Obsługi Klientów Biznesowych telefonii komórkowej sieci Orange. Od października 2010 roku objęła stanowisko Dyrektora Obsługi Klientów Biznesowych w Orange Customer Service i w PTK Centertel odpowiadając za strategię, transformację i operacyjne uruchomienie kompleksowej obsługi klientów B2B Grupy TP w zakresie procesów i modeli operacyjnych dla szerokiego wachlarza produktów telefonii mobilnej, stacjonarnej, internetowej.

Jolanta Dudek ukończyła studia wyższe na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Śląskiego oraz studia podyplomowe z zakresu Zarządzania Gospodarką Europejską, uzyskując dyplom francuskiej Ecole des Hautes Etudes Commerciales (HEC), Juy-en Josas, oraz Szkoły Głównej Handlowej (SGH) w Warszawie. Jest również absolwentką studium podyplomowego Akademii Psychologii Przywództwa Szkoły Biznesu Politechniki Warszawskiej. Ma również doświadczenie jako Audytor Wiodący Systemu Zarządzania Jakością ISO 2002 (BSI) oraz jako Koordynator COPC® – Global Contact Center Excellence. W 2015 r. ukończyła Szkołę Mentorów (szkoła Businessu Politechniki Warszawskiej / grupa Values).

Jacek Kowalski (ur. 1964) od stycznia 2011 r. na stanowisku Członka Zarządu ds. Zasobów Ludzkich w Orange Polska. Wcześniej, od 2009 roku Dyrektor Wykonawczy Telekomunikacji Polskiej (obecnie Orange Polska) ds. Zasobów Ludzkich. Związany z firmą od ponad 10 lat. Swoją karierę w Grupie rozpoczynał w 2001 w PTK Centertel na stanowisku Menedżera Human Resources dla Sprzedaży i Marketingu. Od 2005 r. był Dyrektorem Pionu Zarządzania Kompetencjami i Rozwojem Pracowników. Wcześniej Dyrektor Szkoły Przedsiębiorczości i Kadr w Infor Training (Grupa Wydawnicza Infor) oraz Dyrektor Centralnego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli odpowiedzialny za wdrażanie programów szkoleniowych wspierających rozwój edukacji w Polsce.

Ukończył Wydział Historii Uniwersytetu Warszawskiego oraz Studia Podyplomowe Kierowania Instytucjami Samorządowymi i Organizacjami Pozarządowymi również na Uniwersytecie Warszawskim.

Maciej Nowochoński (ur. 1973) od marca 2014 r. jest Członkiem Zarządu Orange Polska ds. Finansów. Zasiada również w radach nadzorczych wybranych spółek Grupy Orange Polska.

Z Orange Polska związany jest od 2003 roku. W tym czasie pełnił funkcje w obszarze finansów, m.in.: Kontrolera Grupy Orange Polska w latach 2006-2014. W latach 2010-2011 zajmował także stanowisko Członka Zarządu w spółce Emitel. Natomiast w latach 2011-2013 był Członkiem Zarządu ds. Finansów w spółce PTK Centertel. Przed dołączeniem do zespołu Orange pracował między innymi w Arthur Andersen i Andersen Business Consulting.

Jest absolwentem kierunku Handel Zagraniczny Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu oraz szkoły biznesu Hogeschool van Arnhem en Nijmegen w Holandii.

II. Skład osobowy Rady Nadzorczej oraz jej komitetów wraz ze zmianami osobowymi w 2017 r.

Nie było zmian w składzie Rady nadzorczej w 2017 roku.

Skład na 31 grudnia 2017 r.:

- 1) Maciej Witucki - Przewodniczący Rady Nadzorczej
- 2) Gervais Pellissier - Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej, Przewodniczący Komitetu ds. Strategii
- 3) Marc Ricau - Sekretarz Rady Nadzorczej
- 4) dr Henryka Bochniarz - Niezależny Członek Rady Nadzorczej
- 5) Federico Colom Artola - Członek Rady Nadzorczej
- 6) Jean-Marie Culpin - Członek Rady Nadzorczej
- 7) Eric Debroeck - Członek Rady Nadzorczej
- 8) Ramon Fernandez - Członek Rady Nadzorczej
- 9) John Russell Houlden - Niezależny Członek Rady Nadzorczej, Przewodniczący Komitetu Audytowego
- 10) prof. Michał Kleiber - Niezależny Członek Rady Nadzorczej
- 11) Patrice Lambert de Diesbach - Członek Rady Nadzorczej
- 12) dr Maria Pasło-Wiśniewska - Niezależny Członek Rady Nadzorczej
- 13) dr Wiesław Rozłucki - Niezależny Członek Rady Nadzorczej, Przewodniczący Komitetu ds. Wynagrodzeń
- 14) Valérie Thérond - Członek Rady Nadzorczej

W dniu 19 kwietnia 2017 r. wygasły mandaty pp. Federico Colom Artola, Johna Russella Houldena, Patrice'a Lambert de Diesbach i Valérie Thérond.

Tego dnia Zwyczajne Walne Zgromadzenie powołało pp. Federico Colom Artola, Johna Russella Houldena, Patrice'a Lambert de Diesbach i Valérie Thérond na Członków Rady Nadzorczej.

W chwili obecnej w skład Rady Nadzorczej Orange Polska wchodzi pięciu Członków niezależnych: dr Henryka Bochniarz, John Russell Houlden, prof. Michał Kleiber, dr Maria Pasło-Wiśniewska i dr Wiesław Rozłucki.

Skład Komitetów Rady Nadzorczej na dzień 31 grudnia 2017 r.:

Komitet Audytowy:

- 1) John Russell Houlden – Przewodniczący
- 2) Federico Colom Artola
- 3) prof. Michał Kleiber
- 4) dr Maria Pasło-Wiśniewska
- 5) Marc Ricau

Pracom Komitetu przewodniczy Pan John Russell Houlden, niezależny Członek Rady Nadzorczej, który posiada odpowiednie doświadczenie i kwalifikacje w kwestiach finansowo-księgowych oraz audytu.

Komitet ds. Wynagrodzeń:

- 1) dr Wiesław Rozłucki – Przewodniczący
- 2) dr Maria Pasło-Wiśniewska
- 3) Marc Ricau
- 4) Valérie Thérond

Komitet ds. Strategii:

- 1) Gervais Pellissier – Przewodniczący
- 2) dr Henryka Bochniarz
- 3) Jean-Marie Culpin
- 4) Eric Debroeck
- 5) prof. Michał Kleiber
- 6) Patrice Lambert de Diesbach
- 7) dr Maria Pasło-Wiśniewska

Maciej Witucki, Przewodniczący Rady Nadzorczej oraz John Russell Houlden, Niezależny Członek Rady Nadzorczej, Przewodniczący Komitetu Audytowego na stałe uczestniczą w posiedzeniach Komitetu ds. Strategii.

Poniżej znajduje się zestawienie Zwyczajnych Walnych Zgromadzeń, na których wygasają mandaty członków Zarządu i Rady Nadzorczej Orange Polska:

Zarząd	Data ZWZA
Jean-François Fallacher – Prezes Zarządu	2019
Mariusz Gaca - Wiceprezes Zarządu	2020
Bożena Leśniewska - Wiceprezes Zarządu	2021
Jolanta Dudek	2021
Jacek Kowalski	2020
Maciej Nowohoński	2020

Rada Nadzorcza	Data ZWZA
Maciej Witucki –Przewodniczący	2019
Gervais Pellissier –Zastępca Przewodniczącego	2019
Marc Ricau – Sekretarz	2019
Henryka Bochniarz	2018
Federico Colom Artola	2020
Jean-Marie Culpin	2019
Eric Debroeck	2019
Ramon Fernandez	2018
John Russell Houlden	2020
Michał Kleiber	2019
Patrice Lambert de Diesbach	2020
Maria Pasło-Wiśniewska	2018
Wiesław Rozłucki	2018
Valérie Théron	2020

III. Opis działania Zarządu

Pracami Zarządu Spółki kieruje Prezes Zarządu. Prezes Zarządu, a w razie jego nieobecności wskazany przez niego inny Członek Zarządu, przewodniczy posiedzeniom Zarządu Spółki. Uchwały Zarządu mogą być powzięte, jeżeli wszyscy Członkowie Zarządu zostali prawidłowo zawiadomieni o posiedzeniu Zarządu. Uchwały Zarządu zapadają bezwzględną większością głosów pełnego składu powołanego Zarządu. Poszczególni Członkowie Zarządu zarządzają powierzonymi im obszarami działalności Spółki.

Szczegółowe obowiązki i zakres odpowiedzialności Zarządu są określone w Regulaminie Zarządu dostępnym pod adresem www.orange-ir.pl.

IV. Opis działania Rady Nadzorczej

Prace Rady Nadzorczej koordynuje Przewodniczący przy wsparciu Sekretarza Rady Nadzorczej. Rada Nadzorcza odbywa posiedzenie, co najmniej raz na kwartał. Zarząd lub Członek Rady Nadzorczej mogą żądać zwołań Rady Nadzorczej, podając proponowany porządek obrad. Przewodniczący Rady Nadzorczej zwołuje posiedzenie w terminie dwóch tygodni od dnia otrzymania wniosku. Jeżeli Przewodniczący Rady Nadzorczej nie zwoła posiedzenia w terminie dwóch tygodni od dnia otrzymania wniosku, wnioskodawca może je zwołać samodzielnie, podając datę, miejsce i proponowany porządek obrad. Rada Nadzorcza podejmuje uchwały zwykłą większością głosów oddanych przy obecności, co najmniej połowy składu Rady Nadzorczej. W przypadku głosowania, w którym oddano taką samą liczbę głosów za oraz przeciw, głos rozstrzygający przysługuje Przewodniczącemu Rady.

Rada Nadzorcza pełni swe obowiązki kolegalnie, ale przekazała część kompetencji określonym komitetom, które opisano poniżej.

Regulamin Rady Nadzorczej dostępny jest pod adresem www.orange-ir.pl.

Do kompetencji Rady Nadzorczej należy między innymi powoływanie Członków Zarządu i określanie ich wynagrodzenia, powoływanie niezależnych audytorów oraz sprawowanie nadzoru nad działalnością Spółki.

W ramach funkcji nadzorczych, Rada Nadzorcza rozpatruje plan strategiczny i roczny budżet Grupy, a także monitoruje jej wyniki operacyjne i finansowe, wyraża opinie dotyczące zaciągania zobowiązań przekraczających równowartość 100.000.000 EUR, wyraża opinie dotyczące zbywania składników majątkowych Grupy o wartości przekraczającej równowartość 100.000.000 EUR, ocenia sprawozdania Zarządu z działalności Spółki oraz wnioski Zarządu, co do podziału zysków lub pokrycia strat. Przy rozpatrywaniu wyżej wymienionych spraw Rada Nadzorcza bierze pod uwagę uwarunkowania społeczne, ekologiczne i etyczne działalności Grupy.

Dodatkowo Ustawa o Rachunkowości określa zakres odpowiedzialności Członków Rady Nadzorczej za rzetelność i prawidłową prezentację raportowania finansowego Spółki.

V. Opis działania komitetów Rady Nadzorczej

A) Komitet Audytowy

Zadaniem Komitetu jest doradzanie Radzie Nadzorczej w kwestiach właściwego wdrażania zasad sprawozdawczości finansowej oraz kontroli budżetowej i wewnętrznej, w tym zarządzania ryzykiem w Grupie, a także współpraca z biegłymi rewidentami Spółki.

Najważniejsze zadania Komitetu obejmują:

- 1) Nadzorowanie rzetelności informacji finansowej przekazywanej przez Spółkę i Grupę, a w szczególności przez monitorowanie:
 - a) Procesu sprawozdawczości finansowej;
 - b) Wykonywania czynności rewizji finansowej, w szczególności przeprowadzania przez firmę audytorską badania, z uwzględnieniem wniosków i ustaleń Komisji Nadzoru Audytowego wynikających z kontroli przeprowadzonych w firmie audytorskiej;
 - c) Prawidłowości i zgodności zasad rachunkowości stosowanych przez Spółkę i Grupę, w tym kryteriów konsolidacji wyników finansowych;
 - d) Wszelkich zmian standardów, zasad i praktyk rachunkowych;
 - e) Głównych obszarów sprawozdawczości podlegających osądowi;
 - f) Znaczących korekt wynikających z przeprowadzonego audytu;
 - g) Oświadczeń o kontynuacji działalności;
 - h) Zgodności z przepisami o rachunkowości;
- 2) Przegląd, co najmniej raz w roku, systemu kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem Grupy w celu dokonania oceny czy w miarę możliwości najważniejsze ryzyka (w tym związane ze zgodnością z obowiązującymi przepisami i regulacjami) są prawidłowo identyfikowane, zarządzane i prezentowane;
- 3) Coroczny przegląd programu prac Audytu Wewnętrznego, w tym przegląd niezależności funkcji Audytu Wewnętrznego oraz jego budżetu, jak również koordynację prac pomiędzy audytorami wewnętrznymi i zewnętrznymi;
- 4) Analizę raportów audytorów wewnętrznych Grupy i głównych wniosków z innych badań wewnętrznych, jak również odpowiedzi Zarządu na zgłoszone rekomendacje;
- 5) Wydawanie zaleceń w odniesieniu do zatrudnienia, rozwiązania umowy o pracę, oceny i/lub wynagrodzenia (w tym przyznania premii) dyrektora Audytu Wewnętrznego;
- 6) Analizę i przygotowanie opinii dla Zarządu i / lub do Rady Nadzorczej (zgodnie ze wskazaniem) istotnych transakcji z podmiotami powiązanymi, zgodnie z wewnętrznymi regulacjami;
- 7) Kontrolowanie i monitorowanie niezależności i obiektywności biegłego rewidenta i firmy audytorskiej, w szczególności jeśli firma audytorska świadczy dla Spółki usługi inne niż badanie;
- 8) Informowanie Rady o wynikach badania oraz wyjaśnienie, w jaki sposób badanie to przyczyniło się do rzetelności sprawozdawczości finansowej w Spółce oraz roli Komitetu w procesie badania;
- 9) Dokonywanie oceny niezależności biegłego rewidenta i wyrażanie zgody biegłemu rewidentowi na świadczenie dozwolonych usług niebędących badaniem;
- 10) Opracowanie polityki wyboru firmy audytorskiej;
- 11) Opracowanie polityki świadczenia dozwolonych usług niebędących badaniem przez firmę audytorską przeprowadzającą badanie, przez podmioty powiązane z tą firmą audytorską oraz przez członka sieci firmy audytorskiej;
- 12) Określenie procedury wyboru firmy audytorskiej;
- 13) Analizę przyczyn rezygnacji biegłego rewidenta;
- 14) Przedstawianie Radzie rekomendacji, o której mowa w art. 16 ust. 2 Rozporządzenia nr 537/2014, zgodnie z politykami, o których mowa w pkt. 10 i 11,
- 15) Przedstawienie Radzie zaleceń mających na celu zapewnienie rzetelności procesu sprawozdawczości finansowej w Spółce;
- 16) Omawianie z biegłymi rewidentami Spółki, przed rozpoczęciem każdego badania rocznego sprawozdania finansowego, charakteru i zakresu badania oraz monitorowanie prac biegłych rewidentów;
- 17) Omawianie (z udziałem lub bez udziału Zarządu Spółki) wszelkich problemów lub zastrzeżeń zidentyfikowanych podczas badania sprawozdań finansowych;
- 18) Analizę skuteczności procesu badania sprawozdania finansowego przez biegłego rewidenta oraz odpowiedzi Zarządu na sformułowane zalecenia;
- 19) Rozpatrywanie wszelkich innych kwestii, na które zwrócił uwagę Komitet lub Rada Nadzorcza;

- 20) Regularne informowanie Rady Nadzorczej o wszelkich znaczących kwestiach leżących w zakresie działalności Komitetu;
- 21) Przedstawienie Radzie Nadzorczej rocznego sprawozdania z działalności Komitetu Audytowego i wyników tej działalności.

B) Komitet ds. Wynagrodzeń

Zadaniem Komitetu ds. Wynagrodzeń jest doradzanie Radzie Nadzorczej oraz Zarządowi w kwestii ogólnej polityki wynagrodzeń i nominacji w Grupie określanie warunków zatrudnienia oraz wysokości wynagrodzeń Członków Zarządu (wraz z wyznaczaniem celów), a także rekomendowanie Radzie Nadzorczej wysokości pensji i premii dla Członków Zarządu.

C) Komitet ds. Strategii

Do zadań Komitetu ds. Strategii należy:

- 1) formułowanie opinii i zaleceń dla Rady Nadzorczej w sprawie przygotowywanych przez Zarząd planów strategicznych oraz uwag zgłaszanych przez Radę Nadzorczą do takich planów, w szczególności względem zasadniczych wariantów strategii,
- 2) konsultowanie wszelkich projektów strategicznych w zakresie rozwoju Grupy, monitorowanie realizacji współpracy partnerskiej w ramach Grupy oraz projektów wiążących się z umowami o strategicznym znaczeniu dla Grupy (Komitet przekazuje sprawozdania i zalecenia dotyczące poszczególnych projektów tego typu Radzie Nadzorczej).

W szczególności, Komitet ds. Strategii rozpatruje następujące projekty:

- 1) umowy i sojusze strategiczne oraz umowy o współpracy technicznej i inżynierskiej, w tym wynikające ze strategicznego partnerstwa Grupy z Orange S.A.,
- 2) znaczące transakcje zakupu i sprzedaży majątku.

10.1 Informacja dotycząca polityki sponsoringowej

Orange Polska posiada politykę w zakresie sponsoringu (decyzja Dyrektora Wykonawczego ds. Korporacyjnych (nr 49/16 z dnia 17.11.2016 r.). Strategia sponsoringowa Orange Polska jest pochodną globalnej strategii sponsoringowej Grupy Orange i koncentruje się na trzech głównych obszarach wspierających markę – muzyka, film, sport. Zgodnie z przyjętą strategią, w tych trzech obszarach Orange Polska tworzy projekty ogólnopolskie, kompleksowe, długofalowe, skierowane do jak największego grona swoich klientów (obecnych i potencjalnych), w których występuje jako sponsor tytularny. Orange Polska S.A. angażuje się w projekty długofalowo, a nie jednorazowo. Realizacja po jednym projekcie w każdym z trzech obszarów sponsoringu daje największą efektywność finansową i wizerunkową.

Za realizację strategii sponsoringowej odpowiada Dyrektor Komunikacji Korporacyjnej i CSR, któremu podlega Wydział CSR i Sponsoringu. Realizacja kluczowych projektów sponsoringowych jest zatwierdzana przez Zarząd Orange Polska S.A.. Każdy projekt sponsoringowy ma wyznaczone określone cele / Key Performance Indicators (KPI) (frekwencja, ekwiwalent reklamowy publikacji (AVE), liczba publikacji etc.). Po realizacji projektu dokonywana jest jego ewaluacja przez Zarząd Orange Polska. W celu realizacji strategii centralizacji zarządzania projektami sponsoringowymi w Grupie Orange Polska powołany został Komitet ds. Sponsoringu.

Orange Polska prowadzi swoją działalność charytatywną poprzez utworzoną przez Spółkę fundację korporacyjną - Fundację Orange oraz poprzez Fundusz darowizn.

W ramach polityki darowizn Orange Polska posiada sformalizowane zasady funduszu darowizn, które określa decyzja Dyrektora Wykonawczego ds. Korporacyjnych (nr 50/16 dnia 17.11.2016 r.).

Orange Polska S.A. przestrzega jasnych i przejrzystych zasad przyznawania darowizn:

- każda darowizna wymaga analizy i rekomendacji,
- każda darowizna jest akceptowana przez Prezesa Zarządu Orange Polska S.A.,
- każda darowizna jest realizowana na podstawie umowy darowizny w formie pisemnej,
- wszystkie darowizny realizowane są przelewami i rejestrowane w systemach księgowych Orange Polska S.A.,
- w każdej umowie jest zawarte postanowienie o konieczności potwierdzenia realizacji darowizny zgodnie z przedmiotem darowizny.

Fundacja Orange, która prowadzi działalność charytatywną w imieniu Orange Polska posiada strategię działań. Fundacja działa na rzecz nowoczesnej edukacji dzieci i młodzieży i prowadzi ogólnopolskie, autorskie programy edukacyjne i społeczne, wspierające wszechstronny rozwój dzieci i młodzieży. Wszystkie prowadzone przez Fundację Orange programy i projekty oparte są na badaniach w danym obszarze i realizowane w porozumieniu z autorytetami w danej dziedzinie. Fundacja przedstawia co najmniej 2 razy w roku raporty ze swej działalności Radzie Fundacji, w skład której wchodzi przedstawiciele fundatora – spółki Orange Polska. Fundacja corocznie składa Raport ze swojej działalności do Ministerstwa Edukacji oraz przygotowuje raport finansowy, który podlega audytowi. Raporty Fundacji prezentowane są publicznie na stronie Fundacji.

Polityka Fundacji wpisuje się w strategię społecznej odpowiedzialności Orange Polska, która jest częścią strategii biznesowej firmy. Strategia CSR skupia się na czterech obszarach, kluczowych z punktu widzenia branży telekomunikacyjnej i działalności na polskim rynku – integracji cyfrowej, bezpiecznej sieci, czystym środowisku i działaniach na rzecz pracowników. Kluczowym elementem w tworzeniu strategii są wnioski z dialogu z interesariuszami, trendy rynkowe oraz wyzwania społeczne dla branży telekomunikacyjnej w Polsce i na świecie. Nad realizacją strategii czuwa Komitet Sterujący ds. CSR złożony z menedżerów odpowiedzialnych za poszczególne obszary funkcjonowania firmy. Realizacja działań z zakresu społecznej odpowiedzialności firmy przedstawiana jest co roku w postaci Raportu Społecznej Odpowiedzialności Orange Polska, który jest przygotowywany wg międzynarodowych standardów raportowania pozafinansowego GRI (Global Reporting Initiative). Raport jest akceptowany przez Disclosure Committee jest audytowany przez niezależnego audytora.

10.2 Opis polityki różnorodności

Orange Polska posiada „Politykę Zarządzania Różnorodnością”, która została przyjęta decyzją Prezesa Zarządu w 2016 roku (nr 36/16 z dnia 19.09.2016 r.).

Polityka zarządzania różnorodnością wspiera realizację naszych celów biznesowych, adresuje zmiany na rynku pracy i odpowiada na oczekiwania naszych pracowników. Polityka wspiera także przestrzeganie wartości zawartych w „Kodeksie Etyki”, celów odpowiedzialności społecznej oraz zobowiązań zawartych w Karcie Różnorodności, której Orange Polska jest sygnatariuszem. Polityka odnosi się również do Globalnej Polityki Zarządzania Różnorodnością i Włączenia w Orange.

Polityka Zarządzania Różnorodnością w Orange Polska za kluczowe wymiary różnorodności w firmie przyjmuje:

- płeć;
- wiek;
- kompetencje / wiedza / doświadczenie / sposób myślenia;
- zdolności psychofizyczne – (nie)pełnosprawność;
- status rodzicielski.

Pozostałe zdiagnozowane wymiary to:

- religia / światopogląd;
- lokalizacja miejsca pracy (centrala / region);
- rodzaj zatrudnienia;
- narodowość / pochodzenie etniczne.

W ramach Polityki w odniesieniu do organów administrujących, zarządzających i nadzorujących określone zasady obejmują odpowiedni dobór pracowników oraz przywództwo:

W procesie doboru kierujemy się jawnością zasad i kryteriów wyboru kandydatów. Decyzje dotyczące wyboru pracownika podejmujemy w oparciu o jego kwalifikacje i doświadczenie zawodowe. Dbamy, aby wśród kandydatów znalazły się osoby, które reprezentują różnorodne środowiska.

W zakresie przywództwa zasada różnorodności odnosi się między innymi do dbałości o różnorodność gremiów podejmujących decyzje w firmie.

W ramach planów działań uzupełniających Politykę przyjęto zasadę dotyczącą analizy gremiów zarządczych i nadzorczych pod względem różnorodności w zakresie takich aspektów jak: wiek, płeć, wykształcenie i doświadczenie zawodowe.

Obowiązki i zakres odpowiedzialności, jak również wymagania w zakresie kwalifikacji, doświadczenia i kompetencji członków Rady Nadzorczej określone są w Statucie Spółki. Orange Polska stosuje dodatkowo zapisy zawarte w dokumencie „Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW 2016”.

Rada Nadzorcza Orange Polska składa się obecnie z 14 członków, w tym 5 członków niezależnych. Członkowie Rady Nadzorczej wybierani są przez Walne Zgromadzenie (a w wyjątkowych przypadkach przez Radę Nadzorczą). Kadencja członków Rady Nadzorczej trwa 3 lata. W Skład Rady Nadzorczej wchodzi 3 kobiety.

Zarząd Orange Polska składa się obecnie z 6 członków, w tym Prezesa Zarządu, powoływanych przez Radę Nadzorczą. Kadencja członków Zarządu trwa 3 lata. W skład Zarządu wchodzi 2 kobiety.

10.3 Raport na temat polityki wynagrodzeń w Orange Polska

Polityka wynagradzania w Orange Polska S.A.

Strategia Orange Polska S.A. opiera się na budowaniu i utrzymywaniu wysokiej satysfakcji klientów, zapewniając pełen zakres, najwyższej jakości usług telekomunikacyjnych, multimedialnych oraz wyspecjalizowanych ICT, dostosowanych do potrzeb gospodarstw domowych i firm; rozległą dostępność tych usług, oraz wysokie standardy obsługi.

Polityka wynagrodzeń jest elementem realizacji całościowej strategii firmy. Poprzez umożliwienie pozyskiwania, utrzymywania oraz motywowania najlepszych menadżerów i profesjonalistów w obszarach specjalizacji występujących w Orange Polska S.A., zapewnia kadry przygotowane do osiągnięcia strategicznych celów Spółki.

Jednocześnie uznając, że pracownicy są kluczowym kapitałem Spółki, polityka wynagrodzeń wspiera tworzenie przyjaznych warunków w cyfrowym środowisku pracy, stymulując zaangażowanie w realizację celów Spółki, rozwój pracowników oraz elastyczne metody pracy.

Wynagrodzenia w Orange Polska S.A. są porównywane do firm na rynku. Poziom wynagrodzenia jest uzależniony od wyników finansowych Spółki, indywidualnego wkładu pracownika oraz osiągniętych wyników.

Wynagrodzenia są określane w sposób zapewniający równowagę i spójność w całej Grupie. Polityka wynagradzania jest zgodna z obowiązującymi regulacjami w zakresie prawa pracy i ładu korporacyjnego.

System wynagrodzeń składa się z:

1. wynagrodzenia zasadniczego,
2. premii uzależnionej od wyników,
3. nagród uznaniowych,
4. benefitów.

Orange Polska S.A. umożliwia uzyskiwanie odpraw pracownikom, którzy opuszczają Spółkę w ramach odejść dobrowolnych. Zasady odpraw dla pracowników są regulowane poprzez odrębne uzgodnienia ze związkami zawodowymi, zgodnie z prawem. Zasady odpraw dla kadry menadżerskiej, która nie jest objęta Układem Zbiorowym Pracy, są określane w toku indywidualnych ustaleń i uregulowane w umowach o pracę.

Zasady wynagrodzeń dla pracowników Orange Polska S.A., którzy są objęci Ponadzakładowym Układem Zbiorowym Pracy powstają we współpracy ze związkami zawodowymi.

1. Wynagrodzenie zasadnicze

Uregulowania wynagrodzeń zasadniczych uwzględniają standardy wynagrodzeń stanowisk, związane z zakresem zadań na stanowisku i rynkową wyceną pracy.

Orange Polska S.A. monitoruje rynek wynagrodzeń, porównując co najmniej raz w roku płace i praktyki płacowe w Spółce z czołowymi firmami na rynku polskim, ze szczególnym uwzględnieniem podmiotów z branży teleinformatycznej ICT.

Orange Polska S.A. zapewnia spójność wynagrodzeń pomiędzy stanowiskami uwzględniając ich zaawansowanie zarządcze i specjalistyczne oraz ich porównywalność w różnych częściach organizacji.

Orange Polska S.A. kształtuje zasady wynagradzania uwzględniając brak dyskryminacji, w szczególności ze względu na: płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, religię, narodowość, przekonania polityczne, przynależność związkową, pochodzenie etniczne i orientację seksualną.

Indywidualne wynagrodzenia zasadnicze są kształtowane w procesie:

- corocznych przeglądów wynagrodzeń, uwzględniających zmieniające się standardy pracy poszczególnych grup zawodowych oraz wkład każdego pracownika w osiągnięciu celów,
- awansów międzystanowiskowych,
- ustaleń rekrutacyjnych dla kandydatów obejmujących obowiązki w nowym obszarze zawodowym,
- zarządzania ryzykiem utraty osób o najwyższych kompetencjach na rzecz konkurencji.

Członkowie Zarządu i Dyrektorzy Wykonawczy

Komitet Rady Nadzorczej ds. Wynagrodzeń rekomenduje warunki zatrudnienia włącznie z wysokością wynagrodzenia zasadniczego w oparciu o następujące aspekty:

- zakres odpowiedzialności i złożoności, charakteryzującej dane stanowisko;
- równość (pracownicy o podobnych odpowiedzialnościach, kompetencjach, doświadczeniach oraz dotychczasowych wynikach są porównywalnie wynagradzani);
- konkurencyjność rynkową;
- indywidualny wkład.

W oparciu o rekomendacje Komitetu Rady Nadzorczej ds. Wynagrodzeń, Rada Nadzorcza ustala wynagrodzenia zasadnicze dla Członków Zarządu a Zarząd dla Dyrektorów Wykonawczych.

2. Premia uzależniona od wyników

Celem systemu premiowania jest motywowanie pracowników do osiągania wysokich wyników w pracy, poprzez realizację wyznaczonych i uzgodnionych celów, wspierających wdrażanie strategii Spółki oraz nastawienie na wzrost satysfakcji klientów. System celów wspiera współpracę pomiędzy pracownikami i jednostkami organizacyjnymi definiując obok celów indywidualnych, cele solidarnościowe.

System premiowy Orange Polska S.A. jest dostosowany do specyfiki zadań realizowanych w poszczególnych funkcjach, co wpływa na zróżnicowanie poziomu premii:

- wyższa kadra menadżerska ma wysoki udział premii w stosunku do wynagrodzenia całkowitego;
- pracownicy na stanowiskach realizujących cele sprzedażowe mają wyższy poziom premii lub prowizji w stosunku do wynagrodzenia całkowitego, niż stanowiska nierealizujące celów sprzedażowych.

Premia kluczowych menadżerów jest w większym stopniu związana z wynikiem Spółki i w większym stopniu zależy od celów solidarnościowych, wspólnych dla wszystkich osób. Natomiast na stanowiskach specjalistycznych/liniowych menadżerskich premia jest związana z wynikami indywidualnymi pracownika i z mniejszym udziałem elementów solidarnościowych wspólnych dla funkcji lub całej Spółki.

Cele i premie są ustalane na okresy, które są ściśle związane z cyklem planowania budżetów.

Wyższa kadra menadżerska i menadżerowie liniowi w funkcji wsparcia mają premie rozliczane w cyklach półrocznych. Pracownicy w funkcjach wsparcia, menadżerowie liniowi sprzedaży oraz pracownicy sprzedaży otrzymują premie / prowizje w cyklach kwartalnych lub miesięcznych.

Szczegółowe zasady premiowania są zdefiniowane w Regulaminach Premiowania.

Członkowie Zarządu i Dyrektorzy Wykonawczy

Premie Członków Zarządu i Dyrektorów Wykonawczych zależą od realizacji celów opartych o długofalową strategię firmy i osiąganych wyników finansowych. Cele są delegowane na menadżerów w części solidarnościowej obejmującej EBITDA, wskaźniki przychodowe odnoszą się do całej Spółki lub do niektórych segmentów jej działalności i satysfakcji klientów z usług Orange. W części indywidualnej cele odnoszą się do wyników funkcjonalnych i jakości zarządzania.

Wyniki pracy i premie poszczególnych Członków Zarządu i Dyrektorów Wykonawczych są bezpośrednio monitorowane przez Komitet Rady Nadzorczej ds. Wynagrodzeń.

Nowym elementem który został wprowadzony w 2017r jest długookresowy program motywacyjny dedykowany dla kluczowej kadry menedżerskiej, w tym Zarządu i Dyrektorów Wykonawczych. Miarą sukcesu w programie jest wzrost wartości spółki i satysfakcja klientów. Jednocześnie uczestnictwo w programie jest dobrowolne i wymaga wkładu środków własnych ze strony menedżerów. Rozliczenie programu nastąpi w I połowie 2021 roku.

3. Nagrody uznaniowe

Długofalowa strategia firmy opiera się na innowacyjności oraz dążeniu do osiągania ponadprzeciętnych wyników pracy.

Nagrody uznaniowe stymulują pracowników do angażowania się w opracowywanie innowacyjnych rozwiązań, realizację projektów strategicznych i współpracę międzyfunkcyjną. Pozwalają nagradzać za osiągnięcia, które przekraczają oczekiwania przewidziane w celach okresowych.

Nagrody uznaniowe są przyznawane cyklicznie, 2 razy w roku za najwybitniejsze osiągnięcia, decyzją Prezesa Zarządu, innego członka Zarządu lub Dyrektora Wykonawczego.

4. Benefity

W celu poprawy jakości życia i promowania integracji pracowników, Orange Polska S.A. zapewnia obszerny pakiet konkurencyjnych rynkowo benefitów dla pracowników, w celu budowania wartościowej oferty wspierającej pozyskiwanie i przywiązanie pracowników do firmy.

Bardzo szczególnym benefitem dla pracowników jest prawo pracownika przystąpienia do Pracowniczego Funduszu Emerytalnego, który jest finansowany ze środków Orange Polska S.A.

Program jest prowadzony zgodnie z funduszem emerytalnym (Pracowniczy Fundusz Emerytalny Orange Polska S.A.).

Kluczowymi obszarami, na które wpływa Orange Polska S.A. poprzez benefity są:

- zdrowie i aktywność fizyczna;
- stabilność finansowa;
- podniesienie standardu życia;
- rozwój pracownika.

Orange Polska S.A. chce, aby wszyscy pracownicy byli ambasadorami marki Orange, dlatego zapewnia im dostęp do własnych produktów i usług Orange.

Polityka wynagradzania nie może być podstawą do roszczeń zarówno pracowników Spółki jak i członków Organów Spółki. Szczegółowe zasady ustalania wynagrodzeń są uregulowane poprzez: indywidualne umowy o pracę i wewnętrzne akty obowiązujące w Spółce.

Wynagrodzenia Zarządu i Rady Nadzorczej

Osoby będące Członkami Zarządu Spółki na dzień 31 grudnia 2017 roku:

(w tysiącach złotych)	12 miesięcy do 31 grudnia 2017			
	Koszt stałych składników wynagrodzenia w 2017r.	Koszt zmiennych składników wynagrodzenia w 2017r. ¹	Koszt wynagrodzenia w 2017r. razem	Ponadto: koszt zmiennych składników wynagrodzenia z 2016r. wypłaconych w 2017r.
Jean-François Fallacher	2 831	973	3 804	391
Mariusz Gaca	1 697	847	2 544	339
Jolanta Dudek	908	431	1 339	194
Jacek Kowalski	1 196	580	1 776	271
Bożena Leśniewska	1 223	597	1 820	239
Maciej Nowohoński	1 231	552	1 783	271
Razem	9 086	3 980	13 066	1 705

¹Pozycja zawiera premie naliczone w 2017 roku do wypłaty w 2018 roku, nie zawiera premii naliczonych w 2016 roku, a wypłaconych w 2017 roku.

Osoby będące Członkami Zarządu Spółki w roku 2017 i w poprzednich okresach:

(w tysiącach złotych)	12 miesięcy do 31 grudnia 2017			
	Koszt stałych składników wynagrodzenia w 2017r.	Koszt zmiennych składników wynagrodzenia w 2017r. ¹	Koszt wynagrodzenia w 2017r. razem	Ponadto: koszt zmiennych składników wynagrodzenia z 2016r. wypłaconych w 2017r.
Piotr Muszyński ²	5 821	818	6 639	359
Razem	5 821	818	6 639	359

¹Pozycja zawiera premie naliczone i wypłacone w 2017 roku, nie zawiera premii naliczonych w 2016 roku, a wypłaconych w 2017 roku.

²Wynagrodzenie do dnia rozwiązania stosunku pracy (w tym świadczenia po okresie zatrudnienia).

Osoby będące Członkami Zarządu Spółki na dzień 31 grudnia 2016 roku:

(w tysiącach złotych)	12 miesięcy do 31 grudnia 2016			
	Koszt stałych składników wynagrodzenia w 2016r.	Koszt zmiennych składników wynagrodzenia w 2016r. ¹	Koszt wynagrodzenia w 2016r. razem	Ponadto: koszt zmiennych składników wynagrodzenia z 2015r. wypłaconych w 2016r.
Jean-François Fallacher ²	1 521	468	1 989	-
Mariusz Gaca	1 550	636	2 186	329
Piotr Muszyński	1 778	665	2 443	351
Jolanta Dudek ³	899	373	1 272	98
- od Orange Polska S.A.	572	234	806	49
- od Orange Customer Service Sp. z o.o.	327	139	466	49
Jacek Kowalski	1 234	495	1 729	267
Bożena Leśniewska	1 031	418	1 449	101
Maciej Nowohoński	1 230	466	1 696	235
Razem	9 243	3 521	12 764	1 381

¹Pozycja zawiera premie naliczone w 2016 roku do wypłaty w 2017 roku, nie zawiera premii naliczonych w 2015 roku, a wypłaconych w 2016 roku.

²Od dnia powołania na Prezesa Zarządu Orange Polska S.A.

³Pani Jolanta Dudek jest Członkiem Zarządu Orange Polska S.A. i była również Członkiem Zarządu Orange Customer Service Sp. z o.o. do czasu połączenia Orange Customer Service Sp. z o.o. z Orange Polska S.A.

Osoby będące Członkami Zarządu Spółki w roku 2016 i w poprzednich okresach:

(w tysiącach złotych)	12 miesięcy do 31 grudnia 2016			
	Koszt stałych składników wynagrodzenia w 2016r.	Koszt zmiennych składników wynagrodzenia w 2016r. ¹	Koszt wynagrodzenia w 2016r. razem	Ponadto: koszt zmiennych składników wynagrodzenia z 2015r. wypłaconych w 2016r.
Bruno Duthoit ²	2 930	193	3 123	276
Michał Paschalis-Jakubowicz ²	2 036	179	2 215	101
Razem	4 966	372	5 338	377

¹Pozycja zawiera premie naliczone w 2016 roku, nie zawiera premii naliczonych w 2015 roku, a wypłaconych w 2016 roku

²Wynagrodzenie do dnia rozwiązania stosunku pracy (w tym świadczenia po okresie zatrudnienia)

Wynagrodzenia Rady Nadzorczej przedstawiały się następująco:

(w tysiącach złotych)	12 miesięcy do 31 grudnia 2017	12 miesięcy do 31 grudnia 2016
Maciej Witucki	431	420
Gervais Pellissier ⁽¹⁾	-	-
Marc Ricau ⁽¹⁾	-	-
dr Henryka Bochniarz	214	218
Federico Colom Artola ⁽¹⁾	-	-
Jean-Marie Culpin ⁽¹⁾	-	-
Eric Debroeck ⁽¹⁾	-	-
Ramon Fernandez ⁽¹⁾	-	-
John Russell Houlden	394	394
Prof. Michał Kleiber	215	139
Patrice Lambert de Diesbach ⁽¹⁾	-	-
dr Maria Pasło-Wisniewska	212	210
dr Wiesław Rozłucki	322	321
Valérie Thérond ⁽¹⁾	-	-
dr Mirosław Gronicki ⁽²⁾	-	77
prof. Andrzej K. Koźmiński ⁽²⁾	-	154
Marie-Christine Lambert ^{(1) (2)}	-	-
Gérard Ries ^{(1) (2)}	-	-
Razem	1 788	1 933

⁽¹⁾Osoby powołane do Rady Nadzorczej Spółki zatrudnione przez Orange S.A. nie pobierają wynagrodzenia z tytułu pełnionej funkcji.

⁽²⁾Osoby niebędące Członkami Rady Nadzorczej Orange Polska S.A. na dzień 31 grudnia 2017 roku, ale będące Członkami Rady Nadzorczej Spółki w roku 2016.

Członkowie Zarządu i Dyrektorzy Wykonawczy są uprawnieni do części zmiennej wynagrodzenia równej 50% rocznego wynagrodzenia zasadniczego w przypadku osiągnięcia wyników na poziomie 100% ustalonych celów. W niektórych przypadkach, jeżeli wykonanie jest na poziomie wyższym niż 100%, część zmienna wynagrodzenia może przekroczyć 50% rocznego wynagrodzenia zasadniczego. Część zmienna wynagrodzenia oparta jest na osiągnięciu Przychodów, Skorygowanej EBITDA i wskaźników właściwych dla branży telekomunikacyjnej. W przypadku rozwiązania stosunku pracy, okres wypowiedzenia dla Członków Zarządu wynosi 6 miesięcy i za ten okres przysługuje wynagrodzenie zasadnicze.

Ponadto Członkowie Zarządu są upoważnieni do jednorazowego odszkodowania w wysokości 6-cio miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego. Wszyscy Członkowie Zarządu są zobowiązani do nie podejmowania żadnej działalności konkurencyjnej przez 12 miesięcy po zakończeniu zatrudnienia i w zamian za powstrzymanie się od działalności konkurencyjnej są upoważnieni do otrzymywania odszkodowania w wysokości 6-cio miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego.

Dodatkowo Prezes Zarządu OPL posiada prawo do Stretch Bonus opartego na Skorygowanej EBITDA jako wskaźniku finansowym.

Ponadto Członkowie Zarządu i Dyrektorzy Wykonawczy, którzy są ekspatriatami, posiadają prawo do benefitów związanych z pobytem w Polsce jako obcokrajowcy, które są zawarte w pakiecie Polityki Mobilności Międzynarodowej Grupy Orange: benefity płatne jednorazowo lub w ciągu roku, np. wynajem mieszkania, bilety lotnicze, pokrycie ubezpieczenia społecznego we Francji.

Programy Motywacyjny Orange Polska S.A. w formie akcji fantomowych rozliczany w formie środków pieniężnych

W dniu 4 września 2017 roku Rada Nadzorcza Orange Polska S.A. przyjęła Program motywacyjny dla kluczowej kadry kierowniczej Grupy Orange Polska, w tym dla Członków Zarządu Orange Polska S.A., oparty

na instrumentach pochodnych ("akcje fantomowe"), których instrumentem bazowym jest kurs akcji Orange Polska S.A. notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie.

Zgodnie z przyjętym Regulaminem Programu Członkowie Zarządu Orange Polska S.A. nabywają dobrowolnie akcje fantomowe z puli podstawowej łącznie 370 000 akcji fantomowych po cenie 1 zł za akcję a w przypadku spełnienia się określonych w Regulaminie Programu warunków dotyczących średniego kursu akcji Orange Polska raz rankingi NPS, nabędą dodatkowe pakiety akcji fantomowych: odpowiednio maksymalnie 126 000 oraz 54 000.

Akcje fantomowe zostaną wykupione od Członków Zarządu przez Spółkę po średnim kursie akcji Orange Polska S.A. w pierwszym kwartale 2021 roku, pod warunkiem, że będzie on nie niższy od średniej arytmetycznej kursów zamknięcia akcji Orange Polska S.A. w trzecim kwartale 2017 roku, który wyniósł 5,46 zł. W przeciwnym wypadku akcje fantomowe nie zostaną wykupione, co będzie oznaczać utratę zainwestowanych środków.

Poniższa tabela przedstawia liczbę oraz koszt płatności opartych na akcjach fantomowych przyznanych przez Orange Polska S.A. poszczególnym Członkom Zarządu. (ujęte w kosztach Orange Polska S.A.)

	Opcje na dodatkowe akcje fantomowe			Koszt płatności opartych na akcjach za 12 miesięcy do 31 grudnia 2017 (w tysiącach złotych) ¹
	Akcje fantomowe – pula podstawowa (liczba)	Warunek kursu akcji (liczba)	Warunek NPS (liczba)	
Jean - François Fallacher	70 000	21 000	9 000	14
Mariusz Gaca	50 000	21 000	9 000	11
Jolanta Dudek	50 000	21 000	9 000	11
Jacek Kowalski	50 000	21 000	9 000	11
Bożena Leśniewska	50 000	21 000	9 000	11
Maciej Nowohoński	50 000	21 000	9 000	11
Razem	320 000	126 000	54 000	69

¹ Założenia przyjęte do kalkulacji kosztów zostały podane w Nocie 15.2 do Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego Grupy Kapitałowej Orange Polska za 2017 rok sporządzonego według MSF.

Osoby będące Członkami Zarządu Spółki w roku 2017 i w poprzednich okresach:

	Opcje na dodatkowe akcje fantomowe			Koszt płatności opartych na akcjach za 12 miesięcy do 31 grudnia 2017 (w tysiącach złotych)
	Akcje fantomowe – pula podstawowa (liczba)	Warunek kursu akcji (liczba)	Warunek NPS (liczba)	
Piotr Muszyński	50 000	-	-	66
Razem	50 000	-	-	66

Długoterminowy Plan Motywacyjny – Grupa Orange

Poniższa tabela przedstawia liczbę akcji przyznaną przez Orange S.A. w ramach programu motywacyjnego LTIP poszczególnym Członkom Zarządu (ujęte w kosztach Orange Polska S.A.)

	Akcje (liczba)	Koszt płatności opartych na akcjach za 12 miesięcy do 31 grudnia 2017 (w tysiącach złotych)
Jean-François Fallacher	2 000	7
Mariusz Gaca	2 000	7
Jolanta Dudek	2 000	7
Jacek Kowalski	2 000	7
Bożena Leśniewska	2 000	7
Maciej Nowohoński	2 000	7
Razem	12 000	42

Długoterminowy Plan Motywacyjny Grupy Orange jest planem trzyletnim, funkcjonującym w latach 2017-2019.

W obecnym kształcie obejmuje kluczowe osoby zatrudnione w grupie Orange i jest zintegrowany z planem strategicznym „Essentials2020”.

Wybranych Dyrektorom i Liderom przyznawane jest prawo do otrzymania zdefiniowanej liczby bezpłatnych akcji Orange S.A. po spełnieniu warunku ciągłości zatrudnienia w Grupie Orange, obejmującej cały czas trwania programu aż do 31 grudnia 2019 roku, oraz kryteriów opartych o wyniki.

U podstaw programu leży chęć docenienia zaangażowania kluczowych Dyrektorów i Liderów, chęć dzielenia się wartościami wynikającymi z przyjętego planu strategicznego, potrzeba równowagi między

krótkoterminowym i długoterminowym wynagrodzeniem oraz chęć opierania się na dobrze zdefiniowanych i monitorowanych wskaźnikach opartych o wyniki.

Pozafinansowe składniki wynagrodzenia Członków Zarządu i kluczowych menadżerów

Członkowie Zarządu i Dyrektorzy Wykonawczy są uprawnieni do następujących pozafinansowych składników wynagrodzenia: pakietu opieki medycznej, ubezpieczenia na życie w Orange Polska, samochodu służbowego i ochrony prawnej w przypadku powstania odpowiedzialności cywilnej oraz posiadają dostęp do usług Orange, zgodnie z politykami Spółki. Członkowie Zarządu i Dyrektorzy Wykonawczy również posiadają prawo do przystąpienia do Pracowniczego Programu Emerytalnego (PPE) po przepracowaniu w Orange Polska powyżej 6 miesięcy.

Kluczowi menadżerowie, inni niż Dyrektorzy Wykonawczy, są upoważnieni do pakietu opieki medycznej, samochodu służbowego i posiadają dostęp do usług Orange, zgodnie z politykami Spółki. Wszyscy kluczowi menadżerowie również posiadają prawo do przystąpienia do Pracowniczego Programu Emerytalnego (PPE) po przepracowaniu w Orange Polska powyżej 6 miesięcy.

Po przystąpieniu do Pracowniczego Programu Emerytalnego (PPE), składka PPE dla wszystkich uczestników jest płacona przez Orange Polska S.A.

Ponadto, kluczowi menadżerowie francuscy są uprawnieni do benefitów związanych z pobytem w Polsce jako obcokrajowcy, które są zawarte w pakiecie Polityki Mobilności Międzynarodowej Grupy Orange benefity płatne jednorazowo lub w ciągu roku, np. wynajem mieszkania, bilety lotnicze, pokrycie ubezpieczenia społecznego we Francji.

Ocena funkcjonowania polityki wynagrodzenia w 2017

Elementem strategii zarządzania zasobami ludzkimi jest polityka wynagrodzeń wspierająca Orange Polska w osiąganiu wyników biznesowych. Podobnie jak w poprzednich latach, nasze systemy wynagrodzeń zmiennych pozwalają nagradzać w szczególności za: EBITDA, NPS, projekty transformacyjne oraz cele sprzedażowe dotyczące ofert konwergentnych i usług światłowodowych.

Zastosowane rozwiązania pozwoliły nam zaangażować pracowników wszystkich funkcji w sprzedaż usług światłowodowych, a także nadały wspólny kierunek działaniom pracowników zatrudnionym w strukturach sprzedaży i poza nimi.

Spółka oferuje konkurencyjny poziom wynagrodzeń w stosunku do rynku, dzięki czemu poziom fluktuacji kadr z inicjatywy pracowników utrzymuje się na relatywnie niskim poziomie.

Jednocześnie zauważamy rosnącą presję na wzrost wynagrodzeń związaną ze wzrostem popytu na pracę na rynku, szczególnie w zawodach nowych technologii i bezpośredniego kontaktu z klientem. Systematyczne przeglądy wynagrodzeń, oparte na porównaniu płac w Spółce, pozwalają nam na elastyczne reagowanie na zmiany rynkowe.

Istotnym nowym elementem w procesach motywacyjnych jest wzmacnianie zaangażowania kluczowej kadry menedżerskiej w osiąganie długoterminowych celów, których najlepszym wskaźnikiem jest wzrost wartości Spółki. Uruchomiony pod koniec 2017 roku program dla kluczowej kadry menedżerskiej cieszy się dużym zainteresowaniem. Udział w programie jest dobrowolny i wymaga znaczącego wkładu własnych środków, a gratyfikacje wynikające z uczestnictwa nie są gwarantowane (możliwa strata prywatnych środków menadżerów) i są odroczone w czasie (rozliczenie programu w pierwszej połowie 2021 r.). Pomimo to, aż 113 menadżerów, spośród 125 zaproszonych, zdecydowało się na przystąpienie do programu. W naszej ocenie dowodzi to wiary menadżerów w sukces strategii Orange.one oraz ich zaangażowania w budowę wartości Spółki.

10.4 Oświadczenia Grupy Kapitałowej Orange Polska oraz Orange Polska S.A. na temat informacji niefinansowych za rok 2017

10.4.1 Oświadczenie Grupy na temat informacji niefinansowych za rok 2017

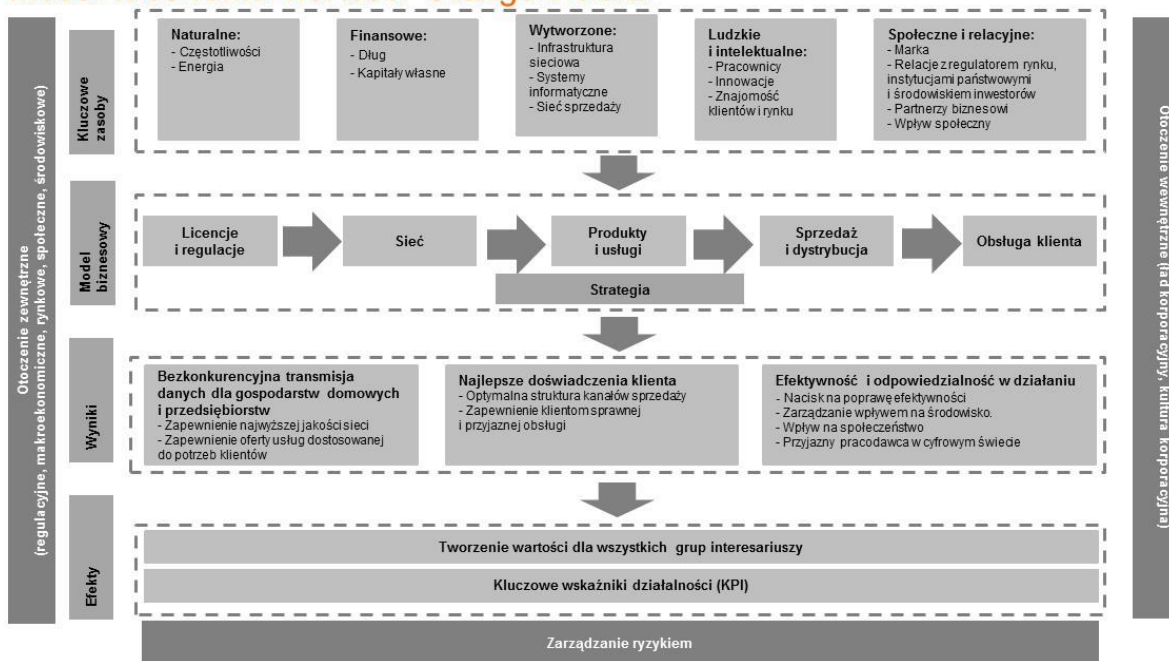
W oświadczeniu zamieszczono dane niefinansowe zidentyfikowane podczas dialogu z interesariuszami i zawarte w strategii społecznej odpowiedzialności Orange Polska na lata 2016-2020 oraz innych dokumentach strategicznych. O zawartości dokumentu zdecydowała istotność poszczególnych kwestii dla interesariuszy i dla Grupy. Interesariuszy zidentyfikowano na podstawie ich wpływu na Grupę, stopnia zainteresowania oraz stosunku do jej działalności (pozytywny, neutralny, negatywny).

Oświadczenie stanowi kontynuację raportów społecznych przygotowywanych w Orange Polska od 2006 roku.

• Obszar Zarządczy

Orange Polska jest największym dostawcą usług telekomunikacyjnych w Polsce, działającym we wszystkich segmentach rynku telekomunikacyjnego. Grupa posiada największą infrastrukturę telekomunikacyjną w Polsce, świadcząc usługi głosowe i przesyłu danych w sieci stacjonarnej i komórkowej. Usługi firmy obejmują telefonię komórkową i stacjonarną, Internet stacjonarny, w tym światłowód, ofertę TV oraz usługi konwergentne.

Model kreowania wartości Orange Polska

• Model biznesowy spółki

Na model biznesowy Orange Polska składają się następujące elementy:

Licencje i regulacje

W celu świadczenia mobilnych usług telekomunikacyjnych Grupa korzysta z dostępu do częstotliwości radiowych. Spółka posiada licencje na użytkowanie częstotliwości w pasmach 800 MHz, 900 MHz, 1800 MHz, 2100 MHz i 2600 MHz. Zakres pasma, jakim dysponujemy, wpływa na konkurencyjność Spółki i jakość świadczonych usług.

Sieć

Dysponujemy największą infrastrukturą sieciową w Polsce. Na topologię sieci składa się światłowodowa sieć szkieletowa i agregacyjna oraz sieć dostępową. Istniejące sieci stanowią podstawę do świadczenia usług stacjonarnych i komórkowych. Aby zwiększyć efektywność infrastruktury sieciowej, zastępujemy tradycyjne technologie i rozwiązania, które są ukierunkowane głównie na połączenia głosowe, siecią konwergentną, zdolną do obsługi różnego rodzaju ruchu: głosowego, transmisji danych i wideo.

Produkty i usługi

Oferujemy szeroką gamę produktów i usług telekomunikacyjnych dla klientów indywidualnych, biznesowych i hurtowych. W naszej ofercie łączymy usługi stacjonarne i mobilne, zapewniając stałą wysoką jakość połączeń dla różnych technologii.

Sprzedaż i dystrybucja

Zapewniamy dostępność do naszych produktów i usług wykorzystując różnorodne kanały kontaktu, w tym tradycyjne punkty sprzedaży (własne lub agencyjne), sieci niezależnych dystrybutorów (np. sklepy ze sprzętem elektronicznym), sprzedaż przez Internet, telesprzedaż i sprzedaż bezpośrednią.

Obsługa klienta

Zapewniamy klientom obsługę poprzez różne kanały kontaktu dostosowane do ich potrzeb: od tradycyjnych (punkty sprzedaży, Contact Center, kontakt osobisty, technik, kurier) poprzez zautomatyzowane kanały tj. USSD, IVR, SMS po nowoczesne kanały cyfrowe (aplikacje mobilne, serwisy społecznościowe, czat, poczta elektroniczna).

• Ład korporacyjny

Orange Polska S.A. jako spółka notowana na Giełdzie Papierów Wartościowych (GPW) w Warszawie stosuje zasady ładu korporacyjnego zachowując krajowe i międzynarodowe standardy właściwego zarządzania spółką. Zasady ładu korporacyjnego regulują dokumenty takie, jak Statut Orange Polska, Regulamin Zarządu, Regulamin Rady Nadzorczej oraz Regulamin Walnego Zgromadzenia. Dodatkowo Spółka stosuje Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW oraz Kodeks Etyczny.

Zarząd pełni rolę kierowniczą, wprowadza polityki i zasady dla zapewnienia wewnętrznej spójności organizacji

i realizacji jej celów strategicznych. Członkowie Zarządu sprawują funkcję wykonawczą, a Członkowie Rady Nadzorczej – nadzorczą. Te dwie funkcje są rozłączne i ściśle przypisane do obu tych organów.

W Radzie Nadzorczej zasiadają przedstawiciele akcjonariuszy, powoływani przez Walne Zgromadzenie. Aby zapewnić wysoką jakość podejmowanych decyzji, Rada Nadzorcza powołała określone komitety jako ciała doradcze. Komitet Audytowy służy Radzie Nadzorczej wiedzą na temat finansów, księgowości i audytu. Komitet ds. Wynagrodzeń zajmuje się ogólną polityką wynagrodzeń oraz udziela rekomendacji dotyczących powoływania Członków Zarządu. Komitet ds. Strategii odpowiada za formułowanie rekomendacji w sprawie planów strategicznych i procesów planowania strategicznego realizowanych przez Zarząd.

Celem opisanego wyżej modelu ładu korporacyjnego jest właściwe rozłożenie odpowiedzialności w Spółce oraz ściśle określenie funkcji jej kluczowych organów, co przekłada się na proces podejmowania decyzji zarządczych.

Wartości Orange Polska wpisane w Kodeks Etyki Orange Polska. Zasady Kodeksu są zgodne z tak fundamentalnymi normami, jak Powszechna Deklaracja Praw Człowieka czy zalecenia Międzynarodowej Organizacji Pracy. Nad realizacją zasad etycznych czuwa Komisja ds. Etyki, która przedstawia sprawozdanie ze swojej działalności pracownikom oraz Prezesowi Orange Polska i Komitetowi Audytowemu Rady Nadzorczej.

Spółka stosuje też certyfikowane systemy zarządzania i system kontroli wewnętrznej. System zarządzania w Orange Polska S.A. posiada następujące certyfikaty zgodności z międzynarodowymi standardami ISO - ISO 9001, 22301, 27001, 27018, 14001 i 17025. Ważność certyfikatów oraz stopień przygotowania do spełniania wymagań międzynarodowych standardów są regularnie audytowane wewnętrznie oraz poprzez zewnętrzne cykliczne audyty, przeprowadzane przez uprawnione jednostki ISO. Zarządzanie ryzykiem w obszarze bezpieczeństwa informacji odbywa się na podstawie normy ISO/IEC 27005:2011. Spółka posiada również certyfikowany system obsługi klienta COPC (Customer Operations Performance Center).

W Orange Polska S.A. funkcjonuje system zarządzania ryzykiem, który zapewnia identyfikację, ocenę i zarządzanie czynnikami ryzyka. System ten został opracowany na podstawie normy ISO 31000:2009. Ponadto, ocenie ryzyk poddawane są poszczególne spółki Grupy. Osoby kierujące poszczególnymi obszarami i funkcjami biznesowymi są odpowiedzialne za ocenę i zarządzanie ryzykiem, w tym identyfikację nowych i nasilających się czynników, monitorowanie ryzyka i skuteczności mechanizmów kontrolnych oraz raportowanie.

• Podejście do społecznej odpowiedzialności biznesu

W Orange Polska od kilku lat wdrażamy politykę społecznej odpowiedzialności biznesu (CSR) we wszystkich obszarach działalności. Nasza strategia CSR uwzględnia cele biznesowe Grupy i wpisuje się w ich realizację. Kluczowym elementem w tworzeniu strategii były wnioski z dialogu z interesariuszami, trendy rynkowe oraz wyzwania społeczne dla naszej branży w Polsce i na świecie.

W 2016 roku przyjęliśmy nową strategię społecznej odpowiedzialności na lata 2016-2020. Fundamentem tej strategii jest odpowiedzialne zarządzanie – nasze wartości, zasady etyki, zgodność z wymogami oraz dialog z interesariuszami jako narzędzie poznawania ich oczekiwań. Na tym fundamencie opierają się cztery filary naszej strategii CSR:

Integracja cyfrowa – Chcemy, aby każdy mógł korzystać z możliwości cyfrowego świata, niezależnie od miejsca zamieszkania, wieku, sprawności i umiejętności.

Bezpieczna sieć – Chcemy, aby korzystanie z najnowszych technologii było proste i wolne od zagrożeń.

Czyste środowisko – Chcemy realizować nasze cele biznesowe z poszanowaniem zasad ekologii i w harmonii ze środowiskiem.

Ciekawy zespół – Chcemy tworzyć kulturę współpracy, w której wszyscy pracownicy czują się szanowani oraz swobodnie realizują cele zawodowe i życiowe pasje.

Odpowiedzialne zarządzanie i działania w ramach tych czterech filarów przyczyniają się do wpływu na społeczeństwo, który jest analizowany w sześciu obszarach: gospodarka, innowacje, klienci, środowisko, społeczności i pracownicy.

1. Obszar środowiskowy

Orange Polska odpowiada na globalne wyzwania dotyczące ochrony środowiska naturalnego i jego zasobów. W ramach polityki ochrony środowiska monitorujemy przestrzeganie odpowiednich norm i przepisów dotyczących naszej działalności. Poprzez usługi zastępujące tradycyjne formy komunikacji czy przesyłania dokumentów, promujemy rozwiązania przyjazne środowisku, które pomagają w ograniczaniu emisji gazów cieplarnianych. Dzięki zapewnieniu kompleksowych systemów teleinformatycznych dla administracji i przedsiębiorstw, sprawiamy, że ekologia i poszanowanie środowiska naturalnego zyskuje konkretny wymiar w codziennym życiu.

W Orange Polska istnieje polityka środowiskowa, która definiuje główne obszary korzystania z zasobów naturalnych oraz oddziaływania firmy na środowisko. Uzupełnieniem polityki jest system zarządzania środowiskowego, oparty na normie ISO 14001 dla części mobilnej.

W ramach wymienionych dokumentów:

- nadzorujemy procesy mogące mieć wpływ na środowisko zgodnie z wymogami prawa i innymi regulacjami dotyczącymi środowiska naturalnego,
- identyfikujemy nasz niekorzystny wpływ na środowisko naturalne,
- uwzględniamy kwestie związane ze środowiskiem przy wyznaczaniu celów i podejmowaniu decyzji oraz w realizacji działań ograniczających nasz wpływ na środowisko,
- monitorujemy zgodność emisji elektromagnetycznej z wymaganiami norm,
- staramy się ograniczyć emisję dwutlenku węgla związaną z naszą działalnością,
- doskonalimy praktyki biznesowe oraz stosujemy rozwiązania technologiczne pozwalające na ograniczanie negatywnego oddziaływania na środowisko,
- prowadzimy dialog z interesariuszami oraz informujemy o działaniach związanych z ochroną środowiska,
- budujemy świadomość środowiskową wśród naszych pracowników oraz klientów,
- współpracujemy z naszymi dostawcami, by stosowali oni praktyki zgodne z naszą polityką środowiskową.

Kluczowe wskaźniki środowiskowe

Dane środowiskowe			
Energia	jednostka	2016	2017
KPI: zużycie energii elektrycznej/klient	kWh/klient	25,9	27,4
Bezpośrednie zużycie energii według pierwotnych źródeł energii			
paliwo (wszystkie budynki, wszelkie wykorzystanie)	tys. m ³	2,1	2,2
gaz	tys. m ³	5 075	3 103
węgiel	tony	51,6	70,8
energia wyprodukowana podczas spalania ww. pierwotnych źródeł energii	GWh	78,5	57,0
Pośrednie zużycie energii według pierwotnych źródeł energii			
elektryczność	GWh	588	581
Emisje gazów cieplarnianych			
ilość emitowanego CO ₂ wyłączając transport	tony (w tys.)	462,7	454,7
całkowita ilość emisji CO ₂ podczas transportu	tony (w tys.)	12,3	10,7
całkowita ilość emisji CO ₂	tony (w tys.)	475	465
KPI: emisja CO ₂ podczas zużycia energii elektrycznej/klient	kg/klient	19,6	20,7
KPI: emisja CO ₂ (wszystkie energie)/klient	kg/klient	21,0	22,0
Materiały			
zużyty papier, kartony - wewnątrz i zewnątrz	tony (tys.)	1,3	1,8
woda	tys. m ³	393,9	315,0

Zarządzanie odpadami			
ilość odpadów wewnętrznych (sieć & inne) WEEE	tony	20,3	70,4
słupy drewniane	tony	43,4	190,9
kable	tony	345,1	287,9
baterie	tony	138,8	101,8
papier - karton	tony	45,4	13,8
inne odpady niebezpieczne (w tym PCB)	tony	4,6	7,0
inne nie niebezpieczne odpady	tony	834,1	1 050,4
Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny			
KPI EMS: ISO 14001	%	26,7	28,5
Emisja pól elektromagnetycznych			
zgodność z obowiązującymi normami	zgodność	tak	tak
Odzyskiwanie i odnowa			
liczba telefonów zebranych i poddanych recyklingowi	szt.	77 542	42 869
liczba telefonów odnowionych i ponownie wprowadzonych na rynek	szt.	11 839	8 138
liczba urządzeń multimedialnych (broadband) odnowionych i ponownie wprowadzonych na rynek	szt.	571 981	465 994

Kluczowe cele polityki środowiskowej i ich realizacja

Kluczowe cele w zakresie oddziaływania na środowisko zdefiniowane w strategii społecznej odpowiedzialności Orange Polska na lata 2016-2020 w filarze „czyste środowisko”.

Cele w obszarze środowiskowym	Realizacja w 2017
Energia	
zmniejszenie zużycia energii 1%-5% rok do roku	-1,2%
Redukcja gazów cieplarnianych	
zmniejszenie emisji CO2	-2,0%
Odzyskiwanie i odnowa	
wzrost liczby urządzeń BB odnowionych i wprowadzonych ponownie do użycia (%) rok do roku	-18,5%*
Materiały i zasoby naturalne	
zmniejszenie ilości papieru – zwiększenie % klientów korzystających z e-faktury	-3,2%
Zarządzanie środowiskiem	
zgodność z regulacjami – liczba naruszeń	Brak naruszeń

*spadek % odnowionych urządzeń wynika z zakończenia projektu odnowy urządzeń z rynku rumuńskiego

Odniesienie do najbardziej istotnych ryzyk w obszarze środowiskowym

Oddziaływanie pól elektromagnetycznych

Pole elektromagnetyczne wytwarzane przez urządzenia radiowe (wykorzystywane przede wszystkim w sieciach mobilnych, ale także stacjonarnych) mogą budzić obawy o ich niekorzystny wpływ na zdrowie ludzi, chociaż obowiązujące w Polsce ograniczenia w zakresie dopuszczalnego poziomu pól elektromagnetycznych są znacznie surowsze niż w większości innych państw, gdzie stosuje się limit zgodny z zaleceniem Rady 1999/519/WE.

Pogorszenie postrzegania tego zjawiska miałoby niekorzystny wpływ na działalność i wyniki takich operatorów jak Orange Polska. Gdyby w przyszłości badania naukowe w jakimś stopniu potwierdziły słuszność powyższych obaw, spowodowałoby to zapewne spadek zainteresowania mobilnymi usługami telekomunikacyjnymi, trudności inwestycyjne i zwiększone koszty związane z instalowaniem stacji bazowych i innych urządzeń bezprzewodowych, a także nasilenie sporów i roszczeń.

W Polsce rozpoczęły się prace nad ustawą poszerzającą regulacje związane z polem elektromagnetycznym wytwarzanym przez urządzenia telekomunikacyjne. Proces legislacyjny jest wciąż w początkowej fazie, ale nowe przepisy mogą zwiększyć zakres obowiązków operatorów, wydłużając czas i podnosząc koszty rozwoju sieci (zwłaszcza w odniesieniu do systemów 5G).

2. Obszar Pracowniczy

Orange Polska przywiązuje dużą wagę do tego, aby zapewnić pracownikom równe szanse, jasne kryteria oceny i awansu, możliwości rozwoju zawodowego i osobistego oraz dobre i bezpieczne warunki pracy. Chcemy w Grupie tworzyć kulturę współpracy, w której wszyscy pracownicy czują się szanowani i mogą swobodnie realizować cele zawodowe i życiowe pasje. Spółka przeprowadza regularne badania satysfakcji wśród pracowników i prowadzi dialog ze związkami zawodowymi. Tworzymy przyjazne miejsce pracy, dbamy o bezpieczeństwo pracowników, ich zdrowie i godną emeryturę. Zapewniamy profilaktykę zdrowotną, promujemy aktywność sportową pracowników, a w trudnych sytuacjach życiowych oferujemy im pomoc i wsparcie. Doceniamy różnorodność i uważamy, że umiejętne zarządzanie różnorodnością w miejscu pracy stwarza nowe możliwości.

Regulamin Pracy

Najważniejszym aktem normatywnym powszechnie obowiązującym, regulującym obszar pracowniczy jest Kodeks Pracy. W Orange Polska S.A. organizację i porządek w procesie pracy, związane z tym prawa i obowiązki pracownika ustala Regulamin Pracy który obejmuje m.in.

- organizację pracy, wyposażenie pracowników w narzędzia i materiały,
- systemy i rozkłady czasu pracy oraz przyjęte okresy rozliczeniowe czasu pracy,
- termin, miejsce, czas i częstotliwość wypłaty wynagrodzenia,
- wykazy prac wzbronionych pracownikom młodocianym oraz kobietom,
- rodzaje prac i wykaz stanowisk pracy dozwolonych pracownikom młodocianym w celu odbywania przygotowania zawodowego,
- obowiązki dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej, w tym także sposób informowania pracowników o ryzyku zawodowym,
- sposób potwierdzania przez pracowników przybycia i obecności w pracy oraz usprawiedliwiania nieobecności w pracy.

Treść Regulaminu Pracy i wszelkie w nim zmiany ustalone są przez pracodawcę w uzgodnieniu z zakładowymi organizacjami związkowymi.

Kluczowe wskaźniki dotyczące zatrudnienia:

Zatrudnienie*	2016	2017
liczba zatrudnionych pracowników	15 571	14 615
liczba etatów	15 537	14 587
liczba zatrudnionych na pełny etat	15 457	14 514
liczba zatrudnionych na niepełny etat	114	101
liczba etatów zrealizowanych za pomocą firm outsourcingowych **	5 823	5 480
liczba osób na stanowiskach menedżerskich	2 032	1 819

* zmiana w stosunku do wcześniejszego raportowania CSR oraz raportu zintegrowanego – brak uwzględnienia Spółki Networks, zgodnie ze sprawozdaniem Zarządu za 2017 r.

**zmiana metodologii w stosunku do wcześniejszego raportowania CSR i raportu zintegrowanego – liczbę etatów zrealizowanych za pomocą firm outsourcingowych pokazujemy jako średnie wykonanie za dany rok

Polityka Mobilności

Skuteczne wsparcie realizacji celów biznesowych Orange Polska przez procesy związane z zapewnianiem zasobów ludzkich tj. rekrutację, zarządzanie karierami oraz identyfikację i rozwój pracowników o wysokim potencjale zawodowym zapewnia Polityka Mobilności.

Polityka Mobilności rozumiana jest jako proces przygotowania pracowników do pełnienia nowych ról zawodowych zgodnie z potrzebami firmy poprzez:

- 1) zatrudnianie zgodnie z zidentyfikowanymi potrzebami firmy,
- 2) transfer kompetencji wewnątrz i pomiędzy Spółkami Grupy,
- 3) planową wymianę pracowników zidentyfikowanych jako osoby z najwyższym potencjałem rozwojowym pomiędzy strukturami międzynarodowej Grupy Orange.

Polityka realizowana jest poprzez:

- doradztwo w zakresie kształtowania ścieżek rozwoju pracownika,
- programy szkoleniowe wspierające rozwój kompetencji w różnych rolach zawodowych,
- programy stażowe i rozwojowe realizowane w obrębie Grupy.

Kluczowe wskaźniki dotyczące mobilności

Mobilność zawodowa	2016	2017
liczba pracowników nowozatrudnionych	540	552
liczba odejść*	1 231	1 302
wskaźnik rotacji pracowników**	2,5%	2,8%

* liczba odejść uwzględnia wszystkie odejścia w tym odejścia dobrowolne (z przyczyn nie dotyczących pracownika) i odejścia z inicjatywy pracodawcy, z pominięciem odejść w ramach Grupy, czyli kiedy np. pracownik odszedł z Orange Polska i zatrudnił się w TP TELETECH

** wskaźnik rotacji uwzględniający wszystkie odejścia z wyłączeniem odejść dobrowolnych (z przyczyn nie dotyczących pracownika) i odejść z inicjatywy pracodawcy oraz bez uwzględnienia odejść w ramach Grupy

Rozwój i szkolenia

Prowadzimy wiele programów szkoleniowych, których celem jest rozwój kompetencji pracowników i odpowiednie ich przygotowanie do realizacji strategicznych wyzwań Grupy. Zasady udziału w szkoleniach określone są w politykach szkoleniowych m.in. w Polityce podnoszenia kwalifikacji zawodowych w szkołach wyższych czy w Polityce szkoleń językowych.

Wszyscy pracownicy podnoszą kwalifikacje specjalistyczne a wybrani pracownicy także kompetencje językowe oraz mają możliwość skorzystania z dofinansowania nauki na studiach wyższych i podyplomowych, w tym MBA. W ramach poszczególnych obszarów firmy prowadzimy Szkoły Profesjonalne, dające możliwości doskonalenia zawodowego i rozwoju kompetencji pracownika. Stawiamy na rozwój programów dzielenia się wiedzą. Przykładem takiego programu jest Wiedzostrada, która wspiera rozwój kultury dzielenia się wiedzą przez ekspertów wewnętrznych Orange Polska. Pracownicy mają dostęp do Biblioteki Produktów Rozwojowych, w której dostępnych jest ponad 2 000 produktów – kursów e-learningowych i publikacji książkowych. Realizujemy program wyłaniania i rozwoju Talentów, który wspiera osoby pełne inicjatywy, z konkretnymi osiągnięciami, posiadające potencjał menedżerski. Osoby te objęte są dedykowanymi programami rozwojowymi, biorą udział w kluczowych dla firmy projektach oraz brane są pod uwagę w pierwszej kolejności w rekrutacji na stanowiska menedżerskie.

Aby propagować jednolite standardy zarządzania w Grupie Orange, od 2011 roku trwa międzynarodowy program rozwojowy, oferowany wszystkim menedżerom Grupy - Orange Campus.

W firmie działa proces oceny i rozwoju pracowników (RiO), który zakłada powiązanie wyników oceny rocznej z planem rozwoju kariery pracownika, monitorowanie wykonania zaplanowanych działań w trakcie roku.

W zakresie wiedzy specyficznej dla Orange Polska i niezbędnej do wykonywania zadań, szkolimy również współpracowników Grupy.

Kluczowe wskaźniki dotyczące edukacji i rozwoju

Edukacja i rozwój*	2016	2017
łączna liczba pracowników przeszkolonych (w tys.)	15,2	15,3
liczba partnerów przeszkolonych (w tys.)	21,9	24,2
łączna liczba godzin pracowników poświęconych na szkolenia (w tys.)	402,2	487,3
łączna liczba godzin partnerów poświęconych na szkolenia (w tys.)	527,3	615,8
Ocena pracownicza		
% pracowników podlegających regularnym ocenom	97,2%	94,4%
% pracowników mających ustalone plany rozwojowe	81,3%	82,3%
liczba ustalonych zadań rozwojowych dla pracowników	21 946	22 607
% pracowników outsourcingowych podlegających regularnym ocenom	99,8%	97,8%
% pracowników outsourcingowych mających ustalone plany rozwojowe	75,4%	73,4%
% menedżerów przeszkolonych w ramach Orange Campus	61,0%	76,0%

* dane dotyczące edukacji i rozwój dotyczą spółek Orange Polska S.A., TELTECH, Integrated Solutions, Fundacja Orange.

Wynagradzanie

Polityka wynagrodzeń określa główne kierunki i zasady kształtowania wynagrodzeń w Orange Polska. Poprzez umożliwienie pozyskiwania, utrzymywania oraz motywowania najlepszych menedżerów i profesjonalistów w obszarach specjalizacji występujących w Orange Polska S.A., zapewnia kadry przygotowane do osiągania strategicznych celów Spółki. Wynagrodzenia są określane w sposób zapewniający równowagę i spójność w całej Grupie Orange.

Polityka wynagradzania jest zgodna z obowiązującymi regulacjami w zakresie prawa pracy i ładu korporacyjnego.

System wynagrodzeń składa się z:

1. wynagrodzenia zasadniczego
Uregulowania wynagrodzeń zasadniczych uwzględniają standardy wynagrodzeń dla poszczególnych stanowisk, związane z zakresem realizowanych zadań na danym stanowisku i rynkową wyceną pracy. Orange Polska S.A. kształtuje zasady wynagradzania uwzględniając brak dyskryminacji
2. premii
Premia jest zmiennym składnikiem wynagrodzenia, który zależy od wyników pracy. Celem systemu premiowania jest motywowanie pracowników do osiągania wysokich wyników w pracy poprzez realizację wyznaczonych i uzgodnionych celów, wspierających wdrażanie strategii Spółki, oraz nastawienie na wzrost satysfakcji klientów.
Mają do niej prawo wszyscy pracownicy. Poszczególne grupy pracowników, w zależności od odpowiedzialności, podlegają odpowiednim zasadom systemu premiowania. Cele premiowe dla pracowników w zależności od przynależności do odpowiedniej grupy rozliczane są w jednym z następujących okresów: miesięcznie, kwartalnie, półrocznie.
3. nagród uznaniowych

Zasady wynagrodzeń dla pracowników Orange Polska S.A., którzy są objęci Ponadzakładowym Układem Zbiorowym Pracy, powstają w współpracy ze związkami zawodowymi.

Kluczowe wskaźniki

Wynagrodzenia	2016	2017
średnie wynagrodzenie podstawowe (w zł)	6 550	6 791
stosunek wynagrodzenia pracowników najniższego szczebla do płacy minimalnej	147%	149%

Różnorodność

Polityka zarządzania różnorodnością powstała, by wspierać realizację naszych celów biznesowych, adresować zmiany na rynku pracy i odpowiadać na oczekiwania naszych pracowników. Poniższa polityka wspiera także przestrzeganie wartości zawartych w Kodeksie Etyki, celów odpowiedzialności społecznej oraz zobowiązań zawartych w Karcie Różnorodności, której jesteśmy sygnatariuszem.

Za kluczowe wymiary różnorodności w Grupie przyjmujemy: płeć, wiek, kompetencje, wiedzę, doświadczenie i sposób myślenia, zdolności psychofizyczne – (nie)pełnosprawność, oraz status rodzicielski. Pozostałe zdiagnozowane wymiary to: religia i światopogląd, lokalizacja miejsca pracy (centrala / region), forma zatrudnienia oraz narodowość/pochodzenie etniczne.

W ramach Polityki w odniesieniu do organów administrujących, zarządzających i nadzorujących określone zasady obejmują odpowiedni dobór pracowników oraz przywództwo.

W procesie doboru kierujemy się jawnością zasad i kryteriów wyboru kandydatów. Decyzje dotyczące wyboru pracownika podejmujemy w oparciu o jego kwalifikacje i doświadczenie zawodowe. Dbamy, aby wśród kandydatów znalazły się osoby, które reprezentują różnorodne środowiska. W zakresie przywództwa zasada różnorodności odnosi się między innymi do dbałości o różnorodność gremiów podejmujących decyzje w firmie. W ramach planów działań uzupełniających Politykę przyjęto zasadę dotyczącą analizy gremiów zarządczych i nadzorczych pod względem różnorodności w zakresie takich aspektów jak: wiek, płeć, wykształcenie i doświadczenie zawodowe.

Obowiązki i zakres odpowiedzialności, jak również wymagania w zakresie kwalifikacji, doświadczenia i kompetencji członków Rady Nadzorczej określone są w Statucie Spółki. Orange Polska S.A. stosuje dodatkowo zapisy zawarte w dokumencie „Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW 2016”.

Rada Nadzorcza Orange Polska składa się obecnie z 14 członków, w tym 5 członków niezależnych. Członkowie Rady Nadzorczej wybierani są przez Walne Zgromadzenie (a w wyjątkowych przypadkach przez Radę Nadzorczą). Kadencja członków Rady Nadzorczej trwa 3 lata. W Skład Rady Nadzorczej wchodzi 3 kobiety.

Zarząd Orange Polska składa się obecnie z 6 członków, w tym Prezesa Zarządu, powoływanych przez Radę Nadzorczą. Kadencja członków Zarządu trwa 3 lata. W skład Zarządu wchodzi 2 kobiety (stan na 31.12.2017).

Kluczowe wskaźniki dla różnorodności

Różnorodność	2016	2017
Dostęp do stanowisk		
% kobiet w Grupie	40,8%	40,5%
% kobiet na stanowiskach menedżerskich	33,4%	32,7%

Stosunek podstawowego wynagrodzenia kobiet i mężczyzn według zajmowanego stanowiska (wynagrodzenie mężczyzn to 100%)		
ogólnie	79,4%	79,4%
stanowiska niemenedżerskie	82,5%	82,0%
stanowiska menedżerskie	80,1%	83,5%
Osoby z niepełnosprawnościami		
% zatrudnionych osób z niepełnosprawnościami	1,6%	1,7%

Środowisko pracy

W ramach poprawy jakości życia i promowania integracji pracowników, Orange Polska zapewnia obszerny pakiet konkurencyjnych rynkowo benefitów dla pracowników, w celu budowania wartościowej oferty wspierającej pozyskiwanie i przywiązywanie pracowników do Grupy.

Kluczowymi obszarami, na które wpływa Orange Polska poprzez benefity, są: zdrowie i aktywność fizyczna, stabilność finansowa, podniesienie standardu życia oraz rozwój pracowników.

„Polityka inwestycji w jakość zdrowia i samopoczucia pracowników Orange Polska” obejmuje tworzenie przyjaznego środowiska pracy, podejmowanie działań umożliwiających zachowanie równowagi między życiem prywatnym a zawodowym, promowanie zdrowego stylu życia, wspieranie aktywności fizycznej pracowników i realizowanie przez nich pozazawodowych pasji oraz tworzenie kultury współpracy, w której wszyscy pracownicy są szanowani, swobodnie realizują cele zawodowe i życiowe pasje oraz realizują się w działaniach społecznych.

Orange stwarza swoim pracownikom bezpieczne i przyjazne warunki pracy:

- Pracownicy Orange mają zapewnioną szeroką opiekę medyczną w placówkach Grupy LUX MED i CM LIM oraz w placówkach partnerskich,
- W Orange Polska funkcjonuje Pracowniczy Program Emerytalny,
- W Orange funkcjonuje Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych, który stanowi formę pomocy socjalnej adresowanej do potrzebujących wsparcia pracowników i emerytów,
- Pracownicy mogą, dodatkowo poza ZFŚS, korzystać z Centralnych Funduszy: Mieszkaniowego i Pomocy Społecznej,
- Pracownicy Orange i ich rodziny mają możliwość skorzystania ze zniżek u partnerów Grupy oraz z produktów i usług Orange w ramach programu Oferta dla Ciebie,
- Pracownicy mogą także liczyć na finansowanie imprez sportowych, turystycznych i kulturalnych, a także korzystać z karty FitProfit.

Wszystkie wymienione świadczenia są dostępne dla pracowników niezależnie od wymiaru etatu. Natomiast dla pracowników zatrudnionych na umowę o pracę na czas określony dostępna jest opieka medyczna i oferty promocyjne, natomiast nie są dostępne świadczenia wymagające długookresowych zobowiązań – typu Fundusz Świadczeń Socjalnych, Program Emerytalny.

Kluczowe wskaźniki dla obszaru warunków pracy

Warunki pracy	2016	2017
% pracowników mających dostęp do opieki medycznej	100%	100%
% pracowników korzystających z Pracowniczego Programu Emerytalnego*	80,2%	81,5%

* PPE dostępny jest wyłącznie dla pracowników spółki Orange Polska, Telefonach Podlaskich, Orange Szkolenia i TP TELTECH

Bezpieczeństwo i Higiena Pracy (BHP)

Podejmowanie działań zapewniających bezpieczeństwo pracy wszystkim pracownikom, ochronę ich zdrowia oraz stałą poprawę warunków pracy reguluje Polityka BHP. Naszym celem jest włączenie elementów bezpieczeństwa i higieny pracy we wszystkie dziedziny działalności Orange Polska i na każdym poziomie zarządzania w sposób gwarantujący bezpieczne warunki pracy, umożliwiające każdemu aktywną realizację swoich codziennych obowiązków w przyjaznym środowisku pracy.

Kluczowe wskaźniki w zakresie BHP

BHP	2016	2017
liczba wypadków	38	48
liczba dni niezdolności do pracy związanych z wypadkami przy pracy	1 321	1 203

Dialog społeczny

Szanujemy prawo pracowników do zrzeszania się w związkach zawodowych i prowadzimy szeroki, regularny dialog z naszymi partnerami społecznymi. W ramach prowadzonego dialogu w Orange Polska zawierane są między innymi porozumienia, umowy czy inne dokumenty których sygnatariuszami są organizacje związkowe działające w Orange Polska S.A. Najważniejszym z nich jest Ponadzakładowy Układ Zbiorowy Pracy dla Pracowników Orange Polska S.A. (PUZP). Dokument ten reguluje między innymi zasady zatrudniania pracowników i rozwiązywania stosunku pracy, czas pracy, kwestię urlopów, zasady wynagradzania i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą oraz sprawy związane z BHP, szkoleniami, wsparciem socjalnym i opieką medyczną. W Orange Polska S.A. działa także Rada Pracowników, z którą zgodnie z przepisami powszechnie obowiązującymi Spółka zobowiązana jest konsultować stan, strukturę i przewidywane zmiany zatrudnienia oraz działania mające na celu utrzymanie poziomu zatrudnienia, a także istotne zmiany w organizacji pracy lub podstawach zatrudnienia.

Dokumentem, który powstał w porozumieniu ze związkami zawodowymi jest Ponadzakładowy Układ Zbiorowy Pracy (PUZP) w Orange Polska S.A. Dokument ten reguluje między innymi zasady zatrudniania pracowników i rozwiązywania stosunku pracy, czas pracy, kwestię urlopów, zasady wynagradzania i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą oraz sprawy związane z BHP, szkoleniami, wsparciem socjalnym i opieką medyczną. W porozumieniu ze związkami zawodowymi powstaje także dokument: Umowa Społeczna.

Obowiązująca w Orange Polska Umowa Społeczna 2016-2017 dotyczyła m.in. inwestycji w przyjazne środowisko pracy, podwyżek wynagrodzeń w latach 2016-2017, umożliwienia pracownikom odejść z Orange Polska S.A. za odszkodowaniem finansowym w ramach odejść dobrowolnych oraz wsparcia w poszukiwaniu pracy (outplacement). W roku 2017 kontynuowano realizację zapisów Umowy Społecznej 2016-2017, a z możliwości odejść dobrowolnych za odszkodowaniem, zgodnie z Porozumieniem zawartym na 2017 r. mogło skorzystać maksymalnie 1020 pracowników Orange Polska S.A. W grudniu 2017 roku została zawarta nowa Umowa Społeczna na lata 2018-2019 oraz Porozumienie na rok 2018 r. określające szczegółowe zasady odejść dobrowolnych dla pracowników Orange Polska S.A. w 2018 r. Dodatkowo w TP TELTECH Sp. z o.o. obowiązuje Zakładowy Układ Zbiorowy Pracy.

Kluczowe wskaźniki dla dialogu społecznego

Dialog społeczny	2016	2017
liczba zakładowych związków zawodowych	18	18
% pracowników w związkach zawodowych	33,5%	30,8%
% pracowników objętych PUZP	96,0%	95,7%

*na podstawie danych dotyczących spółek Orange Polska S.A., TP TELTECH Sp. z o.o., ORE Sp. z o.o.

Kluczowe cele dla obszaru pracowniczego i ich realizacja

Kluczowe cele w zakresie obszaru pracowniczego zdefiniowane w strategii społecznej odpowiedzialności Orange Polska na lata 2016-2020 w filarze „Ciekawy zespół” oraz w ramach poszczególnych polityk.

Cele w obszarze pracowniczym	Realizacja w 2017
Edukacja i rozwój	
brak dysproporcji w dostępie do szkoleń z uwagi na płeć, wiek	Brak dysproporcji
100% menedżerów przeszkolonych w ramach Orange Campus do 2020 r.	76,0%
Polityka różnorodności	
35% kobiet na stanowiskach menedżerskich do 2020 r.	32,7%
1,5% osób z niepełnosprawnościami zatrudnionych w Orange Polska do 2020 r.	1,7%

Odniesienie do najbardziej istotnych ryzyk w obszarze pracowniczym.

Czynniki ryzyka związane z zasobami ludzkimi i dostosowaniem struktury organizacyjnej

Orange Polska i jej kierownictwo kontynuują proces zmiany kultury organizacyjnej w celu motywowania pracowników i promowania kultury ciągłego doskonalenia, a także usprawnia organizację i infrastrukturę tak aby móc sprostać konkurencji oraz wdrażać nowe technologie i nowe, bardziej wydajne modele biznesowe w ramach programu transformacji. Jeżeli Orange Polska nie powiedzie się ukończenie tych transformacji będzie to miało negatywny wpływ na marże operacyjne, pozycję firmy i jej wyniki finansowe. Orange Polska kontynuował proces odejść dobrowolnych oraz proces optymalizacji zatrudnienia. Regularne badania satysfakcji pracowników przeprowadzane są przez zewnętrznego konsultanta.

3. Obszar Społeczny

Dostęp do nowych technologii to istotny krok w procesie cyfryzacji, ale ważne są także bezpieczeństwo w sieci, edukacja, udział w kulturze, rozwój lokalny i wzmacnianie kompetencji niezbędnych do budowy społeczeństwa XXI wieku. W 2004 roku powołaliśmy Fundację Orange, której misją jest upowszechnianie wiedzy i prowadzenie projektów społecznych, dzięki którym nowe technologie staną się sprzymierzeńcem rozwoju społecznego.

Działania Fundacji Orange definiuje Strategia na lata 2016 – 2018. Obejmuje ona realizację celów w zakresie edukacji cyfrowej i zapobiegania cyfrowemu wykluczeniu poprzez prowadzenie długofalowych programów społecznych, opartych na rzetelnej diagnozie społecznych potrzeb i oczekiwań. Najważniejsze programy Fundacji Orange to: Bezpiecznie Tu i Tam, MegaMisja, Pracownie Orange, a ich uzupełnieniem jest program wolontariatu pracowniczego.

Bezpiecznie Tu i Tam

Jednym z ważnych dla nas tematów jest bezpieczeństwo dzieci i młodzieży w Internecie i przygotowanie młodych ludzi do świadomego korzystania z nowych mediów. Cele te są realizowane w ramach programu Bezpiecznie Tu i Tam, który łączy działania edukacyjne Fundacji Orange oraz usługi Grupy związane z bezpieczeństwem klientów. Program wspiera edukację dzieci ze szkół i przedszkoli w całej Polsce w kwestii zasad bezpiecznego korzystania z Internetu. W każdym roku trwania programu Fundacja Orange, we współpracy z Fundacją Dajemy Dzieciom Siłę, oferuje szereg narzędzi i materiałów edukacyjnych, takich jak platforma e-learningowa, portale informacyjne oraz broszury i zasady w wersji elektronicznej dla dzieci, rodziców i nauczycieli.

Dorośli, zwłaszcza nauczyciele i specjaliści od edukacji, mogą uczestniczyć w konferencjach, seminariach i warsztatach, a także skorzystać z internetowego kursu dla rodziców i opiekunów, który pokazuje, jak chronić dzieci w Internecie.

Kluczowe wskaźniki i cele dla programu Bezpiecznie Tu i Tam

Bezpiecznie Tu i Tam	2016	2017
liczba rodziców i wychowawców, którzy skorzystali z materiałów edukacyjnych	387 985	190 750
liczba dzieci korzystających z działań edukacyjnych	662 960	403 388
liczba szkół, które uczestniczą w Programie	1 000	2 132

Mega Misja

MegaMisja to ogólnopolski program edukacyjny dla szkół podstawowych, w których działają świetlice. Adresujemy go do nauczycieli oraz dzieci w wieku 6–10 lat, które spędzają czas w świetlicach. Poprzez program przybliżamy wychowawcom wiedzę na temat dziesięciu kluczowych obszarów rozwijających kompetencje medialne, cyfrowe i informacyjne. Analizując potrzeby społeczne, poszukiwaliśmy przestrzeni w szkole, która pozwoliłaby realizować edukację cyfrową w nowatorskiej formie poza lekcjami, jako uzupełnienie podstawy programowej opracowanej przez Ministerstwo Edukacji Narodowej. Taką przestrzeń zidentyfikowaliśmy w szkolnych świetlicach, gdzie przed lekcjami i po lekcjach dzieci spędzają swój wolny czas.

Kluczowe wskaźniki i cele dla Programu MegaMisja

Mega Misja	2016	2017
liczba przeszkolonych dzieci	6 750	8 250
liczba przeszkolonych nauczycieli	350	250
zapewnienie szkolnych pomieszczeń wyposażonych w sprzęt informatyczny i pomoce edukacyjne	350	250

Pracownie Orange

By ułatwić mieszkańcom małych społeczności dostęp do informacji, wiedzy i technologii, stworzyliśmy Pracownie Orange. Są to multimedialne pracownie zlokalizowane w małych miejscowościach. Spółka je wyposaża i pomaga w ich prowadzeniu. Ich zadaniem jest zapewnienie członkom miejscowych społeczności dostępu do nowych technologii, szkoleń i warsztatów. Wspieramy animatorów w kierowaniu tymi nowoczesnymi i atrakcyjnymi placówkami poprzez profesjonalne szkolenia i pomoc finansową. Dotąd powstało 100 Pracowni Orange w całej Polsce. Uruchomiliśmy także internetową platformę wymiany wiedzy wraz z bazą gotowych do wdrożenia projektów i modułem grywalizacji, który wykorzystuje mechanizm gier do podnoszenia kompetencji społecznych i motywowania mieszkańców do działania na rzecz swojej okolicy. Realizowane w pracowniach projekty są skierowane do różnych grup odbiorców: dzieci i młodzieży, osób z niepełnosprawnościami, młodych matek oraz seniorów.

Kluczowe wskaźniki i cele dla Programu Pracownie Orange

Pracownie Orange	2016	2017
utrzymanie aktywnych Pracowni	75	100
liczba lokalnych liderów przeszkolonych w zakresie kompetencji cyfrowych i organizacyjnych	148	143
liczba mieszkańców miejscowości z dostępem do Pracowni	600 000	900 000

Program wolontariatu pracowniczego

W Orange Polska od 14 lat działa największy w Polsce program wolontariatu pracowniczego. Nasi pracownicy dzielą się wiedzą, umiejętnościami i doświadczeniem z innymi, ucząc dzieci i seniorów, jak świadomie i mądrze korzystać z Internetu. W szpitalach, hospicjach i domach samotnej matki Wolontariusze Orange tworzą Bajkowe Kąci – kolorowe i przyjazne świetlice. Wolontariusze uczestniczą także w organizowanych przez Orange Polska ważnych kampaniach społecznych i wydarzeniach (np. Orange Warsaw Festival). Ponadto, pracownicy mogą opracować autorski projekt wolontariacki i ubiegać się o grant na jego realizację.

Kluczowe wskaźniki dla programu wolontariatu pracowniczego

Wolontariat pracowniczy	2016	2017
liczba wolontariuszy	3 517	3 258
liczba godzin wolontariackich	26 225	24 293

Sponsoring

Orange Polska posiada politykę w zakresie sponsoringu. Strategia sponsoringowa Orange Polska jest pochodną globalnej strategii sponsoringowej Grupy Orange i koncentruje się na trzech głównych obszarach wspierających markę – muzyka, film, sport. Zgodnie z przyjętą strategią, w tych trzech obszarach Orange Polska tworzy projekty ogólnopolskie, kompleksowe, długofalowe, skierowane do jak najszerszego grona swoich klientów (obecnych i potencjalnych), w których występuje jako sponsor tytularny. Orange Polska angażuje się w projekty długofalowo, a nie jednorazowo. Realizacja kluczowych projektów sponsoringowych jest zatwierdzana przez Zarząd Orange Polska S.A. W celu realizacji strategii centralizacji zarządzania projektami sponsoringowymi w Grupie Orange Polska powołany został Komitet ds. Sponsoringu.

Kluczowe wskaźniki dla sponsoringu

Sponsoring	2016	2017
Sponsoring muzyczny – Orange Warsaw Festival i Open'er Festival Powered by Orange		
liczba uczestników	170 000	175 000
ekwiwalent reklamowy publikacji (w mln zł)	11,2	10,6
liczba publikacji	7 590	6 165
Sponsoring filmowy – Środy z Orange		
liczba uczestników	1 160 000	750 000
ekwiwalent reklamowy publikacji (w mln zł)	0,1	0,4
liczba publikacji	54	267
Sponsoring sportowy – Kluby Sportowe Orange		
liczba uczestników	7 000	7 400
liczba klubów sportowych	100	100
ekwiwalent reklamowy publikacji (w mln zł)	4,9	0,6
liczba publikacji	1 841	546

Darowizny

W ramach polityki darowizn Orange Polska posiada sformalizowane zasady funduszu darowizn, które określa decyzja Dyrektora Wykonawczego ds. Korporacyjnych.

Orange Polska przestrzega jasnych i przejrzystych zasad przyznawania darowizn:

- każda darowizna wymaga analizy i rekomendacji,
- każda darowizna jest akceptowana przez Prezesa Zarządu Orange Polska,
- każda darowizna jest realizowana na podstawie umowy darowizny w formie pisemnej,
- wszystkie darowizny realizowane są przelewami i rejestrowane w systemach księgowych Orange Polska,
- w każdej umowie jest zawarte postanowienie o konieczności potwierdzenia realizacji darowizny zgodnie z przedmiotem darowizny.

Kluczowe wskaźniki dla darowizn

Darowizny	2016	2017
wysokość udzielonego wsparcia w postaci darowizn (w mln zł)	13,3	13,4

Kluczowe cele dla obszaru społecznego i ich realizacja

Kluczowe cele w zakresie społecznym zdefiniowane w strategii Fundacji Orange na lata 2016-2018 oraz w strategii sponsoringowej.

Cele w obszarze społecznym	2017	Cel do 2018
Bezpiecznie Tu i Tam		
liczba rodziców i wychowawców, którzy skorzystali z materiałów edukacyjnych	578 735	1 000 000
liczba dzieci korzystających z działań edukacyjnych	1 066 348	500 000
liczba szkół, które uczestniczyły w Programie	3 132	1 000
MegaMisja		
liczba przeszkolonych dzieci	15 000	15 000
liczba przeszkolonych nauczycieli	600	950
zapewnienie szkolnych pomieszczeń wyposażonych w sprzęt informatyczny i pomoce edukacyjne	600	950
Pracownie Orange		
powstanie nowych Pracowni	25	50
utrzymanie aktywnych Pracowni	100	100
liczba lokalnych liderów przeszkolonych w zakresie kompetencji cyfrowych i organizacyjnych	143	150
liczba mieszkańców miejscowości z dostępem do Pracowni	900 000	800 000
Wolontariat		
% pracowników zaangażowanych w wolontariat	22%	20%
% wolontariuszy zaangażowanych w wolontariat kompetencji	21%	23%
% wolontariuszy deklarujących wzrost zadowolenia z pracy	99%	80%
Sponsoring muzyczny		
liczba uczestników	175 000	180 000

Odniesienie do najbardziej istotnych ryzyk w obszarze społecznym

Transparentność polityki społecznej

Polityka społeczna Grupy w transparentny sposób definiuje obszary zaangażowania społecznego, koncentrując się na upowszechnianiu wiedzy i prowadzeniu projektów społecznych i edukacyjnych, dzięki którym nowe technologie stają się sprzymierzeńcem rozwoju społecznego. Nasze działania kierujemy głównie do dzieci i młodzieży, z myślą o nich wspieramy szkoły, rodziców i całe społeczności z małych miast i wsi. Współpracujemy też z różnymi organizacjami społecznymi pomagając im realizować wartościowe projekty z zakresu edukacji cyfrowej.

Działania Grupy skupiają się na realizacji długofalowych projektów społecznych opartych na wynikach badań i konsultacjach z niezależnymi ekspertami w danej dziedzinie. Ważną kwestią jest transparentność wyboru wiarygodnych partnerów społecznych oraz beneficjentów programów społecznych tak, żeby środki przekazane na realizację zaplanowanych działań nie zostały wykorzystane w sposób niezgodny z przyjętymi założeniami, co dodatkowo mogło by narazić Orange Polska na utratę reputacji. Programy społeczne realizowane są przede wszystkim na zasadzie otwartych konkursów, których wyniki podlegają ocenie niezależnej Rady Programowej i podawane do publicznej wiadomości. Co roku Fundacja Orange publikuje sprawozdanie finansowe ze swojej działalności.

4 Prawa człowieka

Z uwagi na model biznesowy i charakter łańcucha dostaw polityka w zakresie praw człowieka formułowana jest na poziomie międzynarodowym przez Grupę Orange. Poza ogólnymi ramami Konwencji Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka i Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP) oraz zasad Global Compact, Grupa przestrzega Wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka ustanowionych w 2011 roku. Działania grupowe w odniesieniu do poszanowania podstawowych praw człowieka koncentrują się na 3 głównych liniach:

- relacje z pracownikami,
- relacje z dostawcami,
- prywatność i wolność wypowiedzi.

Kwestie odnoszące się do respektowania praw człowieka zawarte są w Kodeksie Etyki Orange Polska. Szanujemy wszystkich ludzi i ich prawo do prywatności. Akceptujemy różnorodność rozumianą w kategoriach pochodzenia, rasy, płci, kultury, wieku i stanu cywilnego, a także przekonań religijnych, politycznych lub przynależności do organizacji społecznych i zawodowych.

Kluczowe wskaźniki dla obszaru związanego z prawami człowieka

Prawa człowieka	2016	2017
liczba szkoleń etycznych pracowników na temat praw człowieka (h)	386	640
liczba szkoleń etycznych partnerów na temat praw człowieka (h)	560	653
Praca dzieci		
działania zidentyfikowane jako niosące ze sobą istotne ryzyko wykorzystania pracy dzieci	W Grupie nie stwierdzono takich zagrożeń	
Praca przymusowa		
działania zidentyfikowane jako niosące ze sobą istotne ryzyko wykorzystania pracy przymusowej	W Grupie nie stwierdzono takich zagrożeń	
Dyskryminacja		
całkowita liczba przypadków dyskryminacji	Brak	Brak
Prawo do prywatności		
liczba uzasadnionych skarg i naruszeń w zakresie naruszenia prywatności	Brak	Brak
Prawo do bezpieczeństwa		
% produktów podlegających ocenie norm bezpieczeństwa	100%	100%
liczba skarg i naruszeń w zakresie bezpieczeństwa produktów	Brak	Brak
Naruszenia praw człowieka		
liczba skarg dotyczących zagrożenia dla praw człowieka	Brak	Brak

Kluczowe cele dla obszaru związanego z prawami człowieka i ich realizacja

Kluczowe cele w zakresie praw człowieka zdefiniowane w strategii społecznej odpowiedzialności Orange Polska na lata 2016-2018.

Cele o obszarze prawa człowieka	2017	2020
% pracowników, którzy ukończyli szkolenie etyczne	100%	100%
Klauzule Compliance jako standard w umowach z dostawcami	Tak	Tak

Ryzyka

Odniesienie do najbardziej istotnych ryzyk w obszarze praw człowieka

Orange Polska bardzo poważnie traktuje wszelkie kwestie związane z przestrzeganiem praw człowieka. Szczególną dbałość przywiązuje do prawa człowieka do ochrony prywatności i ochrony danych osobowych. W celu zapobieżenia ewentualnym kradzieżom, nieuprawnionym modyfikacjom lub przetwarzaniu danych osobowych klientów i pracowników oraz danych osobowych powierzonych do przetwarzania przez Orange Polska, wdrożyliśmy zabezpieczenia zgodne z międzynarodowymi standardami i wprowadzamy proces oceny oraz przeciwdziałania skutkom naruszenia praw i wolności osób fizycznych, których dane przetwarzamy.

Naruszenie bezpieczeństwa informacji, w tym danych osobowych

Orange Polska dysponuje rozbudowaną bazą klientów i stale podejmuje działania w celu zapewnienia odpowiedniej ochrony ich danych osobowych oraz informacji stanowiących tajemnicę telekomunikacyjną. W Spółce działa certyfikowany System Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji, zgodny z normą ISO/IEC 27001:2013 w zakresie świadczenia usług telekomunikacyjnych i teleinformatycznych, hostingu, kolokacji, cloudcomputingu, cyberbezpieczeństwa, procesu przetwarzania danych osobowych w chmurach obliczeniowych.

W październiku 2017 r. Orange Polska S.A. uzyskał certyfikat zaświadczaający stosowanie normy ISO/IEC 27018:2014 "Code of practice for protection of personally identifiable information (PII) in public clouds acting as PII processors" w zakresie usług przetwarzania danych osobowych (w tym powierzonych przez inne podmioty) w chmurach obliczeniowych: UCaaS (Unified Communication as a Service), ICS (Integrated Computing Standard), ICM (Integrate Computing Managed), smart CCaaS (smart Contact Center as a Service). Spółka regularnie odnawia certyfikat European CERT dla funkcji CERT. Ze względu na charakter współczesnych zagrożeń w zakresie technologii informatycznych stosowanych do przetwarzania informacji, w tym danych osobowych pomimo podejmowanych działań zapobiegawczych nie da się całkowicie wyeliminować ryzyka naruszenia bezpieczeństwa tych informacji.

Działalność Orange Polska może prowadzić do utraty, ujawnienia, upublicznienia, przekazania nieuprawnionym podmiotom bądź niewłaściwej modyfikacji danych osobowych klientów. Przyczyny takiej sytuacji mogą być następujące: (i) szybkie wdrażanie nowych usług lub aplikacji np. związanych z wystawianiem faktur czy zarządzaniem relacjami z klientami, (ii) podejmowanie nowych inicjatyw, w tym zwłaszcza w obszarze Internetu rzeczy (IoT – Internet of Things), (iii) czyny zabronione (w tym cyberataki), zwłaszcza mające na celu kradzież danych osobowych, bądź (iv) potencjalne zaniedbania ze strony Grupy lub jej kontrahentów.

Nowe regulacje rozszerzające obowiązki operatorów, takie jak Rozporządzenie ogólne o ochronie danych osobowych (RODO) – które zostało przyjęte w kwietniu 2016 roku, a będzie stosowane od 25 maja 2018 roku – mają ułatwiać dochodzenie odszkodowania w ramach odpowiedzialności cywilnej. Za nieprzestrzeganie postanowień RODO będą mogły być ponadto nakładane kary administracyjne w wysokości do 4% wartości rocznego globalnego obrotu przedsiębiorstwa. Ewentualne naruszenie bezpieczeństwa danych osobowych może mieć znaczące niekorzystne skutki dla renomy Grupy oraz wiązać się z poważną odpowiedzialnością (potencjalnie również karną), co może mieć negatywny wpływ na przyszłe wyniki finansowe Orange Polska. W Spółce uruchomiono program mający na celu przygotowanie organizacji do spełnienia wymogów RODO. Ponadto, zgodnie z RODO i normą ISO 29134:2017, wprowadzamy proces oceny oraz przeciwdziałania skutkom naruszenia praw i wolności osób fizycznych, których dane są przetwarzane przez Orange Polska.

5 Przeciwdziałania korupcji i łapownictwu

Orange Polska prowadzi działalność na coraz bardziej konkurencyjnym rynku. Wymaga to stosowania wysokich standardów i wymogów nie tylko w odniesieniu do jakości i innowacyjności naszych usług, ale także sposobu prowadzenia i utrzymywania relacji biznesowych.

W związku z tym, jako element budowania ładu korporacyjnego, przyjęliśmy Program Zarządzania Zgodnością.

Ważnym obszarem zadań funkcji zarządzania zgodnością jest polityka antykorupcyjna. Jej celem jest zapewnienie wszystkim pracownikom Orange Polska kodeksu postępowania rozumianego jako zestawu zasad, które muszą być przestrzegane we wszystkich naszych działaniach biznesowych oraz wskazanie zabronionych zachowań, które mogą stanowić przypadki korupcji lub płatnej protekcji.

Uzupełnieniem tej Polityki są Wytyczne, które zawierają szczegółowe zasady i normy oraz odniesienia do konkretnych warunków i sytuacji. Orange Polska stosuje zasadę zerowej tolerancji wobec korupcji wyrażoną w Polityce. Zasada ta musi być stosowana przez wszystkich pracowników, współpracowników i partnerów biznesowych działających w naszym imieniu.

W ramach wsparcia Programu Zarządzania Zgodnością, wdrożyliśmy proces, który ma zoptymalizować i zharmonizować procedury analizy ryzyka w zakresie zapewnienia zgodności i zapobiegania nadużyciom. Celem tego procesu jest szczegółowa analiza naszych partnerów pod kątem ryzyka korupcji, nadużyć finansowych, nieprzestrzegania sankcji ekonomicznych, prania brudnych pieniędzy i finansowania terroryzmu. Zagadnienia związane z zarządzaniem zgodnością są raportowane Komitetowi Audytowemu Rady Nadzorczej w następujących obszarach: etyka, ogólna zgodność z przepisami prawa i regulacjami, zwalczanie nadużyć finansowych, bezpieczeństwo i działania antykorupcyjne. Działania funkcji zarządzania zgodnością, wyniki planowych kontroli, a także wyniki kontroli zapoczątkowanych zgłoszeniem nieprawidłowości są monitorowane przez Komitet Audytowy na podstawie okresowo składanych raportów.

Aby propagować wiedzę o Programie, wprowadziliśmy wiele propozycji szkoleniowych, w tym obowiązkowy kurs e-learningowy „Compliance – anty-korupcja”. Od 2015 roku ponad 1 050 pracowników i partnerów ukończyło to szkolenie.

Kluczowe wskaźniki dla obszaru zarządzania zgodnością

Przeciwdziałanie korupcji i łapownictwu	2016	2017
liczba pracowników, którzy ukończyli szkolenie zarządzania zgodnością	1 023	508
liczba partnerów, którzy ukończyli szkolenie zarządzania zgodnością	977	588
liczba godzin szkoleniowych pracowników zarządzania zgodnością (w tys.)	3,0	1,8
liczba godzin szkoleniowych partnerów zarządzania zgodnością (w tys.)	1,5	1,0
całkowita wartość finansowa i rzeczowa darowizn na rzecz partii politycznych, polityków i instytucji o podobnym charakterze	Grupa nie finansuje tego rodzaju podmiotów.	

Kluczowe cele dla obszaru związanego z zarządzaniem zgodnością i ich realizacja

Kluczowe cele w zakresie praw człowieka zdefiniowane w strategii społecznej odpowiedzialności Orange Polska na lata 2016-2018.

Cele w obszarze przeciwdziałania korupcji i łapownictwu	2017	2020
zmniejszenie ryzyka związanego z korupcją – zero tolerancji dla korupcji	Brak naruszeń	Brak naruszeń

Odniesienie do najbardziej istotnych ryzyk w zarządzania zgodnością**Ryzyko łapownictwa i korupcji**

W ramach zarządzania zgodnością prowadzone są między innymi działania mające na celu rozpoznawanie i efektywne zapobieganie ryzyku wystąpienia przypadków łapownictwa i korupcji. Orange Polska dokonuje cyklicznej analizy i oceny ekspozycji na ryzyko korupcji. W ramach corocznie aktualizowanej mapy ryzyk zostają szczegółowo określone rodzaje zagrożeń oraz prawdopodobieństwa ich wystąpienia w poszczególnych obszarach organizacji. Stosowany proces analizy ryzyk korupcyjnych wskazuje również odpowiednie mechanizmy ich mitygacji. Obszary szczególnie ekspozowane na ryzyko korupcji są kontrolowane między innymi pod kątem prawidłowego stosowania obowiązujących regulacji wewnętrznych i zewnętrznych oraz skuteczności stosowanych mechanizmów ograniczających ryzyko wystąpienia nieprawidłowości.

Zarząd i Spółka kierują się zasadą „zero tolerancji dla korupcji”, zapisaną w polityce antykorupcyjnej. Zasada ta została uzupełniona o system szczegółowych procedur i instrukcji wewnętrznych adresowanych szeroko (do całej organizacji) lub do poszczególnych obszarów i grup pracowników, ze względu na specyfikę wykonywanych obowiązków.

Wprowadzone regulacje wewnętrzne określają podejście do standardów współpracy z partnerami biznesowymi (w tym zasad przyjmowania i wręczania zaproszeń i podarunków), ze szczególnym uwzględnieniem osób pełniących funkcje publiczne, sposobu przeprowadzania transakcji, podejmowania współpracy z dostawcami czy udzielania wsparcia i darowizn.

10.4.2 Oświadczenie Orange Polska S.A. na temat informacji niefinansowych za rok 2017.

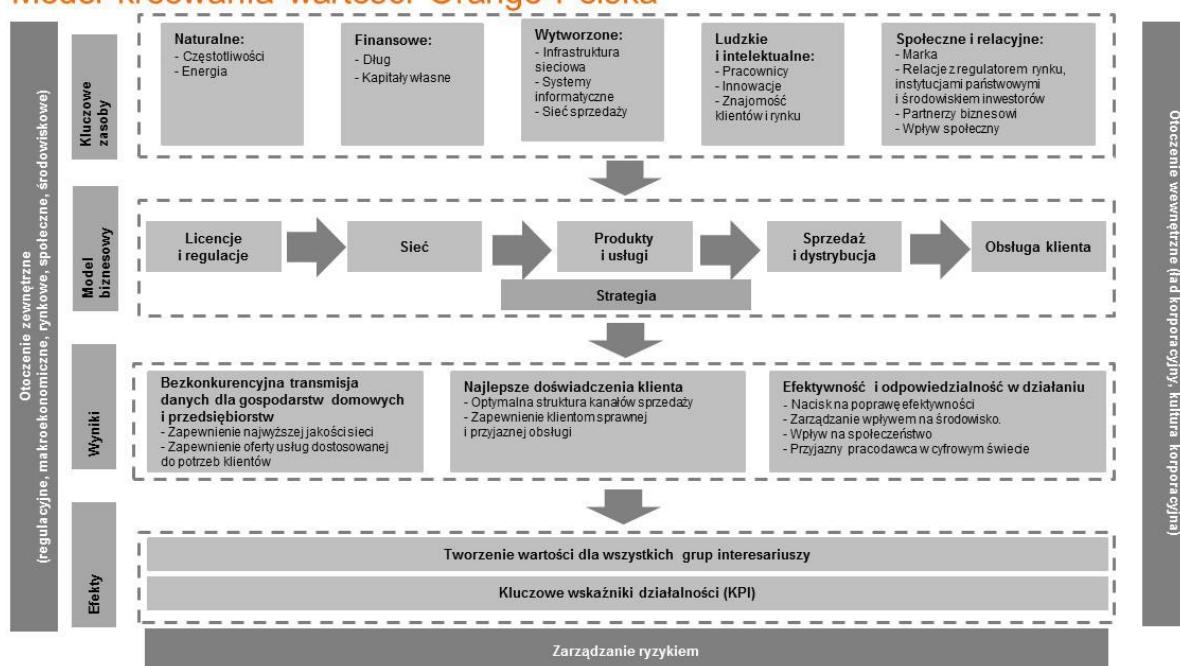
W oświadczeniu zamieszczono dane niefinansowe zidentyfikowane podczas dialogu z interesariuszami i zawarte w strategii społecznej odpowiedzialności Orange Polska na lata 2016-2020 oraz innych dokumentach strategicznych. O zawartości dokumentu zdecydowała istotność poszczególnych kwestii dla interesariuszy i dla Spółki. Interesariuszy zidentyfikowano na podstawie ich wpływu na Spółkę, stopnia zainteresowania oraz stosunku do jej działalności (pozytywny, neutralny, negatywny).

Oświadczenie stanowi kontynuację raportów społecznych przygotowywanych w Orange Polska od 2006 roku.

• Obszar Zarządczy

Orange Polska S.A. jest największym dostawcą usług telekomunikacyjnych w Polsce, działającym we wszystkich segmentach rynku telekomunikacyjnego. Spółka posiada największą infrastrukturę telekomunikacyjną w Polsce, świadcząc usługi głosowe i przesyłu danych w sieci stacjonarnej i komórkowej. Usługi Spółki obejmują telefonię komórkową i stacjonarną, Internet stacjonarny, w tym światłowód, ofertę TV oraz usługi konwergentne.

Model kreowania wartości Orange Polska

• Model biznesowy Spółki

Na model biznesowy Orange Polska S.A. składają się następujące elementy:

Licencje i regulacje

W celu świadczenia mobilnych usług telekomunikacyjnych Spółka korzysta z dostępu do częstotliwości radiowych. Spółka posiada licencje na użytkowanie częstotliwości w pasmach 800 MHz, 900 MHz, 1800 MHz, 2100 MHz i 2600 MHz. Zakres pasma, jakim dysponujemy, wpływa na konkurencyjność Spółki i jakość świadczonych usług.

Sieć

Dysponujemy największą infrastrukturą sieciową w Polsce. Na topologię sieci składa się światłowodowa sieć szkieletowa i agregacyjna oraz sieć dostępową. Istniejące sieci stanowią podstawę do świadczenia usług stacjonarnych i komórkowych. Aby zwiększyć efektywność infrastruktury sieciowej, zastępujemy tradycyjne technologie i rozwiązania, które są ukierunkowane głównie na połączenia głosowe, siecią konwergentną, zdolną do obsługi różnego rodzaju ruchu: głosowego, transmisji danych i wideo.

Produkty i usługi

Oferujemy szeroką gamę produktów i usług telekomunikacyjnych dla klientów indywidualnych, biznesowych i hurtowych. W naszej ofercie łączymy usługi stacjonarne i mobilne, zapewniając stałą wysoką jakość połączeń dla różnych technologii.

Sprzedaż i dystrybucja

Zapewniamy dostępność do naszych produktów i usług wykorzystując różnorodne kanały kontaktu, w tym tradycyjne punkty sprzedaży (własne lub agencyjne), sieci niezależnych dystrybutorów (np. sklepy ze sprzętem elektronicznym), sprzedaż przez Internet, telesprzedaż i sprzedaż bezpośrednią.

Obsługa klienta

Zapewniamy klientom obsługę poprzez różne kanały kontaktu dostosowane do ich potrzeb: – od tradycyjnych (punkty sprzedaży, Contact Center, kontakt osobisty, technik, kurier) poprzez zautomatyzowane kanały tj. USSD, IVR, SMS po nowoczesne kanały cyfrowe (aplikacje mobilne, serwisy społecznościowe, czat, poczta elektroniczna).

• Ład korporacyjny

Orange Polska S.A. jako spółka notowana na Giełdzie Papierów Wartościowych (GPW) w Warszawie stosuje zasady ładu korporacyjnego zachowując krajowe i międzynarodowe standardy właściwego zarządzania spółką. Zasady ładu korporacyjnego regulują dokumenty takie, jak Statut Orange Polska, Regulamin Zarządu, Regulamin Rady Nadzorczej oraz Regulamin Walnego Zgromadzenia. Dodatkowo Spółka stosuje Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW oraz Kodeks Etyczny.

Zarząd pełni rolę kierowniczą, wprowadza polityki i zasady dla zapewnienia wewnętrznej spójności organizacji i realizacji jej celów strategicznych. Członkowie Zarządu sprawują funkcję wykonawczą, a Członkowie Rady Nadzorczej – nadzorczą. Te dwie funkcje są rozłączne i ściśle przypisane do obu tych organów.

W Radzie Nadzorczej zasiadają przedstawiciele akcjonariuszy, powoływani przez Walne Zgromadzenie. Aby zapewnić wysoką jakość podejmowanych decyzji, Rada Nadzorcza powołała określone komitety jako ciała doradcze. Komitet Audytowy służy Radzie Nadzorczej wiedzą na temat finansów, księgowości i audytu. Komitet ds. Wynagrodzeń zajmuje się ogólną polityką wynagrodzeń oraz udziela rekomendacji dotyczących powoływania Członków Zarządu. Komitet ds. Strategii odpowiada za formułowanie rekomendacji w sprawie planów strategicznych i procesów planowania strategicznego realizowanych przez Zarząd.

Celem opisanego wyżej modelu ładu korporacyjnego jest właściwe rozłożenie odpowiedzialności w Spółce oraz ściśle określenie funkcji jej kluczowych organów, co przekłada się na proces podejmowania decyzji zarządczych.

Wartości Orange Polska wpisane w Kodeks Etyki Orange Polska. Zasady Kodeksu są zgodne z tak fundamentalnymi normami, jak Powszechna Deklaracja Praw Człowieka czy zalecenia Międzynarodowej Organizacji Pracy. Nad realizacją zasad etycznych czuwa Komisja ds. Etyki, która przedstawia sprawozdanie ze swojej działalności pracownikom oraz Prezesowi Orange Polska i Komitetowi Audytowemu Rady Nadzorczej.

Spółka stosuje też certyfikowane systemy zarządzania i system kontroli wewnętrznej. System zarządzania w Orange Polska S.A. posiada następujące certyfikaty zgodności z międzynarodowymi standardami ISO - ISO 9001, 22301, 27001, 27018, 14001 i 17025. Ważność certyfikatów oraz stopień przygotowania do spełniania wymagań międzynarodowych standardów są regularnie audytowane wewnętrznie oraz poprzez zewnętrzne cykliczne audyty, przeprowadzane przez uprawnione jednostki ISO. Zarządzanie ryzykiem w obszarze bezpieczeństwa informacji odbywa się na podstawie normy ISO/IEC 27005:2011. Spółka posiada również certyfikowany system obsługi klienta COPC (Customer Operations Performance Center).

W Orange Polska S.A. funkcjonuje system zarządzania ryzykiem, który zapewnia identyfikację, ocenę i zarządzanie czynnikami ryzyka. System ten został opracowany na podstawie normy ISO 31000:2009. Ponadto ocenie ryzyk poddawane są poszczególne spółki Grupy. Osoby kierujące poszczególnymi obszarami i funkcjami biznesowymi są odpowiedzialne za ocenę i zarządzanie ryzykiem, w tym identyfikację nowych i nasilających się czynników, monitorowanie ryzyka i skuteczności mechanizmów kontrolnych oraz raportowanie.

• Podejście do społecznej odpowiedzialności biznesu

W Orange Polska od kilku lat wdrażamy politykę społecznej odpowiedzialności biznesu (CSR) we wszystkich obszarach działalności. Nasza strategia CSR uwzględnia cele biznesowe Spółki i wpisuje się w ich realizację. Kluczowym elementem w tworzeniu strategii były wnioski z dialogu z interesariuszami, trendy rynkowe oraz wyzwania społeczne dla naszej branży w Polsce i na świecie.

W 2016 roku przyjęliśmy nową strategię społecznej odpowiedzialności na lata 2016-2020. Fundamentem tej strategii jest odpowiedzialne zarządzanie – nasze wartości, zasady etyki, zgodność z wymogami oraz dialog z interesariuszami jako narzędzie poznawania ich oczekiwań. Na tym fundamencie opierają się cztery filary naszej strategii CSR:

Integracja cyfrowa – Chcemy, aby każdy mógł korzystać z możliwości cyfrowego świata, niezależnie od miejsca zamieszkania, wieku, sprawności i umiejętności.

Bezpieczna sieć – Chcemy, aby korzystanie z najnowszych technologii było proste i wolne od zagrożeń.

Czyste środowisko – Chcemy realizować nasze cele biznesowe z poszanowaniem zasad ekologii i w harmonii ze środowiskiem.

Ciekawy zespół – Chcemy tworzyć kulturę współpracy, w której wszyscy pracownicy czują się szanowani oraz swobodnie realizują cele zawodowe i życiowe pasje.

Odpowiedzialne zarządzanie i działania w ramach tych czterech filarów przyczyniają się do wpływu na społeczeństwo, który jest analizowany w sześciu obszarach: gospodarka, innowacje, klienci, środowisko, społeczności i pracownicy.

1. Obszar środowiskowy

Orange Polska S.A. odpowiada na globalne wyzwania dotyczące ochrony środowiska naturalnego i jego zasobów. W ramach polityki ochrony środowiska monitorujemy przestrzeganie odpowiednich norm i przepisów dotyczących naszej działalności. Poprzez usługi zastępujące tradycyjne formy komunikacji czy przesyłania dokumentów, promujemy rozwiązania przyjazne środowisku, które pomagają w ograniczaniu emisji gazów cieplarnianych. Dzięki zapewnieniu kompleksowych systemów teleinformatycznych dla administracji i przedsiębiorstw, sprawiamy, że ekologia i poszanowanie środowiska naturalnego zyskuje konkretny wymiar w codziennym życiu.

W Orange Polska S.A. istnieje polityka środowiskowa, która definiuje główne obszary korzystania z zasobów naturalnych oraz oddziaływania Spółki na środowisko. Uzupełnieniem polityki jest system zarządzania środowiskowego, oparty na normie ISO 14001 dla części mobilnej.

W ramach wymienionych dokumentów:

- nadzorujemy procesy mogące mieć wpływ na środowisko zgodnie z wymogami prawa i innymi regulacjami dotyczącymi środowiska naturalnego,
- identyfikujemy nasz niekorzystny wpływ na środowisko naturalne,
- uwzględniamy kwestie związane ze środowiskiem przy wyznaczaniu celów i podejmowaniu decyzji oraz w realizacji działań ograniczających nasz wpływ na środowisko,
- monitorujemy zgodność emisji elektromagnetycznej z wymaganiami norm,
- staramy się ograniczyć emisję dwutlenku węgla związaną z naszą działalnością,
- doskonalimy praktyki biznesowe oraz stosujemy rozwiązania technologiczne pozwalające na ograniczanie negatywnego oddziaływania na środowisko,
- prowadzimy dialog z interesariuszami oraz informujemy o działaniach związanych z ochroną środowiska,
- budujemy świadomość środowiskową wśród naszych pracowników oraz klientów,
- współpracujemy z naszymi dostawcami, by stosowali oni praktyki zgodne z naszą polityką środowiskową.

Kluczowe wskaźniki środowiskowe *

Dane środowiskowe			
Energia	jednostka	2016	2017
KPI: zużycie energii elektrycznej/klient	kWh/klient	25,9	27,4
Bezpośrednie zużycie energii według pierwotnych źródeł energii			
paliwo (wszystkie budynki, wszelkie wykorzystanie)	tys. m ³	2,1	2,2
gaz	tys. m ³	5 075	3 103
węgiel	tony	51,6	70,8
energia wyprodukowana podczas spalania ww. pierwotnych źródeł energii	GWh	78,5	57,0
Pośrednie zużycie energii według pierwotnych źródeł energii			
elektryczność	GWh	588	581
Emisje gazów cieplarnianych			
ilość emitowanego CO ₂ wyłączając transport	tony (w tys.)	462,7	454,7
całkowita ilość emisji CO ₂ podczas transportu	tony (w tys.)	12,3	10,7
całkowita ilość emisji CO ₂	tony (w tys.)	475	465
KPI: emisja CO ₂ podczas zużycia energii elektrycznej/klient	kg/klient	19,6	20,7
KPI: emisja CO ₂ (wszystkie energie)/klient	kg/klient	21,0	22,0
Materiały			
zużyty papier, kartony - wewnętrznie i zewnętrznie	tony (tys.)	1,3	1,8
woda	tys. m ³	393,9	315,0

Zarządzanie odpadami			
ilość odpadów wewnętrznych (sieć & inne) WEEE	tony	20,3	70,4
słupy drewniane	tony	43,4	190,9
kable	tony	345,1	287,9
baterie	tony	138,8	101,8
papier - karton	tony	45,4	13,8
inne odpady niebezpieczne (w tym PCB)	tony	4,6	7,0
inne nie niebezpieczne odpady	tony	834,1	1 050,4
Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny			
KPI EMS: ISO 14001	%	26,7	28,5
Emisja pól elektromagnetycznych			
zgodność z obowiązującymi normami	zgodność	tak	tak
Odzyskiwanie i odnowa			
liczba telefonów zebranych i poddanych recyklingowi	szt.	77 542	42 869
liczba telefonów odnowionych i ponownie wprowadzonych na rynek	szt.	11 839	8 138
liczba urządzeń multimedialnych (broadband) odnowionych i ponownie wprowadzonych na rynek	szt.	571 981	465 994

* z uwagi na fakt, że znacząca większość infrastruktury, w tym budynki należy do Orange Polska S.A. wskaźniki środowiskowe dla Grupy i Orange Polska S.A. są tożsame.

Kluczowe cele polityki środowiskowej i ich realizacja

Kluczowe cele w zakresie oddziaływania na środowisko zdefiniowane w strategii społecznej odpowiedzialności Orange Polska na lata 2016-2020 w filarze „czyste środowisko”.

Cele w obszarze środowiskowym	Realizacja w 2017
Energia	
zmniejszenie zużycia energii 1%-5% rok do roku	-1,2%
Redukcja gazów cieplarnianych	
zmniejszenie emisji CO ₂	-2,0%
Odzyskiwanie i odnowa	
wzrost liczby urządzeń BB odnowionych i wprowadzonych ponownie do użycia (%) rok do roku	-18,5%*
Materiały i zasoby naturalne	
zmniejszenie ilości papieru – zwiększenie % klientów korzystających z e-faktury	-3,2%
Zarządzanie środowiskiem	
zgodność z regulacjami – liczba naruszeń	Brak naruszeń

*spadek % odnowionych urządzeń wynika z zakończenia projektu odnowy urządzeń z rynku rumuńskiego

Odniesienie do najbardziej istotnych ryzyk w obszarze środowiskowym

Oddziaływanie pól elektromagnetycznych

Pole elektromagnetyczne wytwarzane przez urządzenia radiowe (wykorzystywane przede wszystkim w sieciach mobilnych, ale także stacjonarnych) mogą budzić obawy o ich niekorzystny wpływ na zdrowie ludzi, chociaż obowiązujące w Polsce ograniczenia w zakresie dopuszczalnego poziomu pól elektromagnetycznych są znacznie surowsze niż w większości innych państw, gdzie stosuje się limit zgodny z zaleceniem Rady 1999/519/WE.

Pogorszenie postrzegania tego zjawiska miałyby niekorzystny wpływ na działalność i wyniki takich operatorów jak Orange Polska. Gdyby w przyszłości badania naukowe w jakimś stopniu potwierdziły słuszność powyższych obaw, spowodowałyby to zapewne spadek zainteresowania mobilnymi usługami telekomunikacyjnymi, trudności inwestycyjne i zwiększone koszty związane z instalowaniem stacji bazowych i innych urządzeń bezprzewodowych, a także nasilenie sporów i roszczeń.

W Polsce rozpoczęły się prace nad ustawą poszerzającą regulacje związane z polem elektromagnetycznym wytwarzanym przez urządzenia telekomunikacyjne. Proces legislacyjny jest wciąż w początkowej fazie, ale nowe przepisy mogą zwiększyć zakres obowiązków operatorów, wydłużając czas i podnosząc koszty rozwoju sieci (zwłaszcza w odniesieniu do systemów 5G).

2. Obszar Pracowniczy

Orange Polska S.A. przywiązuje dużą wagę do tego, aby zapewnić pracownikom równe szanse, jasne kryteria oceny i awansu, możliwości rozwoju zawodowego i osobistego oraz dobre i bezpieczne warunki pracy. Chcemy w Spółce tworzyć kulturę współpracy, w której wszyscy pracownicy czują się szanowani i mogą swobodnie realizować cele zawodowe i życiowe pasje. Spółka przeprowadza regularne badania satysfakcji wśród pracowników i prowadzi dialog ze związkami zawodowymi.

Tworzymy przyjazne miejsce pracy, dbamy o bezpieczeństwo pracowników, ich zdrowie i godną emeryturę. Zapewniamy profilaktykę zdrowotną, promujemy aktywność sportową pracowników, a w trudnych sytuacjach życiowych oferujemy im pomoc i wsparcie. Doceniamy różnorodność i uważamy, że umiejętne zarządzanie różnorodnością w miejscu pracy stwarza nowe możliwości.

Regulamin Pracy

Najważniejszym aktem normatywnym powszechnie obowiązującym, regulującym obszar pracowniczy jest Kodeks Pracy. W Orange Polska S.A. organizację i porządek w procesie pracy, związane z tym prawa i obowiązki pracownika ustala Regulamin Pracy który obejmuje m.in.

- organizację pracy, wyposażenie pracowników w narzędzia i materiały,
- systemy i rozkłady czasu pracy oraz przyjęte okresy rozliczeniowe czasu pracy,
- termin, miejsce, czas i częstotliwość wypłaty wynagrodzenia,
- wykazy prac wzbronionych pracownikom młodocianym oraz kobietom,
- rodzaje prac i wykaz stanowisk pracy dozwolonych pracownikom młodocianym w celu odbywania przygotowania zawodowego,
- obowiązki dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej, w tym także sposób informowania pracowników o ryzyku zawodowym,
- sposób potwierdzania przez pracowników przybycia i obecności w pracy oraz usprawiedliwiania nieobecności w pracy.

Treść Regulaminu Pracy i wszelkie w nim zmiany ustalane są przez pracodawcę w uzgodnieniu z zakładowymi organizacjami związkowymi.

Kluczowe wskaźniki dotyczące zatrudnienia:

Zatrudnienie	2016	2017
liczba zatrudnionych pracowników	14 855	13 894
liczba etatów	14 826	13 872
liczba zatrudnionych na pełny etat	14 751	13 805
liczba zatrudnionych na niepełny etat	104	89
liczba etatów zrealizowanych za pomocą firm outsourcingowych *	5 616	5 204
liczba osób na stanowiskach menedżerskich	1 873	1 664

* zmiana metodologii w stosunku do wcześniejszego raportowania CSR i raportu zintegrowanego – liczbę etatów zrealizowanych za pomocą firm outsourcingowych pokazujemy jako średnie wykonanie za dany rok.

Polityka Mobilności

Skuteczne wsparcie realizacji celów biznesowych Orange Polska przez procesy związane z zapewnianiem zasobów ludzkich tj. rekrutację, zarządzanie karierami oraz identyfikację i rozwój pracowników o wysokim potencjale zawodowym zapewnia Polityka Mobilności.

Polityka Mobilności rozumiana jest jako proces przygotowania pracowników do pełnienia nowych ról zawodowych zgodnie z potrzebami Spółki poprzez:

- 1) zatrudnianie zgodnie z zidentyfikowanymi potrzebami Spółki,
- 2) transfer kompetencji wewnątrz i pomiędzy Spółkami Grupy,
- 3) planową wymianę pracowników zidentyfikowanych jako osoby z najwyższym potencjałem rozwojowym pomiędzy strukturami międzynarodowej Grupy Orange.

Polityka realizowana jest poprzez:

- doradztwo w zakresie kształtowania ścieżek rozwoju pracownika,
- programy szkoleniowe wspierające rozwój kompetencji w różnych rolach zawodowych,
- programy stażowe i rozwojowe realizowane w obrębie Grupy.

Kluczowe wskaźniki dotyczące mobilności

Mobilność zawodowa	2016	2017
liczba pracowników nowozatrudnionych	421	466
liczba odejść*	929	1 247

wskaźnik rotacji pracowników**	1,9%	2,6%
--------------------------------	------	------

* liczba odejść uwzględnia wszystkie odejścia, w tym odejścia dobrowolne (z przyczyn nie dotyczących pracownika) i odejścia z inicjatywy pracodawcy, z pominięciem odejść w ramach Grupy Orange, czyli kiedy np. pracownik odszedł z Orange Polska i zatrudnił się w TP TELETECH

** wskaźnik rotacji uwzględniający wszystkie odejścia z wyłączeniem odejść dobrowolnych (z przyczyn nie dotyczących pracownika) i odejść z inicjatywy pracodawcy oraz bez uwzględnienia odejść w ramach Grupy

Rozwój i szkolenia

Prowadzimy wiele programów szkoleniowych, których celem jest rozwój kompetencji pracowników i odpowiednie ich przygotowanie do realizacji strategicznych wyzwań Spółki. Zasady udziału w szkoleniach określone są w politykach szkoleniowych m.in. w Polityce podnoszenia kwalifikacji zawodowych w szkołach wyższych czy w Polityce szkoleń językowych.

Wszyscy pracownicy podnoszą kwalifikacje specjalistyczne a wybrani pracownicy także kompetencje językowe oraz mają możliwość skorzystania z dofinansowania nauki na studiach wyższych i podyplomowych, w tym MBA. W ramach poszczególnych obszarów Spółki prowadzimy Szkoły Profesjonalne, dające możliwości doskonalenia zawodowego i rozwoju kompetencji pracownika. Stawiamy na rozwój programów dzielenia się wiedzą. Przykładem takiego programu jest Wiedzostrada, która wspiera rozwój kultury dzielenia się wiedzą przez ekspertów wewnętrznych Orange Polska. Pracownicy mają dostęp do Biblioteki Produktów Rozwojowych, w której dostępnych jest ponad 2 000 produktów – kursów e-learningowych i publikacji książkowych. Realizujemy program wyłaniania i rozwoju Talentów, który wspiera osoby pełne inicjatywy, z konkretnymi osiągnięciami, posiadające potencjał menedżerski. Osoby te objęte są dedykowanymi programami rozwojowymi, biorą udział w kluczowych dla Spółki projektach oraz brane są pod uwagę w pierwszej kolejności w rekrutacji na stanowiska menedżerskie.

Aby propagować jednolite standardy zarządzania w Grupie Orange, od 2011 roku trwa międzynarodowy program rozwojowy, oferowany wszystkim menedżerom Spółki - Orange Campus.

W Spółce działa proces oceny i rozwoju pracowników (RiO), który zakłada powiązanie wyników oceny rocznej z planem rozwoju kariery pracownika, monitorowanie wykonania zaplanowanych działań w trakcie roku.

W zakresie wiedzy specyficznej dla Orange Polska S.A. i niezbędnej do wykonywania zadań, szkolimy również współpracowników Spółki.

Kluczowe wskaźniki dotyczące edukacji i rozwoju

Edukacja i rozwój	2016	2017
łączna liczba pracowników przeszkolonych (w tys.)	14,8	15,1
liczba partnerów przeszkolonych (w tys.)	21,0	24,2
łączna liczba godzin pracowników poświęconych na szkolenia (w tys.)	398,6	484,5
łączna liczba godzin partnerów poświęconych na szkolenia (w tys.)	496,4	615,8
Ocena pracownicza		
% pracowników podlegających regularnym ocenom	97,2%	94,4%
% pracowników mających ustalone plany rozwojowe	81,3%	82,4%
liczba ustalonych zadań rozwojowych dla pracowników	21 946	22 578
% pracowników outsourcingowych podlegających regularnym ocenom	99,8%	97,8%
% pracowników outsourcingowych mających ustalone plany rozwojowe	75,4%	73,4%
% menedżerów przeszkolonych w ramach Orange Campus	61,0%	76,0%

Wynagradzanie

Polityka wynagrodzeń określa główne kierunki i zasady kształtowania wynagrodzeń w Orange Polska. Poprzez umożliwienie pozyskiwania, utrzymywania oraz motywowania najlepszych menedżerów i profesjonalistów w obszarach specjalizacji występujących w Orange Polska S.A., zapewnia kadry przygotowane do osiągania strategicznych celów Spółki. Wynagrodzenia są określane w sposób zapewniający równowagę i spójność w całej Grupie Orange.

Polityka wynagradzania jest zgodna z obowiązującymi regulacjami w zakresie prawa pracy i ładu korporacyjnego.

System wynagrodzeń składa się z:

- wynagrodzenia zasadniczego,
Uregulowania wynagrodzeń zasadniczych uwzględniają standardy wynagrodzeń dla poszczególnych stanowisk, związane z zakresem realizowanych zadań na danym stanowisku i rynkową wyceną pracy. Orange Polska S.A. kształtuje zasady wynagradzania uwzględniając brak dyskryminacji.
- premii,

Premia jest zmiennym składnikiem wynagrodzenia, który zależy od wyników pracy. Celem systemu premiowania jest motywowanie pracowników do osiągania wysokich wyników w pracy poprzez realizację wyznaczonych i uzgodnionych celów, wspierających wdrażanie strategii Spółki, oraz nastawienie na wzrost satysfakcji klientów.

Mają do niej prawo wszyscy pracownicy. Poszczególne grupy pracowników, w zależności od odpowiedzialności, podlegają odpowiednim zasadom systemu premiowania. Cele premiowe dla pracowników w zależności od przynależności do odpowiedniej grupy rozliczane są w jednym z następujących okresów: miesięcznie, kwartalnie, półrocznie.

3. nagród uznaniowych.

Zasady wynagrodzeń dla pracowników Orange Polska S.A., którzy są objęci Ponadzakładowym Układem Zbiorowym Pracy, powstają we współpracy ze związkami zawodowymi.

Kluczowe wskaźniki

Wynagrodzenia	2016	2017
średnie wynagrodzenie podstawowe (w zł)	6 554	6 790
stosunek wynagrodzenia pracowników najniższego szczebla do płacy minimalnej	147%	148%

Różnorodność

Polityka zarządzania różnorodnością powstała, by wspierać realizację naszych celów biznesowych, adresować zmiany na rynku pracy i odpowiadać na oczekiwania naszych pracowników. Poniższa polityka wspiera także przestrzeganie wartości zawartych w Kodeksie Etyki, celów odpowiedzialności społecznej oraz zobowiązań zawartych w Karcie Różnorodności, której jestem sygnatariuszem.

Za kluczowe wymiary różnorodności w Spółce przyjmujemy: płeć, wiek, kompetencje, wiedzę, doświadczenie i sposób myślenia, zdolności psychofizyczne – (nie)pełnosprawność oraz status rodzicielski. Pozostałe zdiagnozowane wymiary to: religia i światopogląd, lokalizacja miejsca pracy (centrala / region), forma zatrudnienia oraz narodowość/pochodzenie etniczne.

W ramach Polityki w odniesieniu do organów administrujących, zarządzających i nadzorujących określone zasady obejmują odpowiedni dobór pracowników oraz przywództwo.

W procesie doboru kierujemy się jawnością zasad i kryteriów wyboru kandydatów. Decyzje dotyczące wyboru pracownika podejmujemy w oparciu o jego kwalifikacje i doświadczenie zawodowe. Dbamy, aby wśród kandydatów znalazły się osoby, które reprezentują różnorodne środowiska. W zakresie przywództwa zasada różnorodności odnosi się między innymi do dbałości o różnorodność gremiów podejmujących decyzje w Spółce.

W ramach planów działań uzupełniających Politykę przyjęto zasadę dotyczącą analizy gremiów zarządczych i nadzorczych pod względem różnorodności w zakresie takich aspektów jak: wiek, płeć, wykształcenie i doświadczenie zawodowe.

Obowiązki i zakres odpowiedzialności, jak również wymagania w zakresie kwalifikacji, doświadczenia i kompetencji członków Rady Nadzorczej określone są w Statucie Spółki. Orange Polska S.A. stosuje dodatkowo zapisy zawarte w dokumencie „Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW 2016”.

Rada Nadzorcza Orange Polska składa się obecnie z 14 członków, w tym 5 członków niezależnych. Członkowie Rady Nadzorczej wybierani są przez Walne Zgromadzenie (a w wyjątkowych przypadkach przez Radę Nadzorczą). Kadencja członków Rady Nadzorczej trwa 3 lata. W Skład Rady Nadzorczej wchodzi 3 kobiety.

Zarząd Orange Polska składa się obecnie z 6 członków, w tym Prezesa Zarządu, powoływanych przez Radę Nadzorczą. Kadencja członków Zarządu trwa 3 lata. W skład Zarządu wchodzi 2 kobiety (stan na 31.12.2017).

Kluczowe wskaźniki dla różnorodności

Różnorodność	2016	2017
Dostęp do stanowisk		
% kobiet w Spółce	41,4%	41,1%
% kobiet na stanowiskach menedżerskich	34,4%	33,5%
Stosunek podstawowego wynagrodzenia kobiet i mężczyzn według zajmowanego stanowiska (wynagrodzenie mężczyzn to 100%)		
ogólnie	78,9%	78,9%
stanowiska niemenedżerskie	82,0%	81,5%
stanowiska menedżerskie	78,6%	81,9%
Osoby z niepełnosprawnościami		

% zatrudnionych osób z niepełnosprawnościami	1,6%	1,7%
--	------	------

Środowisko pracy

W ramach poprawy jakości życia i promowania integracji pracowników, Orange Polska S.A. zapewnia obszerny pakiet konkurencyjnych rynkowo benefitów dla pracowników, w celu budowania wartościowej oferty wspierającej pozyskiwanie i przywiązanie pracowników do Spółki.

Kluczowymi obszarami, na które wpływa Orange Polska S.A. poprzez benefity, są: zdrowie i aktywność fizyczna, stabilność finansowa, podniesienie standardu życia oraz rozwój pracowników.

„Polityka inwestycji w jakość zdrowia i samopoczucia pracowników Orange Polska” obejmuje tworzenie przyjaznego środowiska pracy, podejmowanie działań umożliwiających zachowanie równowagi między życiem prywatnym a zawodowym, promowanie zdrowego stylu życia, wspieranie aktywności fizycznej pracowników i realizowanie przez nich pozazawodowych pasji oraz tworzenie kultury współpracy, w której wszyscy pracownicy są szanowani, swobodnie realizują cele zawodowe i życiowe pasje oraz realizują się w działaniach społecznych.

Orange stwarza swoim pracownikom bezpieczne i przyjazne warunki pracy:

- Pracownicy Orange Polska S.A. mają zapewnioną szeroką opiekę medyczną w placówkach Grupy LUX MED i CM LIM oraz w placówkach partnerskich,
- W Orange Polska S.A. funkcjonuje Pracowniczy Program Emerytalny,
- W Orange Polska S.A. funkcjonuje Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych, który stanowi formę pomocy socjalnej adresowanej do potrzebujących wsparcia pracowników i emerytów,
- Pracownicy mogą, dodatkowo poza ZFŚS, korzystać z Centralnych Funduszy: Mieszkaniowego i Pomocy Społecznej,
- Pracownicy Orange Polska S.A. i ich rodziny mają możliwość skorzystania ze zniżek u partnerów Grupy oraz z produktów i usług Orange w ramach programu Oferta dla Ciebie,
- Pracownicy mogą także liczyć na finansowanie imprez sportowych, turystycznych i kulturalnych, a także korzystać z karty FitProfit.

Wszystkie wymienione świadczenia są dostępne dla pracowników niezależnie od wymiaru etatu. Natomiast dla pracowników zatrudnionych na umowę o pracę na czas określony dostępna jest opieka medyczna i oferty promocyjne, natomiast nie są dostępne świadczenia wymagające długookresowych zobowiązań – typu Fundusz Świadczeń Socjalnych, Program Emerytalny.

Kluczowe wskaźniki dla obszaru warunków pracy

Warunki pracy	2016	2017
% pracowników mających dostęp do opieki medycznej	100%	100%
% pracowników korzystających z Pracowniczego Programu Emerytalnego	84,1%	85,7%

Bezpieczeństwo i Higiena Pracy (BHP)

Podejmowanie działań zapewniających bezpieczeństwo pracy wszystkim pracownikom, ochronę ich zdrowia oraz stałą poprawę warunków pracy reguluje Polityka BHP. Naszym celem jest włączenie elementów bezpieczeństwa i higieny pracy we wszystkie dziedziny działalności Orange Polska S.A. i na każdym poziomie zarządzania w sposób gwarantujący bezpieczne warunki pracy, umożliwiające każdemu aktywną realizację swoich codziennych obowiązków w przyjaznym środowisku pracy.

Kluczowe wskaźniki w zakresie BHP

BHP	2016	2017
liczba wypadków	32	45
wskaźnik częstotliwości wypadków *	2,3	3,0
liczba dni niezdolności do pracy związanych z wypadkami przy pracy	1 026	994
wskaźnik ciężkości wypadków**	33,1	22,1
wypadki śmiertelne	1	0
wypadki ciężkie	0	0
wypadki pozostałe	31	45
% pracowników reprezentowanych w komisjach BHP, umowach ze związkami	100%	100%
pracownicy narażeni na szczególnie trudne warunki	Brak takich stanowisk	

* liczba osób poszkodowanych w wypadkach przy pracy w przeliczeniu na 1000 zatrudnionych

** liczba dni absencji powypadkowej przypadającej na 1 wypadek.

Dialog społeczny

Szanujemy prawo pracowników do zrzeszania się w związkach zawodowych i prowadzimy szeroki, regularny dialog z naszymi partnerami społecznymi. W ramach prowadzonego dialogu w Orange Polska S.A. zawierane są między innymi porozumienia, umowy czy inne dokumenty, których sygnatariuszami są organizacje związkowe działające w Spółce. Najważniejszym z nich jest Ponadzakładowy Układ Zbiorowy Pracy dla Pracowników Orange Polska S.A. (PUZP). Dokument ten reguluje między innymi zasady zatrudniania pracowników i rozwiązywania stosunku pracy, czas pracy, kwestię urlopów, zasady wynagradzania i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą oraz sprawy związane z BHP, szkoleniami, wsparciem socjalnym i opieką medyczną. W Orange Polska S.A. działa także Rada Pracowników, z którą zgodnie z przepisami powszechnie obowiązującymi Spółka zobowiązana jest konsultować stan, strukturę i przewidywane zmiany zatrudnienia oraz działania mające na celu utrzymanie poziomu zatrudnienia, a także istotne zmiany w organizacji pracy lub podstawach zatrudnienia.

Dokumentem, który powstał w porozumieniu ze związkami zawodowymi jest Ponadzakładowy Układ Zbiorowy Pracy (PUZP) w Orange Polska S.A. Dokument ten reguluje między innymi zasady zatrudniania pracowników i rozwiązywania stosunku pracy, czas pracy, kwestię urlopów, zasady wynagradzania i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą oraz sprawy związane z BHP, szkoleniami, wsparciem socjalnym i opieką medyczną. W porozumieniu ze związkami zawodowymi powstaje także dokument: Umowa Społeczna.

Obowiązująca w Orange Polska S.A. Umowa Społeczna 2016-2017 dotyczyła m.in. inwestycji w przyjazne środowisko pracy, podwyżek wynagrodzeń w latach 2016-2017, umożliwienia pracownikom odejść z Orange Polska S.A. za odszkodowaniem finansowym w ramach odejść dobrowolnych oraz wsparcia w poszukiwaniu pracy (outplacement). W roku 2017 kontynuowano realizację zapisów Umowy Społecznej 2016-2017, a z możliwości odejść dobrowolnych za odszkodowaniem, zgodnie z Porozumieniem zawartym na 2017 r. mogło skorzystać maksymalnie 1020 pracowników Orange Polska S.A. W grudniu 2017 roku została zawarta nowa Umowa Społeczna na lata 2018-2019 oraz Porozumienie na rok 2018 r. określające szczegółowe zasady odejść dobrowolnych dla pracowników Orange Polska S.A. w 2018 r.

Kluczowe wskaźniki dla dialogu społecznego

Dialog społeczny	2016	2017
liczba zakładowych związków zawodowych	17	17
% pracowników w związkach zawodowych	34,2%	31,4%
% pracowników objętych PUZP	97,7%	97,6%

Kluczowe cele dla obszaru pracowniczego i ich realizacja

Kluczowe cele w zakresie obszaru pracowniczego zdefiniowane w strategii społecznej odpowiedzialności Orange Polska na lata 2016-2020 w filarze „Ciekawy zespół” oraz w ramach poszczególnych polityk.

Cele w obszarze pracowniczym	Realizacja w 2017
Edukacja i rozwój	
brak dysproporcji w dostępie do szkoleń z uwagi na płeć, wiek	Brak dysproporcji
100% menedżerów przeszkolonych w ramach Orange Campus do 2020 r.	91,0%
Polityka różnorodności	
35% kobiet na stanowiskach menedżerskich do 2020 r.	33,5%
1,5% osób z niepełnosprawnościami zatrudnionych w Orange Polska do 2020 r.	1,7%

Odniesienie do najbardziej istotnych ryzyk w obszarze pracowniczym.

Czynniki ryzyka związane z zasobami ludzkimi i dostosowaniem struktury organizacyjnej

Orange Polska i jej kierownictwo kontynuują proces zmiany kultury organizacyjnej w celu motywowania pracowników i promowania kultury ciągłego doskonalenia, a także usprawnia organizację i infrastrukturę tak, aby móc sprostać konkurencji oraz wdrażać nowe technologie i nowe, bardziej wydajne modele biznesowe w ramach programu transformacji. Jeżeli Orange Polska nie powiedzie się ukończenie tych transformacji będzie to miało negatywny wpływ na marżę operacyjną, pozycję firmy i jej wyniki finansowe. Orange Polska kontynuował proces odejść dobrowolnych oraz proces optymalizacji zatrudnienia. Regularne badania satysfakcji pracowników przeprowadzane są przez zewnętrznego konsultanta.

3. Obszar Społeczny

Dostęp do nowych technologii to istotny krok w procesie cyfryzacji, ale ważne są także bezpieczeństwo w sieci, edukacja, udział w kulturze, rozwój lokalny i wzmocnienie kompetencji niezbędnych do budowy społeczeństwa XXI wieku. W 2004 roku powołaliśmy Fundację Orange, której misją jest upowszechnianie

wiedzy i prowadzenie projektów społecznych, dzięki którym nowe technologie staną się sprzymierzeńcem rozwoju społecznego.

Działania Fundacji Orange definiuje Strategia na lata 2016 – 2018. Obejmuje ona realizację celów w zakresie edukacji cyfrowej i zapobiegania cyfrowemu wykluczeniu poprzez prowadzenie długofalowych programów społecznych, opartych na rzetelnej diagnozie społecznych potrzeb i oczekiwań. Najważniejsze programy Fundacji Orange to: Bezpiecznie Tu i Tam, MegaMisja, Pracownie Orange, a ich uzupełnieniem jest program wolontariatu pracowniczego.

Bezpiecznie Tu i Tam

Jednym z ważnych dla nas tematów jest bezpieczeństwo dzieci i młodzieży w Internecie i przygotowanie młodych ludzi do świadomego korzystania z nowych mediów. Cele te są realizowane w ramach programu Bezpiecznie Tu i Tam, który łączy działania edukacyjne Fundacji Orange oraz usługi Spółki związane z bezpieczeństwem klientów. Program wspiera edukację dzieci ze szkół i przedszkoli w całej Polsce w kwestii zasad bezpiecznego korzystania z Internetu. W każdym roku trwania programu Fundacja Orange, we współpracy z Fundacją Dajemy Dzieciom Siłę, oferuje szereg narzędzi i materiałów edukacyjnych, takich jak platforma e-learningowa, portale informacyjne oraz broszury i zasady w wersji elektronicznej dla dzieci, rodziców i nauczycieli.

Dorośli, zwłaszcza nauczyciele i specjaliści od edukacji, mogą uczestniczyć w konferencjach, seminariach i warsztatach, a także skorzystać z internetowego kursu dla rodziców i opiekunów, który pokazuje, jak chronić dzieci w Internecie.

Kluczowe wskaźniki i cele dla programu Bezpiecznie Tu i Tam

Bezpiecznie Tu i Tam	2016	2017
liczba rodziców i wychowawców, którzy skorzystali z materiałów edukacyjnych	387 985	190 750
liczba dzieci korzystających z działań edukacyjnych	662 960	403 388
liczba szkół, które uczestniczą w Programie	1 000	2 132

Mega Misja

MegaMisja to ogólnopolski program edukacyjny dla szkół podstawowych, w których działają świetlice. Adresujemy go do nauczycieli oraz dzieci w wieku 6–10 lat, które spędzają czas w świetlicach. Poprzez program przybliżamy wychowawcom wiedzę na temat dziesięciu kluczowych obszarów rozwijających kompetencje medialne, cyfrowe i informacyjne. Analizując potrzeby społeczne, poszukiwaliśmy przestrzeni w szkole, która pozwoliłaby realizować edukację cyfrową w nowatorskiej formie poza lekcjami, jako uzupełnienie podstawy programowej opracowanej przez Ministerstwo Edukacji Narodowej. Taką przestrzeń zidentyfikowaliśmy w szkolnych świetlicach, gdzie przed lekcjami i po lekcjach dzieci spędzają swój wolny czas.

Kluczowe wskaźniki i cele dla Programu MegaMisja

Mega Misja	2016	2017
liczba przeszkolonych dzieci	6 750	8 250
liczba przeszkolonych nauczycieli	350	250
zapewnienie szkolnych pomieszczeń wyposażonych w sprzęt informatyczny i pomoce edukacyjne	350	250

Pracownie Orange

By ułatwić mieszkańcom małych społeczności dostęp do informacji, wiedzy i technologii, stworzyliśmy Pracownie Orange. Są to multimedialne pracownie zlokalizowane w małych miejscowościach. Spółka je wyposaża i pomaga w ich prowadzeniu. Ich zadaniem jest zapewnienie członkom miejscowych społeczności dostępu do nowych technologii, szkoleń i warsztatów. Wspieramy animatorów w kierowaniu tymi nowoczesnymi i atrakcyjnymi placówkami poprzez profesjonalne szkolenia i pomoc finansową. Dotąd powstało 100 Pracowni Orange w całej Polsce. Uruchomiliśmy także internetową platformę wymiany wiedzy wraz z bazą gotowych do wdrożenia projektów i modułem grywalizacji, który wykorzystuje mechanizm gier do podnoszenia kompetencji społecznych i motywowania mieszkańców do działania na rzecz swojej okolicy. Realizowane w pracowniach projekty są skierowane do różnych grup odbiorców: dzieci i młodzieży, osób z niepełnosprawnościami, młodych matek oraz seniorów.

Kluczowe wskaźniki i cele dla Programu Pracownie Orange

Pracownie Orange	2016	2017
utrzymanie aktywnych Pracowni	75	100

liczba lokalnych liderów przeszkolonych w zakresie kompetencji cyfrowych i organizacyjnych	148	143
liczba mieszkańców miejscowości z dostępem do Pracowni	600 000	900 000

Program wolontariatu pracowniczego

W Orange Polska od 14 lat działa największy w Polsce program wolontariatu pracowniczego. Nasi pracownicy dzielą się wiedzą, umiejętnościami i doświadczeniem z innymi, ucząc dzieci i seniorów, jak świadomie i mądrze korzystać z Internetu. W szpitalach, hospicjach i domach samotnej matki Wolontariusze Orange tworzą Bajkowe Kąciki – kolorowe i przyjazne świetlice. Wolontariusze uczestniczą także w organizowanych przez Orange Polska ważnych kampaniach społecznych i wydarzeniach (np. Orange Warsaw Festival). Ponadto, pracownicy mogą opracować autorski projekt wolontariacki i ubiegać się o grant na jego realizację.

Kluczowe wskaźniki dla programu wolontariatu pracowniczego

Wolontariat pracowniczy	2016	2017
liczba wolontariuszy	3 517	3 258
liczba godzin wolontariackich	26 225	24 293

Sponsoring

Orange Polska posiada politykę w zakresie sponsoringu. Strategia sponsoringowa Orange Polska jest pochodną globalnej strategii sponsoringowej Orange Group i koncentruje się na trzech głównych obszarach wspierających markę – muzyka, film, sport. Zgodnie z przyjętą strategią, w tych trzech obszarach Orange Polska tworzy projekty ogólnopolskie, kompleksowe, długofalowe, skierowane do jak najszerszego grona swoich klientów (obecnych i potencjalnych), w których występuje jako sponsor tytularny. Orange Polska angażuje się w projekty długofalowo, a nie jednorazowo. Realizacja kluczowych projektów sponsoringowych jest zatwierdzana przez Zarząd Orange Polska S.A. W celu realizacji strategii centralizacji zarządzania projektami sponsoringowymi w Grupie Orange Polska powołany został Komitet ds. Sponsoringu.

Kluczowe wskaźniki dla sponsoringu

Sponsoring	2016	2017
Sponsoring muzyczny – Orange Warsaw Festival i Open'er Festival Powered by Orange		
liczba uczestników	170 000	175 000
ekwiwalent reklamowy publikacji (w mln zł)	11,2	10,6
liczba publikacji	7 590	6 165
Sponsoring filmowy – Środy z Orange		
liczba uczestników	1 160 000	750 000
ekwiwalent reklamowy publikacji (w mln zł)	0,1	0,4
liczba publikacji	54	267
Sponsoring sportowy – Kluby Sportowe Orange		
liczba uczestników	7 000	7 400
liczba klubów sportowych	100	100
ekwiwalent reklamowy publikacji (w mln zł)	4,9	0,6
liczba publikacji	1 841	546

Darowizny

W ramach polityki darowizn Orange Polska posiada sformalizowane zasady funduszu darowizn, które określa decyzja Dyrektora Wykonawczego ds. Korporacyjnych.

Orange Polska przestrzega jasnych i przejrzystych zasad przyznawania darowizn:

- każda darowizna wymaga analizy i rekomendacji,
- każda darowizna jest akceptowana przez Prezesa Zarządu Orange Polska,
- każda darowizna jest realizowana na podstawie umowy darowizny w formie pisemnej,
- wszystkie darowizny realizowane są przelewami i rejestrowane w systemach księgowych Orange Polska,
- w każdej umowie jest zawarte postanowienie o konieczności potwierdzenia realizacji darowizny zgodnie z przedmiotem darowizny.

Kluczowe wskaźniki dla darowizn

Darowizny	2016	2017
wysokość udzielonego wsparcia w postaci darowizn (w mln zł)	13,3	13,4

Kluczowe cele dla obszaru społecznego i ich realizacja

Kluczowe cele w zakresie społecznym zdefiniowane w strategii Fundacji Orange na lata 2016-2018 oraz w strategii sponsoringowej.

Cele w obszarze społecznym	2017	Cel do 2018
Bezpiecznie Tu i Tam		
liczba rodziców i wychowawców, którzy skorzystali z materiałów edukacyjnych	578 735	1 000 000
liczba dzieci korzystających z działań edukacyjnych	1 066 348	500 000
liczba szkół, które uczestniczyły w Programie	3 132	1000
MegaMisja		
liczba przeszkolonych dzieci	15 000	15 000
liczba przeszkolonych nauczycieli	600	950
zapewnienie szkolnych pomieszczeń wyposażonych w sprzęt informatyczny i pomoce edukacyjne	600	950
Pracownie Orange		
powstanie nowych Pracowni	25	50
utrzymanie aktywnych Pracowni	100	100
liczba lokalnych liderów przeszkolonych w zakresie kompetencji cyfrowych i organizacyjnych	143	150
liczba mieszkańców miejscowości z dostępem do Pracowni	900 000	800 000
Wolontariat		
% pracowników zaangażowanych w wolontariat	22%	20%
% wolontariuszy zaangażowanych w wolontariat kompetencji	21%	23%
% wolontariuszy deklarujących wzrost zadowolenia z pracy	99%	80%
Sponsoring muzyczny		
liczba uczestników	175 000	180 000

Odniesienie do najbardziej istotnych ryzyk w obszarze społecznym

Transparentność polityki społecznej

Polityka społeczna Spółki w transparentny sposób definiuje obszary zaangażowania społecznego, koncentrując się na upowszechnianiu wiedzy i prowadzeniu projektów społecznych i edukacyjnych, dzięki którym nowe technologie stają się sprzymierzeńcem rozwoju społecznego. Nasze działania kierujemy głównie do dzieci i młodzieży, z myślą o nich wspieramy szkoły, rodziców i całe społeczności z małych miast i wsi. Współpracujemy też z różnymi organizacjami społecznymi pomagając im realizować wartościowe projekty z zakresu edukacji cyfrowej.

Działania Spółki skupiają się na realizacji długofalowych projektów społecznych opartych na wynikach badań i konsultacjach z niezależnymi ekspertami w danej dziedzinie. Ważną kwestią jest transparentność wyboru wiarygodnych partnerów społecznych oraz beneficjentów programów społecznych tak, żeby środki przekazane na realizację zaplanowanych działań nie zostały wykorzystane w sposób niezgodny z przyjętymi założeniami, co dodatkowo mogło by narazić Spółkę na utratę reputacji. Programy społeczne realizowane są przede wszystkim na zasadzie otwartych konkursów, których wyniki podlegają ocenie niezależnej Rady Programowej i podawane do publicznej wiadomości. Co roku Fundacja Orange publikuje sprawozdanie finansowe ze swojej działalności.

4 Prawa człowieka

Z uwagi na model biznesowy i charakter łańcucha dostaw polityka w zakresie praw człowieka formułowana jest na poziomie międzynarodowym przez Grupę Orange. Poza ogólnymi ramami Konwencji Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka i Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP) oraz zasad Global Compact, Orange Polska S.A. przestrzega Wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka ustanowionych w 2011 roku. Działania grupowe w odniesieniu do poszanowania podstawowych praw człowieka koncentrują się na 3 głównych liniach:

- relacje z pracownikami,

- relacje z dostawcami,
- prywatność i wolność wypowiedzi.

Kwestie odnoszące się do respektowania praw człowieka zawarte są w Kodeksie Etyki Orange Polska. Szanujemy wszystkich ludzi i ich prawo do prywatności. Akceptujemy różnorodność rozumianą w kategoriach pochodzenia, rasy, płci, kultury, wieku i stanu cywilnego, a także przekonań religijnych, politycznych lub przynależności do organizacji społecznych i zawodowych.

Kluczowe wskaźniki dla obszaru związanego z prawami człowieka

Prawa człowieka	2016	2017
liczba szkoleń etycznych pracowników na temat praw człowieka (h)	384	635
liczba szkoleń etycznych partnerów na temat praw człowieka (h)	560	653
Praca dzieci		
działania zidentyfikowane jako niosące ze sobą istotne ryzyko wykorzystania pracy dzieci	W Spółce nie stwierdzono takich zagrożeń	
Praca przymusowa		
działania zidentyfikowane jako niosące ze sobą istotne ryzyko wykorzystania pracy przymusowej	W Spółce nie stwierdzono takich zagrożeń	
Dyskryminacja		
całkowita liczba przypadków dyskryminacji	Brak	Brak
Prawo do prywatności		
liczba uzasadnionych skarg i naruszeń w zakresie naruszenia prywatności	Brak	Brak
Prawo do bezpieczeństwa		
% produktów podlegających ocenie norm bezpieczeństwa	100%	100%
liczba skarg i naruszeń w zakresie bezpieczeństwa produktów	Brak	Brak
Naruszenia praw człowieka		
liczba skarg dotyczących zagrożenia dla praw człowieka	Brak	Brak

Kluczowe cele dla obszaru związanego z prawami człowieka i ich realizacja

Kluczowe cele w zakresie praw człowieka zdefiniowane w strategii społecznej odpowiedzialności Orange Polska na lata 2016-2018.

Cele o obszarze prawa człowieka	2017	2020
% pracowników, którzy ukończyli szkolenie etyczne	100%	100%
Klauzule Compliance jako standard w umowach z dostawcami	Tak	Tak

Ryzyka

Odniesienie do najbardziej istotnych ryzyk w obszarze praw człowieka

Orange Polska bardzo poważnie traktuje wszelkie kwestie związane z przestrzeganiem praw człowieka. Szczególną dbałość przywiązuje do prawa człowieka do ochrony prywatności i ochrony danych osobowych. W celu zapobieżenia ewentualnym kradzieżom, nieuprawnionym modyfikacjom lub przetwarzaniu danych osobowych klientów i pracowników oraz danych osobowych powierzonych do przetwarzania przez Orange Polska S.A., wdrożyliśmy zabezpieczenia zgodne z międzynarodowymi standardami i wprowadzamy proces oceny oraz przeciwdziałania skutkom naruszenia praw i wolności osób fizycznych, których dane przetwarzamy.

Naruszenie bezpieczeństwa informacji, w tym danych osobowych

Orange Polska dysponuje rozbudowaną bazą klientów i stale podejmuje działania w celu zapewnienia odpowiedniej ochrony ich danych osobowych oraz informacji stanowiących tajemnicę telekomunikacyjną. W Spółce działa certyfikowany System Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji, zgodny z normą ISO/IEC 27001:2013 w zakresie świadczenia usług telekomunikacyjnych i teleinformatycznych, hostingu, kolokacji, cloudcomputingu, cyberbezpieczeństwa, procesu przetwarzania danych osobowych w chmurach obliczeniowych. W październiku 2017 r. Orange Polska S.A. uzyskał certyfikat zaświadczenia stosowanie normy ISO/IEC 27018:2014 "Code of practice for protection of personally identifiable information (PII) in public clouds acting as PII processors" w zakresie usług przetwarzania danych osobowych (w tym powierzonych przez inne podmioty) w chmurach obliczeniowych: UCaaS (Unified Communication as a Service), ICS (Integrated Computing Standard), ICM (Integrate Computing Managed), smart CCaaS (smart Contact Center as a Service). Spółka regularnie odnawia certyfikat European CERT dla funkcji CERT. Ze względu na charakter współczesnych zagrożeń w zakresie technologii informatycznych stosowanych do przetwarzania informacji, w tym danych osobowych pomimo podejmowanych działań zapobiegawczych nie da się całkowicie wyeliminować ryzyka naruszenia bezpieczeństwa tych informacji.

Działalność Orange Polska może prowadzić do utraty, ujawnienia, upublicznienia, przekazania nieuprawnionym podmiotom bądź niewłaściwej modyfikacji danych osobowych klientów. Przyczyny takiej sytuacji mogą być następujące: (i) szybkie wdrażanie nowych usług lub aplikacji np. związanych z wystawianiem faktur czy zarządzaniem relacjami z klientami, (ii) podejmowanie nowych inicjatyw, w tym zwłaszcza w obszarze Internetu rzeczy (IoT – Internet of Things), (iii) czyny zabronione (w tym cyberataki), zwłaszcza mające na celu kradzież danych osobowych, bądź (iv) potencjalne zaniedbania ze strony Spółki lub jej kontrahentów.

Nowe regulacje rozszerzające obowiązki operatorów, takie jak Rozporządzenie ogólne o ochronie danych osobowych (RODO) – które zostało przyjęte w kwietniu 2016 roku, a będzie stosowane od 25 maja 2018 roku – mają ułatwiać dochodzenie odszkodowania w ramach odpowiedzialności cywilnej. Za nieprzestrzeganie postanowień RODO będą mogły być ponadto nakładane kary administracyjne w wysokości do 4% wartości rocznego globalnego obrotu przedsiębiorstwa. Ewentualne naruszenie bezpieczeństwa danych osobowych może mieć znaczące niekorzystne skutki dla renomy Grupy oraz wiązać się z poważną odpowiedzialnością (potencjalnie również karną), co może mieć negatywny wpływ na przyszłe wyniki finansowe Orange Polska. W Spółce uruchomiono program mający na celu przygotowanie organizacji do spełnienia wymogów RODO. Ponadto, zgodnie z RODO i normą ISO 29134:2017, wprowadzamy proces oceny oraz przeciwdziałania skutkom naruszenia praw i wolności osób fizycznych, których dane są przetwarzane przez Orange Polska.

5 Przeciwdziałania korupcji i łapownictwu

Orange Polska prowadzi działalność na coraz bardziej konkurencyjnym rynku. Wymaga to stosowania wysokich standardów i wymogów nie tylko w odniesieniu do jakości i innowacyjności naszych usług, ale także sposobu prowadzenia i utrzymywania relacji biznesowych.

W związku z tym, jako element budowania ładu korporacyjnego, przyjęliśmy Program Zarządzania Zgodnością.

Ważnym obszarem zadań funkcji zarządzania zgodnością jest polityka antykorupcyjna. Jej celem jest zapewnienie wszystkim pracownikom Orange Polska kodeksu postępowania rozumianego jako zestawu zasad, które muszą być przestrzegane we wszystkich naszych działaniach biznesowych oraz wskazanie zabronionych zachowań, które mogą stanowić przypadki korupcji lub płatnej protekcji.

Uzupełnieniem tej Polityki są Wytoczne, które zawierają szczegółowe zasady i normy oraz odniesienia do konkretnych warunków i sytuacji. Orange Polska stosuje zasadę zerowej tolerancji wobec korupcji wyrażoną w Polityce. Zasada ta musi być stosowana przez wszystkich pracowników, współpracowników i partnerów biznesowych działających w naszym imieniu.

W ramach wsparcia Programu Zarządzania Zgodnością, wdrożyliśmy proces, który ma zoptymalizować i zharmonizować procedury analizy ryzyka w zakresie zapewnienia zgodności i zapobiegania nadużyciom. Celem tego procesu jest szczegółowa analiza naszych partnerów pod kątem ryzyka korupcji, nadużyć finansowych, nieprzestrzegania sankcji ekonomicznych, prania brudnych pieniędzy i finansowania terroryzmu. Zagadnienia związane z zarządzaniem zgodnością są raportowane Komitetowi Audytowemu Rady Nadzorczej w następujących obszarach: etyka, ogólna zgodność z przepisami prawa i regulacjami, zwalczanie nadużyć finansowych, bezpieczeństwo i działania antykorupcyjne. Działania funkcji zarządzania zgodnością, wyniki planowych kontroli, a także wyniki kontroli zapoczątkowanych zgłoszeniem nieprawidłowości są monitorowane przez Komitet Audytowy na podstawie okresowo składanych raportów.

Aby propagować wiedzę o Programie, wprowadziliśmy wiele propozycji szkoleniowych, w tym obowiązkowy kurs e-learningowy „Compliance – anty-korupcja”. Od 2015 roku ponad 1 050 pracowników i partnerów ukończyło to szkolenie.

Kluczowe wskaźniki dla obszaru zarządzania zgodnością

Przeciwdziałanie korupcji i łapownictwu	2016	2017
liczba pracowników, którzy ukończyli szkolenie zarządzania zgodnością	1 022	497
liczba partnerów, którzy ukończyli szkolenie zarządzania zgodnością	977	588
liczba godzin szkoleniowych pracowników zarządzania zgodnością (w tys.)	3,0	1,7
liczba godzin szkoleniowych partnerów zarządzania zgodnością (w tys.)	1,5	1,0
całkowita wartość finansowa i rzeczowa darowizn na rzecz partii politycznych, polityków i instytucji o podobnym charakterze	Spółka nie finansuje tego rodzaju podmiotów.	

Kluczowe cele dla obszaru związanego z zarządzaniem zgodnością i ich realizacja

Kluczowe cele w zakresie praw człowieka zdefiniowane w strategii społecznej odpowiedzialności Orange Polska na lata 2016-2018.

Cele w obszarze przeciwdziałania korupcji i łapownictwu	2017	2020
---	------	------

zmniejszenie ryzyka związanego z korupcją – zero tolerancji dla korupcji	Brak naruszeń	Brak naruszeń
--	---------------	---------------

Odniesienie do najbardziej istotnych ryzyk w zarządzania zgodnością**Ryzyko łapownictwa i korupcji**

W ramach zarządzania zgodnością prowadzone są między innymi działania mające na celu rozpoznawanie i efektywne zapobieganie ryzyku wystąpienia przypadków łapownictwa i korupcji. Orange Polska dokonuje cyklicznej analizy i oceny ekspozycji na ryzyko korupcji. W ramach corocznie aktualizowanej mapy ryzyk zostają szczegółowo określone rodzaje zagrożeń oraz prawdopodobieństwa ich wystąpienia w poszczególnych obszarach organizacji. Stosowany proces analizy ryzyk korupcyjnych wskazuje również odpowiednie mechanizmy ich mitygacji. Obszary szczególnie eksponowane na ryzyko korupcji są kontrolowane między innymi pod kątem prawidłowego stosowania obowiązujących regulacji wewnętrznych i zewnętrznych oraz skuteczności stosowanych mechanizmów ograniczających ryzyko wystąpienia nieprawidłowości.

Zarząd i Spółka kierują się zasadą „zero tolerancji dla korupcji”, zapisaną w polityce antykorupcyjnej. Zasada ta została uzupełniona o system szczegółowych procedur i instrukcji wewnętrznych adresowanych szeroko (do całej organizacji) lub do poszczególnych obszarów i grup pracowników, ze względu na specyfikę wykonywanych obowiązków.

Wprowadzone regulacje wewnętrzne określają podejście do standardów współpracy z partnerami biznesowymi (w tym zasad przyjmowania i wręczania zaproszeń i podarunków), ze szczególnym uwzględnieniem osób pełniących funkcje publiczne, sposobu przeprowadzania transakcji, podejmowania współpracy z dostawcami czy udzielania wsparcia i darowizn.

11 ZAŁĄCZNIK DOTYCZĄCY EFEKTU REWIZJI BAZ KLIENCKICH

Rewizja bazy klientów wynika z wewnętrznej kontroli dokładności procesów sprawozdawczych. Procesy te zostały zmienione w celu zapewnienia poprawności sprawozdań w przyszłości. Zmiana ta nie ma wpływu na przychody.

Efekt rewizji baz klienckich

baza klientów (w tys.)	2 kw. 2016	efekt rewizji baz	zmiana netto klientów w 3kw.	3 kw. 2016
Stacjonarne usługi głosowe				
POTS, ISDN i WLL	3 415	-1	-77	3 337
VoIP jako linia główna	644	-2	9	651
Razem łączą główne – rynek detaliczny	4 059	-3	-68	3 988
Dostępny szerokopasmowy				
ADSL	1 613	-5	-46	1 562
VHBB (VDSL+FTTH)	409	-17	44	436
W tym VDSL	370	-17	26	379
w tym FTTH	39	0	18	57
CDMA	35	0	-8	27
Rynek detaliczny – łącznie	2 057	-22	-10	2 025
Baza klientów usług TV				
IPTV	213	-15	16	214
DTH (telewizja satelitarna)	590	-32	-10	548
Liczba klientów usług TV	803	-46	4	761
W tym pakiety telewizyjne 'nc+'	194	0	0	194
Liczba klientów telefonii komórkowej				
Post-paid	8 798	-22	309	9 085
Pre-paid	7 898	11	-600	7 309
Razem	16 696	-12	-290	16 394

SŁOWNIK POJĘĆ SPECJALISTYCZNYCH

4G – standard telefonii komórkowej czwartej generacji, zwany również zamiennie LTE (Long Term Evolution)

Access Fee – opłata abonamentowa (abonament miesięczny w nowych planach taryfowych, obejmujący darmowe minuty)

ARPU (Average Revenue per User) – średnie miesięczne przychody na abonenta

AUPU (Average Usage per User) – średni czas połączeń na abonenta

BSA (Bitstream Acces Offer) – oferta hurtowego dostępu szerokopasmowego

CATV – telewizja kablowa

CDMA (Code Division Multiple Access) – bezprzewodowa sieć telefonii komórkowej drugiej generacji wykorzystywana również, jako bezprzewodowa pętla abonencka na terenach gdzie użycie sieci kablowej jest ekonomicznie nieuzasadnione.

EBITDA – zysk operacyjny + amortyzacja + odpis aktualizujący wartość firmy + odpis aktualizujący wartość aktywów długoterminowych

F2M (Fixed to Mobile Calls) – połączenia do sieci komórkowych (z sieci stacjonarnej)

FBB – stacjonarny szerokopasmowy dostęp do Internetu

Internet mobilny do użytku stacjonarnego (wireless for fixed) - Oferta szerokopasmowego dostępu w technologii LTE dedykowana do użytkowania w ramach strefy domowej lub strefy biurowej, w skład której wchodzi router stacjonarny (strefa domowa) oraz duże (lub nielimitowane) pakiety danych, która stanowi substytut stacjonarnego dostępu szerokopasmowego i jest oferowana przez wszystkich operatorów komórkowych w Polsce, łącznie z Orange Polska

FTE – w przeliczeniu na pełne etaty

FTTH – światłowód bezpośrednio do mieszkania

FVNO(Fixed Virtual Network Operator) – operator wirtualnej sieci telefonii stacjonarnej

ICT (Information and Communication Technologies) – obszar usług telekomunikacji i informatyki

ILD (International Calls) – połączenia międzynarodowe

IP TV (TV over Internet Protocol) – protokół umożliwiający transmisję sygnałów telewizyjnych przez Internet

Liquidity Ratio (wskaźnik płynności) – środki pieniężne oraz niewykorzystane linie kredytowe podzielone przez dług do spłaty w ciągu najbliższych 18 miesięcy

LLU (Local Loop Unbundling) – uwolnienie pętli lokalnej

LTE (Long Term Evolution) – standard przesyłu danych w telefonii komórkowej (4G)

M2M (Machine to Machine) - telemetria

MTR (Mobile Termination Rates) – stawki za zakończenie połączeń w sieciach komórkowych

MVNO (Mobile Virtual Network Operator) – operator wirtualnej sieci telefonii komórkowej

Net Gearing (dźwignia finansowa netto) – dźwignia finansowa netto po uwzględnieniu zabezpieczeń = Dług netto po uwzględnieniu zabezpieczeń podzielony przez dług netto po uwzględnieniu zabezpieczeń + kapitały własne

Organic Cash Flow (organiczne przepływy pieniężne) – organiczne przepływy środków pieniężnych netto, tj. przepływy pieniężne z działalności operacyjnej – wydatki inwestycyjne (poniesione lub należne) + wpływy ze sprzedaży aktywów

„RAN” (umowa) - umowa w zakresie współkorzystania z radiowych sieci dostępowych

RIO (Reference Interconnection Offer) – oferta ramowa w zakresie połączenia sieci telekomunikacyjnych

SAC (Subscriber Acquisition Cost) – koszt pozyskania abonenta

SIMO – oferta obejmująca tylko kartę SIM bez urządzenia

SMP (Significant Market Power) – znacząca pozycja rynkowa

SRC (Subscriber Retention Cost) – koszt utrzymania klienta

Strefa Domowa(Strefa Biurowa w przypadku klientów biznesowych) – obszar w zasięgu zdefiniowanych stacji bazowych pokrywających daną lokalizację (mieszkania lub firmy)

UKE – Urząd Komunikacji Elektronicznej

UOKiK – Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

USO (Universal Service Obligation) – oferta usług powszechnych

VDSL – łącze w technologii VDSL

Internet szybkich prędkości – z ang. VHBB – łącze szerokopasmowe o prędkości powyżej 30 Mb/s

VoIP (Voice over Internet Protocol) – protokół umożliwiający przesyłanie głosu poprzez Internet

WLL (Wireless Local Loop) – bezprzewodowa pętla lokalna

WLR (Wholesale Line Rental) – hurtowa odsprzedaż abonamentu

Podpisy wszystkich członków Zarządu Orange Polska

20 lutego 2018 r.	Jean-François Fallacher	Prezes Zarządu	
Data	Imię i nazwisko	Stanowisko / funkcja	Podpis
20 lutego 2018 r.	Maciej Nowohoński	Członek Zarządu	
Data	Imię i nazwisko	Stanowisko / funkcja	Podpis
20 lutego 2018 r.	Mariusz Gaca	Wiceprezes Zarządu	
Data	Imię i nazwisko	Stanowisko / funkcja	Podpis
20 lutego 2018 r.	Bożena Leśniewska	Wiceprezes Zarządu	
Data	Imię i nazwisko	Stanowisko / funkcja	Podpis
20 lutego 2018 r.	Jolanta Dudek	Członek Zarządu	
Data	Imię i nazwisko	Stanowisko / funkcja	Podpis
20 lutego 2018 r.	Jacek Kowalski	Członek Zarządu	
Data	Imię i nazwisko	Stanowisko / funkcja	Podpis